Lloyd C. Douglas

OBSTACOLE

EDITURA MEDICALĂ

LLOYD C. DOUGLAS

OBSTACOLE

roman

EDITURA MEDICALĂ

București — 1992

Traducere de
ALINA HERIŞAN, LUDMILA CERNAŞOV
şi GENOVEVA SIMULESCU

Traducere după ediţia a 10-a (iulie 1966) a romanului intitulat „Disputed Passage", publicat de Houghton Mifflin Company, Boston, în colecţia de buzunar „Cardinal", New York.

ISBN 973-39-0171-7

Cu sinceră recunoștință pentru permanentele încurajări și sfaturile ei prețioase, dedic acest roman

Soției mele

AUTORUL

Have you learned lessons only of those who admired you, and were tender with you, and stood aside for you ?

Have you not learned great lessons from those who braced themselves against you, and disputed the passage with you ?

N-ai luat învățătură decît de la cei care te-au admirat și au fost îngăduitori față de tine, și de la cei care ți-au făcut loc spre a-ți putea continua drumul ?

N-ai luat învățătură de folos și de la cei care ți-au stat împotrivă și ți-au așternut obstacole de-a curmezișul drumului tău, spre a te împiedica să mergi înainte ?

WALT WHITMAN

Coperta de ADRIAN CONSTANTINESCU

CAPITOLUL I

Erau orele două ale după-amiezii din ultima joi a lunii septembrie, zi în care avea loc deschiderea semestrului de iarnă.

Vremea era neobișnuit de caldă și de înăbușitoare, iar în amfiteatrul în care își ținea cursurile doctorul Milton (Tubby) Forrester aerul stătut era tot atît de inert ca și cadavrele din vechea sală de disecție, situată în încăperea alăturată.

Dar dacă atmosfera din micul și întunecatul amfiteatru nu părea deloc stimulantă și răcoritoare, era în schimb încărcată de tensiune nervoasă. Îmbierea absentă era înlocuită de solemnitatea momentului ; cursul de Anatomie ținut de strălucitul, dar irascibilul Forrester, era considerat drept cel mai important din învățămîntul următorilor patru ani.

În speranța că vor fi remarcați chiar din primul moment datorită meritului modest al punctualității, noii studenți ai primului an de medicină — în număr excepțional de mare, o sută treizeci și trei, dintre care opt fete — se adunaseră cu acea nerăbdare caracteristică celor care se îmbarcă întîia oară pe un vapor, pentru o călătorie pe mare.

Dintre studenții acestui an, mai puțin de jumătate erau proaspeți absolvenți ai Colegiului de stat, aflat la o distanță de numai un kilometru. Ceilalți își luaseră de curînd bacalaureatul — în arte sau științe — la diversele școli risipite de-a lungul drumului care duce de la Alegani la coasta Pacificului. Cîțiva dintre ei, mai sociabili, apucaseră să se salute și să schimbe cîteva cuvinte de politețe, în cursul dimineții, cînd se întîlniseră în holul

facultății ; cu toate acestea, mai toți se simțeau stingheri în acest mediu atît de puțin familiar, pînă și cei care își petrecuseră toată viața la o distanță de abia zece minute de cartierul Facultății de Medicină.

Dar indiferent de unde veneau, din apropiere sau din depărtare, nu se găsea nimeni printre cei aflați în această după-amiază în sala de cursuri a lui Tubby Forrester care să nu fi aflat de îngrozitoarele scene provocate de nervozitatea profesorului, de aroganța, caracterul său aspru și toanele pline de violență. Și totuși era meritul lui Tubby că majoritatea studenților aflați aci aleseseră această facultate ca să urmeze medicina. Tubby era al dracului de afurisit, dar își cunoștea meseria. Era nu numai un anatomist de mare valoare, dar și o autoritate recunoscută în domeniul neurochirurgiei. Pereții cabinetului său erau acoperiți cu diplome impresionante, conferite de diverse facultăți de medicină sau de renumite societăți științifice, scrise cu litere în relief, pe pergament, în patru limbi.

Puține erau facultățile de medicină unde începătorii să aibă parte de asemenea talente care să le călăuzească primii pași în studiul Anatomiei. Tubby susținea că dacă cineva are o înclinație firească spre această materie, o va dovedi de la bun început. De aceea, sta mereu la pîndă ca să observe printre „boboci" un eventual geniu în domeniul respectiv. Colegilor săi de la facultate le mărturisea că se afla într-o vînătoare continuă după începători care să aibă aptitudini pentru neurochirurgie.

De obicei, majoritatea studenților înscriși la medicină nu se întrebau dacă n-ar fi fost preferabil să urmeze cursurile unei facultăți în care mediocritățile să fie privite cu mai multă indulgență. Pentru ei, lucrul cel mai important consta în obținerea unei diplome care să poarte prestigioasa semnătură a lui Tubby. Pînă și o neînsemnată și nefolositoare lingură dobîndește o anumită demnitate dacă este marcată.

Totuși, nici unul dintre cei nedotați n-ar fi putut afirma că s-a lăsat păcălit legîndu-și soarta de această personalitate. Tubby nu făcea nici un secret din faptul că pe el nu-l interesau decît primii zece din fruntea promoției. Atitudinea sa față de marea majoritate a studenților era răutăcioasă și plină de dispreț. Sarcasmele sale violente

îi jigneau pînă în adîncul sufletului, umplîndu-i de ură, iar ochii lor se aprindeau de furie neputincioasă. Sute de medici practicieni — avînd între treizeci şi cinci şi cincizeci de ani, răspîndiţi pe întreg cuprinsul ţării — se simţeau mîndri să poată afirma că şi-au făcut studiile de anatomie cu Forrester, dar adăugau invariabil că Tubby era o brută, şi mulţi dintre cei care nu uitaseră jignirile suferite foloseau termeni şi mai drastici cînd se refereau la el.

În această după-amiază, în care dispuneau de suficient răgaz şi atmosfera era propice meditaţiilor anxioase, proaspeţii studenţi din amfiteatrul semicircular, care trepida de zgomote şi scîrţîit de scaune, aşezaţi în bănci, cu coatele rezemate de lemnul pupitrelor, îşi priveau posomorîţi degetele tremurînde ori răsfoiau absenţi filele virgine ale caietelor de notiţe. Din cînd în cînd aruncau o privire îngrijorată înspre uşa care ducea la cabinetul lui Tubby. Primii martiri, aşteptînd în arenă să se deschidă cuşca leilor, se mîngîiau măcar cu gîndul că ameninţarea avea să fie de scurtă durată. Pe cînd ei aveau să petreacă cu Tubby Forrester patru ani încheiaţi de acum încolo.

Conform tradiţiei, primul contact era deosebit de amuzant, cu condiţia să nu faci parte din duzina de studenţi cărora, stînd în picioare, li se oferea prilejul să se distingă sau să se compromită definitiv în cursul unui duel oratoric în care era periculos să te arăţi spiritual, după cum ar fi fost dezastruos să te dovedeşti stupid.

În mod obişnuit, Tubby începea cuvîntarea despre această întîlnire, denumită „ora primului contact“ printr-o frază menită să provoace hohote de rîs sarcastic, deoarece cu aceleaşi dulcegării verbale încercau să-i atragă pe noii studenţi capelele universităţii şi YMCA [1]. Ireverenţios ca Satana, lui Tubby îi plăcea grozav să se distreze bătîndu-şi joc de clişeele stereotipe ale altruismului organizat. Dar cînd se încheia „ora primului contact“, odată aceste subtilităţi maliţioase epuizate, te trezeai în faţa acelei realităţi care te-a determinat să te înscrii ca să urmezi Anatomia cu Forrester.

---

[1] Young Man Christian Association (Asociaţia tinerilor creştini) (*n. red.*).

— Dacă țineți să fiți răsfățați și alintați, îi repezea Tubby, n-aveți decît să vă înscrieți la „Clubul băieților veseli", al „Politicienilor joviali" sau al „Binevoitorilor". Iar dacă socotiți că organismul dumneavoastră reclamă și mai multă drăgălășenie, puteți găsi în această localitate suficiente instituții care să v-o ofere la simpla cerere. Ele vă pot învăța cum să deveniți la fel de prietenoși ca un cîine ud. Acolo vi se servește ceai, puteți intona psalmi și juca jocuri de societate. Iar dacă preferați lingușirile, veți obține și asta. Aici însă să nu vă așteptați la asemenea prostii ! Acest edificiu a fost destinat științei. Aici ne străduim să fim cît mai preciși în cercetările noastre ; onești în ce privește rezultatele. Dacă sînteți măgari, e preferabil să vă duceți altundeva, în speranța că acolo v-ar putea lua drept zebre.

—

În clipa aceea, Tubby apăru din cabinetul său. În întîrziere cu zece minute, se îndrepta, rigid și mîndru, spre masa înaltă care-i servea drept catedră. Masa aceasta, montată pe rotile înalte, prevăzute cu cauciucuri, acoperită cu o marmură groasă de două degete, era lungă de un metru și optzeci și lată de nouăzeci de centimetri ; nu era necesar să fii student în medicină pentru ca să ghicești la ce servea cînd nu era folosită de Tubby pentru cursuri.

Încremeniră toți, atenți și cu sufletul la gură, atunci cînd parcurse cu ochii lui de oțel amfiteatrul înțesat de studenți. Era de prisos să mai încerci crearea unei încordări dramatice, și totuși Tubby continuă să arunce aceleași priviri nepăsătoare auditoriului, în timp ce legăna cu ambele mîini un lanț gros de ceas, din platină, care trecea de la un capăt la altul peste burta sa impunătoare, într-un gest înfricoșător care evoca ascuțirea unui cuțit de bucătărie.

— Dragi prieteni creștini, începu el, accentuînd fiecare cuvînt. Un hohot general de rîs confirmă faptul că Tubby se află la înălțimea imaginii pe care și-o făcuse fiecare despre el. „Ăsta e într-adevăr o figură", mărturisea ati-

tudinea întregii adunări. „E tare ca un ou care a fiert nouă minute".

— Este într-adevăr o plăcere pentru mine, continuă ironic Tubby, să urez bun venit unei adunări atît de numeroase, prezente la „ora primului contact". Printre cei care v-au precedat în aceste încîntătoare săli, ca să îmbrățișeze greaua noastră profesiune, una dintre cele mai vechi, s-o fi găsit cineva să vă spună că în acest tihnit amfiteatru, și mai ales în laboratorul alăturat, alcătuim cu toții o singură și fericită familie, în cadrul căreia ne iubim unii pe alții, cît e ziua de lungă. Urmă o pauză, ca pentru a da răgaz acestor ironii să-și reducă efectul, iar Tubby să culeagă valul de rîsete înfundate și de chicoteli ale asistenței. Privirea sa pătrunzătoare iscodea rînd după rînd fiecare bancă; ochii săi te săgetau de parcă ar fi urmărit să-l descopere pe îndrăznețul care refuza să plătească tribut spiritului său caustic. Ai fi zis că aduce cu un sergent morocănos care inspectează o căprărie, nădăjduind să constate lipsa unui nasture.

Pauza devenise alarmant de lungă. Căutătura lui Tubby se opri o clipă la mijlocul rîndului de sus, alunecă pînă la capătul șirului și se întoarse iarăși spre mijloc, fixîndu-se asupra chipului unui student care habar n-avea că devenise ținta acestor priviri inchizitoriale. Se așternuse o tăcere mormintală, dar cel distrat nu remarca întreruperea survenită în expunerea lui Tubby, nu-și dădea seama că se află în bătaia focului.

O clipă mai tîrziu, torentul de ironii reîncepu, dar de astă dată parcă lipsit de finețea începutului. Fără să vrea, loviturile lui Tubby pierduseră din forță. După fiecare cuvînt, privirea sa violentă revenea mereu spre centrul băncii de sus, acolo unde descoperise acel profil impasibil. Era un chip slab, dar cu trăsături puternice, energice și bine desenate, cu un profil de medalie, și la fel de încremenit. Buzele întredeschise nu denotau nici animozitate, nici dezaprobare. Dacă ar fi fost crispate în semn de ostilitate, Tubby s-ar fi simțit mult mai satisfăcut. Ar fi avut ocazia să-i adreseze acelui debutant cîteva cuvinte dure, ceva care să-l indispună. Dar buzele acestuia nu traduceau vreun dispreț; nu exprimau decît indiferență. În

zadar încercă Tubby să înfrunte acei ochi care explorau vag un colț al încăperii, unde peretele înnegrit de funingine se întîlnea cu plafonul decolorat. Era evident că vlăjganul ăsta nesuferit nu ascultă cele rostite sau consideră că nu merită respectuoasa lui atenție.

Expunerea lui Tubby, plină de ironii, înainta cu dificultate, ca niște pași grei care abia s-ar desprinde din glodul adînc. Toți cei aflați în amfiteatru — cu excepția unuia singur — trăiau senzația că asistă la gîtuirea vervei profesorului de către o mînă impertinentă, dar nici unul nu se dovedea destul de curios ca să aibă curajul de a întoarce capul. Instinctul de conservare se dovedea extrem de puternic.

Ironiile caustice ale lui Tubby mai continuară cîteva minute, dar în cele din urmă obosi și el. Tonul și debitul perorației sale se schimbară brusc. Își șterse transpirația de pe frunte cu o batistă mare, albă, zîmbi o clipă și, încercînd cu dificultate să pară mai bine dispus, repetă ca ceva inedit vechea lui glumă cu privire la specializare.

— Dacă țineți să vă specializați, proclamă el, alegeți-vă atunci Dermatologia, deoarece în felul acesta pacienții dumneavoastră nu se vor vindeca niciodată, dar nici nu vor muri și nici nu vă vor trezi vreodată noaptea din somn.

La această glumă izbucniră cu toții în rîs, cu excepția unuia singur, nesuferitul coleg aflat în ultimul rînd din vîrful amfiteatrului, care chiar dacă prinsese vreun cuvînt din această glumă răsuflată, și-o fi spus în sinea lui că ar fi o impolitețe să rîdă de un banc atît de vechi. Blestemat individ ! Tubby nu-și amintea să-l mai fi înfruntat vreodată cineva în asemenea măsură.

Se opri din nou, schimbînd tactica, vorbi pe un ton mai domolit, devenind de astă dată sincer. Începu prin a comenta viața medicului, în cuvinte neașteptat de sincere.

— Dacă te gîndești bine, spuse el, aceasta nu este o meserie, ci o vocație, mai curînd un angajament pe viață decît un mod de a-ți cîștiga pîinea, o obsesie, și nu o profesie. Foarte curînd veți ajunge și dumneavoastră în categoriile în care veți promova — prin calități firești sau grație străduinței. Aceasta se va întîmpla chiar din primul an de studii. Conform statisticilor noastre, cincisprezece

la sută dintre dumneavoastră sînt atît de leneşi sau de slab pregătiţi încît vor fi eliminaţi pentru binele Facultăţii, al bolnavilor şi în propriul lor interes. Alţi cincizeci la sută îşi vor trece examenele şi vor obţine titluri şi diplome. Ceea ce le lipseşte ca talent sau îndemînare va putea fi compensat datorită unei comportări amabile la patul bolnavului. Sprijinindu-vă mai mult pe sentiment decît pe cunoştinţe ştiinţifice, administrînd simpatie şi aspirină, s-ar putea să cîştigaţi îndoit decît alţi colegi, de două ori mai bine instruiţi decît dumneavoastră.

Aceste două grupe însumează o proporţie de şaizeci şi cinci la sută din dumneavoastră. Un sfert dintre studenţii primului an se vor dovedi mai buni decît media, mai buni decît un medic mediocru. Aceştia îşi vor îndeplini misiunea pe cît vor putea mai bine, corespunzător cunoştinţelor pe care le stăpînesc, iar pentru această osteneală li se va acorda încredere.

Dintre cei zece la sută care mai rămîn — cei ce se vor afla în primele rînduri — e de presupus că se va desprinde acel talent menit să devină un precursor. E greu de afirmat aşa ceva, totuşi nu este exclus. Pornesc în această aventură împreună cu voi. Oricum însă, posibilitatea de a face parte din acel grup restrîns e exclusă pentru cei leneşi, nehotărîţi, slugarnici sau virtuali şarlatani, chiar pentru cei pricepuţi, oricît de cinstiţi şi muncitori ar fi. Mă adresez exclusiv candidaţilor din rîndul cărora se va recruta elita celor zece.

Îşi îndreptă privirea, oarecum indiferentă, către rîndul cel mai de sus şi se trezi astfel oglindindu-se în luminile ca de gheaţă ale unor ochi albaştri, care păreau înrudiţi cu ai săi. Zîmbi uşor şi continuă.

— Şi nădăjduiesc, adăugă Tubby, ca şi cum ar fi vrut să definească concret pe cei puţini cărora li se adresase, trebuie să nădăjduim că printre ei nu se va găsi un visător apatic, care ne-a ascultat pînă acum în stare de comă şi care ar putea fi atît de optimist încît să se identifice cu unul dintre divinii membri ai acelei minorităţi privilegiate.

Se făcuse o linişte deplină. Studenţii pricepuseră că Tubby plăteşte cuiva o poliţă pentru lipsă de atenţie. Misterul care înconjurase grava nemulţumire a profesorului

începea să se risipească. Fiecare spera că incidentul fusese astfel închis. Tensiunea chinuitoare de pînă atunci avea să înceteze.

— Voi cei zece la sută aleşi, continuă Tubby, vă veţi da seama curînd de capacitatea voastră. Nu va fi necesar să aşteptaţi notele de la sfîrşitul semestrului.

Una din cele mai frecvente greşeli din discursurile inaugurale este promisiunea pe care o face profesorul discipolilor săi, demonstrîndu-le că studiul sîrguincios reprezintă o garanţie a succesului. E de la sine înţeles că studentul care îşi dă osteneală, muncind cu maximum de randament, va profita de învăţămîntul acordat în facultate mai mult decît cel leneş. Dar elementele care fac parte din cei zece la sută aflaţi în fruntea promoţiei trebuie să demonstreze mult mai mult decît sîrguinţă, oricît de lăudabilă ar fi munca îndeplinită corect.

Există un proverb cunoscut, primit de obicei cu zîmbete şi care spune că din coadă de cîine nu poţi face sită de mătase. Nu-i cîtuşi de puţin de rîs, constatarea e mai degrabă tragică. În cursul îndelungatei mele experienţe în această Facultate am fost martorul lucrărilor executate conştiincios de tineri neînzestraţi cu calităţi înnăscute pentru această profesiune. Poate că în alt domeniu ar fi putut face o carieră strălucită. Nu ştiu. Dar indiferent cît de greu au tras, n-au reuşit niciodată să se distingă. Erau din născare lipsiţi de talent. Nu era vina lor, ci nefericirea lor.

Într-un număr redus de cazuri, am avut studenţi care promiteau iniţial să obţină succese mari, dar cărora le-a lipsit curajul să se dăruiască în întregime activităţii lor. S-au dovedit excelenţi la prima sută de metri, dar le-a lipsit suflul ca să alerge pe distanţa de un kilometru ; şi cu atît mai puţin ca să alerge maratonul.

Aţi putea presupune acum că următoarea mea afirmaţie va preamări fericita împletire dintre inteligenţă şi străduinţă. Ce-i drept, e vorba de doi factori care stau la baza succeselor. Dar elita celor zece reclamă mai mult decît atît. Preţul activităţii lor implică o autodisciplină, după cum concentrarea asupra studiilor dumneavoastră impune angajamentul de a evita pierderea de timp şi distracţiile frivole. Cred că sînteţi pe deplin conştienţi de aceasta, şi ar fi desigur un truism să mai adaug că, pre-

gătindu-vă pentru această profesiune, dacă vreţi să obţineţi ceva, va trebui să vă consacraţi ei în întregime, cu toată seriozitatea.

Dar aceasta nu e totul. Autodisciplina, în concepţia moralistului, merită totdeauna atît cît ai investit în ea spre a o dobîndi. Şi poate că ar fi cazul să spunem ceva şi în favoarea acelor schimnici care, ducînd o existenţă plină de sacrificii şi de autostăpînire, reuşesc să obţină o serie de titluri negociabile în lumea cea de apoi. În această problemă nu sînt cîtuşi de puţin o autoritate. Autodisciplina practicată în vederea unei disponibilităţi pe care s-o dedici în întregime activităţii esenţiale nu-şi atinge ţelul dacă e obţinută cu preţul unor frămîntări şi eforturi exagerate. În unele zile, această zgardă vă va prilejui desigur amărăciuni. Chiar dacă reuşiţi să vă stăpîniţi, sînt clipe în care animalul dumneavoastră îşi cere drepturile. Aflîndu-te permanent într-un nesfîrşit conflict cu pornirile tale — în aşa măsură încît spiritul să-ţi fie continuu tulburat — sacrificiile pe care le faci nu-şi mai justifică efortul.

Această constatare mă obligă să subliniez că, în general, pentru cei zece la sută ieşiţi din rînduri autodisciplina trebuie obţinută de la sine, fără eforturi. Ţelul se realizează destul de repede dacă îndemnul vocaţiei dumneavoastră depăşeşte chemările stăruitoare ale poftelor trupeşti. Cînd activitatea pe care o depuneţi devine atît de importantă încît justifică prezenţa dumneavoastră printre cei zece la sută aleşi, distracţiile lumii din afară nu vă vor tulbura.

Glasul lui Tubby se domolise, îmbrăcase tonul unei conversaţii. Aveai impresia că participi la o discuţie cordială în doi, într-o atmosferă intimă şi confidenţială. Studenţii ascultau cu cea mai mare atenţie, într-o tăcere deplină, încît ai fi putut auzi zborul unei muşte. Ochii mici şi cercetători se îndreptară din nou spre rîndul cel mai de sus al amfiteatrului. Tînărul atlet blond care îi otrăvise această oră a primului contact stătea aplecat înainte, cu coatele proptite pe genunchi şi cu bărbia sa energică sprijinită în pumni. Privirea îi era intensă, maxilarele încleştate. Tubby îşi încreţi fruntea şi continuă.

— Din mijlocul acestor zece la sută s-ar putea să răsară o forță. Nimeni nu știe dinainte care, din sînul acelei echipe excepționale, o va lua înainte. În această Facultate de medicină ni s-a întîmplat uneori să pîndim ani întregi fără să descoperim apariția studentului presupus că va aduce o importantă contribuție științei. Alteori, printr-o întîmplare minunată, se ivește printre cei mai calificați un explorator pe tărîmul medicinii, un descoperitor, o minte scînteietoare.

Fraza următoare pronunțată de Tubby îi făcu să se înfioare pe auditorii care-l urmăreau într-o nemișcare totală. Simțeai cum le zvîcnesc inimile, iar trupurile încremeniseră ca hipnotizate. Aceste senzații nu erau trăite de unul singur, ci fiecare resimțea — la diverse grade — aceeași emoție.

— Se află oare printre voi, li se adresă Tubby cu voce gravă, acela care ne va spune — într-o zi — ceea ce dorim să aflăm despre cancer ? Se află oare printre voi acela care ne va oferi — într-o bună zi — profilaxia paraliziei infantile ? Cele două personalități excepționale care vor realiza aceste descoperiri — lăsați-mă să risc această previziune — s-au născut de mult. Aș putea oare să nădăjduiesc și să îndrăznesc să cred că sînt de pe acum oameni maturi ? S-ar putea ca acești cercetători experimentați să se găsească la această oră în ajunul descoperirii lor. S-ar putea să fie studenți ai unei facultăți de medicină. Tubby făcu o pauză. Studenții ascultau înmărmuriți. Acești doi oameni, declară Tubby pe un ton stins, ce abia se mai auzea, acești doi oameni s-ar putea să se găsească în această încăpere — *acum !*

Îi trezi brusc din această stare hipnotică scoțîndu-și ceasul, după care Tubby își strînse maldărul de hîrtii pline cu însemnări și trecu la celălalt cap al mesei de autopsie. Fața i se lumină de un ușor zîmbet care lăsa să se întrevadă că este gata să reînceapă glumele. Studenții se îndreptară din spate și răsuflară în sfîrșit în voie. Nici unul nu-și privi vecinul. Nici unul n-ar fi vrut să se bage de seamă cît de adînc fusese zguduit. Tubby reîncepu perorația, schimbînd iarăși tonul.

— Iar acum, spuse el, mă adresez tuturor, fără să mă mai opresc la diversele voastre capacități, fără să țin seama

de ceea ce sînteţi sau aţi putea deveni, şi vă atrag atenţia asupra faptului că studiul şi practica medicinii, ca şi a chirurgiei, reprezintă un proces ştiinţific de care te apropii cu aceeaşi atitudine cu care ai întreprinde studiul aprofundat al geologiei. Trebuie să lăsaţi la o parte sentimentele, lăsînd să se manifeste doar inteligenţa. Cu cît va fi mai redusă participarea emoţională la activitatea dumneavoastră, cu atît mai reuşite vor fi rezultatele ei. M-am gîndit adesea să le sugerez colegilor mei, adăugă Tubby, ideea ca voi să petreceţi cel puţin un an de internat într-un spital veterinar, acolo unde tinerii studenţi în medicină ar putea să-şi îndeplinească sarcinile fără amestecul sentimental al familiei pacientului.

Ideea aceasta ar fi binevenită, îşi spuseră studenţii, deja obosiţi. Tubby le oferi apoi iarăşi prilejul să rîdă cu bună dispoziţie. Pînă şi figura tînărului cocoţat în banca de sus se lumină de zîmbet. Dar trezirea era niţel cam tîrzie pentru acest tînăr, ca să trezească profesorului vreun interes pentru expunere. La ce putea să-i mai ajute acuma această demonstraţie ? Tubby mormăi ceva ca pentru sine şi continuă :

— Atitudinea dumneavoastră în momentul de faţă trebuie să fie aceea a unui cercetător pornit să cunoască precis datele referitoare la construcţia organismului uman. Fără doar şi poate trebuie să ţinem seama de vorbele lui Shakespeare : „Ce admirabilă operă este omul ! Cît de nobilă este raţiunea şi cît de nemărginite sînt facultăţile sale ! Cît de expresive şi de admirabile în formă şi mişcare !". Dar locul unei asemenea recitări nu se găseşte în sala de disecţie. Veţi da dovadă de înţelepciune lăsînd aceste preocupări în seama poeţilor şi a preoţilor. Aceasta este sarcina lor, nu a voastră. Voi nu trebuie să vă preocupaţi decît de a studia omul ca pe o maşină care necesită reparaţii. Faptul că animalul uman, de-a lungul evoluţiei sale, a comis prostia de a se ridica pe picioarele dinapoi şi de a înfrunta lumea din poziţia verticală constituie o problemă pe care nu cred că are rost s-o analizăm aici sub toate aspectele ei. În ce mă priveşte, mă declar satisfăcut că nu sînt obligat să umblu în patru labe. Dar din momentul în care acest animal şi-a deplasat măruntaiele în direcţie verticală, el s-a expus la o serie de ne-

plăceri, care au ieşit la iveală imediat ce a început să umble în două picioare.

Să vă reamintiţi în permanenţă, rosti Tubby cu gravitate, că teologia ortodoxă este complet greşită în concepţia ei cu privire la originea omului. Nu căderea lui Adam în păcat este pricina acestor necazuri, ci, dimpotrivă, faptul că el s-a ridicat. I se întîmplă şi unui cîine, cînd face frumos, să se ridice în două labe, dar numai pentru cîteva clipe, linguşindu-şi astfel stăpînul cu această imitaţie, dau cîinele are suficient bun simţ să n-o repete prea des şi nici un timp prea îndelungat. Dacă ar fi să ne luăm după Biblie, Eva a fost condamnată să nască în dureri pentru că a rupt un măr din pom şi astfel a călcat porunca divină. Dacă s-ar fi mulţumit să ronţăie merele căzute pe jos, ar fi putut să-şi nască copiii fără dureri şi fără ajutorul cuiva.

Toate acestea vă plasează pe dumneavoastră, în calitate de studenţi, pe o poziţie greu de apărat. Educaţia pe care o primiţi urmăreşte să facă din voi promotorii cauzei civilizaţiei. Dar cu cît atingem un grad mai ridicat de civilizaţie, cu atît devenim mai săraci din punct de vedere fizic. Fără îndoială că tragem nenumărate foloase datorită civilizaţiei, dar tot ea a dezvoltat obiceiuri care au dus la carii dentare, infirmităţi oculare, auditive, nazale sau bronşice. Mai persistă o serie de glande din trecutul nostru, care şi-au avut rostul cîndva, dar care reprezintă actualmente o primejdie pentru organism. Nu luaţi în nume de rău faptul că mă repet — dar omul trebuie studiat ca un motor plin de defecte, care nu-şi poate duce mult timp nici măcar propria lui greutate, dovadă că, chiar la vîrsta dumneavoastră de douăzeci şi trei de ani, simţiţi cu toţii nevoia de a vă aşeza pe un scaun, pentru a vă uşura din greutate. Cînd veţi ajunge la şaizeci şi trei de ani, rudele grijulii vor umbla după dumneavoastră, oferindu-vă un scaun. Să sperăm că vă mai aşteaptă un număr de ani pe care să-i petreceţi pe pămînt. De-a lungul goanei după carieră veţi deveni probabil mai înţelepţi, nobili şi renumiţi. Posibil ca pe parcurs să vi se extirpe amigdalele, apendicele sau, cine ştie, vreun rinichi. Veţi recurge cu vremea la o proteză dentară, la ochelari şi poate şi la un aparat auditiv... Vă urez ca, pă-

șind în sala de disecție, să fiți convinși că foarte multe din lucrurile pe care le veți descoperi nu sînt așa cum ar fi trebuit să fie ! La origine, organele vitale erau destinate să funcționeze în cu totul altă poziție decît cea actuală. Uitați toată acea flecăreală cu privire la omul conceput după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Dacă acest lucru ar fi adevărat, n-ar fi deloc măgulitor pentru el. Toți cei care mai țin la asemenea idei ar trebui să evite pătrunderea într-o sală de disecție.

Dar — și aceasta ar trebui să vă încălzească inimile — laboratorul de anatomie, în care veți intra foarte curînd, este un loc care nu vă întîmpină cu miresme plăcute și nici cu basme cu zîne. În schimb este sincer, lucru care nu poate fi afirmat despre sălile parlamentelor, galeriile de artă sau catedralele. Vă aflați aici în slujba adevărului. Odată ce un fapt este amplu confirmat va trebui să-l acceptați, indiferent de aspectul lui dizgrațios ; nu interesează că ați fi dorit să fie altfel ; nu interesează cît de violent vine în contradicție cu tot ce ați putut gîndi mai înainte sau ați prefera să mai gîndiți despre el. Nu comiteți greșeala de a vă închipui că întreaga dovadă vă este servită pe tavă. Foarte mulți oameni de știință, astăzi la un stînjen sub pămînt, ar trece prin toate chinurile iadului dacă s-ar întîmpla să se întoarcă spre a citi o parte din observațiile lor dogmatice, pe care noile descoperiri le-au pulverizat de mult ca pe niște absurdități. Nu uitați un lucru : cîtă vreme o teorie n-a putut fi infirmată — oricît de fantastică ar apărea în lumina cunoștințelor noastre — trebuie să i se acorde respectul cuvenit unei ipoteze care, într-o bună zi, și-ar putea găsi confirmarea.

Tubby își încheie declarația pe un ton grav, care însemna că a terminat tot ce dorea să le spună. Își ridică privirea și examină chipul studentului care-l sîcîise într-atîta. Ochii acestuia erau plini de interes. Păreau atenți și preocupați de ceva. Dar lui Tubby nu-i păsa încotro se îndreptau gîndurile acelui tînăr. El îi displăcea, și atît. Trebuia să-i aplice grabnic o lecție zdravănă. Deschizînd servieta plină cu hîrtii, aflată pe masa de autopsie, profesorul, care-și regăsise dispoziția voit batjocoritoare, rosti cu glas tărăgănat : Și acum, cu îngăduința dumneavoastră, voi face prezența. Cu această ocazie vă rog să vă ridi-

cați în picioare atunci cînd numele dumneavoastră va fi strigat, ca să vă pot identifica, iar în același timp să faceți cunoștință unii cu alții...

John Wesley Beaven... Fii amabil și ridică-te, John Wesley, oriunde te-ai găsi, îngăduie adunării să te admire.

În banca de sus se produse agitație. Din toate colțurile se îndreptară priviri amuzate în direcția aceea. Se auzeau scîrțîitul și hîrșîitul pantofilor. Erau cu toții curioși să vadă cum va reacționa respectivul la aceste zeflemele.

Un tînăr înalt și voinic ca un viking se ridică și așteptă în picioare să audă ironia ce avea să-i fie servită de Facultatea de medicină prin intermediul anatomistului ei atît de spiritual. Ochii mici ai lui Tubby străluceau de satisfacție. Își umezi buzele cu vîrful limbii pentru a avea răgazul să reflecteze la cea mai bună tehnică de sancționare a acestui vlăjgan, care îi pricinuise atîta amărăciune vreme de un ceas. Ștergîndu-și cu grijă ochelarii, consultă datele copiate din certificatul de studii al lui Beaven.

— Constat, John Wesley, că primul colegiu la care ai urmat — acolo unde ți-ai petrecut anii ca boboc și următorii — este o modestă și virtuoasă instituție destinată îndeosebi confecționării și utilizării predicatorilor metodiști. Această constatare, corelată cu numele dumitale [1], mă îndeamnă să cred că ai venit la noi dintr-o familie evlavioasă. Ne vom strădui să fim atenți cu limbajul folosit în prezența dumitale, ca să nu ai nimic de obiectat.

Tubby așteptă să audă chicotelile studenților, dar aceștia s-ar fi spus că-l ascultă cu părere de rău, ca un soi de compasiune față de colegul lor, sentiment care, pînă la sfîrșitul orei, s-ar fi putut să aibă nevoie cu toții.

— Vă mulțumesc, domnule profesor, răspunse respectuos Beaven.

---

[1] John Wesley (1703—1791), preot anglican care a întemeiat în 1738 metodismul, confesiune protestantă preocupată de practicarea metodică a pietății și răspîndită mai ales în S.U.A. *(n. red.).*

Întregul amfiteatru zîmbi. Era limpede că efortul lui Tubby de a-l descumpăni pe acest atlet, prezentîndu-l ca pe o floare crescută în seră, nu prea obţinuse succes. Prin urmare, porni să scormonească mai adînc.

— Presupun, John Wesley, că dumneata ai reflectat adînc asupra sufletului. S-a instituit aici un premiu important pentru cel care va pune în evidenţă, la disecţie, vreo urmă care să demonstreze prezenţa sufletului sau orice participare a sa la complicata maşină a organismului uman. Nu te ispiteşte cumva să cîştigi acest premiu ?

— S-ar putea, răspunse imperturbabil Beaven. Cam despre ce sumă ar fi vorba, domnule profesor ?

Tubby nu se aştepta la un asemenea răspuns, şi studenţii izbucniră în hohote de rîs, sperînd că replica lui Beaven va fi luată tot în glumă.

— Consider, domnule Beaven, că pot semna în alb cecul şi să-ţi las dumitale sarcina de a fixa suma care îţi convine... Şi acum, ca un fiu al adevăratei credinţe, fără doar şi poate că dumneata crezi în învierea trupului. Îţi închipui oare că ar fi corect să-i ceri aşa-zisului Dumnezeu să cîrpească la loc trupurile pe care le voi ciopîrţi în camera noastră hărăzită masacrelor ?

Beaven schiţă un zîmbet firesc şi plin de tinereţe, care antrenă, contagios, veselia întregii adunări.

— Mobilizarea celor morţi nu intră în atribuţiile mele, domnule profesor, răspunse el. După cîte cred eu, cel însărcinat cu această treabă va trebui să-i recepţioneze aşa cum se găsesc.

Studenţii gustară mult acest răspuns şi-şi aruncară priviri amuzate.

— Neîndoielnic, declară Tubby, sec. Dar de te-ai fi străduit să formulezi un răspuns mai inteligent, ai fi remarcat poate că dacă Dumnezeu a fost în stare să-l creeze pe om, nu va întîmpina greutăţi ca să-l re-creeze.

— Vă mulţumesc, domnule profesor, încuviinţă John Wesley. Studenţii izbucniră din nou în rîsete, dar de astă dată cu oarecare teamă. Acest tînăr simpatic ar trebui să fie mai atent, deoarece Tubby începuse să manifeste unele semne de enervare.

— Dar nu-i aşa că dumneata crezi, domnule — şi Tubby se aplecă deasupra hîrtiilor, ca pentru a-şi rea-

minti numele — Beaven, că în Ziua de Apoi vor răsuna trîmbițele și morții se vor ridica intacți din mormintele lor ?

— Vedeți, domnule profesor, răspunse Beaven după o mică pauză, noi avem datoria să profesăm vederi largi. Această teorie îmi pare mai degrabă fantastică, dar pînă în prezent nimeni n-a fost în stare să demonstreze falsitatea ei.

Acest răspuns stîrni o cascadă de rîsete încărcate de simpatie, dar și de o undă de nervozitate. Erau cu toții încîntați de îndrăzneala lui Beaven, deși intuiau într-un fel că era vorba de un curaj care aducea a sminteală. Pe buzele strînse ale lui Tubby flutură un zîmbet silnic.

— Constat, frate Beaven, că dumneata crezi în această teorie. Ea îți va fi de mare folos în cursul studiilor dumitale de anatomie. Vei avea prilejul, în zilele călduroase, să te reconfortezi la gîndul că eventual trupurile nu vor mai intra în putrefacție.

Studenții apreciară această glumă destul de spirituală și încercară să chicotească. Aceasta îl încurajă pe Tubby, care, recîștigînd din aroganța anterioară, își fixă victima cu o privire mînioasă și-și continuă zeflemeaua lui biciuitoare.

— Cînd vei scrie pastorului, acasă, bănuiesc că-l vei informa de faptul că ai picat aici într-o gură de iad, plină de ateism.

Tînărul Beaven acceptă această ironie cu jovialitate.

— Nu va fi cîtuși de puțin surprins.

— Și nici îngrijorat ? îl încolți Tubby.

— Probabil că nu.

— Nu ține să apere adevărata credință ?

Ochii larg deschiși ai lui Tubby simulau pietatea ultragiată.

— Vreau să spun că nu-l interesează o discuție de teologie susținută cu un profesor de anatomie.

Studenții își înăbușiră o exclamație de mirare. Acest tînăr ținea cu tot dinadinsul să se sinucidă.

Tubby își aplecă într-atît capul încît gulerul părea înecat în pielea revărsată a bărbiei. Ochii lui mici prinseseră sclipiri de oțel.

— Am impresia că dumneata tragi concluzia că un profesor de anatomie n-ar fi în măsură să gîndească sau să discute despre altceva decît despre cadavre conservate.

Se produse o scurtă pauză înainte ca Beaven să răspundă, plin de respect şi de modestie :

— N-am tras nici o concluzie, domnule profesor.

Fără să mai aştepte, Tubby se lăsă prins în această capcană.

— Va să zică aşa ! strigă el. Am ajuns în sfîrşit la ceva. Preferi deci să-ţi retragi cuvintele, nu-i aşa ? E cît se poate de prudent din partea dumitale.

— Poate că m-aţi înţeles greşit, domnule profesor, răspunse Beaven, alegîndu-şi cu grijă cuvintele. N-am tras nici o concluzie. Doar am lăsat să se înţeleagă. Am presupus, atîta tot. Dumneavoastră aţi fost cel care a tras concluzia. Nu credeţi că ar fi mai exact să prezentăm lucrurile în felul acesta ?

Aşadar Beaven îşi asumase riscurile în întregime, pînă la capăt. Dacă erau numai pe jumătate adevărate cele ce se povesteau despre Tubby, că nu iartă pe nimeni, niciodată, încă nu va reuşi Beaven să trăiască îndeajuns de mult ca să i se ierte această jignire inutilă.

— Îţi mulţumesc, frate Beaven, răspunse Tubby cu o deferenţă batjocoritoare. Poate că ai face mai bine să te hotărăşti pentru retorică. Mi-e teamă că anatomia o să ţi se pară prea grea. Vom mai vedea. Şi acum poţi lua loc.

Îşi potrivi ochelarii cu gesturi nervoase şi începu să frunzărească printre hîrtiile pe care le avea în mînă.

Chipurile studenţilor se întunecară. Numele următor sună indiferent în mijlocul acestei atmosfere neliniştite. Cu toţii, inclusiv Tubby, păreau nerăbdători să termine cît mai repede. Mai făcu în vreo două rînduri un scurt dar inutil efort de a plasa o glumă, dar care n-avu decît un ecou slab, mai mult ca un act de politeţe.

— Şi cu asta s-a terminat, încheie Tubby morocănos.

Îşi adună hîrtiile şi le azvîrli de-a valma în servieta largă, apoi ieşi din sală cu paşi ţepeni. Nimeni nu se clinti de la locul său înainte ca uşa cabinetului să se fi închis în urma lui. Apoi, din cele patru unghere ale amfitea-

trului izbucni, ca o țîșnitură de abur, un amestec de interjecții ; aducea a huiduială discretă, în care se puteau ascunde epitete destul de aspre. Tubby Forrester călcase cu stîngul la întîlnirea cu proaspeții studenți în medicină. Comportarea lui lăsa să se întrevadă că el însuși era conștient de acest fapt.

Studenții se ridicară fără grabă din bănci, își îndreptară pantalonii din betelie și coborîră apoi, zgomotoși, scările către ușa de la intrare, ferindu-se să se privească. Chipurile tuturor exprimau nemulțumirea. Studiul anatomiei era și așa destul de greu. Tubby, chiar cînd era bine dispus, se arăta tipicar și aspru. Dar acum, cînd avea motive speciale de nemulțumire și de severitate, va încerca să-și salveze prestigiul, pedepsindu-i pe toți, fără alegere.

Nimeni — nici măcar vecinul de bancă — nu l-a felicitat pe Beaven pentru curajul de care dăduse dovadă. Doi sau trei colegi îi zîmbiră cu amabilitate, din simț de omenie, iar altul, îi făcu cu ochiul, cu aerul nătîng al unei marionete aflate pe genunchii unui ventrilog. Fiecare era preocupat de acest început al cursurilor. Simțeau în mod tulbure că Beaven era în mare parte vinovat de nefericita situație creată. Lucru cert, Tubby era pornit împotriva lui ; totuși, Beaven ar fi trebuit să procedeze mai cuminte, încasînd fără a încerca să se revanșeze. La provocările lui Tubby răspunsese destul de spiritual, dar studenții socoteau totuși că Beaven ar fi dat dovadă de mai mult tact dacă și-ar fi ținut gura.

Chiar Jack Beaven împărtășea această impresie. Pe neașteptate îl cuprinse senzația că e însingurat. De ani de zile aștepta cu pasiune și încîntare să urmeze cursurile Facultății de medicină. Această încîntare îi venea și din ideea că se va împrieteni cu cîțiva colegi avînd preocupări asemănătoare. Și acum iată-l creîndu-și greutăți nu numai sieși, dar și lor. Demarase greșit, și regreta acest fapt.

În holul de la parter se opriseră două fete ca să discute : probabil că așteptau pe cineva. Jack le recunoscu ca fiind din anul lui. Își amintea în special de bruneta drăguță care, în timp ce se striga catalogul, provocase un incident nostim. Tubby îi pronunțase numele „W. Gillette“,

menționînd că dacă „W“ însemna cumva „William“ [1], s-ar putea s-avem de-a face cu niște mîini dibace.

Drept care se ridică o fată, spre amuzamentul surprins al tuturor. Dar ea reuși să se descurce foarte bine ; nu părea cîtuși de puțin stînjenită.

— „W“, continuă Tubby, pe cînd rîsetele zgomotoase nu mai conteneau, o fi însemnînd altceva. Nu-i pierise indispoziția, dar făcea eforturi să se arate amabil.

— Numele meu este Winifred, domnule profesor, răspunse ea prompt.

— Ai cumva intenția să pui la ușa dumitale o tăbliță cu „W. Gillette M.D. ?“ [2], o întrebă Tubby.

În sală se așternuse o liniște deplină. Toți se uitau cu plăcere la ținuta fermă a fetei. Ceva mai multă rigiditate ar fi putut fi interpretată greșit drept insolență.

— Nu m-am gîndit încă, domnule profesor. Probabil că la momentul oportun îmi voi permite să vă solicit sfatul.

Acest răspuns declanșă o răpăială de aplauze, dîndu-i lui Winifred răgazul să-și reia locul în bancă. Nu urmă nici un comentariu din partea lui Tubby, care socoti că acest episod însuflețit s-a încheiat într-un mod satisfăcător. Zîmbetul fragil cu care urmărise scena se stinse repede.

Tînăra Gillette avea totul pentru a fi simpatică. Ajuns la capătul scării, Jack îi aruncă o privire, precum și mai puțin atrăgătoarei domnișoare Reaves care o însoțea, la care răspunseră amîndouă, surîzînd cu prietenie. Nu se opri să le adreseze vreun cuvînt. N-avea mare lucru să le spună. Presimțea că pentru ele era preferabil să nu-i îmbrățișeze prea deschis cauza sa.

După ce ieși pe poartă, în soarele blînd de septembrie, își auzi numele strigat și un tropăit de pantofi pe trotuar. Se opri, iar fata îl ajunse din urmă. Ea zîmbea, făcînd două gropițe fermecătoare.

---

[1] Referire la numele fabricantului de lame de bărbierit *(n. red.)*.

[2] Doctor în medicină *(n. red.)*.

— Te rog să uiţi cele întîmplate, i se adresă ea, de parcă s-ar fi cunoscut de mult. Pînă mîine dimineaţă o să uite şi el. Noi, colegii, sîntem cu toţii de partea dumitale.

— Îţi mulţumesc, îi răspunse Jack cu însufleţire. Arăt oare ca un cîine plouat ?

— Oarecum. Dar am impresia că ne simţim cu toţii la fel, şi asta pînă ce ne vom cunoaşte mai bine.

— La revedere, îi mai spuse dînsa, mai curînd cu buzele decît cu glasul. Îi mai adresă un zîmbet deschis şi se întoarse s-o regăsească pe domnişoara Reaves, care se depărtase niţel.

— La revedere, spuse Jack, şi mulţumesc încă o dată. Această scenă prietenească venea să-i mai limpezească gîndurile. Dar în acelaşi timp îl lăsase uşor năuc. Poate că îndrăzneala fetei venea numai din dorinţa de a-l încuraja. Îi dăduse de altfel să înţeleagă că şi ea se simţea stingheră. Să fi fost un simplu gest de politeţe ? Poate că nu. Oricum, îi acorda circumstanţa atenuantă a îndrăznelii. Spera că şi dînsa a înţeles cît de mult îl mişcase gestul ei de prietenie. Îi părea rău că nu se arătase mai amabil. Poate că ar fi trebuit să-i spună „sper că ne vom mai întîlni", sau ceva de felul ăsta, în locul despărţirii cu acel banal „La revedere".

Observaţiile lui Tubby, pline de îndemnuri cu privire la autodisciplină, ca un imperativ al reuşitei în profesiunea medicală, îi făcuseră o impresie puternică. Lui Jack nici nu-i trecea prin cap să ia vreo hotărîre ; îl jignise adînc grosolănia lui Tubby şi-l tulburase polemica purtată, încît chiar numai la gîndul de a urma sfaturile acestei brute sau de a ţine seama de ele îi era neplăcut. Nu putea nega însă că nu-l impresionase această lecţie aspră. O primă dovadă o constituia indiferenţa manifestată în privinţa fetei. Nu putea să-şi dea seama de motivul care-l împiedicase să se arate mai puţin rezervat cînd făcuse cunoştinţă cu Winifred. Să fi fost oare sfaturile lui Tubby motivul principal ? Tubby enunţase cu claritate regulile simple, dar feroce, care aveau să-i conducă „pe culmi, pe cei zece la sută". Nu era vorba numai de practicarea unei severe autodiscipline, ci şi de dovedirea unei asemenea abnegaţii încît în cele din urmă să nu-l mai supere, devenind un adevărat automatism.

Exista probail un sîmbure de adevăr în acest îndemn. O fi ştiind ceva bătrînul Tubby. Rămăsese celibatar şi era cunoscut pentru neobosita sa putere de muncă ; ştiuse să se struneascâ şi să-şi frîneze toate pornirile. Se înarmase cu pinteni şi dîrlogi. Gravitatea şi tonul solemn cu care le vorbise despre autodisciplină nu reprezentau o simplă teorie. Expunerea adresată celor zece la sută chemaţi să devină fruntaşii noii promoţii echivala cu un jurămînt rostit cu prilejul călugăririi. Chemarea fusese într-adevăr emoţională. Probabil că merita să te străduieşti.

Iar dacă ai de gînd să încerci această experienţă, apoi aici şi acum e momentul cel mai prielnic s-o începi. Fiecare clipă de amînare te îndepărtează de această aventură ispititoare. Jack rătăcea pe străzi cu paşi domoli ; îl cuprinsese dintr-o dată o ciudată senzaţie de maturitate. Măcar dacă aceste preocupări ar fi pornit de la altcineva, nu de la Tubby. Ciudat lucru, să fii atît de mişcat de nişte argumente mîrîite printre dinţi, de nişte sfaturi zvîrlite ca nişte ghionţi, de către un om pe care ai toate motivele să-l dispreţuieşti !

*

La colţul străzii îl întîmpină un coleg de an, un flăcău voinic şi zîmbitor care-i întinse mîna, spunîndu-i că-l cheamă Wollason.

— Dumneata cunoşti numele meu, rosti tărăgănat Jack, cu un surîs amar. Tubby l-a repetat îndeajuns. Îşi strînseră mîinile şi porniră împreună.

— L-ai pus la punct pe micul şi insolentul nostru pechinez, l-ai tăbăcit bine, zise Wollason, rîzînd, dar mai e în stare să te muşte.

Încuviinţînd din cap, Jack se declară de aceeaşi părere. Îşi încetini apoi paşii şi, privind atent chipul noului său prieten, exclamă :

— Ascultă Wollason, mi se pare că noi ne cunoaştem mai de mult. Nu cumva eşti Tony Wollason ?

— Întocmai ! Aşteptam să văd dacă îţi mai aduci aminte de mine. Am avut un mic avantaj faţă de tine. În timp ce Tubby îţi trecea în revistă antecedentele şcolare şi-şi

bătea joc de colegiile prin care ai trecut, am avut răgazul să te examinez îndeaproape.

— Acum îmi reamintesc și eu, spuse Jack. Dumneata jucai mijlocaș la Ashburn, cînd eu eram fundaș în echipa din Milford. Eram în anul doi, nu-i așa ?

— În nouă sute nouăsprezece, completă Tony. Anul următor m-am transferat la Lawrence și dumneata la Evanston ; nu-i așa ? Ultima partidă a campionatului a fost formidabilă, îți mai aduci aminte ?

— Noi doi nu o putem uita, spuse Jack. Era cît p-aci să fim penalizați pentru grămada deschisă. Dumnezeule! Ce lovitură mi-ai ars în fluierul piciorului.

— Ehe... cît p-aci să mă elimine din joc. Noroc de absolvenții colegiului, care au protestat. A fost de altfel singura întîmplare cu haz în ziua aceea, pe cît îmi amintesc. Și bătrînii s-au dovedit la înălțime. Apropo ! Știi că n-au reușit să-mi repare nasul ca să arate ca înainte !

Jack îi examină nasul cu aerul cuiva care se pricepe.

— Am să ți-l repar eu într-una din zilele astea, nu de alta, dar ca să-mi fac mîna.

— Pe naiba c-o să-ncerci. Ai făcut tot ce-ai putut să mi-l pocești. Dar am să ciupesc și eu ceva din nasul tău. Unde locuiești, Jack ? Încă n-am găsit cameră. Abia am picat azi din Chicago. Am călătorit toată noaptea... Trebuie să fac economii. Destul că mă hrănesc... și asta fără excese.

— S-ar putea să-ți convină unde locuiesc eu, propuse Jack. Sînt camere mobilate care se închiriază cu luna. Locatarii sînt mediciniști. Ghicești imediat după miros, dar încolo destul de curat. Proprietăreasa e o doamnă bătrînă și acră, pe nume Doyle. La amiază mai avea o cameră liberă.

— Cum sînt paturile ?

— Al meu nu-i prea rău.

— Cîți locatari la baie ?

— Cred că ai să fii al șaselea. Cu cîte camere de baie ești obișnuit ?

— Ia careva din casă lecții de pian ?

— Nu există nici pian, nici saxofon și nici copii mici.

— Și nici fată frumoasă care caută prietenie ?

— Nu-i rost nici de fată și nici de prietenie, continuă Jack. Proprietăreasa nu dă locatarilor prosoape, și nici săpun, iar azi dimineață n-am avut nici apă caldă. Se monta cazanul de la baie. Dar haidem să vezi odaia. E la numai patru blocuri de aici.

Tony acceptă și se îndreptară încetișor spre Hill Street.

— Nu e cazul să m-amestec, spuse Tony, dar ce naiba te-a apucat astăzi ? Nu-ți dai seama că bătrînul Tubby ar putea să-ți facă viața imposibilă ? Se spune despre el că are o memorie de elefant cînd e vorba să plătească o datorie.

Încruntîndu-se și clătinînd din cap, Jack se recunoscu vinovat.

— Ai dreptate, Tony. M-am purtat ca un imbecil. N-am nici o scuză. După o ezitare, continuă pe un ton confidențial. S-au împlinit abia zece zile de cînd am fost chemat acasă la înmormîntarea mamei mele. Bătrîna a fost o pildă admirabilă de gîndire și comportare a celor din vechea generație ; de o principialitate care nu accepta compromisuri. N-am împărtășit vederile ei, dar am ținut să le respect pentru ceea ce însemnau în ochii ei. Azi, cînd Tubby s-a apucat să-și bată joc de vechea credință, aerul lui îngîmfat m-a călcat pe nervi. În oricare alte împrejurări l-aș fi găsit probabil spiritual. Știu că ar fi trebuit să mă tăvălesc de rîs la glumele lui nesărate, dar mi-a fost peste putere.

Tony îl întrerupse cu o discretă manifestare de compasiune ; era regretabil că Tubby nu cunoscuse această situație.

— Probabil că asta, mai ales, l-a îndîrjit împotriva mea, continuă Jack. Pe urmă, cînd a început să-și bată joc de mine, mi-am ieșit și eu din pepeni. Acum regret ; dar prea era insolent..

— De ce nu l-o fi scos din învățămînt pînă acum ? mormăi Tony.

— Pentru că este un geniu.

Tony îl privi cercetător, nefiind sigur dacă spusele lui Jack n-ascund vreo ironie. Dar acesta era cît se poate de serios.

— Sînt convins de asta, Tony. Tubby are mari calități. E un geniu. Poate că asta este partea slabă a unui ge-

niu : toţi sînt mai mult sau mai puţin încuiaţi, capricioşi, aroganţi şi vanitoşi.

— Poate te referi la firile artiştilor, îl întrerupse Tony. Asta se constată la muzicieni, pictori şi la alţi asemenea oameni din aceeaşi categorie, la tineri hipersensibili, care se simt obligaţi să-şi schimbe ideile şi s-o ia înapoi cînd văd alăturate două nuanţe care nu se armonizează. Dar asta nu i se potriveşte lui Tubby, care e un om de ştiinţă.

— Oamenii de ştiinţă sînt şi ei construiţi pe acelaşi calapod : au şi ei slăbiciunile lor. Aşa-i firea omenească. Pînă şi Kock şi Pasteur deveniseră niţeluş aroganţi, după ce s-a făcut atîta zgomot în jurul lor. Aminteşte-ţi faima de chirurg a lui Bigelow ; asta nu l-a împiedicat să se poarte urîcios cu subalternii săi. Tubby n-are nici o vină. Înţelegi ?...

Indignat, Tony îşi exprima speranţa că Jack nu va pune în aceeaşi oală pe Tubby Forrester cu Pasteur şi Koch.

— De ce nu ? răspunse Jack. Se ştie că Forrester e unul dintre cei mai celebri neurologi ai timpurilor noastre. Întreabă pe cine vrei !... Şi cu asta n-am terminat, Tony. Recunoaşte cît de tare te-a zguduit înflăcărarea cu care ne-a vorbit Tubby — şi acelea au fost singurele clipe de sinceritate din toată expunerea lui — despre autodisciplină şi despre preţul succesului în ştiinţă.

Tony hohoti sarcastic, declarînd că, după părerea sa, bătrînul Tubby era mult prea meschin ca să se lase ispitit de gînduri frivole.

— Pentru un asemenea individ nu-i cîtuşi de puţin greu să fie aşa cum e, adăugă Tony. Nimănui nu i-ar trece prin minte să-l invite pe Tubby la un chef.

— Acum o fi aşa, acceptă Jack. Dar ceva mă face să cred că de-a lungul întregii sale vieţi Tubby a urmărit acelaşi program de muncă îndîrjită, renunţînd la orice fel de plăceri. Acum se află în căutarea acelor candidaţi vrednici să... să...

— Ei — să devină schimnici, şopti Tony. Eu în nici un caz n-am să fac parte dintre aceştia. O să lucrez cît mai bine cu putinţă, dar să fii sigur că n-am de gînd să mă călugăresc.

Răspunsul lui Jack întîrziind, Tony adăugă :

— Şi nici pe tine nu te văd în acest rol.

— Nu ! replică Jack absent, desigur că nu.

— E nevoie şi de niţică distracţie pe parcurs.

— Desigur ! Tonul lui Jack era morocănos şi preocupat. Arătă cu mîna o casă urîtă şi cenuşie, pe partea dreaptă a străzii.

— Uite-o, spuse el, aşa arată.

Tony privi, zîmbind acru, vechea clădire ponosită şi nu se putu împiedica să nu remarce că dacă cineva s-ar hotărî să renunţe la plăcerile lumii de dragul unei idei mărețe, aceasta ar putea reprezenta locuinţa ideală.

— Îţi doresc noroc în chestia cu Tubby, mai adăugă el, în timp ce se apropiau de casă. Dacă nu vei reuşi să te înţelegi cu el, ar fi mai bine să-i urmezi sfatul şi să te specializezi în studiul limbii engleze. Mica lecţie pe care i-ai servit-o a fost usturătoare.

— N-ar fi trebuit să i-o dau. L-a durut. L-am lovit sub centură, ţinînd seama de mediul din care s-a ridicat. Nimeni nu are dreptul să-l atace în această privinţă. S-ar putea să nu mai fie la înălţime.

Tony rîse dispreţuitor :

— Şi ce-ţi pasă dacă nu va fi la înălţime ?

— Pentru că — şi ochii lui Jack se aprinseră pe neaşteptate — vreau ca Tubby să-şi păstreze cea mai bună formă. Are o minte sclipitoare şi vreau să aflu tot ce se ascunde în ea. Doresc să-şi deşerte cunoştinţele sale în folosul nostru.

— Mi se pare că ai de gînd să devii tocilar.

— Sper ca remarca mea să nu-ţi pară pedantă. Nu intenţionez aşa ceva. Dar dacă cineva a îmbrăţişat studiul medicinii, cel mai cuminte lucru e să ia treaba în serios ; nu crezi ? Nu-i mare scofală să devii un violonist de mîna a doua sau să cînţi arii pe gustul pacienţilor. Însă, dacă vrei să faci carieră ştiinţifică trebuie să te comporţi ca un om de ştiinţă ; nu eşti de aceeaşi părere ? Dacă o asemenea hotărîre impune sacrificii, e preferabil să le faci de la bun început ; n-ai proceda şi tu la fel ? Din acest punct de vedere Tubby are dreptate.

— Fii mai atent, spuse Tony glumind. Prevăd că ai să-i iei locul lui Tubby, devenind strălucitor de inteligent, dar tare grosolan. Pe cît văd, s-ar zice că-l admiri cu adevărat pe bădăranul ăla țîfnos !

— Îi admir inteligența.

— Poate c-ar fi mai bine să-i aduci și lui la cunoștință această descoperire, și asta cît mai curînd. S-ar putea să te ierte.

— Pentru nimic în lume, șopti Jack.

— De ce nu ? Tare mi-e teamă că nu-l simpatizezi.

— Pe el ca om — îl urăsc !

CAPITOLUL II

Era tîrziu după-amiază, în 24 decembrie. Ziua întreagă cerul fusese acoperit de nori grei, iar de două ore se pornise o ninsoare cu fulgi mari, umezi, care nu promiteau să se depună într-un omăt favorabil sportului.

În partea de jos a orașului, pe artera comercială, felinarele fuseseră aprinse de la ora trei. Mașinile derapau la cotituri, frămîntîndu-și lanțurile în clisa murdară pe care o împroșcau. Magazinele îngrămădite își etalau propria harababură, în vreme ce vînzătoarele obosite și căscînd de plictiseală lăudau clientelei marfa ponosită.

Studenții care aveau ceva mijloace părăsiseră orașul de trei zile, plecînd în vacanță. Numai la cîteva clădiri ale Universității, din campus-ul [1] principal, se mai zăreau cîteva ferestre luminate. Profesorii își ajutau soțiile să decoreze brazii mărunți cu jucării ieftine și beteală strălucitoare ; acest rit era îndeplinit cu demnitate și rigurozitate, dar cu grija ca poleiala să fie folosită cu economie.

În jurul Facultății de medicină, străzile erau aproape pustii. Se zărea lumină în biroul economatului din clădirea administrației și în laboratorul de anatomie de la etajul de sus, din Lister Hall ; tot restul personalului își întrerupsese activitatea.

Trei dintre chiriașii doamnei Doyle nu părăsiseră orașul : Bugs Cartmell rămăsese deoarece maică-sa se recăsătorise și-i era lehamite să se ducă acasă ; Tony Wollason, pentru că, de fel din Wyoming, nu-și putea permite luxul

[1] Denumire dată, în Statele Unite, parcului unui colegiu, unei universități *(n. red.)*.

unei călătorii pînă acolo ; Jack Beaven, pentru că nu mai avea încotro să se ducă.

Văduva Doyle, înaltă, uscăţivă şi rea, care găzduise cinci generaţii de studenţi medicinişti şi se exprima în argoul lor cu o uşurinţă surprinzătoare, se înapoiase tocmai de la un osteopat [1], care îi făcea un tratament pentru sciatică. Nepăsătoare, se legăna în balansoarul plasat în faţa ferestrei, în mica ei sufragerie, mestecînd gumă şi citind cu atenţie evenimentele din magazinul ei favorit, *Astrologia*. Sărbătorile de iarnă nu reuşiseră vreodată s-o abată de la obiceiurile ei. Dacă părinţilor cu copii mici le plăcea să-şi răstoarne casa cu susul în jos vreme de o săptămînă şi s-o umple cu gunoiul acelor de brad scuturate, îi privea ; doar doamna Doyle nu vedea raţiunea unei asemenea neplăceri şi a cheltuielii pentru decorarea locuinţei cu prilejul sărbătorilor. Nu obişnuia să-şi răsfeţe chiriaşii. Printre cunoştinţele ei se aflau cîteva proprietărese care practicau acest mod de a fi amabile cu studenţii ; se aleseseră cu o grămadă de mulţumiri, şi atît. Oricît i-ai răsfăţa, vor continua să-şi şteargă peniţele pe cuvertură, să-şi curete maşinile de ras cu prosoapele şi să-şi lustruiască încălţămintea cu perdelele.

Sentimentele materne ale doamnei Doyle erau asemănătoare cu ale unei clocitoare mecanice.

În casă era linişte deplină, o lumină chioară şi frig. După ce dormise aproape toată ziua, Tony ieşise în oraş să vadă un film. Bugs primise, recomandat expres, o sticlă de whisky de contrabandă de la fratele lui mai mare din New York, care, şmecher, o împachetase într-o cutie pe care scrisese „acumulator". Bugs îşi propusese să fie generos şi să împartă darul cu colegii săi de cameră, la întoarcerea acestora, dar socoti că ar fi nimerit să guste din sticlă, ca să fie sigur că o să le placă. În asemenea zile te întreci ca să fii cît mai atent. După ce se convinse de calitatea băuturii, Bugs îşi dădu seama că picioarele îi erau ude.

---

[1] (În Statele Unite) Medic adept al osteopatiei, concepţie conform căreia o serie de afecţiuni sînt provocate îndeosebi de tulburări de mecanică a oaselor *(n. red.)*.

Își scoase pantofii ca să-și încalțe papucii vechi și se îndreptă spre bucătărie, unde ceru cu glas răgușit o cană cu apă caldă, o mînă de zahăr cubic și rîșnița pentru scorțișoară.

Doamna Doyle, care îl servea de doi sau trei ani de zile și începuse să-i cunoască obiceiurile, constată că prea s-a gutunărit repede. Și cum stătea în prejma sa pe cînd fierbea apa, doamna Doyle îl adulmecă, de parcă ar fi vrut să-și facă o părere, și adăugă : „dar nu cred să fie chiar atît de grav încît să ai nevoie de un doctor". Apoi, zîmbind răutăcios, păru să-i dea de înțeles că nu era treaba ei, dacă el avea chef de un păhărel — întrucît era sărbătoare —, dar că nu trebuie să-și închipuie că poate s-o ducă de nas cu acest teatru. Bugs primi cu un surîs ștrengar rînjetul ei plin de subînțelesuri. „Nu, nu-i nevoie de un doctor, spuse el ; de altfel nici n-a avut vreodată încredere în doctori ; dacă se va simți bolnav, va trimite după cineva care să-i facă pase magnetice". Urcă în camera de la etajul trei, se vîrî în patul lăsat în dezordine, fericit să poată deschide un exemplar din *Arrowsmith* [1], un roman nou, despre care se spunea că tratează un subiect, în legătură cu profesiunea medicală. Într-o bună zi, va trebui să scrie și el un asemenea roman. Nu va fi pe gustul lumii, dar va spune tot adevărul.

Beaven ceruse permisiunea să lucreze în sala de disecție în timpul vacanței de iarnă. Nu era nimic neobișnuit în asta, exceptînd faptul că studenții din anul întîi nu obișnuiau așa ceva, majoritatea cererilor provenind de la cei avansați, care aveau de făcut cercetări în vederea tezei la care lucrau. De regulă, consimțămîntul îi era solicitat lui Tubby. Dar cum Jack nu dorea să-i ceară favoruri, depusese cererea la biroul decanului, procedeu de altfel corect, și astfel obținuse aprobarea. Desigur că fusese nevoie de avizul lui Tubby, dar în felul acesta Jack evitase obligația unei întrevederi personale.

Relațiile dintre ei constituiau o sursă permanentă de amuzament și de presupuneri. Temerea că, exasperat de umilința pe care i-o pricinuise îndrăzneala lui Beaven, va

---

[1] Roman de Sinclair Lewis (n. red.).

dori să se răzbune pe întreaga clasă, se potolise repede. Tubby era arțăgos, exigent, sarcastic, dar nu mai rău decît reputația pe care și-o crease.

Conflictul dintre profesor și nefericitul său elev nu se potolise cîtuși de puțin. Unele scene erau foarte neplăcute studenților, dar animozitatea prilejuia și clipe vesele. Tubby își propusese încă din prima zi să-l hărțuiască în legătură cu educația religioasă și cu pietatea sa, adresîndu-i-se invariabil la cursuri cu fraze mieroase, dînd de înțeles că discipolul său s-ar simți jignit de n-ar fi tratat cu atîta blîndețe. Chiar dacă Jack ar fi făcut parte dintr-un ordin călugăresc și ar fi apărut îmbrăcat în sutană și glugă, cu tonsura franciscanilor și în picioarele goale, tot n-ar fi fost tratat cu mai mult respect. Ironiile lui Tubby erau cîteodată nespus de greoaie, încît îi obosea. În asemenea împrejurări, replicile lui Jack evitau să țină seama de modul ironic în care i se adresase. Alteori însă juca rolul ce se aștepta de la el, și dialogul ar fi deschis posibilități interesante, dacă Tubby n-ar fi devenit arțăgos înainte de a-l încheia. Într-o zi, cînd conversația se referise la diversele acțiuni ale glandelor endocrine, insistîndu-se asupra unor funcții fizice care puteau fi sporite sau, dimpotrivă, micșorate de o anumită stare psihică — de pildă forța aproape supranaturală din cursul unei crize de alienație mintală sau surprinzătoarele performanțe realizate de atleți — Tubby le vorbise despre adrenalină, care pătrunde spontan în circulația sîngelui la ostașii răniți pe cîmpurile de luptă, ca un mijloc de prevenire a hemoragiilor și ridicase problema dacă aceste glande — într-o eventualitate extremă — n-ar putea asigura imunitatea împotriva bolilor contagioase.

— Frate Beaven, întrebă Tubby, crezi oare că Sfîntul Francisc, cînd i-a sărutat pe leproși — dacă așa s-or fi întîmplat lucrurile —, nu s-a molipsit de această boală datorită credinței ?

— Da, domnule profesor, răspunse Jack cu gravitate. În cinul călugăresc din care fac parte ni se întîmplă deseori să sărutăm bolnavi de lepră.

Studenții nădăjduiau că va urma o scenă plină de haz, și-i urmăreau încîntați pe combatanți, ațintind asupra lor priviri aprinse de nerăbdare.

— Şi crezi că asta nu are nici un efect dăunător asupra dumitale ? întrebă Tubby.

— Nu, domnule profesor, cîtuşi de puţin. Dar asupra leproşilor are un efect radical, deoarece acesta e felul nostru de a practica eutanasia [1].

Prinseră cu toţii să rîdă, dîndu-şi seama că Beaven marcase un punct. Dar răspunsul nu fusese pe placul lui Tubby. În primul moment s-ar fi zis că el va continua să discute problema cu tonul serios de la început. Dar se hotărî pe loc să-i dea o lecţie lui Beaven.

— Această afirmaţie ridică o problemă interesantă, declară el cu severitate. Am impresia că pledezi în favoarea eutanasiei. Poate exista vreo circumstanţă care să-i acorde unui medic dreptul să grăbească moartea pacientului său în dorinţa de a-l cruţa de suferinţe şi dureri ?

Studenţii aşteptau potoliţi. Se părea că Tubby încearcă să-şi înfunde victima, astfel ca orice tentativă de ironie să facă o impresie proastă.

— E o faptă interzisă de lege, răspunse Jack.

— Asta-i motivul pentru care n-ai săvîrşi-o ?

— E oricum un motiv destul de serios.

— Prin urmare, după ce vei deveni medic dumneata nu vei ucide pe nimeni ?

— Puţin probabil, domnule profesor ; dar în nici un caz în mod intenţionat.

— Cu alte cuvinte, toate asasinatele săvîrşite de dumneata vor fi accidentale ?

— Aşa cred, domnule profesor, sau mai bine zis, toate asasinatele pe care le voi comite exercitîndu-mi profesiunea.

Tubby bombăni ceva printre dinţi şi reluă lecţia de unde o lăsase. Era clar pentru toţi, inclusiv pentru Tubby, că acest interludiu nu-i fusese favorabil ; şi nici măcar nu reuşise să-l plaseze pe Beaven într-o lumină ridicolă.

---

[1] În greceşte, *euthanasia* = moarte uşoară). Metodă — interzisă prin lege — de provocare (de către medic) a unei morţi precoce nedureroase unui bolnav incurabil, spre a-i curma o suferinţă grea şi prelungită (*n. red.*).

Una din metodele de provocare folosite din plin de Tubby împotriva lui Jack, la începutul semestrului, fusese abandonată pe parcurs. La început îi punea o serie de întrebări, într-o asemenea manieră, încît răspunsul să fie extrem de simplu ; erau probleme elementare, la care orice elev al unei şcoli superioare, avînd cunoştinţe modeste de fiziologie, ar fi fost socotit prostănac de nu le-ar fi ştiut. Dar Tubby reunţase la această tactică. După cîteva săptămîni, cînd studenţii se dovediră în măsură să deseneze o serie de amănunte de anatomie, Tubby încetă să-l mai trateze pe Beaven ca pe un elev sărac cu duhul. Dimpotrivă, luă obiceiul să-i pună întrebări de cîte ori se ivea vreo problemă deosebit de dificilă. În asemenea împrejurări Tubby se arăta ironic, dar politicos. În sala de cursuri se aşternea atunci o linişte adîncă. Fiecare aştepta — şi nădăjduia — că după ce i se va răspunde corect la o întrebare grea, Tubby va avea destul bun simţ încît să-şi exprime satisfacţia. Dar el se mulţumea să dea uşor din cap în semn de aprobare şi să-şi continue cursul.

— Nu pricep ce urmăreşte purtîndu-se astfel, remarcă simpatica Gillette, într-o zi cînd se nimeriseră alături, rămaşi mai în urmă dintr-un grup de studenţi care coborau panta unei străzi. Ştie negreşit că eşti cel mai bun student al anului şi o recunoaşte, de vreme ce-ţi adresează întrebările cele mai grele. Atunci de ce continuă cu încercările de a te face de rîs în faţa colegilor ?

— Nu mă-nghite, răspunse Jack.

— Oricum, pentru asta se dovedeşte suficient de tenace, spuse Winifred, înduioşată.

Jack zîmbi amar, amintindu-şi că Tubby era specialist în neurologie. Îl stînjenea solicitudinea manifestată de Winifred.

— Mi se pare ciudat, continuă ea, că zăboveşte mai mult la masa dumitale de disecţie decît la alţii. Mi-am pus deseori întrebarea : te urmăreşte numai ca să te sîcîie sau ca să te prindă cu vreo greşeală ? Deunăzi l-am auzit bombănind ceva la adresa dumitale, apoi ţi-a luat carnetul de notiţe, şi-a potrivit ochelarii aceia de pomină, s-a chiorît la desen un timp îndelungat, a mîzgălit ceva în josul paginii şi ţi l-a înapoiat, aproape zvîrlindu-l. Apoi s-a îndepărtat, furios şi înciudat.

Jack clătină din cap.
— N-a fost chiar atît de grav, spuse el. Tubby mi-a sugerat o mică modificare ; ceva ce nu menționase la curs. De asta mi-a stricat desenul. A trebuit să-l refac ; dar a fost o lucrare interesantă... Spre mirarea lui Winifred, Jack se întrerupse, și adăugă nițel cam brusc : Arată-mi mîna dumitale. Întinde degetele. Îndoaie-l pe cel mic. Încordează-l. Acum flectează-l pe următorul. Ai observat deosebirea ? Mișcările degetului mic sînt mult mai libere.
Winifred se supuse și-și privi mîna cu ochi critici. Ce mînă elegantă, își spuse în sinea ei, așteptînd ca el să facă aceeași remarcă. Poate că va spune ceva în această privință, la încheierea neașteptatei lecții. Dar el nu vorbi nici un cuvînt despre așa ceva.
— Aceasta se datorește, continuă el, insensibil la frumusețea mîinii ei, de parcă ar fi aparținut unui cadavru, structurii diferite a tendonului degetului mic ; nu-i o diferență prea mare, dar oricum, suficientă ca să fie menționată ; diametrul fibrei nervoase diferă și el. Ăsta-i amănuntul asupra căruia mi-a atras Tubby atenția.
— Cîtă zarvă pentru o nimica toată, șopti fata cu simpatie.
— Se poate... dar tocmai acestor nimicuri li se datorează faima lui Tubby de mare anatomist.
Winifred se bosumflă, și gura ei făcu o strîmbătură nostimă.
— Prin urmare, continui să crezi că e un om mare, indiferent de grosolănia cu care se poartă cu dumneata, se miră ea.
— Bineînțeles, răspunse Jack, atitudinea lui Tubby față de mine n-are nici o legătură cu valoarea sa ca om de știință.
Ea îl privi cu ochi mari, perplecși, de parcă ar fi constatat că sînt întru totul străini unul de altul ; cîteva clipe nu reuși să găsească vreun răspuns.
— Sînt întrucîtva înspăimîntată de dumneata, izbuti să spună în cele din urmă. Cred că ești o fire la fel de uscată ca și Tubby. Amîndoi pretindeți că vă urîți reciproc, dar de fapt nu-i adevărat. Pun rămășag că vă asemănați de parcă ați fi gemeni. Cred că acum pricep de ce vine

Tubby la masa dumitale, mustăcind întruna. A observat că ai stofă.

— Fleacuri, spuse Jack.

— Şi mai ştiu încă ceva, continuă Winifred cu tărie, ieri a poruncit ca masa dumitale de disecţie să fie mutată spre miazănoapte, lîngă fereastră. I-am şi spus lui Milicent Reaves : — Pun rămăşag că Tubby l-a mutat lîngă fereastră, în curent, ca să-i fie frig şi să nu se simtă bine.

Jack izbucni în rîs.

— Poate ai dreptate, spuse el. E cam răcoare acolo.

Winifred ridică mîna în semn de protest.

— Ba nu, frate Beaven ; te-a plasat acolo să profiţi de lumina care vine dinspre miazănoapte.

— Asta-i absurd. Sînt ultimul om din lume căruia i-ar face Tubby un serviciu. Spune-mi, nu crezi că ar putea fi totuşi imparţial ? Cu dumneata s-a comportat vreodată neloial ?

— Sigur că nu. Şi nici n-a mîzgălit pe caietul meu ceva în legătură cu tendonul ăla de care vorbeai.

— Tendonul extensor, o corectă Jack. *Extensor digiti quinti proprius* [1], pe scurt.

— Nu mai spune, exclamă Winifred. Mi se-mpleticeşte limba în gură ! Te pomeneşti că vrei să memorezi treburi din astea. În ce mă priveşte poţi să fii sigur că n-am s-o fac.

Jack o privi încruntat, cu simţămintele unui frate mai mare.

— Ai face mai bine să le înveţi, spuse el. Peste puţine zile avem colocviu. O fi Tubby nesuferit, dar vrea să cunoaştem nomenclatura latină a formaţiunilor anatomice.

La colţul străzii încetiniră paşii. Winifred oftă adînc şi-i spuse că muncind neîncetat, fără nici o clipă de destindere, s-ar putea transforma într-un tînăr morocănos. Rostind aceste cuvinte îl privi drept în ochi, iar el, auzind-o, simţi că i se opreşte inima în loc. Îşi dădu seama că ar trebui să facă ceva.

— La revedere, spuse fata alintîndu-se, ca un fel de provocare.

---

[1] Extensorul propriu al degetului al cincilea (lat.) *(n. red.)*.

— La revedere, îi răspunse Jack.

Se simţi dintr-o dată mai vioi, parcă uşurat, şi-şi continuă drumul de-a lungul străzii, cu paşi mari şi bombîndu-şi pieptul. Nu-i trecuse nici un moment prin minte motivul pentru care îl mutase afurisitul de Tubby în acel colţ friguros. Fata ghicise motivul. Tubby voia să-i ofere condiţii spre a reuşi cît mai bine. Tubby îl detesta, dar se străduia să-l ajute cînd era vorba de o treabă care-i privea pe amîndoi. Merita să dai cu el de pămînt, dar nu se putea să nu recunoşti că e un mare om de ştiinţă. Jack începu să rîdă din toată inima, şi-şi aminti deodată că rîsul de unul singur e semn de nebunie. Pe Winifred o şi uitase cu desăvîrşire.

Cîteva zile mai tîrziu — cam pe la orele şase ale după-amiezii — Jack simţi că lîngă el se află cineva. Lucra de la orele patru ; plecat asupra unei piese anatomice, studia, în cadrul unei cercetări personale, structura venei subclaviculare stîngi. Tubby remarcase recent, adresîndu-se parcă mai mult lui decît celorlalţi studenţi :

— Vena subclaviculară stîngă : ei bine, ar trebui să vă preocupe în mod deosebit. După ce o veţi cerceta îndelung, tot veţi mai avea multe de învăţat. Vă recomand s-o studiaţi cu atenţie.

Jack dăduse ascultare acestei sugestii şi rămăsese în laborator după orele obişnuite, lucrînd la această disecţie dificilă.

— Ura ! spuse el, distrat. Mai eşti aici ?

— A trebuit să-mi refac ultimul desen, şopti Winifred. M-a obligat să-l refac. Şi acum au plecat cu toţii, şi locul ăsta e de-a dreptul sinistru ; mor de frică.

— Nu fi copil, îi spuse Jack, încercînd s-o încurajeze. Cadavrele astea sînt inofensive. Cît erau vii, unii oameni au fost poate o adevărată pacoste, dar acum au devenit filantropi. Îşi îndreptă spinarea dureroasă şi-i zîmbi prieteneşte. Acest tînăr, spuse Jack ciocănind cu însufleţire toracele cadavrului, s-a sinucis după ce a comis un fals ca să încaseze o mare sumă de bani. Cel păgubit se găseşte probabil acasă în acest moment, citindu-şi gazeta de seară. Se simte perfect, se bucură de multă stimă, iar după cină, se va duce undeva cu soţia sa la o partidă de bridge. Dar nu va avea vreodată prilejul să-i facă generaţiei sale vreun

serviciu — în sensul larg al cuvîntului —, întrucît despre el nu se poate spune decît că e un cetăţean oarecare. După ce va muri, din casa lui o să se aleagă praful şi pulberea, iar el va fi înmormîntat. Poate că la groapa lui o să cînte vreo fanfară, dacă a fost un erou în război. Dar prietenul ăsta *al meu*, continuă Jack, oferă ştiinţei medicale cîteva date despre vena subclaviculară stîngă, şi tare aş mai dori să nu fie atît de încăpăţînat.

Winifred îl privi nemişcată, iar buzele ei pîrguite evocau sărutări. Îşi scutură capul. Era un cap adorabil. Şi tocmai îşi făcuse un permanent proaspăt.

— Nu te înţeleg, spuse ea încetişor. Iubeşti profesiunea asta, nu-i aşa ? Eu o urăsc ! Detest asemenea lucruri! Şi, înfiorîndu-se, îşi ascunse chipul plecîndu-şi fruntea pe braţ.

— Poate că ar trebui să faci altceva, îi propuse Jack cu o dragoste frăţească. Eventual ar fi mai bine să rămîi acasă, să-ţi oferi serviciile comitetului spitalicesc de la Liga tineretului.

Winifred era gata să izbucnească în plîns. Jack o privi niţeluş speriat, dar şi cu interes. Frunzărise cîteva tratate, şi tocmai urma să studieze variatele manifestări ale glandelor lacrimale. Nu dorea ca Winifred să plîngă, dar înţelese că dacă ar fi început să lăcrimeze ar avea prilejul să urmărească aspectele exterioare ale acestui proces.

— Hai să mergem, îl întrerupse ea, copleşită. Să lăsăm cadavrele astea scîrboase. Să plecăm, să mîncăm ceva, oriunde... şi... Vai, m-am săturat ! Suspină adînc, cutremurată de plîns, şi-şi ascunse obrazul în cutele halatului alb al lui Jack, care o mîngîie uşor pe braţ.

Deodată se auzi zgomotul unor paşi grăbiţi. Printr-o coincidenţă stupidă, profesorul Milton Forrester trecu tocmai atunci din cabinet în laboratorul său particular. Se opri încremenit locului, revoltat de scena care se înfăţişa înaintea ochilor. Winifred se desprinse de umărul lui Jack şi privi înspăimîntată, cu ochii plini de lacrimi, spre duşmanul lor comun. Jack înţelese pe deplin ridicolul situaţiei. Tubby izbucni plin de indignare :

— Ei bine, zbieră el. Cred că acesta este ultimul loc din lume unde i-ar trece cuiva prin minte să se giugiu-

lească. E de mirare că nu s-au ridicat cadavrele de la locul lor ca să rîdă de voi ! Şi acum vă poftesc pe amîndoi să ieşiţi afară. Căutaţi-vă alt loc pentru aiurelile voastre de îndrăgostiţi.

Porni cu paşi rigizi spre laboratorul său. La uşă se mai opri să spună :

— Beaven, mă surprinde purtarea ta. Nădăjduisem...

Clătină din cap dezgustat, deschise uşa şi dispăru.

— Ar fi poate preferabil să pleci, rosti Jack cu un glas sugrumat. Cred că ne-am aranjat în suficientă măsură pentru o sesiune.

— Sînt tare amărîtă, Jack, murmură Winifred. Eu sînt de vină. Totul s-a întîmplat din cauza mea. Te va urî şi mai mult decît pînă acum. Te rog, iartă-mă !

Nicicînd nu-i trecuse vreo zi atît de repede. Venise în sala de disecţie la nouă, şi abia acum — cînd îşi ridicase privirea şi se văzuse singur — înţelese că a trecut de amiază.

Curînd se înapoiară şi ceilalţi, îşi îmbrăcară halatele şi-şi aprinseră pipele. Tare ar mai fi dorit ca nici unul dintre aceşti studenţi, mai avansaţi şi mai competenţi, să nu se uite la ce lucra el. I se părea că-l vede pe Jim Wentworth, pe care-l cunoştea întrucîtva, cum se apropie să-i privească desenul, spunîndu-i batjocoritor : — Puştiule, ai face mai bine să nu-ncerci să mergi în mîini, pînă n-ai învăţat să te ţii pe picioare.

Jack nu diseca ceva în legătură cu materia predată. Încerca să-şi astîmpere curiozitatea în privinţa unui fapt lipsit probabil de vreo valoare practică.

Puţin înaintea vacanţei, anul său începuse studiul craniului. Tubby subliniase admirabila dispoziţie în evantai a muşchilor de deasupra şi dinapoia urechilor, un mecanism ingenios, dar nu prea folositor. Mai adăugase că acest evantai reprezintă resturile atrofiate ale unor muşchi, odinioară foarte importanţi şi activi, pe vremea cînd urechile omului erau la fel de mobile ca astăzi urechile cîinilor. Acum, cînd omul a părăsit jungla şi nu mai constituie prada unor duşmani vicleni, nu mai e necesar să ciulească urechile.

— Veţi putea localiza uşor, pe marginea cartilaginoasă a propriei voastre urechi, subliniase Tubby, vestigiul formaţiunii care se mişca odinioară cu rapiditatea şi siguranţa manifestate actualmente de ochii omeneşti.

I se păruse oarecum ciudat lui Jack faptul că — prin nefolosire — capătul acelui ligament degenerase în asemenea măsură încît e greu de găsit, în vreme ce muşchii datorită cărora urechile erau mobile — cu atîtea sute de veacuri în urmă — nu manifestau vreun semn de atrofie.

Nimeni dintre colegii lui nu ridicase această problemă. Nici Tubby nu insistase asupra acestui amănunt. Disecţia se desfăşură în continuare, fură întocmite schiţele respective, de parcă n-ar fi fost nimic demn de remarcat în legătură cu aceşti muşchi auriculari, care din vremuri imemorabile nu-i mai serveau omului la nimic. Studenţii lucrau mai departe, descoperind fibrele musculare, desenînd arterele, venele şi nervii cu linii roşii, albastre şi negre, aşa cum făceau de obicei. Terminînd cu desenele, trecură în ziua următoare la studiul similar al muşchiului frontal.

Jack nu era satisfăcut de felul cum studiase anatomia muşchilor urechii şi dorea s-o ia de la capăt, pentru documentarea sa personală. Structura nervilor începuse să-l intereseze în mod deosebit. Îşi dădea seama, bineînţeles, că n-are nici o noimă să te gîndeşti încă din primul an la specializarea în neurochirurgie, dar ceva îi spunea că asta va face în cele din urmă.

Această perspectivă ridica însă o problemă neplăcută. Dacă şi-ar fi descoperit vreo preocupare în altă direcţie — medicina internă, de pildă — ar fi avut mai puţin de-a face cu Tubby Forrester de-a lungul următorilor ani. Dar consacrîndu-se neurochirurgiei, va veni vremea cînd va trebui să lucreze cît e ziua de lungă alături de Tubby — o perspectivă de-a dreptul nesuferită.

Uneori, cînd Tubby se arăta deosebit de urîcios cu el în orele de curs, Jack era gata să jure că-şi va alege altă specialitate. Ziua următoare şi-o petrecuse în bibliotecă, absorbit în studierea tratatelor lui Ransom, Whitaker şi Quain, prefăcîndu-se că nu observă mutrele doamnei Selfridge, care părea să-i spună, cînd îi cerea aceste cărţi :

— Ciudat, mai bine ţi-ai vedea de bunul şi clasicul Gray[1] pînă ce-o să ştii unde se găsesc toate oasele.

Erau orele patru ale după-amiezii. Pe pupitrul înalt, aflat lîngă masa lui de disecţie, Jack aşternuse, trudind din greu, o schiţă a muşchilor auriculari — un desen mult mai complet şi mai detaliat decît cel anterior, făcut pentru obligaţiile cursului. Tocmai îşi potrivise la microscop ocularul corespunzător în direcţia fibrelor nervoase, subţiri ca firul de aţă, şi era atît de absorbit încît rămase mirat trezindu-se cu Tubby alături.

— Excelent mod de a petrece ajunul Crăciunului pentru un tînăr şi evlavios creştin, i se adresă Tubby. Aş fi crezut mai degrabă că o să-l petreci cîntînd „O brad frumos" la festivităţile organizate de o şcoală duminicală.

Jack se îndreptă din spate şi clipi de cîteva ori, simţindu-şi ochii obosiţi.

— Nu m-au primit acolo, glumi el. Nu sînt destul de pîntecos. Se uită la Tubby, măsurîndu-l de sus pînă jos, iar privirile i se opriră o clipă pe cingătoarea marelui om.

— Pot îndrăzni să vă întreb, îi spune Tubby cu o politeţe exagerată, la ce aţi hotărît să lucraţi ?

Jack arătă din cap spre desen, şi Tubby, după ce-şi potrivi ochelarii pe nas, aruncă o privire într-acolo.

— Credeam c-ai treminat cu tema asta ; parcă am mai văzut desenul ăsta acum cîteva zile.

— Da, domnule profesor, dar doream să aprofundez problema. Jack încercă să-i explice natura preocupărilor care-l împingeau spre aceste cercetări, dar cu oarecare reţinere ; n-ar fi vrut ca Tubby să-şi bată joc de el. Era suficient ca profesorul, în dorinţa de a-l pedepsi, să-l ridiculizeze în faţa studenţilor scornind pedant argumente împotriva lui. Dar, fiind vorba de o cercetare ştiinţifică, socotea că se poate bizui pe o anumită doză de cinste şi de sinceritate.

— Pe cît pot să-mi dau seama, conchise Jack, nervii care controlează aceşti muşchi deveniţi nefuncţionali pre-

---

[1] Autorul unui cunoscut tratat de anatomie (*n. red.*).

zintă aceeaşi structură şi calibru ca şi aceia ai muşchilor frontali. De ce nu s-au artofiat oare ?

— De ce te interesează amănuntul ăsta, şopti Tubby, potrivind ocularul pentru astigmatismul său şi examinînd lama pe care fusese fixat firişorul de nerv.

— Din simplă curiozitate, răspunse Jack, parcă scuzîndu-se, niţeluş ruşinat de această mărturisire. Se întreba dacă Tubby va fi atît de nemernic încît să facă mai tîrziu, la cursuri, vreo aluzie la întîmplarea sa.

Tubby îşi ridică ochelarii de pe nas şi îi vîrî în buzunarul hainei.

— Constat că te interesează studiul nervilor. De ce ?

— Întrebarea asta mi-am pus-o şi eu în multe rînduri, răspunse Jack cu glasul stins, de parcă ar fi vorbit cu sine însuşi. Apoi, ceva mai însufleţit, adăugă : Vreţi să fiţi atît de bun, domnule profesor, să-mi spuneţi şi mie cele ce doresc să aflu despre acest nerv ?

Tubby, care de la intrare rămăsese cu pardesiul pe braţ, şi-l trase pe spate, îl îmbrăcă şi-şi încheie nasturii.

— Nu, îl repezi el. Nu sînt dispus să-ţi spun.

N-ar fi trebuit să se poarte atît de brutal, se gîndi Jack, aprinzîndu-se de mînie.

— Nu vreau să-ţi spun, repetă Tubby... pentru că nici eu nu ştiu. Şi n-am motive să-ţi mulţumesc că ai ridicat această problemă. Şi cu mişcări iuţi şi smucite îşi trase mănuşile.

— Atunci e de presupus că *nimeni* nu ştie, spuse Jack.

Tubby îl săgetă din priviri.

— Ascultă, tinere, nu care cumva încerci să fii spiritual ? îl întrebă el, ridicînd provocator capul.

— Nu, domnule profesor. Nicicînd n-am fost mai serios. Dar presupun că dacă dumneavoastră nu ştiţi, e puţin probabil să se găsească cineva care să răspundă la această problemă.

— Hm, mustăci Tubby. Dădu să plece, făcu cîţiva paşi, se întoarse şi, împingîndu-l cu cotul pe Jack din faţa microscopului, privi îndelung preparatul ; mai scoase apoi un „Hîm" şi, îndreptîndu-şi trupul, părăsi încăperea.

Jack întoarse capul spre a urmări această retragere pompoasă ; apoi zîmbi şi strigă cu un glas înăbuşit : — Sărbători fericite — mitocane !

Trîntind cu zgomot uşa laboratorului, profesorul Forrester traversă amfiteatrul slab luminat şi intră în cabinetul său. Mai avea de făcut o vizită înainte de masă şi uitase adresa.

Aprinse lumina, trase de sertarul unui dulap de metal, în care-şi păstra fişele medicale, scoase cartonul căutat şi-şi puse ochelarii pe nas. Nesfîrşite suferinţe se desprindeau din succinta observaţie clinică, redactată în fraze reci, care detaliau cazul lui William Mason, în vîrstă de patruzeci de ani, dulgher, locuind la Elmersville, căsătorit, fără copii, rămas în sarcina statului.

Ochii lui Forrester parcurseră în grabă rezumatul observaţiei, scăpărînd din nou de aceeaşi indignare care, cu şase săptămîni în urmă, îi furnizase materiale pentru o întreagă zi de polemică furioasă.

Cu doisprezece ani în urmă, Mason începuse să se plîngă de dureri violente în regiunea lombară. Consultat pe atunci, medicul din orăşelul în care locuia îi prescrisese masaje, cataplasme fierbinţi şi antinevralgice. A continuat să sufere mai bine de un an, în care timp n-a putut să-şi ducă munca decît cu multă greutate. Durerile devenind insuportabile, s-a adresat unui medic din Kenwood, o localitate ceva mai măricică din vecinătate. Acesta i-a cerut să-şi scoată amigdalele şi patru măsele. Şase luni mai tîrziu, alt medic îl operase de hernie, iar curînd după aceea i se extirpase apendicele. Fusese reinternat după doi ani, aplicîndu-i-se de astă dată un aparat gipsat pentru extinderea membrelor inferioare, pe un răstimp de opt săptămîni.

În cele dn urmă, medicii renunţaseră la alte încercări. Mason, devenit infirm, incapabil să mai părăsească patul, căzuse în sarcina soţiei sale, care cîştiga existenţa amîndorura ; făcea plăcinte pe care le vindea trecătorilor de pe stradă.

Cu trei luni în urmă, cerînd să fie examinat într-o clinică universitară, Mason fusese adus cu o brancardă. Un examen complet al bolnavului depistase o tumoare a măduvei spinării în regiunea lombo-sacrată.

În urma acestei descoperiri, Forrester prinse să tune și să fulgere. Lăsînd la o parte orice preocupare de discreție și de tact, nu se sfiise să spună cu glas tare tot ce gîndea în legătură cu acest caz. Mason trebuia să știe că are dreptul să acționeze statul în judecată ca să i se plătească o despăgubire. Fusese silit să rabde suferințe de nedescris, pierduse doisprezece ani de activitate, își irosise toată agoniseala, renunțase la viața de familie. Toate astea din vina statului. Statul era acela care eliberase diplome unor indivizi spre a practica medicina și chirurgia, și aceștia își consideraseră profesiunea drept un negoț, drept o simplă sursă de venituri, „aidoma unui cîrpaci". Probabil că acei medici sînt convinși că aduc servicii circulînd prin toată țara, liberi și zgomotoși, plini de ei și de impresionantele lor truse de piele, recoltînd aplauze pentru amabilitatea lor și pentru cuvintele drăguțe, pentru zîmbetele lor măgulitoare, dar neavînd habar de ceea ce reprezintă un diagnostic științific. Mason avusese parte de cea mai cumplită soartă, de cel mai revoltător tratament.

A doua zi de dimineață, după ce profesorul Forrester a efectuat operația — o laminectomie la nivelul celei de-a doua vertebre toracice și al primelor trei lombare —, extirpînd o tumoare încapsulată, neobișnuit de voluminoasă, se hotărî să facă publică această întîmplare scandaloasă. Prezentă studenților evoluția cazului Mason, spre instrucția lor ; renunțînd la programul obișnuit de cursuri, se angajă într-o violentă diatribă împotriva legislației, împotriva Asociației medicilor și împotriva acestei atitudini de nepăsare a publicului față de incompetența cuibărită în sînul uneia din cele mai importante profesiuni.

— Trebuie dezvăluit totul, răcnise el. Să arătăm ce se întîmplă din cauza lipsei de pregătire, lipsei de autodisciplină și incapacității de a-ți jertfi interesele personale în timpul studiilor și al stagiilor din spital.

William Mason este prototipul victimei a ceea ce se poate numi incompetență medicală. Mulți dintre dumneavoastră vă pregătiți, fără să vă dați seama, să comiteți asemenea crime. Sînteți zoriți să vă încheiați studiile și să vă stabiliți pe cont propriu. O fetișcană egoistă vă sîcîie cu palavrele ei spre a vă grăbi și a vă însura cu ea. Pă-

rinţii voştri consideră că trebuie să vă cîştigaţi cît mai repede existenţa. Sînteţi obosiţi de lungile ore de învăţătură, de supravegherea severă, de hrana monotonă din spitale, de munca ingrată, de ţipete şi de mirosurile urîte. Şi astfel, vă grăbiţi să porniţi cît mai repede la drum, cu mica voastră geantă neagră, ca să fricţionaţi cu unsoare de cai şalele lui William Mason sau, după o strălucitoare expunere savantă, să-i extirpaţi amigdalele. Doisprezece ani mai tîrziu, un oarecare bădăran bătrîn şi ursuz, care n-a fost atît de zorit să-şi instaleze un cabinet, descoperă la acest Mason o veche tumoare în măduva spinării.

Ziua fusese extrem de agitată pentru cei din sala de cursuri. Ai fi zis că Forrester răsfoise dicţionarul din scoarţă în scoarţă spre a găsi expresiile cele mai tari.

— Sper că nu aşteptaţi din partea mea o colecţie de comentarii înflăcărate, îi preveni el, precum că aş fi afectat cu privire la William Mason, ca individ. Faptul că şi-a petrecut doisprezece ani într-o mizerie totală nu mă priveşte cîtuşi de puţin. Durerile şi suferinţele sale nu mi-au stricat nici un minut somnul. Nu sînt cîtuşi de puţin sentimental în această privinţă. Nu-i treaba mea dacă soţia lui Mason trebuie să coacă plăcinte ca să-l întreţină. S-ar fi putut trezi să aibă o ocupaţie chiar şi mai puţin interesantă.

— Dar *mi-am pierdut somnul* din cauza deplorabilelor circumstanţe care au permis această nedreptate. De asta mă simt răspunzător. E de datoria mea să pregătesc medici care să acţioneze într-un chip mai folositor pentru William Mason decît să se aşeze în patul lui de două ori pe săptămînă, să-i examineze limba şi să-l îndemne să-şi păstreze curajul. Vă repet, ruşinea ce se va abate asupra voastră, de veţi fi incapabili, se va răsfrînge şi asupra *mea*.

Îşi dădea seama că aceste cuvinte şi-au atins ţinta. Ai fi zis că studenţii au început să lucreze mai serios ; absenţele se împuţinaseră, şi căpăta mai puţine răspunsuri neroade la nişte întrebări simple.

, William Mason suferise îndeajuns, dar cazul lui slujise unor scopuri înalte. Ar fi trebuit să i-o spună cineva. Ar fi fost interesant să-i urmăreşti reacţiile.

Forrester îşi aruncă privirea la ceas şi rămase surprins constatînd cît de mult durase meditaţia lui asupra cazului Mason. Îşi notă adresa — 121 South Hemlock. Abia acum şi-o reaminti, căci o mai căutase cu o zi înainte.

Familia Mason fusese sfătuită să închirieze o cameră mobilată pentru cîteva săptămîni în apropierea spitalului. Bolnavul trebuia să rămînă sub supraveghere încă o bucată de timp. Nu putea fi considerat remis complet şi trimis înapoi la Elmersville, unde medicii n-ar fi făcut altceva decît să-i arate simpatie şi să-i administreze pilule pentru dormit.

Străzile lunecau din cauza poleiului, iar Forrester îşi conducea maşina prudent. Nu se simţea împăcat cu sine însuşi. De unde provenea simţămîntul acela care-l împingea să treacă pe la Mason în această după-amiază? Oamenii devin sentimentali şi stupizi în preajma sărbătorilor. Fără doar şi poate, familia Mason îi e recunoscătoare pentru operaţia efecuată. În această privinţă femeia se manifestase destul de zgomotos, la spital. Ori de cîte ori se întîmpla să fie obligat să curme asemenea efuziuni se simţea foarte stînjenit; avea impresia că ceilalţi colegi fac haz pe socoteala sa. Uneori fusese obligat să se arate chiar aspru, deşi îşi dădea perfect de bine seama că jignea simţămintele bieţilor oameni; dar nici nu putea să-i încurajeze pe cei cărora le dau uşor lacrimile şi să-i bată apoi pe umăr ca să oblojească sensibilităţile rănite.

Sună la uşă şi auzi clinchetul clopoţelului la etajul doi. Doamna Mason, cu şalul pe umeri, coborî grăbită scara.

O clipă îl privi uluită; apoi îi zîmbi cu acea căldură cu care întîmpina doar o rudă apropiată.

— Vai! chiar dumneavoastră, domnule profesor Forrester!... Nu v-am văzut vreodată decît în halat alb şi cu bonetă. Poftiţi, vă rog. Tare o să se mai bucure Bill.

Închise uşa în urma ei şi, încă ţinînd clanţa, îi spuse cu glas scăzut: — Domnule profesor, nu veţi şti niciodată ce-au însemnat pentru Bill şi pentru mine toate acele minunate provizii pe care ni le-aţi trimis. Lacrimi mari i se rostogoleau pe obraji, în timp ce Forrester o privea consternat. Care nătîng şi-o fi dat în petic, în ciuda instrucţiunilor sale stricte, pomenindu-i numele?

Schiță un gest de nerăbdare în timp ce urca scara înghețată ; doamna Mason îl conduse, prin mica sufragerie încărcată de mobilă, spre patul bolnavului.

— Ei, Mason, cum merge bătălia ? întrebă Forrester.

Ochii bolnavului se luminară. Întinse mîna, iar doctorul îi luă pulsul. Se așternu un minut de tăcere. Forrester nu-și scoase ceasul ; asculta cu atenție tic-tacul micii pendule de pe birou.

— Întoarce-te să-ți văd spatele... Apropie lampa... Ține-o așa. Îl acoperi apoi din nou cu plapuma, scoase ochelarii de pe nas și, ridicînd capul, spuse : „Merge foarte bine. Se vindecă frumos".

— Domnule doctor — își drese glasul Mason — ne-ați făcut un bine strașnic. Știam că sînteți un om însemnat și că aveți multă bătaie de cap cu bolnavii. Și tocmai de aceea vă mulțumim că ați găsit timp să vă gîndiți în mod special la noi.

— Ne-ați prilejuit niște sărbători peste măsură de fericite ! adăugă doamna Mason. Nu-i așa, Bill ?

— Cred și eu ! Domnule doctor, sînteți tare inimos. Nu numai un mare chirurg.

Copleșit de propriile sale cuvinte, Bill își șterse nasul cu colțul cearceafului.

— La început eram grozav de înspăimîntată de dumneavoastră, îndrăzni să spună doamna Mason. Prinzînd curaj, adăugă : una din surori spunea că sînteți prea ocupat ca să mai aveți vreme și pentru oamenii de rînd.

Impacientat, Forrester se lovea peste degete cu mănușile. Își dădea seama că ar trebui să spună ceva ca să limpezească situația.

— Domnule Mason — și dumneavoastră, doamnă — aș dori să înțelegeți exact motivele ce m-au determinat să trimit aceste pachete. Faptul că v-au parvenit tocmai de sărbători e o simplă coincidență. Vă rog să mă credeți. Mă interesează foarte mult cazul dumitale, din punct de vedere profesional, desigur. Țin să vă aduc în clinică spre a vă prezenta studenților pînă în cel mult patru săptămîni și, sincer vorbind, pentru asta e necesar să vă refaceți sănătatea. Mă puteți ajuta în acest sens îngrijindu-vă cum trebuie și depunînd toate eforturile pentru a deveni mai

robust. Mi-era teamă că veți încerca să faceți economie la mîncare din lipsă de mijloace. Să n-aud de așa ceva.

Vocea sa răsună ca într-o sală de conferințe. Și, întorcîndu-se spre doamna Mason, adăugă arțăgos :

— Iar acum vreau ca nici dumneata să nu economisești de-ale gurii ; ești uscată ca un băț. Problema proviziilor nu trebuie să te frămînte pe *dumneata*. Altfel, îi vei întîrzia convalescența. Intenționez să fac în așa fel ca amîndoi să beneficiați din plin de o hrană consistentă. Dar tot ceea ce am făcut e de natură strict *profesională*.

Aruncă o privire furioasă doamnei Mason, observînd că pe buzele ei înflorise un zîmbet timid. Muierea asta ignorantă nu era cîtuși de puțin capabilă să-i priceapă explicațiile „strict profesionale".

— Dar atunci, ce caută rămurica de vîsc, domnule profesor ? Doreați poate ca Bill și cu mine s-o mîncăm ?

Femeia îl prinse pe Bill de mînă, ca și cum ar fi solicitat un sprijin pentru îndrăzneala ei.

— Vîsc ? Vîsc ? Forrester se străduia din răsputeri să-și încheie mănușile. Hm ! Ei bine ! Uitasem de ea. Un fleac. Chiar așa. Lucrul cel mai important pe care îl aștept de la dumneata, Mason, e să-mi prezinți o hemogramă bună în cîteva zile.

Spre surprinderea soției sale, Bill izbucni în hohote puternice de rîs, în timp ce doctorul îl privea întunecat, cu vădită dezaprobare.

— Nu mă duci pe mine, domnule profesor — Dumnezeu să te aibă în pază !

— Și nici pe mine, întări doamna Mason, curajoasă. Ați făcut-o fiindcă aveți o inimă generoasă și caldă. Natură strict profesională ? Vorbă să fie ! N-am avut niciodată un prieten mai bun ca dumneavoastră. Numai cîte ați făcut pentru el pînă acum ! Și pe deasupra, pachetele astea !

— Bine ! Bine ! N-aveți decît să credeți ce vreți, mormăi Forrester cu tonul cu care le vorbea de obicei nebunilor săi.

Luîndu-și pălăria, se îndreptă înspre ieșire. Iar cînd doamna Mason încercă să-l conducă pînă jos, el o asigură, cu o politețe rece, că nimerește și singur.

— Sărbători fericite, domnule doctor, strigă Bill.

Forrester se opri în loc, clipi de cîteva ori şi răspunse acru :

— O da... desigur... desigur.

— Sărbători fericite, domnule doctor Forrester, reluă doamna Mason cu căldură.

— Da, da... întocmai... Bună seara.

Închise uşa, coborî cu grijă scara slab luminată, se urcă în maşină, îşi căută ţigările, aprinse un chibrit şi demară, după ce patină în zloată. Se îndreptă spre Clubul Universităţii, unde urma să cineze cu un bun prieten, un holtei bătrîn, pe nume Linton, profesor la Facultatea de drept.

Îl găsi pe acesta în bibliotecă, cufundat într-un uriaş fotoliu de piele.

— Hei, craiule ! îl întîmpină Linton, ridicîndu-se greoi în picioare. Ai întîrziat. Gîndeam c-ai pornit cu colindul.

La orele nouă, cînd Jack se întoarse acasă, îi găsi pe Tony şi Bugs angajaţi într-o discuţie aprinsă în legătură cu rosturile vieţii. Oprindu-se în uşa întredeschisă a camerei lui Cartwell, aflată într-o dezordine totală, aruncă o privire prin fumul gros de ţigară şi zîmbi înţelegător.

— Vino şi tu, îi spuse Bugs, cu glas răguşit, şi puneţi ordine în idei. S-au rostit lucruri importante astă-seară şi a ieşit mult adevăr la lumină.

— *In vino veritas,* adăugă Tony solemn.

— Miroase mai curînd a whisky, spuse Jack.

— Cetăţeanul ăsta are un nas de chimist, murmură Bugs. Adu-ţi un pahar, doctore, şi vom vedea cu cît *veritas* eşti în stare să contribui.

Jack reveni în halat şi papuci, îşi turnă puţină băutură din ce mai rămăsese pe fundul sticlei, dădu paharul pe gît, se scutură înfiorat, îşi umplu pipa şi-şi făcu loc pe un scaun, după ce dădu jos boarfele aflate pe el.

— Nu vă întrerupeţi din cauza mea, spuse el. Unde aţi rămas ?

Bugs, care zăcea tolănit pe pat, se ridică într-un cot, sprijinindu-şi capul în palmă :

— Poate c-ai face mai bine să dai socoteală familiei tale de felul cum ţi-ai petrecut orele astea tîrzii, zise el pe un ton părintesc. Ai întîrziat cam mult. N-ai fost cumva

prin oraş ca să vezi străzile luminate, să cercetezi sminteala celor vii, sau sus, în sala de disecţie, ca să stai de vorbă cu cei răposaţi ?

— Miroase a cadavru, remarcă Tony.

— Atunci nu ne mai interesează să-ţi aflăm aventurile, hotărî Bugs. După o dezbatere profundă, Tony şi cu mine am adoptat în unanimitate o rezoluţie prin care medicul, ca om, are dreptul, ca orice individ care s-a străduit să obţină o diplomă, să ducă o viaţă normală ; trei mese la ore regulate, şapte ore de somn — neîntrerupt — o locuinţă cuviincioasă, de preferinţă la marginea unui orăşel, o soţie, copii şi o grădină cu flori...

— Şi un teren, interveni Tony, pentru zarzavaturi şi păsări — şi o minunăţie de porc în poiată.

— Asta nu, şefule — obiectă Bugs. Ţi-am explicat doar că nu poţi cultiva zarzavaturi şi creşte şi păsări. Dar — continuă el visător — tare mă ispiteşte povestea cu porcul.

Jack făcu un gest aprobator cu coada pipei şi răspunse glumind :

— Ce anume nu-ţi convine aici ?

— Sper că n-ai de gînd să te dai la mine, spuse Bugs cu demnitate. Vii şi aduci aici duhorile respingătoare ale ocupaţiei tale greţoase, te împărtăşeşti din ospitalitatea noastră, zvîrli obiectele folositoare pe jos şi mai şi insinuezi că-n odaia mea e dezordine. Asta-i culmea ingratitudinii.

— Chiar aşa, culmea ingratitudinii, încuviinţă Tony. Dar bine că mi-am adus aminte : ai reuşit să afli cum de reuşeai să dai din urechi pe vremea cînd erai maimuţă, sau la naiba, ce altceva doreai să descoperi ?

— Să lăsăm asta, fraţilor, îi îndemnă Jack... Aş prefera să aud mai mult despre acest medic de ţară, cu păsări, sparanghel şi scroafă şi cu trusa doldora de chinină, morfină şi ulei de ricin. Tubby ar fi trebuit să fie şi el prezent ca să completeze tabloul cu cîteva observaţii referitoare la progresul ştiinţei medicale în tîrguşorul Elmersville.

Bugs se ridică şi întinse un braţ, ca pentru a-şi păstra echilibrul.

— În regulă, neamule ! Hai să-l luăm drept exemplu pe Tubby. Oare îţi închipui că bătrînul ăsta acrit înţelege

ceva din viață ? E burlac. Locuiește la club. Trage la jug șapte zile pe săptămînă.

— Inclusiv duminica, adăugă Tony. Asta înseamnă opt zile pe săptămînă.

— Mulțumesc ! Și mai are pretenția să-nvețe studenții cum să trăiască ! spuse Bugs pe un ton declamator, după care se opri, de parcă ar fi așteptat o replică.

— Vezi... n-am să vorbesc ca avocat al lui Tubby, spuse Jack, dar...

— Nu, i-o tăie scurt Tony. Nici nu cred c-ai face-o după chipul grețos cum s-a purtat cu tine.

— Ce-i drept, Tubby s-a comportat mai mult decît infect. Dar asta e o chestie care mă privește personal. Nu mă-nghite ; bineînțeles că nici el nu mi-e drag. Dar toate astea sînt în afara discuției noastre ; nu au nimic de-a face cu problemele ridicate. Eu cred că pot înțelege atitudinea lui Tubby cu privire la personalitatea unui medic. Un lucru rămîne clar : nu poți fi medic și să crești în același timp păsări. Mă îndoiesc chiar că poți fi cu adevărat un medic bun și să ai un cămin, o soție, obligații sociale, copii, grija unei familii, rudele de îngrijit cînd se îmbolnăvesc, facturi de achitat la sfîrșitul lunii.

— Păi... n-ai decît să te uiți la noi, zbieră Tony. Ne găsim aici în ajunul Crăciunului, înghesuiți în maghernița asta infectă.

— Încetează omule, protestă Bugs. Mi-ați calomniat de ajuns modesta mea încăpere. Dacă nu vă convine, n-aveți decît...

— Am priceput unde bați, spuse Tony, întinzînd brațul ca să-l oprească. O să mai sărbătorim multe Crăciunuri în asemenea încăperi pînă să ne instalăm la etajul de sus al anexei spitalului, pentru cîțiva ani de salahorie. Nu crezi c-am merita totuși un cămin ?

— Nu-i vorba de merit, spuse Jack, ci de natura profesiunii noastre ; despre asta discutăm. Crezi oare că un medic poate duce o viață normală ? Eu nu sînt de aceeași părere. Am renunțat cu totul la ideea unui cămin.

— Dar n-ai de gînd să devii și tu un burlac înăcrit, ca Tubby ? întrebă Bugs neîncrezător. N-ai să reușești niciodată. Lui Tubby i-o fi fost ușor ! Care femeie l-ar fi vrut ?

— Asta-i adevărat, şopti Tony. Într-o bună zi o să-ţi iasă o fetişcană în cale şi te va prinde în mrejele ei.

— Deocamdată am un singur ţel, declară Jack cu fermitate, şi acela e de ordin ştiinţific. Asta-i tot. Nu mă interesează nimic altceva. S-ar putea ca viitorul să arate că nu sînt făcut pentru medicină, dar asta nu se va întîmpla, din pricină că mi-am dorit un cămin.

Doamna Doyle deschise aparatul de radio.

— Poate că ai dreptate, încuviinţă Bugs îngăduitor. Un cămin nu-i altceva decît o piatră de moară agăţată de gît... Dar aş vrea ca bătrîna să pună punct la această muzică potrivită pentru serbările Şcolilor duminicale. Nu-i cunoşteam această înclinaţie sentimentală.

Tony se ridică de pe scaun, se întinse, căscă să-şi rupă fălcile şi declară că se duce la culcare.

— Şi eu, spuse Jack. Noapte bună.

— Sărbători fericite, le ură Bugs.

După ce urcă în camera sa, Jack se întinse confortabil pe două scaune, îşi aprinse pipa şi ciuli urechile. Nu era producţia muzicală a unei Şcoli duminicale. Aceste şcoli nu difuzează asemenea gen de muzică. Era un cor de glasuri cu multă educaţie muzicală, cum nu se găsesc în Şcolile duminicale. Dacă ai chef să asculţi o interpretare cu adevărat bună a vechilor colinde, trebuie să recurgi la cîntăreţi pregătiţi în corale profane. Această constatare îi trecea pentru prima oară prin minte — cel puţin în acest sens. Ciudată întîmplare. Cele mai înalte expresii artistice ale religiei — pictură, sculptură, poezie, muzică, teatru — au fost create şi executate de oameni care de la bun început fuseseră exclusiv artişti. Probabil că acelaşi lucru s-ar putea spune şi despre arta de a vindeca. Cei care au contribuit în cea mai mare măsură la progresul medicinei şi al chirurgiei n-au fost cei pătrunşi de o sfîntă compasiune pentru suferinţele oamenilor ; ei nu s-au dedicat ştiinţei fiind mişcaţi de durerea fiinţei umane, ci deoarece erau curioşi din punct de vedere intelectual şi urmăreau să afle pînă în ce străfunduri îi va conduce ştiinţa căreia i se hărăziseră.

Nu se poate spune măcar că oàmenii de ştiinţă au fost educaţi şi sprijiniţi de religie. De cele mai multe ori reli-

gia i-a dezaprobat. Adeseori s-au văzut nevoiţi să-şi croiască drum printre profeţi şi preoţi, luptînd ca să-şi deschidă drumul spre adevăr.

Închise ochii şi se lăsă năpădit de imaginile trecutului... Pe vremea cînd el şi Joan, sora sa geamănă, erau mici, tatăl lor cobora devreme, în sufragerie, în dimineaţa Crăciunului, ca să aprindă focul în cămin. Abia se crăpa de ziuă. Pretindeau şi ei să coboare ca să admire pomul de Crăciun şi darurile Dar nu li se permitea ; nu era voie mai înainte ca tatăl lor să fi pus cîteva discuri cu colinde. În timpul acesta rămîneau cuminţi în pat, ascultînd. Apoi venea mama să-i îmbrăţişeze, iar ei abia reuşeau să-şi înfrîneze nerăbdarea.

Nimeni nu era atît de sentimentală ca mama. Nimeni nu credea cu atîtă fermitate — şi nu trăia mai puternic sentimentul religios. Chiar cînd el şi Joan au trecut clasele superioare, familia a continuat să mai asculte, cuminte, plăcile cu colindele, înainte de a coborî în sufragerie.

Odată, el şi Joan aduseseră cîteva discuri nu tocmai religioase — după părerea mamei lor. Unul era o veche baladă englezească, care pomenea ceva şi despre bere, iar altul, intitulat „Crăciun", care i s-a părut că nu fusese compus cu cele mai pure intenţii.

...Gîndea :

— Ar fi mare lucru să mai pot crede ; să fiu în stare să mă întorc — măcar pentru o oră — la extazul credinţei totale. Desigur că-i imposibil. Ar presupune nu numai o credinţă care să depăşească orice înţelegere, dar ar însemna să ignorez în mod deliberat fapte de mult dovedite. Ideea mîntuirii are ceva ideal, dar e lipsă de eficacitate. N-a dovedit niciodată eficacitate. A ajutat-o pe mama să închidă ochii împăcată cu zîmbetul pe buze, dar n-a reuşit să-i prelungească zilele şi să-i redea sănătatea. Dacă lumea ţine să fie mîntuită, trebuie să se elibereze de propriul ei bigotism, de boli, de sclavie. În această privinţă, Ideea mîntuirii n-a realizat mare lucru. Ştiinţa — nu sentimentul — este cuvîntul Domnului.

În casă se lăsase linişte deplină. Doamna Doyle închisese aparatul de radio. Trezit din visarea sa, Jack se hotărî să-i scrie lui Joan, acasă în Oregon.

Draga mea Joan,

Aici e miezul nopţii ; la tine sînt orele nouă ale serii. Mi-am petrecut un ceas ascultînd colinde la aparatul de radio al proprietăresei mele. Toată după-amiaza am lucrat în laboratorul de anatomie. Sînt două activităţi care nu se prea potrivesc.

Am încercat să mă transpun în starea de spirit pe care o trăim pe cînd eram copii. Îţi mărturisesc sincer că mi-am dat toată osteneala să reuşesc. Ceva îmi spune că dacă vrei să fii fericit nu trebuie să pui întrebări — de nici un fel. *Iar această constatare subliniază caracterul problemei. Ce-l împinge pe om să dorească fericirea ? Are el vreun* drept *la această fericire ? Pentru asta sîntem oare aici pe pămînt* — ca să fim fericiţi ?

Rămase cîteva clipe pe gînduri, ciocănindu-şi dinţii cu stiloul ; după care, cu o mişcare bruscă, hotărînd că nu-i genul de scrisoare pe care s-o trimită surorii sale în ajunul Crăciunului, făcu hîrtia mototol şi-o azvîrli la coş.

CAPITOLUL III

La jumătatea lui februarie din ultimul an de studii al lui Beaven, cei mai buni studenţi ai seriei fuseseră cuprinşi de un soi de febră.

Toate examenele Facultăţii de medicină erau luate în serios şi privite cu teamă, dar acum dobîndeau o importanţă deosebită, deoarece de ele depindea şi ele determinau atribuirea locurilor de intern.

Era ştiut că numai cîţiva aleşi din fiecare serie de absolvenţi puteau rămîne interni la Spitalul Universităţii, sub experimentata supraveghere a cadrelor Facultăţii. Acest spital putea absorbi aproximativ cîte zece interni. Restul urmau să treacă la alte spitale.

Unii din ei, domiciliaţi la distanţe mari, preferau ca, indiferent de media clasamentului, să devină interni în localitatea unde intenţionau să înceapă practica medicală. În alte cazuri, absolventul avea în această profesiune un tată, un unchi sau vreun prieten care putea să-l sprijine pentru obţinerea unui loc satisfăcător.

Atribuirea unei menţiuni, bazată pe notele mari obţinute, dădea absolventului dreptul să lucreze doi, trei sau patru ani în preajma Universităţii, beneficiind de supravegherea directă a unor oameni consideraţi drept somităţi în specialitatea respectivă. În cadrul acestui grup norocos, un număr mai mic — doar doi sau trei din fiecare an — primea recompensa uceniciei pe lîngă anumiţi profesori, în a căror specialitate dovediseră un interes şi pricepere deosebite.

Aceste numiri încărcate de onoare şi glorie nu se dovedeau întotdeauna în avantajul celui ales, oricît de is-

pititoare ar fi apărut cînd erau proclamate în ședință publică.

Să zicem că absolventul Jones, care dovedise un deosebit talent pentru chirurgia urechii, urma să fie luat sub aripa ocrotitoare a profesorului Smith, cea mai cunoscută somitate în domeniul respectiv. Tînărul Jones avea acces la laboratorul personal al lui Smith, unde trecuse prin toate, începînd cu spălatul instrumentarului și pînă la cercetarea științifică. Își asista șeful la operațiile grele, iar în anumite momente, considerate de el sublime, participa chiar la intervenții. Trudea din greu. Era capabil să dea fuga la doctorul Smith acasă, ca să-i aducă cealaltă pereche de ochelari ; trebuia să vadă de convorbirile telefonice privind relațiile sociale, cînd trebuia scornită o minciună ca să exprime un regret, misiune care nu putea fi lăsată pe seama secretarei de la Facultate, domnișoara Wondery, neînzestrată cu acest dar.

După un număr de ani — de-a lungul cărora tînărul Jones va fi ascuțit cu melancolie creioanele profesorului, avînd grijă să-i pregătească însemnările pentru cursuri, să ducă mașina maestrului la gresat — s-ar fi putut ivi prilejul ca într-o noapte — în care să nu dai un cîine afară — profesorul să-i permită să dea fuga să acorde îngrijiri, pentru o afecțiune cronică, bătrînei Parkins, una din pacientele particulare ale lui Smith, lăsată moștenire lui și urmașilor săi de ultimul profesor Brown, predecesorul său la catedra de oto-rino-laringologie.

De aici încolo, viitorul tînărului Jones era greu de prevăzut. S-ar fi putut să rămînă asociatul lui Smith, avînd de rezolvat tot mai frecvent acele operații curente care îl plictiseau pe profesor. În această privință, era suficient cîmp deschis, avînd experiență în domeniul chirurgiei urechii, dar și în acela al foamei de care suferi pe ascuns. Dacă, din amabilitate, Smith ar fi decedat înainte ca Jones să devină prea neputincios ca să mai poată profesa, s-ar fi putut să-i urmeze la catedră. Totuși, în privința aceasta, soarta îi era potrivnică, întrucît se cerea în permanență o infuzie de sînge tînăr.

După atîtea frămîntări, Jones, ajuns la disperare la vîrsta de treizeci și trei de ani, ar fi putut să se elibereze

și să îmbrățișeze practica medicală particulară, reușind foarte bine, dacă munca ingrată ca valet, comper și lingău al profesorului n-a reușit să-i distrugă personalitatea. Această practică particulară poate fi privită ca o răsplată, dacă ea n-ar fi fost tot așa de primejdioasă ca un cartuș de dinamită, care distruge un număr mai mare de indivizi decît cel pe care îl scoate la suprafață.

Tubby Forrester ducea lipsă de un asistent încă de la începutul anului. Tînărul Royce, care ocupase acest post timp de cinci ani, plecase să predea anatomia în Sudul îndepărtat. Tubby se înfuriase, dar cînd își dădu seama că Royce era hotărît să-l părăsească, îl ajută să-și găsească un loc mai bun.

Fiecare era curios să afle dacă Tubby va alege pe cineva pentru postul rămas liber. Avea desigur nevoie de un asistent priceput, deoarece după cum știau cu toții, Tubby era prins pînă peste cap în niște cercetări personale de neuropatologie ; culturile de țesuturi cereau o supraveghere atentă și continuă. Tubby era obligat să vină la laborator la cele mai nepotrivite ore — de sărbători sau la miezul nopții, ori în timpul orelor de masă — ca să noteze fenomenele succesive decelate prin diferite metode chimice.

Desigur că Jack Beaven era candidatul cel mai potrivit pentru acest post. Oricine ar fi fost de aceeași părere. Beaven avea cunoștințe atît de vaste în domeniul morfologiei neurologice, încît nu putea fi comparat cu nici un alt coleg de an. Dovedea un neobișnuit talent. Dar, din cauza animozității dintre ei, era greu de crezut că Tubby l-ar putea desemna. Și tocmai acest factor făcea problema mai dificilă. Era de neimaginat ca Tubby să se condamne de bună voie la un contact permanent cu un om pe care l-a zeflemisit și jignit, iar pe de altă parte, era greu ca Beaven să accepte acest post, în eventualitatea puțin probabilă că i-ar fi fost oferit. În împrejurările normale ar fi fost cel mai bun prilej pe care și-l putea dori și după care ar fi alergat cel mai mult, dar nu cu prețul unor umilințe la care să fie supus zilnic, fără să le poată evita, și la care să nu poată riposta.

În ultimul an, Jack acceptase loviturile şi glumele din orele de curs ale lui Tubby, fără a mai încerca să se apere. Totuşi, odată — cu o săptămînă înainte de începerea examenelor — ţinuse să arate tuturor că răbdarea nu-i era dictată de vreun sentiment de teamă. Incidentul nu contribuise cîtuşi de puţin la îmbunătăţirea relaţiilor dintre ei.

Maxwell, autoritate recunoscută în domeniul chirurgiei abdominale, efectuase o intervenţie extrem de interesantă într-un caz de ulcer duodenal care impunea extirparea unei mici porţiuni din intestinul subţire. Operaţia avusese loc în prezenţa studenţilor mai avansaţi din clinică, iar aceştia o urmăriseră cu multă atenţie. În cursul intervenţiilor chirurgicale, doctorul Maxwell le explicase că, în acest punct, capacitatea de refacere naturală era atît de rapidă încît sudura va fi deplină şi intestinul în măsură să-şi reia normal funcţiile la numai patru ore de la terminarea operaţiei.

În continuare le mai spusese că sfincterul piloric se contractă în momentul cînd începe intervenţia, rămînînd în această stare pe răstimpul a cinci ore, împiedicînd astfel pătrunderea conţinutului gastric în intestin şi dînd timp suficient leziunii să se vindece, înainte ca intestinul să-şi reia activitatea.

După ce pacientul, încă sub efectul anesteziei generale, fusese scos din sala de operaţie, chirurgul adăugă: „Această acţiune a sfincterului piloric, care permite intervenţia chirurgicală, e de domeniul neurofiziologiei. Dacă ţineţi să aflaţi mai multe despre acest proces, adresaţi-vă profesorului Forrester. Iar dacă, după ce vă explică, socotiţi că aţi înţeles problema, înseamnă că veţi şti despre ea mai multe decît mine, la ora actuală".

Era limpede că cineva îl informase pe Tubby despre întîmplarea în cauză, întrucît în dimineaţa următoare, în timpul lecţiei — erau în mijlocul unui curs privind chirurgia sistemului nervos autonom — Tubby se referise la ea.

— Înainte de a vă prezenta teoriile clasice pe care le expun studenţilor de la neurologie, cred că ar fi mai interesant să auzim propriile dumneavoastră deducţii. Aş

dori ca fiecare dintre dumneavoastră să le prezinte în scris joia viitoare. Această sarcină, adăugă el cu un zîmbet șiret, va oferi celor dintre voi care mai cred în miracole posibilitatea să lase frîu liber inspirației și să ne facă o temeinică demonstrație de evanghelie amuzantă. Îmi îngădui să-l solicit pe fratele Beaven să ne citească cu glas tare predica sa. Îi vom fi recunoscători dacă, bazîndu-se pe acest text, ne va da prilejul unei lecții de morală.

Cei mai mulți socoteau că Tubby nu va duce pînă la capăt această amenințare. Cu siguranță că va uita pînă joi. Dar Jack era hotărît să se pregătească pentru eventualitatea că va fi chemat să citească lucrarea în fața studenților.

Încheindu-și cursul de joi, Tubby se adresă auditorilor săi :

— Și acum să-l ascultăm pe domnul Beaven. I s-a cerut să facă unele considerații în legătură cu „înțelepciunea" pilorului. Să sperăm că va aduce noi contribuții la cele cunoscute în această problemă... Domnule Beaven, îți propun să iei loc la catedră, astfel încît colegii dumitale în ale științei să te poată vedea și auzi fără riscul unei dislocări a coloanei cervicale.

Jack lucrase intens la pregătirea referatului. Subiectul îl interesa deosebit de mult. Nu-și cruțase oboseala pentru a strînge suficient material bibliografic. Întocmise un referat savant și colegii îl ascultaseră cu o atenție încordată.

După ce recapitulă pe scurt elementele de diagnostic și fazele operației, începu să discute acțiunea particulară sfincterului piloric.

— Doctorul Maxwell ne-a demonstrat, continuă Beaven, că fibrele musculare închid ermetic sfincterul îndată după secționarea intestinului și rămîn contractate încă o oră după ce natura și-a desăvîrșit vindecarea.

Este evident că sistemul nervos autonom declanșează un semnal în momentul intervenției, semnal transmis fibrelor musculare ale sfincterului. Totuși această explicație nu ne prea satisface. Ulcerul reprezenta chiar de la început o primejdie pentru intestin, o primejdie îndeajuns

de gravă ca să presupunem că, venind mai departe în contact cu această zonă bolnavă, conţinutul acid al stomacului o putea agrava şi mai mult.

Sfincterului nu i-a fost transmis nici un fel de semnal, sau, în caz contrar, n-a fost luat în seamă, sfincterul hotărînd probabil că procesul digestiei trebuie să continue în ciuda împrejurărilor defavorabile. În schimb, în clipa cînd a început operaţia, intervenţie care promitea o rezolvare favorabilă pentru zona bolnavă, acelaşi sfincter s-a declarat de acord să coopereze. Pînă în acel moment, sfincterul ştia că participarea sa nu e de nici un folos.

Studenţii păreau extrem de interesaţi, urmărind această intenţie netă a lui Beaven de a se aventura pe terenul moralei. Ochii tuturora se îndreptau pe rînd de la Tubby la Jack. Atitudinea lui Tubby era visătoare. Se ţinea deoparte, aşezat pe un scaun, cu privirea pierdută, frămîntîndu-şi mustăcioara, dar urmărind expunerea cu o atenţie respectuoasă.

— S-a sugerat aici, continuă Jack, să scoatem în evidenţă şi implicaţiile morale ale acestei probleme. Dacă auditoriul este în stare să suporte o predică, îmi permit să vă atrag atenţia, fraţi şi surori, asupra excepţionalului bun simţ de care a dat dovadă sfincterul piloric. El a fost înştiinţat prin sistemul nervos autonom că se întîmplă ceva cu intestinul, şi că, dacă acest cerc se prelungeşte, riscă să ducă la ruina întregului organism.

Un sfincter lipsit de înţelepciune şi de răbdare ar fi răspuns intestinului bolnav : După cum se vede, nu eşti bun de nimic. Rolul tău constă şi în a participa la digerarea alimentelor pentru îndeplinirea nevoilor de hrană ale organismului. Dar tu nu-ţi faci datoria. La drept vorbind, orice sarcină suplimentară pe care trebuie s-o duci la bun sfîrşit te arată din ce în ce mai puţin capabil. Aşa stînd lucrurile, mă voi contracta eu din toate puterile, lipsindu-mă de contribuţia ta. Îţi acceptăm demisia. Funeraliile vor avea loc luni. Prietenii îţi pot trimite flori sau vor renunţa, la cerinţa expresă a familiei, care va putea fi astfel înjurată pe ascuns pentru lipsă de curtoazie.

La aceste cuvinte, Tubby zîmbi fără voie, iar studenţii îl gratificară pe Jack cu un murmur de aprobare.

— Dar pentru că avem de-a face cu un sfincter înțelept, continuă el referatul, și care dă dovadă de un deosebit discernămînt față de tot ce știm că se găsește între buric și nasturele de la gulerul cămășii, el a îngăduit evacuarea conținutului stomacal ; ce-i drept, a făcut-o cam în silă și cu dorința ca lucrurile să fi decurs altfel, dar evitînd totodată blocarea întregului tranzit, într-un chip care să-i traducă o superioritate pusă la grea încercare.

După părerea mea, iubiții mei frați, oricît de miraculoasă ar părea acțiunea hotărîtoare a pilorului, de a se închide pe răstimpul a cinci ore — după ce a devenit evident că a intervenit o forță dinafară ca să repună în funcțiune intestinul lezat —, fenomenul nu mi se pare totuși atît de greu de priceput, pe cît e de surprinzătoare răbdarea dovedită de sfincter, care a refuzat să îndeplinească o hotărîre drastică într-o perioadă cînd lucrurile nu mergeau cum trebuie.

În aceste împrejurări, probabil că sfincterului i-ar fi venit mult mai ușor să se contracte. Amănuntul care-i subliniază înțelepciunea e reprezentat de îngăduința și răbdarea pe care și le-a impus cînd a fost vorba de deficiența altui organ.

Făcu o scurtă pauză ; apoi, pe un glas sobru, care putea fi ironic, dar tot atît de bine serios, Beaven adăugă :

— Doamne ! dă-ne și nouă, din marea ta milă, aceste calități tuturor celor care sîntem aci de față.

Cînd se porni furtuna de aplauze, Tubby se ridică în picioare. După ce se restabili liniștea, rosti următoarele:

— Expunerea sentimentală a fratelui Beaven cu privire la generoasa milă dovedită de micul, dar înțeleptul sfincter piloric, a fost extrem de inspirată și de edificatoare. De nu mi-ar fi teamă că-i vom deranja pe vecini, v-aș propune să punem capăt acestei întruniri printr-o slujbă religioasă... Membrii parohiei se pot retrage... fără altă demonstrație din partea clerului.

La o zi după încheierea primei jumătăți a semestrului, fură convocați studenții din ultimul an. Se aflase că la această întrunire va fi citită lista celor numiți interni. Tubby, ca președinte al Consiliului Facultății, le adresă

cîteva cuvinte, reafirmînd şi deplorînd totodată că Spitalul Universităţii nu poate pune la dispoziţie un număr mai mare de locuri.

În sală se făcuse linişte deplină, iar tensiunea ajunsese la culme. Cei care se ştiau la limită, acceptarea sau respingerea lor depinzînd de o fracţiune de punct, ascultau cu feţele crispate ; inimile le băteau puternic. După ce îşi puse ochelarii cu ramă aurie, Tubby ridică hîrtiile aflate pe masă în faţa lui.

Numele lui Jack Beaven figura în capul listei. Se auzi o uşoară exclamaţie de mirare, apoi se porni un ropot de aplauze. Tubby se aprinse uşor la obraz şi întinse braţul, ca pentru a cere. Rămase cîteva secunde nehotărît, clipind din ochi, de parcă ar fi vrut să adauge o explicaţie, dar se gîndi probabil că e preferabil să continue cu citirea listei. Studenţii, care adoptaseră o linie de conduită pen-
trezi, spre sfîrşitul listei, că figurează printre cei aleşi.
tru această ocazie, aplaudau după fiecare nume rostit.
Tony Wollason nu încercă să-şi ascundă bucuria cînd se

— În ce priveşte locurile speciale de asistenţi, adaugă Tubby, în anul acesta nu dispunem decît de două. Domnul Thomas, ale cărui cercetări în domeniul sîngelui şi al pielii s-au dovedit promiţătoare, a fost solicitat pentru locul de asistent al doctorului Meeker.

Studenţii salutară această numire bătînd din palme. Nimeni nu-l cunoştea bine pe Thomas. Era o fire mai ascunsă, niţeluş sălbatică.

Tubby începu să-şi strîngă hîrtiile, aranjîndu-le meticulos, ceea ce însemna că întrunirea se apropie de sfîrşit. Îşi scoase ochelarii. părînd că ezită în privinţa felului în care să rostească încheierea.

— Şi acum — spuse el cu un zîmbet pe jumătate ironic — cred că e de datoria mea să încurajez misterioasa înţelepciune a sfincterului piloric.

Studenţii, care pricepuseră imediat aluzia lui Tubby, începură să aplaude frenetic. Puteai spune orice despre diavolul ăsta bătrîn, dar erai obligat să recunoşti că e un om şi jumătate. Cu acest prilej, prestigiul lui Tubby făcu un salt uriaş în ochii studenţilor.

Fața lui Jack se îmbujoră ușor cînd înțelese că toți așteptau să ia cuvîntul.

Tubby continuă, calm.

— Rog pe fratele Beaven ca, în anul care urmează, să lucreze în laboratorul meu personal. Îmi va servi ca duhovnic. Restul timpului îl va petrece cu un ochi la eprubete și cu altul la ceas sau, cînd experiențele se vor desfășura mai încet, spre foile calendarului.

Tăcu o clipă, reflectînd.

— Această numire, spuse Tubby în continuare, nițeluș nesigur pe el, ar putea să vă pară întrucîtva surprinzătoare. Dacă se va întîmpla vreodată să spună cineva că numirile speciale de asistenți sînt făcute la Facultatea de medicină pe temeiul unor preferințe personale sau din favoritism, ori că sînt refuzate datorită unor nepotriviri de temperament sau antipatii personale, nădăjduiesc să vă amintiți că Beaven și cu mine nu lucrăm împreună decît exclusiv în interesul cercetărilor din domeniul neurologiei.

Momentul era dramatic. Promoția simțea că participă la o scenă neobișnuită. Cei predispuși la analiză, care socoteau că se pricep întrucîtva la psihologie, bănuiau că Tubby — ca să evite o discuție particulară cu Jack, referitoare la relațiile lor — își definise atitudinea în public ; era un procedeu ciudat, dar nu mai ciudat decît multe alte acte impulsive ale acestui neurolog excentric.

Tubby dădu de înțeles că spusese tot ce avea de spus, și se înclină ironic spre miratul și proaspătul său asistent. În amfiteatru domnea o tăcere mormîntală. Jack se ridică în picioare. Se înclină respectuos și declară cu glas ferm :

— Îmi voi da toată silința, domnule profesor. La rîndul meu, sînt tot atît de convins că barca e mai importantă decît echipajul.

— Vrei să spui, îl întrebă Tubby, că nu-i necesar să-ți fie pe plac căpitanul ca să te supui ordinelor sale ?

Jack dădu din cap, în semn de aprobare.

— Este exact ce-am vrut să spun, domnule profesor, întări el, și se așeză din nou în bancă.

— Iată deci, încheie Tubby, un bun exemplu al spiritului științific... Cam asta ar fi totul. Sînteți liberi, domnilor !

Printre membrii corpului medical care — ca foști studenți sau interni — simțiseră pe propria lor piele tratamentul neplăcut aplicat cîndva de profesorul Forrester, puțini îi mai purtau pică. De cele mai multe ori, atunci cînd îl pomeneau, făceau haz de incidentele trăite.

Existau totuși cîțiva pentru care ferocitatea lui Tubby nu constituia o simplă glumă ; chiar dacă ar fi trăit o sută de ani nu puteau să uite că fuseseră batjocoriți, hărțuiți și în cele din urmă eliminați din facultate pentru că avuseseră probabil ghinionul să-l enerveze.

Se întîmplase destul de des de-a lungul timpului să auzi că vreun student își face pe neașteptate geamantanul și că părăsește Facultatea de medicină sau spitalul, nemaiputînd să-i rabde sarcasmele. În asemenea cazuri, respectivul își deschidea sufletul în fața prietenilor, blestemînd și jurîndu-se pe toți sfinții din calendar că pînă la urmă o să-i vină de hac lui Tubby. Dar, așa cum era de așteptat de la atîta înfierbîntare și fanfaronadă, furia se potolea de îndată ce alte griji sau vreo întîmplare fericită le abăteau atenția de la suferințele îndurate. Astfel, Tubby reușise să scape fără a fi zvîrlit pe fereastră sau sfîșiat în bucăți, cum i se prorocise în repetate rînduri.

Se vorbea adesea — chiar și printre bobocii facultății — de chelfăneala zdravănă pe care o va primi Tubby într-o bună zi, dar fiecare avea convingerea fermă că nici unul nu va îndrăzni să ridice vreodată mîna împotriva lui Tubby, oricît de mult ar fi meritat el o corecție.

Doctorul Lawrence Carpenter, fost student al Facultății de medicină, promoția 1920, n-a făcut nici declarații zgomotoase și nici n-a proferat amenințări atunci cînd a părăsit, pe la mijlocul anului trei, pe neașteptate Facultatea. S-a mulțumit să-i adreseze un bilețel profesorului Forrester, în care își exprima calm, în fraze concrete, convingerea că se va simți mult mai bine ca student al altei facultăți. Iar în post-scriptum adăugase : „nădăjduiesc să vă revăd într-o bună zi".

Crima de care se făcuse vinovat tînărul Carpenter nu era prea gravă. Provenea dintr-o familie bogată, fusese obişnuit să cheltuiască fără socoteală, să se îmbrace în haine scumpe şi bătătoare la ochi, locuia într-un apartament elegant şi conducea o lungă maşină de sport, un cabriolet cu două locuri, un model neobişnuit, cu un motor care avea destui cai-putere ca să poată duce o greutate de zece ori mai mare, şi cu o viteză depăşind prevederile legale.

Bineînţeles, lui Larry Carpenter nu-i trecuse niciodată prin minte că, în acest mediu — în care majoritatea studenţilor trăiau modest, dacă nu chiar impresionant de sobru —, extravaganţele sale sfidătoare ar putea da naştere la comentarii neplăcute.

Făcînd abstracţie de aceste proaste obiceiuri, Larry era prietenos, serviabil, generos şi vesel. Ducea cu uşurinţă mîna la portofel cînd era solicitat să contribuie la diverse iniţiative studenţeşti, şi era darnic fără ostentaţie. Dădea recepţii la el acasă, iar invitaţii săi nu erau aleşi după mijloacele lor financiare. Fără doar şi poate că unii dintre colegii lui îl invidiau, dar fără răutate. Era deseori luat peste picior din cauza bogatei sale garderobe, şi unii camarazi, mai îndrăzneţi, îl numeau „snob", dar nimeni nu căuta să-i facă mizerii ; nimeni afară de Tubby Forrester.

Lui Tubby îi displăcuse profund Carpenter, şi asta de la bun început. Mai toţi credeau că aversiunea ar putea fi atribuită faptului că Larry nu străluceşte ca student, că-şi schimbă prea des costumele, că întîrzie frecvent de la cursuri, că nu se lasă intimidat de ironiile lui Tubby. Dar unii colegi, mai clarvăzători, socoteau că Tubby e iritat de independenţa afişată de Larry şi întemeiată pe situaţia sa financiară. Cînd Tubby încerca să-i facă observaţii, proceda în mod ştiinţific, studiind zonele vulnerabile ale victimei şi ţintind, cu un aer spăşit, punctul cel mai nevralgic. Dar în cazul lui Larry nu era niciodată în măsură să afirme că aceste lovituri îşi ating scopul, deoarece Carpenter zîmbea, părînd să spună : „Amuză-te, domnule profesor, dar află că nimic nu mă obligă să rămîn aici". Se mai găsea cîte cineva care să insinueze, în

cadrul unor discuţii prieteneşti, că Tubby îl invidiază pe Larry. Ce-i drept, slăbiciunea lui Tubby pentru lucruri de preţ nu putea fi negată. Se îmbrăca cu multă îngrijire, avea o maşină pe lîngă care celelalte automobile parcate în apropiere păreau nişte rable. Cînd pleca vara în Europa, reţinea o cabină luxoasă pentru cele cinci zile cît dura călătoria pe mare. Tubby dispunea de suficiente mijloace, şi nu se ascundea.

Nu era exclus ca toate astea să fi contribuit într-o oarecare măsură la sentimentele manifestate faţă de Larry Carpenter, dar nici nu se putea afirma în mod precis. Oricum, începu foarte curînd să-l hărţuiască pe Larry, insinuînd — cînd nefericitul tînăr dădea răspunsuri greşite sau confuze la cîte o întrebare — că dacă ar cheltui mai puţin timp cu îmbrăcămintea şi ceva mai mult pentru îmbogăţirea spiritului, ar avea mai multe şanse să-şi ia examenele. Cînd un student nu putea răspunde Tubby nu scăpa prilejul să-l privească dispreţuitor pe Larry şi să-l întrebe : „*Nici* dumneata nu ştii, aşa-i că nu ştii ?" — pînă cînd, într-o bună zi, Larry puse capăt acestui fel de a fi interpelat, răspunzînd impertinent „Păi e firesc să nu ştiu !".

În cele din urmă, Carpenter nu se mai simţi în stare să îndure acest tratament, şi părăsi Facultatea. Probabil că povestea s-ar fi încheiat aici dacă Tubby n-ar fi stăruit în animozitatea sa. Cînd decanul unei facultăţi de medicină de pe litoral, unde Larry dorea să fie admis, îi ceru informaţii, Tubby răspunse într-un chip care, practic, echivala cu o respingere. S-ar putea ca Tubby să fi procedat astfel, considerînd că s-a comportat corect. Carpenter, răspunsese el în scris, e un student mediocru — ceea ce era adevărat — şi adăugase că avînd mai puţini bani şi mai multă minte ar fi fost în cîştig.

Puţin derutat, dar nu înfrînt, Larry examină situaţia cu medicul familiei Carpenter, care, după o promptă şi serioasă investigaţie, obţinu — la capătul unei lungi amînări —, admiterea lui Larry la facultate. Dar, întrucît se scursese atîta timp şi începuse cursurile tîrziu — nu mai era decît o lună pînă la sfîrşitul anului —, precum

și din cauza unor neplăceri de alt ordin, nu primi decît încuviințarea de principiu.

Fără să fi tras vreo învățătură din această experiență dureroasă, Larry continuă să trăiască pe picior mare, nerenunțînd la vreo cheltuială, ceea ce n-a contribuit cîtuși de puțin să-l pună într-o lumină favorabilă într-o instituție unde — de la bun început — fusese privit chiorîș. În consecință avu și aici de traversat o perioadă grea; după absolvire trebui să ocupe un loc de intern într-un spital de mîna a doua, cu mai puține paturi. De aceea rămase nemulțumit de toată lumea.

O analiză lucidă a neplăcerilor întîmpinate i-ar fi arătat că doar el e de vină. Pînă și prietenii cei mai apropiați socoteau că nu te poți comporta ca un copil răsfățat, ca un băiat de bani gata, și să te aștepți la recompense din partea unor oameni serioși care trudesc din greu pentru pîine. În mintea lui Larry, însă, de necazurile sale era vinovat doar Tubby Forester, și cu cît se gîndea mai mult la asta, cu atît mai periculos prindea rădăcini hotărîrea sa de a se răzbuna.

Problema deschiderii unui cabinet medical — destul de spinoasă chiar sub cele mai favorabile auspicii — deveni pentru el deosebit de grea. Fu acceptat în calitate de colaborator la o renumită clinică particulară, și nădăjduia să-și recruteze o clientelă aleasă printre relațiile sale mondene, dar, după toate probabilitățile, prietenii săi aveau mai multă încredere în el la masa de bridge, decît la masa de operație, și-i ocoleau cabinetul elegant de parcă ar fi fost expuși unei contagiuni. Situația asta îl dădu gata.

În tovărășia unor bogătași și a unor cucoane suferind de plictis porni într-o lungă croazieră prin mările Sudului, călătorie care degeneră într-o serie de orgii. Pînă atunci, deși vesel din fire, Larry se arătase mai cumpătat decît majoritatea acelora din cercul prietenilor săi. Acum însă, cînd echilibrul său fizic și moral fusese zdruncinat, pierdu orice măsură. Ori de cîte ori se simțea cuprins de remușcări, de nervozitate, dispus la autocompătimire, arunca vina eșecului și a exceselor sale pe seama lui Tubby, punînd la cale tot felul de pariuri de răzbunare.

Alteori, cînd își pierdea controlul, devenind murdar la gură și arțăgos și pornea să se îmbete, sau cînd se scula mahmur după un chef, începea să-și treacă în revistă resentimentele și să facă destăinuiri asupra intențiilor sale, dar nimeni nu pleca urechea la aceste vorbe aruncate la beție, spunîndu-și că sînt vorbele unui nesăbuit, amărît pînă peste cap, ceea ce corespundea întrucîtva cu realitatea, dar care nu exprima situația în întregime. Căci Larry credea ferm în planurile sale de răzbunare chiar cînd era treaz.

Anul școlar se încheiase și cursurile Facultății de medicină luaseră sfîrșit. Mai rămăseseră cîteva zile de răgaz pe care viitorii medici le petreceau lenevind — dacă erau dintre cei care urmau să rămînă în localul Universității — sau își făceau bagajele dacă era cazul să plece. Începea săptămîna înmînării diplomelor, și orașul se umpluse de vizitatori, părinți, absolvenți și amatori de banchete, veniți de la facultățile învecinate.

Carpenter, a cărui promoție urma să aibă o întîlnire colegială, își înștiințase un număr de prieteni că va da o petrecere marți seara la Hotelul Livingstone. Imediat după încheierea partidei de base-ball se întîlniră în apartamentul pe care-l rezervase. A fost un chef de pomină, încît directorul hotelului, recunoscînd că în localul lui mai avuseseră loc scandaluri și se mai spărsese veselă, nu-și aducea aminte să fi înregistrat vreodată vreun asemenea record de stricăciuni și de dezordine. În zori, Larry își conduse oaspeții în camerele respective, dar el nu se culcă. Comandă pentru micul dejun o farfurie plină cu supă de ceapă, înghiți puțin bicarbonat de sodiu și două pahare mari de whisky. Apoi făcu o baie fierbinte, se bărbieri nervos, drept care se tăie în cîteva locuri, și trimise după mașină.

Ajunse la Facultatea de medicină pe la orele opt și se îndreptă spre biroul lui Tubby, unde știa că-l va gasi devreme. N-avea vreo armă, dar în ochii injectați se citea că e pus pe bătaie.

Cînd Larry pătrunse în birou, fără să bată la ușă, Tubby se afla la masa lui de lucru, pregătindu-se să se ducă în clădirea administrativă a Universității, unde tre-

buia să se întîlnească membrii Facultății, înainte de obișnuita procesiune spre sala de festivități. Aici în lipsa decanului Emery, urma să citească el numele candidaților care obținuseră diplomele. Impunătoarea lui robă neagră, cu simbolicul șarpe verde, era dreaptă pe spătarul unui scaun, iar toca de mătase, colorată în auriu, verde și negru, se găsea în fața lui pe birou ; acestea erau însemnele pe care le purta de șaisprezece ani, cu ocazia solemnităților universitare, dar pe care astăzi n-avea să le mai îmbrace din cauza unui accident pe care Prexy îl aduse cu regret la cunoștința publicului, cînd doctorul Osgood se trezi obligat să prezinte el candidații la diploma de doctor în medicină.

Tubby aruncă o privire spre intrus, fără să-l recunoască imediat, clipi de cîteva ori din ochi și lăsă tocul din mînă.

— Tubby, văd că nu mă recunoști ! zbieră Carpenter. Din cauza dumitale a trebuit să plec acum cîțiva ani, și apoi m-ai urmărit cu scrisoarea aceea ticăloasă, ca să mă discreditezi.

— Vezi că ești beat, spuse Tubby. Îți recomand să te duci la culcare. Pe urmă, dacă ții să ai o discuție cu mine, o să te ascult.

Larry înaintă clătinîndu-se pe picioare, se propti cu ambele mîini de birou și scrîșni :

— Oi fi eu beat, dar asta-i din vina dumitale. Și ce am de gînd să-ți spun, o s-auzi chiar acum !

— Ar fi poate preferabil să te porți ca un domn, răspunse Tubby cu demnitate. Dacă insiști să-mi vorbești, scoate-ți pălăria și ia loc. Dar fii scurt.

— Nu-mi scot pălăria, spuse Carpenter, grosolan, decît în fața celor care merită respectul oamenilor de treabă. Și n-am venit ca să iau loc și să fac vizite. Mi-am jurat de mult ca, atunci cînd voi crede de cuviință, să vin și să-ți mut fălcile din loc. Și ziua asta a sosit. Poate că pentru dumneata o fi cam supărătoare apariția mea tocmai acum cînd te-ai pregătit să te duci în Sala de festivități și să-ți expui uniforma de ceremonie, dar petrecerea asta nu ne privește nici pe dumneata și nici pe mine. Dacă-ți face plăcere să afișezi mai multe culori, poți tot așa de bine

să te arăţi cu nasul roşu şi cu ochii învineţiţi. Şi acum fă bine şi spune-ţi preferinţa, cum să te pocnesc, stînd jos sau în picioare ?

— Prefer în picioare, mulţumesc, răspunse Tubby, împingînd scaunul ca să se ridice. Nu mă prea pricep la încăierări, le-am lăsat pe seama cîinelui meu.

Larry ocoli biroul şi luă poziţia, cu picioarele depărtate.

— Ar fi mai bine să-ţi scoţi ochelarii, îl preveni el.

Tubby era de aceeaşi părere şi îi puse calm pe birou.

— Ar fi păcat să ţi-i sparg, adăugă Larry în bătaie de joc şi făcu un pas înainte.

În aceeaşi clipă, Tubby se apropie de el, cu toată îndrăzneala. Spusese adevărul cu privire la lipsa lui de experienţă în materie de încăierări. Începu să gesticuleze frenetic, cu pumnii încleştaţi şi cu ochii închişi. Carpenter se dădu un pic înapoi, ca pentru a-l măsura ; apoi trecu la îndeplinirea promisiunii. Tubby era curajos, dar tehnica sa lăsa de dorit. Îşi expuse stomacul, neapărat, pînă ce i se tăie respiraţia, şi apoi întinse bărbia. Loviturile lui Carpenter, dure, lăsau urme dureroase pe trupul lui Tubby. Ajunseseră acum în centrul încăperii, căci Tubby simţea nevoia de mai mult spaţiu, iar Larry îi făcea pe plac. Tubby avea o tăietură adîncă sub ochiul stîng, iar nasul îi sîngera. Încăierarea se apropia de sfîrşit, amîndoi presimţeau asta. Tocmai atunci se deschise uşa.

Beaven venea din laboratorul lui Tubby, unde controlase temperatura unei culturi puse la incubat. Pe cînd ieşea de acolo, îi ajunsese la ureche zgomotul unei încăierări care părea să se desfăşoare în birou. Se opri o clipă, ciulind urechile, apoi deschise uşa. Beligeranţii se opriră, ca pentru a lua cunoştinţă de prezenţa sa. Tubby gîfîia. Obrazul îi era alb ca varul şi sîngera din vreo şase răni.

— Ieşi afară ! zbieră Carpenter, cînd Beaven se plasă între ei. Vreau să-mi duc treaba la sfîrşit !

Extenuat, Tubby se sprijini de marginea biroului, abia ţinîndu-se să nu cadă, şi se clătină năucit. Carpenter îl împinse pe Beaven la o parte cu cotul şi avîntă braţul ca pentru a da lovitura de graţie. Dar, pînă s-o poată

aplica se trezi că-l smucește cineva și că se învîrtește în loc.

— Aha, vrei și dumneata o porție ! mîrîi el, pregătindu-se să facă față noului său adversar. Ei bine, uite și pentru dumneata ! Izbi cu sete, dar nimeri în gol.

Jack nu era prea încîntat de beleaua care-i căzuse pe cap ; se vedea limpede că acest vlăjgan se afla într-o stare de beție furioasă, dar nu mai avea timp pentru asemenea considerații. Nu vedea motivul care l-ar putea determina să prelungească lupta. Nebunul ăsta furios trebuia făcut inofensiv cît mai repede. Ținti cu grijă maxilarul inferior, la nivelul orificiului de emergență a ramurii mentoniere a celei de-a cincea perechi de nervi, și-i trînti, cu forța unui ciocan, o directă care ar fi putut de jos statuia de bronz a unui general călare. Genunchii lui Carpenter se muiară, și se prăbuși leșinat.

Jack ridică receptorul telefonului și chemă biblioteca medicală. Cu zece minute înainte îl lăsase pe Wollason acolo, unde se dusese să înapoieze niște cărți, urmînd să-l aștepte pe Jack pînă ce-și va termina treburile în laborator.

— Vino în biroul profesorului Forrester, îi spuse el calm. A avut loc un mic incident. Ține-ți gura și vino repede.

După ce se tîrîse împleticindu-se pînă în cealaltă parte a încăperii, Tubby se lăsă să cadă grămadă pe scaunul său. Își ridică cu greutate privirile și se uita la Beaven, care, lăsat pe un genunchi, îl examina pe bătăușul căzut pe podea.

— E rănit grav ? întrebă Tubby cu glas stins.

Jack îi ridică o pleoapă, îi luă pulsul și-i descheie gulerul cămășii.

— O să se trezească repede, spuse el. Dar cine e ?

— Un fost student, murmură Tubby. Era beat criță.

— Hm, făcu Jack, de parcă s-ar fi dumirit.

— Nădăjduiesc că n-o să se afle nimic despre treaba asta, adăugă Tubby, cu glasul gîtuit.

— Desigur, domnule profesor.

Tony Wollason deschise usa biroului și încremeni de mirare.

— Dumnezeule ! exclamă el. Ce s-a întîmplat ?

— Închide uşa, Tony. Beţivul ăsta a pătruns în birou şi l-a atacat pe profesorul Forrester. Nu trebuie să afle nimeni de cele întîmplate. Fă-i niţică respiraţie artificială şi stai lîngă el pînă s-o putea ţine pe picioare. Du-l pe urmă la noi acasă cu un taxi şi culcă-l în patul meu. Dar nu porni pînă nu te asiguri că nu te vede nimeni. Peste cîteva minute, toată lumea se va fi îndreptat spre sala de festivităţi.

— Bine, dar mai prindem distribuirea diplomelor ?

— Ajungem noi la timp ca să le primim pe ale noastre.

Beaven se întoarse spre şeful său, care se afla într-o stare de prostraţie :

— Şi acum, domnule profesor, dacă vă simţiţi în stare, vom trece în laboratorul dumneavoastră să încerc să vă repar.

Îl sprijini de braţ şi-l conduse pe Tubby prin sala de cursuri în micul laborator, unde-l ajută să se aşeze pe un scaun. Tubby nu-şi revenise întru totul, era palid şi tremura.

— Vă supără cumva inima ? Vă e greaţă ? îl întrebă Jack pe un ton rece, profesional.

Aprinse flacăra becului de gaz sub un mic sterilizator.

— Puţin, icni Tubby, epuizat.

— Vreţi să vărsaţi, sau preferaţi să staţi întins — ori ambele ?

Glasul lui Jack răsuna sec şi calm. Deschise un dulăpior de sticlă şi scoase o pereche de foarfeci, un pachet cu tifon, leucoplast şi cîteva ace chirurgicale.

Lui Tubby i se făcu rău, şi Jack îi aduse o tăviţă renală. Trecu apoi în laboratorul de anatomie, de unde aduse, împingînd-o, o masă de disecţie, şi-l ajută pe ilustrul său pacient să se culce pe ea. Tubby se urcă pe masă gemînd. Jack începu să facă toaleta plăgilor sîngerînde.

— Noroc c-ai venit la timp... murmură Tubby într-un tîrziu, altfel vlăjganul m-ar fi omorît în bătaie.

— Probabil, răspunse Jack, spălînd rănile deschise cu un antisept puternic. De aia l-am şi oprit. Nu ne-ar conveni să vă pierdem, cred că mă-nţelegeţi.

— A venit — ca să lichideze nişte socoteli vechi, explică Tubby încleştîndu-şi pumnii, sub arsura dezinfectantului.

— Aşa ? Nu ştiu cît vă datora — Jack făcu o pauză, vîrînd aţă în ac —, dar cred că v-a plătit o bună parte din datorie.

Tubby zîmbi acru şi închise ochii, simţind cum îi pătrunde acul în carne, dar nu se clinti.

— M-a luat prin surprindere, mai spuse Tubby încet.

— Nu-nţeleg ce putea să vă surprindă, domnule profesor, zise Jack concentrat asupra operaţiei delicate pe care o efectua. De mult trebuia să vă aşteptaţi la o chelfăneală zdravănă — dacă-mi permiteţi să mă exprim astfel.

— Te gîndeşti probabil că şi *dumneata* mi-eşti dator, comentă Tubby cu greutate. Dacă-i aşa, de ce-ai intervenit ?

— În primul rînd pentru că dumneavoastră sînteţi foarte necesar neurochirurgiei. Dar, în afară de asta, mai vreau să învăţ o mulţime de lucruri pe care, cu excepţia dumneavoastră, nu le cunoaşte nimeni.

Fără să se grăbească, Jack întinse mîna după foarfeci şi tăie pieliţele care depăşeau linia de sutură.

Tubby deschise ochii şi se uită mirat la chipul impasibil al lui Jack.

— Asta, declară el solemn, e cea mai cinică observaţie pe care mi-a fost dat s-o aud vreodată — făcută de la om la om — de cînd dăinuieşte lumea.

Jack însăilă din nou acul şi începu să sutureze o altă rană.

— Domnule profesor, cunoscîndu-vă părerile despre simpatie şi sentimentalism, spuse Jack, mă simt obligat să vă mulţumesc. Dacă situaţia ar fi inversată, n-aţi fi avut nici un motiv să-mi salvaţi viaţa.

— Eşti nedrept cu dumneata însuţi, frate Beaven, răspunse Tubby, trăgînd cu coada ochiului spre ac. Ai putea să-mi fii de mare folos.

Jack îşi privi pacientul cu mai mult interes.

— După cele întîmplate azi ? întrebă el. Nici prin gînd nu mi-ar fi dat că veţi dori să mă mai vedeţi.

— Poate că aşa s-ar fi întîmplat dacă ceea ce ai făcut ar fi fost o favoare personală. În cazul ăsta mi-ai fi creat un complex de inferioritate. Dar dumneata ai considerat că e o îndatorire profesională. N-ai vrut să dispar pentru că ştiu o mulţime de lucruri de care dumneata ai nevoie. Şi din aceleaşi motive îmi suturezi acum şi plăgile. Nu-ţi datorez, deci, nimic. Dacă — aşa cum ai spus — situaţia noastră ar fi inversată, presupun că aş fi avut şi eu aceeaşi atitudine faţă de dumneata. În calitate de asistent poţi să-mi faci mari servicii aici, în laborator. Şi n-aş vrea să te pierd.

Jack tăie o fîşie de leucoplast şi o aplică pe obrazul lui Tubby.

— Domnule profesor, sînt bucuros să vă aud spunînd că relaţiile dintre noi vor continua să rămînă strict profesionale. Acum că ne-am înţeles, vom putea lucra împreună cu rezultate infinit mai bune.

— Cum adică, infinit mai bune ? mormăi Tubby.

— Decît dacă v-aţi fi temut că din apropierea noastră s-ar putea să prind simpatie pentru dumneavoastră. Dar nu e cazul să vă preocupe eventualitatea asta.

Jack netezi cu degete sigure ultima bucată de leucoplast.

— Puteţi să vă ridicaţi ? Cum vă simţiţi ?

— Ai făcut treabă bună, recunoscu Tubby.

— Maşina duneavoastră e parcată la intrare ?

— Da.

— Am să vă conduc acasă. Locuiţi la Clubul Universităţii, nu-i aşa ? Vom încerca să ajungem pînă acolo fără să stîrnim prea multă curiozitate.

— Mulţumesc, frate Beaven, dar nu mai vreau să accept vreo altă atenţie. Poţi s-o iei din loc şi să-ţi vezi de treburile dumitale.

— Domnule profesor, v-am făcut această propunere fiindcă trebuie păstrată discreţia. N-am impresia că sînteţi în stare să vă descurcaţi singur. Şi nici n-aş vrea s-aveţi neplăceri de pe urma unor eventuale bîrfeli.

Tubby bombăni.

— Nu-i treaba dumitale dacă o să am neplăceri.

— Iertaţi-mă, îl contrazise Jack, dar sînt convins că voi fi afectat personal şi că va fi în detrimentul meu dacă aţi deveni victima unui scandal datorită unor vorbe umilitoare. V-ar provoca frămîntări, veţi fi preocupat de ele. Sînteţi un savant şi vreau să vă păstraţi forma ca să profit la maximum de experienţa dumneavoastră. Altminteri — şi făcu un gest nepăsător, ca pentru a alunga această idee — altminteri, nu m-aş fi sinchisit cîtuşi de puţin de pălăvrăgeli, chiar dacă toată lumea ar afla de încăierarea cu acest bătăuş — şi rîse. Sper că m-aţi înţeles ?

Tubby ezită o clipă, şi replică acru :

— În cazul ăsta mă poţi conduce acasă.

Scoase cheile din buzunar, cu o mînă încă tremurîndă.

— Ne întîlnim afară, la intrare.

— Domnule profesor, credeţi că veţi coborî scara singur ? întrebă Jack neîncrezător. Poate c-ar fi preferabil să ieşim împreună şi să-mi permiteţi să vă ţin de braţ. Ştiţi că aţi suferit un şoc destul de sever.

— Fă cum îţi spun ! se răsti Tubby.

— Vreţi o ţigară ? întrebă Jack, şi îi oferi pachetul deschis.

— Fumez din ale mele, mîrîi Tubby, scotocind în buzunarul pardesiului.

— Un foc ? şi Jack aprinse un chibrit, pe care Tubby îl refuză, dînd din cap.

Jack zîmbi şi ieşiră din laborator.

Problema de a-l transporta pe Tubby la Clubul Universităţii, fără a fi observat şi a trezi tot felul de comentarii, se dovedi neaşteptat de simplă. În orice altă împrejurare, isprava asta ar fi fost cu neputinţă. Dar cei care locuiau în clădirile Universităţii, împreună cu invitaţii lor, se găseau fie în clădirea Administraţiei, unde se adunaseră ca să formeze cortegiul pentru parada decernării diplomelor, fie că aşteptau în Sala de festivităţi. Portarului şi liftierului nu era cazul să li se spună mai mult decît că avusese loc un mic accident, fără urmări grave.

— Nu, nu e nevoie, protestă grăbit Tubby cînd intententendentul se oferi să-l conducă şi să-l instaleze confortabil în maşină. Nu-i mare lucru, îmi revin imediat. Dacă întreabă careva de mine, spune că totul e în regulă. Dar

nu vreau vizite, nici telefoane : nici un cuvînt pînă nu-ţi dau de ştire.

După ce se achită de această răspundere, Jack îşi dădu seama că nu ştie ce să facă cu maşina. Nu ştia unde o parca Tubby şi nu voia să-l mai întrebe, căci ar fi însemnat să i se pună o mulţime de întrebări, la care n-ar fi putut răspunde. Aşa încît se urcă în maşină şi se îndreptă spre locuinţa sa. Tony trebuie să-l aştepte acolo pentru instrucţiuni suplimentare.

Trase maşina în faţa casei doamnei Doyle, urcă scara şi dădu peste Tony care-l aştepta pe coridor.

— Cum se mai simte zurbagiul tău ? întrebă Jack.

— Doarme, îi răspunse Tony. A făcut atîta scandal că am fost nevoit să-i dau un calmant. În definitiv, trebuie şi noi să ne ridicăm diplomele, şi probabil că a început să se formeze cortegiul. Ar fi cazul să ne aflăm acolo. N-am muncit din greu atîţia ani ca să mă reţină acum beţivul ăsta scandalagiu.

— Ne-a încurcat pe amîndoi — recunoscu Jack. Ce doză i-ai dat ? Crezi că e destul ca să doarmă pînă ne întoarcem ?

— Sigur că da, afirmă Tony. I-am administrat o doză destul de mare, îi ajunge ca să doarmă pînă la orele două.

— Nădăjduiesc că n-ai întrecut măsura.

— Da de unde ; cam un sfert de doză maximă, poate ceva în plus, ca să mă arăt generos.

— Atunci să mergem. Ai prevenit-o pe doamna Doyle?

Tony confirmă din cap.

Coborîră la maşină. Jack demară şi se îndreptară spre Sala de festivităţi.

— Va trebui să-l previn pe Osgood — sau pe altcineva — în legătură cu absenţa lui Tubby, spuse el îngîndurat. Nu prea ştiu ce să-i spun. Ai cumva vreo idee ? L-am întrebat pe Tubby ce explicaţie are de gînd să dea, dar era prea ameţit ca să-mi răspundă ca lumea.

— Spune-le că a fost rănit de o uşoară explozie, îi veni în ajutor Tony. De altfel, explicaţia asta nu-i departe de adevăr.

Izbucniră amîndoi în rîs şi Jack recunoscu că este o idee bună.

— Am să scriu un bilet, şi-o să-l plasez lui Osgood sau lui Shane, ori altcuiva, spuse el uşurat. În felul ăsta o să evităm întrebările şi răspunsurile.

— Cred că-i valabil... Iar cînd o să se întoarcă la slujbă, bătrînul o să le dea explicaţiile pe care le va crede de cuviinţă, adăugă Tony. Ei comedie ! dar a încasat-o serios Tubby ! Cîte suturi i-ai făcut ?

— Nu le-am numărat, răspunse Jack, păstrînd o oarecare rezervă, întrucît nu voia să participe la glumele făcute de colegul său. Cred că aproape o duzină.

— Probabil că te-ai distrat grozav, insistă Tony.

— Ba deloc. Tonul lui Jack era serios. Mi-am propus să nu-mi pese şi să nu-i uşurez cu nimic intervenţia. Dar Tubby a suportat-o cu mult curaj. Tubby rămîne o brută, dar ştie să încaseze. Urmă un timp de tăcere, apoi Jack adăugă : Ciudat lucru, Tony ; nu pot să-l sufăr, dar...

— Ei da, ştiu, murmură Tony. Nu-l înghiţi, dar eşti convins că-i un tip formidabil. Nu poţi să-l suferi... dar te ţii după el ca un căţeluş — şi îi semeni în asemenea măsură că ai putea trece drept fiul său. De-aş fi fost în locul tău, aş fi folosit un catgut gros şi aş fi profitat de prilej ca să-i cos şi gura !

— Este gura cea mai de preţ din toată Universitatea, declară Jack. Nu trebuie să-ţi placă Tubby pentru a admite că este o personalitate. Îl admir pentru tot ce face şi aprob tot ce susţine. Mi-a plăcut şi felul în care a primit chelfăneala — şi împunsăturile pe care i le-am făcut adineaori.

Parcară maşina lui Tubby la cincizeci de metri de clădirea Administraţiei. Jack scrise cîteva rînduri pe o bucată de hîrtie şi se îndreptară către intrarea principală, unde membrii Facultăţii de medicină se adunaseră şi aşteptau demni în robele lor lungi şi grele. Recunoscînd grupa corpului medical, Jack îşi făcu loc prin mulţime şi îi înmînă biletul lui Shane. Apoi se grăbi să plece ca să-l regăsească pe Tony şi promoţia sa la capătul sălii uriaşe, unde tinerii absolvenţi, emoţionaţi şi enervaţi, se plimbau de colo pînă colo, fluturîndu-şi cu mîndrie robele şi îndreptînd franjurile de mătase dinaintea ochilor, cu gîndul la o ţigară pe care n-aveau curajul s-o aprindă.

Văzută în perspectivă, această zi a înmînării diplomelor apăruse totdeauna în imaginea lui Jack drept punctul culminant al vieții sale. Presimțea că va fi copleșit de emoție cînd, stînd în picioare, îl va auzi pe bunul și bătrînul Prexy rostind cu glasul său sonor : „În temeiul autorității cu care am fost investit — îți acord diploma de — doctor în medicină". Momentul promitea să fie impresionant, cu toți candidații aceia grupați în jurul tău. Se simți nițeluș dezamăgit cînd se trezi răscolind prin maldărul de robe negre și boțite — întinse pe niște mese — căutînd una destul de lungă ca să-i ajungă pînă la genunchi, și o tocă suficient de mare ca să nu-i cadă din cap. Tony arăta atît de caraghios, încît Jack izbucni în rîs.

— Nu știu cum să fac ca să nu-mi cadă tichiuța asta amărîtă, protestă Tony.

— Adu-ți aminte de atracția exercitată de vid, răspunse Jack. E de-ajuns ca s-o rețină.

În această stare de spirit intrară și ei în rînd, pornind spre Sala de festivități, într-un convoi lung — cel puțin o mie de absolvenți veniți de la diferite facultăți. Orga intonă cu putere „Parada cea Mare" de Elgar. După vreo două discursuri începu solemnitatea obositoare și monotonă a înmînării diplomelor. La orele douăsprezece și zece, Shane se apropie de estradă și declară :

— Candidații pentru diplomele de doctor în medicină sînt rugați să se ridice în picioare. Se ridicară cu toții. Prexy le ceru calm permisiunea să le aducă ceva la cunoștință, înainte de înmînarea diplomelor :

— Absolvenții se găsesc pe punctul de a intra într-una din cele mai nobile profesiuni, care cere multe sacrificii. Spre regretul meu, sînt obligat să vă anunț că doctorul Forrester, care trebuia să fie astăzi printre noi, a fost rănit de o ușoară explozie din laborator. Azi dimineață devreme, zi de înmînare a diplomelor, cînd ne închipuiam cu toții că profesorul Forrester se consideră degajat de orice obligații profesionale, el a intrat totuși în laborator pentru a-și continua cercetările importante, și în cursul unor experiențe a fost accidentat. Vă recomand să reflectați la acest exemplu de devotament. Dumneavoastră vă luați zborul într-o mare bătălie pentru binele public. Sîn-

teţi de invidiat pentru înaltul privilegiu şi trebuie să vă reamintiţi că nu există mijloc de a vă sustrage de la ea... Şi acum — în temeiul autorităţii cu care am fost investit...

Şi astfel deveniră ei doctori în medicină. Tony îl înghionti pe Jack în clipa cînd Prexy îl elogie pe Tubby *in absentia*[1], dar Jack nu schiţă nici un zîmbet.

După ce îşi scoaseră robele ponosite, Jack declară că e momentul să se ocupe de maşina lui Tubby ; în consecinţă, după ce telefonară la Clubul Universităţii şi după ce primiră informaţiile de care aveau nevoie, duseră maşina la garajul public unde o ţinea Tubby, se opriră la un *drug-store*[2] să ia un sandviş şi un pahar cu lapte, şi apoi luară autobuzul pînă la Facultatea de medicină. Era ora unu şi jumătate.

— Ia spune, Tony, întrebă Jack pe neaşteptate, amicul Carpenter şi-o fi lăsat probabil maşina prin apropiere. Ia să vedem pe unde este.

— Crezi că putem s-o identificăm ?

— Cred că da. El este din Philadelphia. Are deci număr de Pennsylvania[3]. Dacă e încuiată, n-avem decît să-i luăm cheile.

Maşina nu era încuiată. Carpenter fusese probabil prea adînc preocupat de îndeplinirea planului său, ca să se mai gîndească să ia măsuri de precauţie. Era într-adevăr o maşină arătoasă. De data asta trecu Tony la volan. Cînd se opriră în faţa casei, doamna Doyle, care se legăna în balansoar pe terasă, se strîmbă niţeluş la ei, remarcînd doar ironic că, după cît se pare, preferă să umble cu maşina decît să meargă pe jos. Tony îi povesti că cealaltă maşină au furat-o, că pe drum au schimbat-o cu asta şi adăugă că dacă îi va căuta poliţia să spună că hoţii au întins-o pe jos.

— Ce pramatii ! exclamă doamna Doyle în glumă.

---

[1] În lipsă (lat.) *(n. red.)*.

[2] De la cuvintele englezeşti *drug* = drog + *store* = magazin. În S.U.A. : magazin unde se vînd produse alimentare, farmaceutice, băuturi răcoritoare etc. *(n. red.)*.

[3] Oraşul Philadelphia e capitala statului Pennsylvania *(n. red.)*.

Porniră spre camera lui Jack şi intrară fără să bată la uşă ; îl găsiră pe Carpenter căscînd cu poftă. Se ridică într-un cot şi se uită la cei doi tineri. Dar se întunecă, recunoscîndu-l pe Jack. Îl pîndeau probabil noi necazuri.

— Unde mă aflu ? întrebă el, cu gura cleioasă..

Tony găsi de cuviinţă să limpezească lucrurile.

— Te afli în casa doamnei Doyle, care-şi cîştigă existenţa închiriind camere mobilate studenţilor în medicină. Eu sînt *doctorul* Tony Wollason. Tînărul meu prieten, în al cărui pat te lăfăieşti acum, e *doctorul* Jack Beaven — un om adevărat, un coleg săritor, cu care ai avut plăcerea să faci cunoştinţă azi dimineaţă cînd îl mardeai zdravăn pe fostul dumitale profesor. Îţi aminteşti ?

Carpenter dădu afirmativ din cap, schiţă un zîmbet timid şi aruncă o privire spre Jack, neştiind ce atitudine să ia.

— Îmi pare rău, murmură el, eram beat.

— Sigur că erai beat, încuviinţă Tony. Dar — fie vorba între noi — am băgat de seamă că te-ai răcorit pe cinste. Şi dacă în stare de beţie reuşeşti asemenea performanţe, sînt convins că, treaz fiind, eşti un cetăţean de ispravă.

— Ce-ar fi să nu mă mai iei peste picior, spuse Carpenter, burzuluindu-se puţin. Nu-i deloc plăcut să te trezeşti într-o astfel de situaţie.

— Ai dreptate, spuse Jack sobru. Ţi-ai plătit datoria faţă de profesorul Forrester şi acum ai da orice ca să n-o fi plătit. Ei bine — nu l-ai rănit prea grav şi am reuşit să păstrăm tăcere despre tărăşenia asta. Nimeni n-o să afle nimic despre cele întîmplate, exceptînd cazul că ai să te îmbeţi iarăşi şi o să trăncăneşti. Se apropie de pat, şi, îndoindu-se din mijloc, întinse un deget ameninţător spre ochii încercănaţi ai lui Carpenter. Şi dacă ai s-o faci vei avea de furcă cu mine. După cum ţi-a spus şi Wollason, ai avut desigur motive temeinice şi nu poţi fi judecat prea aspru fiindcă ţi-ai luat revanşa. Dar acum, consideră-te răzbunat. De aceea e bine să-ţi aminteşti de promisiunea mea, că dacă aud vreodată — mîine sau peste zece ani — c-ai suflat ceva despre cele întîmplate azi dimineaţă, te caut pînă-n pînzele albe şi-ţi sparg capul.

— Asta cam așa-i, domnule Carpenter, își dădu cu părerea Tony, luînd un aer grav. Directa pe care ai încasat-o nu-i decît o mică mostră a loviturilor pe care le poate da cînd îl apucă furiile.

— Încetează, se stropși Jack. Nu-i momentul să facem glume... Domnule Carpenter, mașina dumitale te așteaptă în fața casei. Dacă vrei să pleci, n-are ce să te rețină aici. Dacă ai de dat un telefon sau îți putem fi de vreun folos, o facem bucuroși.

— Mulțumesc, răspunse Carpenter, recunoscător. Ați fost foarte amabili. Plec imediat. Nu-i cazul să vă temeți c-o să vorbesc despre cele întîmplate. Sînt destul de rușinat.

— În regulă — dar, dacă aș fi în locul dumitale, nu m-aș grăbi atît, spuse răspicat Jack. Stai, dă-mi voie să te ajut să-ți tragi pantalonii.

Era tîrziu după-amiază cînd se trezi Tony, după două ore de somn adînc. Se îmbrăcă foarte îngrijit și porni să hoinărească spre cartierul pustiu al Facultății de medicină. După ce pătrunse în coridorul întunecos care ducea spre „Lister Hall", urcă cu pași tacticoși treptele tocite, care scîrțîiau, spre laboratorul particular al lui Tubby, unde știa că-l va găsi pe Jack luînd note asupra unei prețioase culturi, care necesita o supraveghere aproape continuă. Ușa fiind întredeschisă, Tony intră fără să mai bată, străbătu încăperea și se apropie de masa la care stătea Jack, aplecat deasupra unui uriaș microscop Zeiss. Îi trînti un ghiont în coaste prietenului său atît de sîrguincios. Oprindu-se din lucru, Jack ridică privirea și-l măsură cu o curiozitate binevoitoare pe nepoftit, după care se întoarse la preocupările sale.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el absent. De ce te-ai înțolit în straiele astea de duminică, domnule doctor Wollason ? Ai de gînd să joci rolul de regină a primăverii ?

— M-am gîndit, domnule profesor, spuse Tony, că după o zi atît de grea și de bogată în evenimente, ar fi cazul să ieșim în oraș și să luăm masa împreună. Dacă propunerile mele vă convin și dumneavoastră, și dacă vă permite conștiința o scurtă absență din această îmbătătoare grădină de miresme de trandafiri...

— Şi unde te-ai gîndit să mergem, domnule doctor ? întrebă Jack, fără să ridice privirea.

— Ce-ai spune de „Livingstone" ? Simt cum devin o mare personalitate cînd traversez plin de mîndrie holul şi mă tolănesc în fotoliile uriaşe de piele.

— Te referi la fotoliile din mica încăpere pe care stă scris „Rezervat pentru oaspeţi ?" Nu m-am aşezat niciodată în ele. Sînt o fire prea mîndră şi prea susceptibilă.

— Astă-seară n-o să fie chip să întîrziem în hol. Va fi mare înghesuială. O mulţime de banchete. O să mişune de absolvenţi. Prea mult tărăboi. Propunerea e onorabilă. Hai să mergem. O să ne facă bine.

Tony nu-şi pusese mari speranţe cînd făcuse invitaţia. De aceea i se lumină chipul cînd Jack îi răspunse nepăsător că propunerea — ţinînd seama de la cine vine — nu era deloc proastă, adăugînd că în cinci minute va fi gata de plecare.

— Eşti de acord, desigur, continuă el, că trebuie să trec pe acasă să-mi pun un costum mai ca lumea. Dacă „Livingstone" freamătă astă-seară de ecoul atîtor personalităţi importante, ar fi cazul, avînd în vedere viitorul destinelor noastre, să luăm cina în smoking.

— Îmi pare rău, răspunse Tony. Dar n-am nici o cămaşă curată de smoking.

— Ai să îmbraci una de-a mea, spuse Jack serviabil. O s-o iei pe aia plisată. Mă străduiesc să fac zilnic o faptă bună şi să-mi adun comori în ceruri.

Închise caietul de însemnări, îl aruncă în sertarul biroului şi se îndreptă spre cuier ca să-şi ia pardesiul.

— Domnule doctor Beaven, remarcă Tony, felul dumneavoastră de a vă exprima trădează influenţa nefastă a mojicului dumneavoastră maestru. Părăsind deodată tonul ironic, adăugă grav : crede-mă, Jack, pe zi ce trece semeni tot mai mult cu Tubby ; nu ţi-ai dat seama ? Mi-aduc aminte de vremurile cînd înţepăturile lui la adresa sentimentelor religioase te enervau la culme.

— Mulţumesc pentru predică, părinte, răspunse Jack zîmbind, în timp ce-şi lua pălăria din cui. Dacă ai terminat binecuvîntarea, putem porni în căutarea cămăşii.

— Ce ți-am spus e purul adevăr, afurisitule ! — se-ncruntă Tony. Trebuie să te dezobișnuiești de soiul ăsta de ironii, pînă nu devine un obicei. Curînd ai să vii în contact cu fel de fel de pacienți, oameni necăjiți, cărora nu le-a mai rămas nimic în afară de credință — nu știu dacă o să le placă atitudinea ta... Nu fac decît să te previn, încheie el, ceva mai potolit. Pe Tubby nu-l înghite nimeni. Oamenii se tem de el. Bagă bine de seamă.

În drum spre ieșire, Jack îl bătu prietenește pe umeri.

— Să-ți spun eu ce-aș vrea să facem, Tony — îl tachină în continuare Jack. Deschidem un cabinet împreună. Eu voi pune diagnosticul și voi prescrie tratamentul, iar tu vei avea grijă să ridici moralul pacienților.

Tony nu scoase nici o vorbă pînă ce ajunseră în stradă. Era clar că acea lecție de morală nu-i făcuse plăcere.

— Să nu mai discutăm despre asta, spuse el morocănos. Dacă ții să-i semeni lui Tubby — sau chiar să-l întreci — te privește și noroc bun.

— Mă întreb cum s-o fi simțind burlacul ăla bătrîn, reflectă cu glas tare Jack, bucuros să schimbe discuția care le întunecase nițeluș buna dispoziție.

— Poate c-ai face mai bine să-l întrebi la telefon, sugeră Tony.

Jack începu să rîdă.

— O să-mi spună probabil să mă duc dracului.

— Ar fi o plăcută dovadă de prietenie, remarcă Tony. Toată lumea a constatat cît țineți unul la altul.

— Nu alerg după prietenia lui, replică furios Jack. Alerg după experiența lui, după cunoștințele și tehnica sa de chirurg. Dacă pot să-mi îngădui să vorbesc despre mine, află că sînt mai degrabă mîndru că pot învăța lucruri prețioase de la un om care mi-e antipatic.

Tony rămase cîteva clipe îngîndurat, înainte de a răspunde.

— Ei bine — pînă să fii canonizat pentru mărinimia ta, spuse el pe șleau, ar trebui să ai convingerea certă că ți-e antipatic. După părerea mea, animozitatea dintre voi e doar de suprafață.

— Hai să discutăm despre altceva, propuse Jack. Ai vreo idee nouă ?

Aşa cum prevăzuse Tony, găsiră o mare animaţie la „Livingstone“. Era şapte şi jumătate cînd îşi făcură intrarea, tacticoşi, prin holul zgomotos, unde vechi colegi adunaţi în grupuri, după ce luaseră cina mai devreme, depănau amintiri, fumînd ţigări de foi. Holul răsuna de sporovăiala femeilor.

Aglomeraţia din sala cea mare a restaurantului se mai potolise întrucîtva. Tocmai se liberase o masă de două persoane.

— Îi cunoşti pe cetăţenii ăştia ? întrebă Tony, arătînd spre doi inşi care cinau în apropierea lor. Jack aruncă pe furiş o privire înspre aceşti vecini, care tocmai îşi terminau desertul ; erau doi bărbaţi distinşi, cărunţi, trecuţi de patruzeci de ani. Jack clătină din cap.

— Nu-i ştiu, dar tu ? întrebă el. Parcă ar fi medici.

— Cel dinspre noi este Woodbine, spuse Tony din vîrful buzelor, din Buffalo. Specialist în boli pulmonare.

Jack ridică fruntea.

— Am auzit vorbindu-se de el. E un om celebru. Cum de l-ai recunoscut ?

— Mi l-a arătat şi mie cineva, azi dimineaţă. Cred că discută probleme profesionale.

Jack începu să privească lista de bucate.

— În umilul bordei în care am crescut, remarcă el cu un aer nepăsător, mi s-a spus că e tare nepoliticos să asculţi la uşile oamenilor sau să te chiorăşti prin gaura cheii. Trage tu cu urechea la conversaţia lor, spune-mi despre ce discută, iar eu am să studiez lista de bucate.

După ce veni chelnerul, îi dădură comanda.

Bărbatul din faţa doctorului Woodbine părea antrenat într-o discuţie serioasă şi vorbea pe un ton grav.

— Într-o bună zi, dragă Jimmy, o să vină şi o să arunce o bombă asupra clădirilor Facultăţii de medicină. Ai să vezi. Uneori, Facultatea de medicină îmi pare la fel de tristă ca o casă de corecţie. În teorie, casele de corecţie sînt nişte instituţii tare folositoare. Statul a înfiinţat instituţii pentru reeducarea copiilor şi tinerilor care au suferit influenţe nefaste şi manifestă tendinţe antisociale ; a organizat tot ce trebuie să înveţe, ca să aibă la dispoziţie jocuri sportive, igienă; le-a pus la dispoziţie ateliere,

distracţii, cinematografe. Dar scopul urmărit nu dă rezultate pentru că directorii, profesorii, supraveghetorii nu cred în posibilitatea reeducării. Elevii îşi dau seama de asta şi devin reci şi indiferenţi... Acelaşi lucru se petrece şi cu Facultatea de medicină. Profesorii sînt nişte dascăli bătrîni, cu inimile sterpe, iar fiecare e obsedat doar de specialitatea sa îngustă. Niciunul nu e preocupat de latura umanitară a acestei profesiuni. Studenţii ajung la convingerea că e o distincţie să devină reci şi indiferenţi... Uită-te chiar la starea de lucruri de aici. Se apleacă peste masă, şi următoarele sale cuvinte, rostite cu un glas scăzut, rămaseră neauzite de cei doi tineri.

Tony aruncă o privire lui Jack şi schiţă un zîmbet.

— Ai discutat vreodată problema asta cu doctorul Cunningham ? întrebă Woodbine. El are aproape aceleaşi convingeri. Nici el nu se teme... Bine că mi-ai adus aminte: astă-seară, cu prilejul întîlnirii studenţilor din promoţia '99, el va ţine discursul de deschidere.

— Ştiu. Mi-ar fi făcut plăcere să pot participa şi eu.

Woodbine zîmbi, examină nota de plată şi-şi scoase portofelul.

— Ce păcat că nu poate să asiste şi bătrînul Tubby, spuse el. Fac parte din aceeaşi promoţie, nu-i aşa ? Îţi închipui ce discuţie însufleţită s-ar fi stîrnit.

Chelnerul aduse supa, care monopoliză atenţia lui Jack. Cei doi bărbaţi în vîrstă împinseră scaunele şi părăsiră sala restaurantului. Tony încercă un comentariu în legătură cu discuţia auzită :

— Foarte interesant, remarcă el.

— Ei, spuse Jack, indiferent, nu sînt de aceeaşi părere. N-au spus nimic nou ; nu crezi ? Repetă mereu aceleaşi fraze. Sînt o mulţime de specimene printre bătrînii ăştia — prea leneşi ca să se ţină la curent cu progresele ştiinţei — şi care, încercînd să-şi apere propria lor indolenţă, duc război împotriva celor care le-au luat înainte... Vrei o măslină ?

Holul era aproape pustiu cînd Jack şi Tony părăsiră restaurantul. La celălalt capăt, un grup de persoane păreau că ascultă ceva cu cea mai mare atenţie.

— Hai să vedem şi noi despre ce-i vorba, zise Jack.

Își făcură drum, îndreptîndu-se spre grupul care bloca parțial trecerea între două săli. Era unul din prilejurile cînd poți aprecia cît de avantajos este să fii înalt. Douăzeci și cinci sau treizeci de bărbați — ușor de recunoscut că sînt medici — ascultau un disc. Jack și Tony își făcură un mic semn de înțelegere ; precis că erau cei din promoția '99, iar oratorul era fără îndoială Cunningham.

— Rămînem ? întrebă Tony pe șoptite.

— Doar cîteva minute.

Ca să audă mai bine, Jack întoarse capul și se trezi examinînd la întîmplare pe cei dimprejur, dintre care, mai mult de jumătate erau femei. I se păru firesc. Era probabil genul de alocuțiune care le place femeilor. La cîțiva pași de el se găsea o tînără foarte frumoasă, îmbrăcată într-o rochie de mătase neagră, care îi ațîță curiozitatea. Ea nu putea zări nimic, deoarece cîmpul vizual îi era acoperit de cei aflați în fața ei, dar asculta cu atenția încordată. Stătea cu capul ușor dat pe spate, cu ochii îndreptați în sus și cu buzele întredeschise. Are fără doar și poate, își zise Jack, cel mai frumos chip pe care l-am văzut vreodată ; părul negru, cu reflexe albastre ca ale nopții, era tăiat scurt, iar bretonul îi acoperea jumătate din fruntea neasemuit de albă. Cercei de jad, urechi adorabile. Se simți pe neașteptate cuprins de un sentiment de jenă pentru faptul că o fixa, dar fata era într-atît de absorbită, încît nu-și dădea seama de fascinația pe care o exercita asupra lui, așa că putu să se uite fără teamă la ea. După înfățișare părea străină. Nu semăna a localnică. Nu văzuse niciodată asemenea gene lungi. Vîrful lor, îndreptat în sus, ajungea pînă la sprîncene ; niște sprîncene arcuite cu grație. Nu auzea nici o vorbă din ce spunea doctorul Cunningham. Trase cu coada ochiului la Tony și îl văzu profund absorbit de cuvintele oratorului. Hotărît să asculte și el, își concentră toată atenția asupra glasului, care avea accente emoționante. Începu să prindă sensul cuvintelor pe care le auzea.

„Amenințați de pericolul unei erudiții exagerate..."

Privirea lui Jack se îndreptă din nou către fata aceea atrăgătoare, deși nu era în firea lui să-și piardă cumpătul în fața frumuseții feminine. Se mustră pentru că o

privea în felul acesta, dar, la urma urmei, nu făcea decît să o admire de parcă ar fi fost un obiect de artă.

În apropierea ei se afla o doamnă destul de vîrstnică pentru a-i putea fi mamă, o figură distinsă, blondă, cu un aer inteligent și echilibrat. Păreau să fie împreună. Jack se întrebă dacă nu sînt rude și căutau să le descopere o asemănare.

Deodată fata întoarse capul și-l privi în ochi, surprinzîndu-l pe cînd o contempla în extaz, într-un mod atît de evident încît era convins că expresia feței lui trăda și acest sentiment. Era exact de parcă i-ar fi spus : „N-aș vrea să vă supăr, dar sînteți cea mai adorabilă ființă întîlnită vreodată".

O fracțiune de secundă i se păru că ochii ei limpezi se uită la el, întrebîndu-l „de ce" ?" întocmai ca un copil. Dar privirea aceasta a fetei era spontană. Ea își închipuia probabil că s-au cunoscut, că nu și-l mai amintește și că el a recunoscut-o. Jack nu putea să-și desprindă privirea de la acei ochi încărcați de întrebări, mărturisindu-i că n-a făcut altceva decît s-o admire. Așa că schiță un zîmbet, și fata îi răspunse numaidecît la zîmbetul acela, fără nici o timiditate sau prefăcătorie și continuă să asculte cu aceeași atenție. Inima lui Jack bătu mai puternic. Își dădu seama că era cazul să asculte și el cuvîntarea. Probabil că vorbitorul spusese ceva care o interesa în mod deosebit, și că ea socotise că el fusese la fel de impresionat. Fără îndoială că de aceea i-a și zîmbit. Prin urmare... începu să asculte.

Trebuia să admită că vorbitorul avea putere de convingere și că fiecare cuvînt rostit pornea din inimă. Dar prea repeta aceleași vechi baliverne : apelul la sentimente ; medicul trebuie să fie altruist ; medicii să înțeleagă că au datoria să recomande pacienților o viață morală. Jack se încruntă. Tony se aplecă spre el și-i șopti :

— Vrei s-o ștergem ?

N-ar fi vrut să plece, dar își dădea seama că Tony va fi curios să afle motivul pentru care rămînea mai departe. Dădu deci din cap, dar nu se clinti din loc.

„Indiferent cît de scrupuloși am fi în diagnosticele noastre, spunea Cunningham, oricît am fi de îndemînateci

în materie de chirurgie, pricepuţi la interpretarea unei radiografii şi de stăpîni pe problemele clinicii, aportul pe care îl putem aduce generaţiei noastre pivotează în jurul unei axe. Cînd laboratorul devine un factor important şi vindecarea fizică reprezintă obiectivul principal, devenim victima unei adînci frămîntări : nu ne-am declinat oare responsabilitatea de a duce la îndeplinire misiunea noastră cea mai nobilă ? Trăim într-o epocă de uluitoare progrese ştiinţifice şi nimeni din profesiunea noastră n-are dreptul să piardă contactul cu acest progres ; dar sînt profund convins că după ce s-a epuizat tot ce era de spus cu privire la datoria noastră de a ne ţine la curent cu investigaţiile şi cercetările actuale, sarcina esenţială rămîne o problemă sufletească. Poate să pară banal şi ieftin să declari că dragostea de umanitate este cel mai important lucru din lume, dar, fără acest imbold, zgomotoasele descoperiri ale ştiinţei nu mai răsună decît ca nişte sunete de surle şi trîmbiţe. Pot avea toată încrederea în surprinzătoarele progrese ale onorabilei noastre profesiuni, în iscusitele noastre descoperiri, în eficienţa lor practică, în instrumentele noastre de precizie, dar dacă eu sînt lipsit de căldura sufletească nu însemn mare lucru."

Asta era prea mult, mult prea mult. Jack se întoarse spre Tony şi-i şopti, din păcate destul de tare, aşa că îl auzi şi fata :

— Hai s-o ştergem. Mi-ajunge cît a trăncănit caraghiosul ăsta !

Fata ridică ochii la el, cu o expresie îndurerată, de parcă ar fi lovit-o peste obraz. Regretă pe dată ieşirea lui grosolană. Dacă era vreo rudă a lui Cunningham ? Ar fi vrut să-i ceară iertare. Ezită o clipă. Tony îşi făcea loc prin mulţime către ieşire, şi trebui să-l urmeze.

Păşeau alături.

— Ce era cu fata aia ? îl întrebă Tony.

— Care fată ? îngînă Jack.

— Bine, bine — n-am zis nimic, îl necăji Tony. Probabil că te-a dat gata de la prima vedere, dacă nu suporţi să discuţi despre ea nici cu cel mai apropiat prieten.

— Iartă-mă, Tony. Eram cu gîndul la discursul acela, de un sentimentalism atît de ieftin. Ţi s-a întîmplat vreodată, în viaţa ta...

Tony îşi strecură braţul pe sub al prietenului său şi încetini paşii :

— Azi după-masă mi-ai afirmat că e extrem de important să profiţi de lecţiile celor care-ţi sînt antipatici, cu care eşti în conflict. Îţi propun să încerci treaba asta şi cu altcineva, nu numai cu Tubby. Poate c-ai avea ceva de învăţat şi de la Cunningham !

CAPITOLUL IV

Deşi antipatia lor reciprocă rămăsese aceeaşi, cei trei ani de internat ai lui Jack Beaven (şi de „ucenic" al profesorului Forrester) trecură repede, datorită cercetărilor interesante cărora li se dedicaseră amîndoi.

Munca lui Beaven reclama precizie şi era foarte obositoare. Trebuia să facă faţă nu numai activităţii grele de spital, obligaţiilor inerente tinerilor interni, dar era obligat să lucreze şi în laboratorul lui Tubby, unde erau lăsate în grija lui sarcini din ce în ce mai importante.

Tubby nu încercase vreodată să-l laude pentru silinţa care şi-o dădea şi nici să-şi exprime satisfacţia în legătură cu progresul înregistrat de excepţionalul talent al tînărului său subaltern, dar încrederea pe care i-o arăta, lăsînd în seama lui Beaven experienţe de mare importanţă, demonstra profundul respect pe care-l nutrea pentru cunoştinţele şi îndemînarea credinciosului său asistent.

Relaţiile dintre ei continuau să fie impregnate de aceeaşi răceală profesională. Doctorul Forrester dădea dispoziţii competente pe un ton rece şi distant. Jack răspundea „Da, domnule profesor" cu exact acelaşi glas metalic, plin de respect oficial, dar lipsit de vreo umbră de amabilitate. Nu ştiau ce înseamnă un schimb de zîmbete şi nu-şi spuneau vreo vorbă mai politicoasă ; nu-şi dădeau „bună dimineaţa" sau „bună seara" ; nu-şi împărtăşeau impresii în legătură cu vremea, dacă va fi bună sau rea. Nici un fel de comentarii cu privire la evenimentele mondiale, oricît de importante ar fi fost. Anglia întreagă putea fi în grevă, un uragan să devasteze coastele

Floridei, Lindbergh să traverseze oceanul[1], asemenea evenimente nu-şi făceau loc în discuţiile dintre ei. De altfel, conversaţiile lor erau rare, laconice, şi strict rezervate lucrărilor care-i interesau. Dacă li s-ar fi anunţat, într-o dimineaţă, că în aceeaşi zi la orele cinci ale după-amiezii va veni sfîrşitul lumii, niciunul nu s-ar fi sinchisit de părerea celuilalt.

Dar cînd o experienţă de laborator ajungea în faza în care era în joc succesul sau eşecul ei, sau cînd o ipoteză urma să fie infirmată ori confirmată, deveneau perfect conştienţi de preocuparea care îi unea în direcţia aceluiaşi ţel. În asemenea ocazii îşi toceau coatele alături ca doi camarazi care urmăresc împreună, cu atenţie, nişte eprubete, le examinau la lumină şi-şi apropiau capetele cînd studiau nişte filme radiografice care reclamau multă pricepere, bucurîndu-se ori de cîte ori izbuteau să descopere vreun amănunt nou, iar în acele momente îşi împărtăşeau satisfacţia ; dar dacă se înşelau sau erau derutaţi de ceva, tot împreună, suduind, îşi exprimau nemulţumirea. Acestea erau momentele cînd realizau un acord perfect. Relaţiile lor obişnuite, de la austerul maestru la discipolul taciturn, imprimau o asemenea armonie gîndirii şi dispoziţiei lor, încît dacă cineva i-ar fi observat îndeaproape — aşa cum stăteau lipiţi unul de altul, pe scaunele lor înalte, pîndind cu răsuflarea tăiată reacţia vreunei soluţii în care lăsaseră să cadă trei picături din vreun acid puternic — ar fi putut crede că sînt tatăl şi fiul.

Într-o zi — era spre sfîrşitul celui de-al doilea an al lui Beaven în calitate de asistent al lui Tubby — avu loc un incident, de fapt mărunt, dar care scotea în lumină poziţiile lor reciproce. După îndelungi şi obositoare căutări, Jack tocmai reuşise o reglare delicată la un microscop greu de mînuit. Tubby, cu gîndul la preocupările sale, neatent la ce meşterea asistentul la masa lui, traversa cu paşi grei încăperea ca să plece, cînd fu oprit brusc de un ordin sever, rostit de Jack :

---

[1] Referire la Charles Lindbergh (n. 1902), pilot american. Primul zbor fără escală New York — Paris (20—21 mai 1927, în 33 de ore şi 30 de minute *(n. red.)*.

— *Hei, umblă încet ! Şi nu trînti uşa !*

Porunca asta impertinentă îi scăpase fără să vrea ; ecoul îi vîjîia încă în urechi şi-şi simţi inima oprindu-se în loc. Îşi dădu seama că a avut o atitudine jignitoare şi se întoarse ca să facă faţă indignării justificate a lui Tubby. Dar acesta îşi continuă drumul în vîrful picioarelor. Închise uşa cu mare grijă, şi dispăru. Jack, care-şi încleştase pumnii încremenit de stupoare şi-şi muşcase buzele, simţi o mare satisfacţie ; zîmbi uşor, făcînd cu mîna un gest aprobator în direcţii uşii :

— Asta-i bună, băiete, exclamă el ; ai fost straşnic !

Era o probă de felul cum înţelegeau să contribuie la opera lor.

Tubby era o brută. Îl detesta. În oricare alt fel de relaţii decît cele actuale, ar fi dorit să scape de el, atît era de arţăgos. Dar în laborator, în cursul lucrărilor lor importante, relaţiile dintre el şi Tubby erau departe de a fi acelea dintre un profesor îngîmfat şi un colaborator foarte tînăr. Se considerau pe picior de egalitate, la fel de umili în slujba aceluiaşi stăpîn. Orice motiv personal — antipatia lor reciprocă, nepotrivirea de temperament, marea diferenţă de rang, de vîrstă, de experienţă — orice element care îi deosebea şi pentru care se urau unul pe celălalt, era ignorat cînd îi solicita cauza comună. Toate celelalte lucruri erau deoparte — pentru ca ştiinţa să-şi poată continua mersul înainte.

Jack ar fi dorit deseori să cunoască natura sentimentelor lui Tubby în această privinţă. În ceea ce-l privea, considera uneori această poziţie cu încruntări visătoare, alteori cu un zîmbet larg, dar totdeauna cu un sentiment de mîndrie. Relaţiile dintre el şi Tubby puteau fi extrem de neplăcute pentru amîndoi, dar un lucru era sigur, animozitatea lor personală le înnobila misiunea. Activitatea lor era mai presus de persoana lor şi amîndoi erau conştienţi de acest fapt.

Fuseseră totdeauna profund impresionaţi de cuvintele lui Kipling. „Barca este mai importantă decît echipajul". Beaven îşi dădea seama că relaţiile sale cu Tubby Forrester favorizau în cel mai înalt grad activitatea dedicată importantei lor cauze. Nu acordau nici un fel de atenţie

persoanei lor. Nu-şi iroseau timpul cu taclale. Cînd erau împreună, conversaţiile se referau exclusiv la cercetările lor ştiinţifice.

Uneori dădea curs fanteziei sale să vagabondeze, imaginînd scene cu un căpitan şi un ofiţer navigator, aflaţi pe covertă, umăr lîngă umăr, în cursul unei furtuni violente, şi care se urăsc reciproc, dar ştiu că vasul e mai important decît ei. Dacă vasul va reuşi să ancoreze într-un port, s-ar putea ca ei să se furişeze într-un colţ liniştit, ca să lichideze duşmănia pe care o înmagazinaseră. Dar nu era timp de aşa ceva. Se găseau acum în slujba unui patron care le pretindea atîtea încît nu mai era loc pentru a cuprinde şi a se dedica altor preocupări. Ştiinţa era patronul lor, şi atîta vreme cît se găseau în serviciul ei, *nici o altă preocupare nu-i putea trece înainte.*

Acesta era felul în care decurgeau lucrurile între el şi Tubby. Indiferent de duşmănia pe care o nutreau ca persoane unul faţă de celălalt, cînd era vorba de ştiinţă lăsau totul deoparte. Ce importanţă mai aveau micile şi neînsemnatele lor înţepături sau puerila lor antipatie ori chiar *individualităţile* lor mărunte şi neghioabe ?

Deseori îi reveneau în minte amintiri din copilărie. Viaţa lor familială fusese atît de strîns legată de tot ce se întîmpla în mărunta comunitate religioasă, încît era aproape imposibil să retrăiască anii adolescenţei fără să se împiedice de vreo problemă de credinţă. Cînd privea înapoi, după experienţa de acum, de pe poziţia actuală de slujitor al Ştiinţei, întreagă această poveste supărătoare îi apărea ca o jignire. În lumina întîmplărilor din ultimii ani revedea groteştile bufonerii ale sectelor pedante care semănaseră dihonie în întreaga regiune, datorită discordiei şi certurilor dintre ele. Cîtă volubilitate cînd vorbeau despre Dumnezeul lor ! Dar nu foloseau nici măcar acelaşi limbaj. Cel pe care îl căutau şi care ar fi trebuit să-i unească pe toţi — aşa cum Ştiinţa îi lega strîns pe el şi pe Tubby — era singurul şi principalul motiv care îi despărţea.

Dacă Dumnezeul lor i-ar fi stăpînit cu adevărat — aşa cum Ştiinţa a pus stăpînire pe el şi pe Tubby — ar fi putut avea loc între ei certuri cu privire la orice altceva,

dar nu cu privire la divinitate. Dacă ar fi fost suficient de leali ca să încheie un armistițiu între ei, în prezența Dumnezeului lor, așa cum procedează ofițerii pe un vas sau oamenii de știință în laboratoare, ar fi putut realiza ceva care să-i facă mai subtili și mai folositori decît erau în realitate.

Dar concepția lor despre Dumnezeu nu era suficient de măreață. Nu le putea reține atenția. El arăta ca o ființă firavă, încît aveau îndrăzneala să se războiască între ei chiar în prezența chipului său. Arăta atît de neputincios, încît fuseseră în stare să scoată la iveală și să se certe pentru neînsemnatele lor controverse. Dacă ar fi însemnat într-adevăr ceva pentru ei, n-ar fi făcut-o. Își aruncau unii altora sarcasme batjocoritoare cu privire la eforturile de a-l prețui. N-aveau nimic comun care să poată influența în bine activitatea lor în sînul comunității — nici măcar acel Dumnezeu al lor, care îi pustia sufletește, îi făcea egoiști, stupizi. Nu exista nimic care să le întrețină curajul sau să le stimuleze spiritele. De aici suferința lor : în realitate ei n-aveau un Dumnezeu. Sărmana bătrînă creatură fabricată de ei în chip de sperietoare și botezată divinitate nu le-a dat nici o mînă de ajutor, dar a divinizat întreaga regiune în grupuri care încă se mai dușmăneau.

Își reamintea, din vremea cînd era adolescent, cu cîtă tărie dorise să trăiască extazul, fervoarea și să se simtă pătruns de un spirit care să-l incite la respect, venerație și devoțiune. I-a fost cu neputință.

Abia acum, după atîția ani, reușise să înțeleagă sensul acestei influențe puternice, demne de toate eforturile sale, care pusese stăpînire pe el. Știința era Stăpînul lui ! Poate că Știința era tocmai acel alt nume care se cuvine adevăratului Dumnezeu.

Jack dispunea de prea puțin timp ca să alerge după distracții și nu ducea nici un fel de viață mondenă. De altfel, nici nu era preocupat de această problemă. În programul său nu era loc pentru femei ; dacă ar fi ieșit în lume, nu le-ar fi putut evita. Era deplin conștient de atracția pe care o exercitau asupra lui. Prezența lor îl tulbura și-l împiedica de la treabă. Putea înțelege ușor situația

penibilă a camarazilor săi de internat care, cînd se aflau sub farmecul unei noi pasiuni, comiteau abateri în munca lor, din care decurgeau greşeli de neiertat. Singurul mod de a te apăra împotriva unor asemenea aventuri era să le ocoleşti şi să refuzi să te gîndeşti la femei... Multe săptămîni după absolvire îl urmărise imaginea acelei fete încîntătoare pe care o întîlnise la „Livingstone", dar îi alungase amintirea cu hotărîre — deşi era singura fată pe care i-ar fi făcut plăcere s-o cunoască.

Majoritatea internilor protestau împotriva numeroaselor obligaţii care le transformă activitatea într-o corvoadă insuportabilă. Nemulţumirile lor degenerau uneori în accese de furie cînd se întîmpla ca la orele nouă seara să li se ceară să termine o lucrare, relativ de mică importanţă, care ar fi putut fi rezolvată foarte bine la orele opt, dar care le dădea peste cap o combinaţie. Pentru unii din ei, acest mod de viaţă era atît de intolerabil, încît discutau copilăreşte să lase totul baltă.

Jack făcea haz pe socoteala lor, potolindu-i în mod ironic :

— Copăcel, trece şi asta.

Iar ei plecau bombănind : „Urs bătrîn ! Cîrtiţă bătrînă !"

Într-adevăr, părea mult mai vîrstnic decît mulţi dintre ei. Cîteodată lua în glumă ieşirile lor furioase, dar alteori îşi manifesta dezgustul, spunîndu-le că sînt o turmă de măgari ; atunci dădea acestor expresii, fără să vrea, un accent şi o semnificaţie surprinzătoare, care semănau într-atît cu cele folosite de Tubby, încît rămînea şi el stupefiat.

Era prevăzut iniţial ca stagiul lui Beaven ca intern şi slujba sa ca asistent la laboratorul profesorului Forrester să dureze patru ani. Dar, la finele celui de-al treilea, programul suferi o modificare. Tubby fusese invitat la Edinburgh pentru un semestru, ca să ţină o serie de conferinţe despre chirurgia sistemului nervos.

Această invitaţie din partea celebrei Facultăţi de medicină din Scoţia fusese adresată cu trei ani în urmă şi reînnoită succesiv în fiecare an, dar Tubby considera că

abia acum poate să-şi părăsească propriile lucrări, avînd în seama cui să le lase.

Într-o după amiază, pe la începutul lui mai, pătrunse în laborator şi-l găsi pe Jack colorînd o lamă pentru a o examina la microscop. I se adresă pe neaşteptate :

— Beaven, crezi că stăpîneşti suficient de bine anatomia ca s-o predai ?

— Cui s-o predau ? întrebă Jack tărăgănat, fără să ridice privirile de la microscop.

Tubby îşi puse pălăria şi bastonul pe masă, se aşeză pe un taburet înalt şi, cu aerul său ursuz, îi ceru să-l asculte cu atenţie.

Jack se opri din lucru şi se întoarse spre el.

— Urmează să-mi petrec primul semestru la Edinburgh. Aş vrea să trec în seama dumitale obligaţiile mele de aici. Cam ce fel de aiureală presupui c-ai putea face din studiul anatomiei dacă mi-ai ţine locul în faţa studenţilor din primul an de Facultate ?

— Dumneavoastră sînteţi mai în măsură să ştiţi lucrul acesta, domnule profesor. Tot ce cunosc în materie de anatomie am învăţat de la dumneavoastră.

Buzele lui Tubby se strînseră într-un surîs fugar.

— Probabil că tot de la mine ai învăţat şi impertinenţa dumitale nesuferită — mormăi Tubby.

— Da, domnule profesor, dar nu cred că voi avea îndrăzneala ca în absenţa dumneavoastră să fac studenţilor un curs şi din acest domeniu — dacă la asta vă referiţi.

— Beaven, mă mir şi eu cum de sînt în stare să te suport în apropierea mea. Eşti de o obrăznicie fără pereche.

— O, domnule profesor, nu se poate ! Cred că vreţi să mă flataţi !

— Prin urmare, ne-am înţeles, zise Tubby, cursuri de anatomie cu primul an. Ar fi bine să mai revezi materia. Nu uita că la început bobocii ăştia trebuie trataţi părinteşte.

— Da, domnule profesor. O să-mi aduc aminte de felul cum aţi procedat dumneavoastră.

— Bag de seamă că ai o predilecţie deosebită pentru ironii.

Jack zîmbi.

— Mi s-a spus că bobocii te consideră un tiran fioros, continuă Tubby.

— Ce să fac — e o treabă serioasă, răspunse Jack, încercînd să se apere, şi e preferabil s-o ştie de la bun început.

— Doar nu-ţi închipui că dacă dumneata trăieşti ca un schimnic şi munceşti ca un ocnaş...

— M-am conformat sfatului şi exemplului dumneavoastră, domnule profesor, îl întrerupse Jack. Şi, în afară de asta — îmi place.

— Ce prostie ! Nimănui nu-i place o viaţă atît de severă.

— Nici *dumneavoastră* ? întrebă Jack.

Tubby evită să răspundă, dînd nemulţumit din umeri.

— Ceea ce aş dori să intre în capul dumitale, frate Beaven, este ca la înapoiere să-i mai găsesc pe studenţii din anul întîi al Facultăţii de medicină. Nu-i descuraja pe bobocii ăştia. Şi nu-i face să te urască. S-ar putea lesne întîmpla, înţelegi ?

Întrevederea îi dăduse lui Jack de gîndit. Să se fi dovedit el atît de aspru ? S-a detaşat oare de toate şi de toţi ? Probabil că a mers prea departe pe drumul izolării, dacă pînă şi Tubby a simţit nevoia să-i atragă atenţia.

Trecînd în revistă relaţiile sale cu internii, infirmierele şi pacienţii, trebui să admită că toţi aceştia nu prezentau nici un interes pentru el ca indivizi, ci numai datorită legăturilor profesionale care îi reuneau sub acelaşi acoperămînt. Se consola cu faptul că în relaţiile cu ei avea o atitudine politicoasă. Dar era evident că, în multe privinţe, el şi Tubby Forrester — în ciuda animozităţii reciproce — se asemănau ca două boabe într-o păstaie.

Tînărul doctor Beaven continuă să ţină cursuri cu bobocii din primul an de Facultate. La înapoierea sa în februarie, Tubby fu atît de prins cu propriile sale experienţe în legătură cu specialitatea sa, încît nu se grăbi cîtuşi de puţin să-şi ia în primire catedra. Dădea din cînd în cînd cîte o raită prin sala de disecţie, se oprea să pună

cîte o întrebare ca să-i încuie pe studenți, controla cîte un caiet cu desene și-l arunca înapoi pe pupitru; după ce se convinse că asistentul său făcuse treabă bună, nu se mai preocupă de această problemă, ba chiar și mărturisi că va renunța la predarea cursului de anatomie.

Cei opt ani petrecuți în permanent contact cu probleme medicale îi dăduseră lui Beaven un aer matur, care-l făcea să pară mai bătrîn decît cei treizeci de ani pe care îi avea. Nu se petrecuseră schimbări fundamentale, dar trăsăturile chipului său păreau mai accentuate. Niciodată dispus la flecăreală, conversația sa devenise laconică. Exercițiile fizice, pe care le redusese la o singură oră de viguroase mișcări de box cu mingea, de la orele cinci la șase în fiecare zi în sala de gimnastică, erau privite de el mai curînd ca o măsură de sănătate decît ca o plăcere. Uneori, foarte rar, făcea de unul singur cîte o excursie prin împrejurimi. În timpul ultimului an, din cauza cursurilor pe care le ținea și a sarcinilor de laborator, fusese scutit de munca de rutină ca intern, dar continua să locuiască într-o anexă a spitalului, ca și înainte.

Din punct de vedere fizic se dezvoltase în mod surprinzător. Părul lui blond, la fel de ondulat, era tuns scurt. Trăsăturile chipului său, de obicei întunecat, deveniseră mai distinse pe măsura trecerii anilor. Ochii, de un albastru închis, erau iscoditori, însușire datorată probabil spiritului cercetător și analitic, precum și folosirii continue a microscopului. Felul activității îl făcuse să devină grav. Nu rîdea aproape niciodată în gura mare. Ce-i drept, nici viața sa de sihăstrie nu-i oferea prilejul unor întîmplări vesele. Zîmbetul — cînd se ivea — era neașteptat de tineresc, dar dispărea repede.

Bolnavii din spital, după cîteva încercări nechibzuite de a glumi cu el, renunțau pînă la urmă. Era limpede că nu-i ardea de glume. Între el și pacienți se căsca o prăpastie prea adîncă spre a putea fi trecută. Amănuntul acesta contribuia la adîncirea încrederii pe care o aveau în priceperea lui, mai ales după ce remarcau siguranța și hotărîrea fiecărui gest pe care-l făcea. N-aducea nimic vesel această prezență, dar dovedea stăpînirea meseriei.

Toată lumea ştia că doctorul Beaven este preocupat exclusiv de lucrările sale. Chipul său impasibil arăta cît e de capabil să-şi controleze la perfecţie orice emoţie. Nu-şi pierdea timpul cu dulcegării, dar cînd lăuda pe cineva pentru că se comportase curajos în timpul unei îndelungate suferinţe, cuvintele sale grave şi încurajatoare mergeau drept la inimă.

În atitudinea sa nu se manifesta aproape nici o diferenţă faţă de bolnavii bărbaţi sau femei. Mai mult sugerînd decît în mod direct, dădea de înţeles femeilor că aşteaptă din partea lor dovezi că-şi păstrează firea şi că sînt curajoase. Această încredere în capacitatea lor de rezistenţă le făcea plăcere, şi erau uluite de totala lui nepăsare faţă de cochetăriile lor. Circulau în spital cîteva anecdote cu privire la observaţiile făcute de doctorul Beaven pacientelor care încercaseră să-l cucerească. Următoarea întîmplare, relatată de o infirmieră, avusese loc într-o noapte, la orele două cînd intrase într-o cameră să vadă cum îi merge unei tinere paciente, operată în aceeaşi după-amiază, tîrziu, pentru o fractură de maxilar şi multiple plăgi profunde ale gîtului, în urma unui accident de circulaţie.

După cum se povestea, conversaţia se desfăşurase astfel :

Doctorul (ursuz) : Ei, doare rău ?
Pacienta : Nu, domnule doctor.
Doctorul : Minţi !
Pacienta : Da, domnule doctor !
Doctorul : Dar văd că eşti curajoasă !
Pacienta (impresionată) : Mulţumesc.
Doctorul (îngîndurat) : Minciunile oamenilor mari ne reamintesc că putem face ca minciunile noastre să devină sublime.

Pacienta : Da, domnule doctor. Vă mulţumesc !

Doctorul Beaven nu mai adăugase nimic, nici măcar „noapte bună". După ce se închise uşa în urma lui, pacienta, toată înfăşurată în pansamente, murmură : „Ce bărbat încîntător".

— Ce înţelegi dumneata prin încîntător ? sări infirmiera enervată. Vezi nu care cumva să-ţi pierzi firea

pentru tipul ăsta arătos, numai fiindcă a fost atît de drăguț să te facă *mincinoasă cînd* i-ai spus că nu te doare ; dacă va încerca vreodată cu dumneata, sau cu altcineva, să știi că mai drăguț decît atîta nu reușește să fie. În vinele individului ăstuia curge zeamă de lămîie păstrată la frigider.

Dar întreg spitalul nutrea un respect tot mai mare pentru doctorul Beaven — un simțămînt alcătuit din teamă și admirație — și toți proroceau că într-o bună zi va deveni o mare personalitate.

Dar adăugau invariabil : „Exact ca Tubby".

— Cu o singură deosebire : Beaven nu se înfurie niciodată.

— Nu ; nici nu țipă, nici nu înjură, dar, Doamne, cît e de ursuz !

Într-o dimineață, pe la mijlocul lui iunie, profesorul Forrester îl chemă pe Beaven în cabinetul său. Se măsurară din priviri, ca de obicei, cu răceală și fără să se salute. Tubby îi făcu semn să ia loc pe un scaun în fața lui și-și concentră mai departe atenția asupra dosarului voluminos pe care-l răsfoia. Jack, prefăcîndu-se că n-a băgat de seamă invitația, continuă să aștepte în picioare, jucîndu-se distrat cu stetoscopul agățat de gît.

— Mîine sosește un caz care promite să fie interesant. Tubby se plecă înainte, netezi dosarul de pe birou, îl ciocăni semnificativ cu nelipsiții săi ochelari. Ne-a fost adresat de doctorul William Cunningham. Ai auzit vreodată de el ?

Jack făcu un semn afirmativ din cap, fără să deschidă gura. Fusese ispitit o clipă să adauge ceva, dar se răzgîndi, păstrîndu-și părerile numai pentru el. Auzise tare multe despre Cunningham în ultimul timp. Medicii discutau cu aprindere. Avea o bună reputație în calitate de chirurg și era profund respectat ca diagnostician ; îi mergea vestea că-i unul din cei mai capabili chirurgi din toată regiunea Saginaw Bay, unde era chemat în consult. Pe de altă parte, era considerat drept un sentimental, care nu se sfia s-o recunoască, unul din acei confrați altruiști care se frămîntă și se îngrijorează pentru probleme cu totul

străine de patologie ; un exemplu tipic a ceea ce Tubby numea „un vechi și destoinic medic rural".

Ar fi într-adevăr interesant să-l audă pe Tubby — care nu se referise vreodată la Cunningham în prezența lui Jack — spunîndu-și părerea asupra acestui confrate cu inima largă, care considera că lucrul cel mai important din lume este dragostea de oameni ; ciudată afirmație, desigur, în gura unui om de știință.

— Este vorba oarecum de a repara o treabă, continuă Tubby, spulberînd speranța lui Jack că-i va face revelații confidențiale. S-a efectuat în acest caz o operație nereușită, înainte ca doctorul Cunningham să-l fi examinat pe pacient. Fără îndoială, Cunningham ar fi putut să rezolve singur cazul, dar are probabil motive temeinice să-l încredințeze altcuiva, pe care-l consideră mai priceput.

Profesorul făcu o pauză, privind trufaș spre protejatul său.

— Îmi permit să cred că la ora actuală te socotești un bun și priceput chirurg, așa-i ? Bine, vom vedea.

Se întîmplase ceva cu Tubby în dimineața aceea ca să-l facă atît de iritabil. Vrînd să-și împace șeful și simțindu-se în vervă, Jack continuă pe același ton :

— Depinde despre ce ghicitoare e vorba, domnule profesor. Sînt dispus să admit că treizeci și șase de degete fac un yard, deși n-am verificat personal această afirmație și cunosc amănuntul doar din auzite.

— Hm, mormăi Tubby, ce glumă lipsită de haz !... Ia loc, ce naiba ! Ai și început să mă enervezi.

Jack se așeză pe brațul unui fotoliu și-și aprinse o țigară.

— Pacientul, continuă Tubby, concentrîndu-se din nou asupra hîrtiilor, e un băiețaș în vîrstă de șapte ani. Acum șase luni, pramatia asta mică a căzut de pe o scară și s-a izbit cu brațul stîng de un grilaj de fier ; un vîrf ascuțit i-a pătruns în treimea medie a brațului, la joncțiunea cu treimea superioară. A urmat o mică hemoragie, dar fără impotență funcțională. S-a aplicat un simplu pansament. A doua zi a început să-l doară mîna, dar nu brațul... Pricepi ?

— Desigur, domnule profesor, răspunse Jack, pufăind tacticos din țigară. Nervul median.

— Firește ! Tonul lui Tubby dădea de înțeles că ultimul imbecil poate să-și închipuie că durerile sînt în legătură cu nervul median. După două săptămîni, durerile s-au acutizat ; de data asta s-au localizat în regiunea mijlocie a mîinii ; al doilea și al treilea deget au rămas contractate ; unghiile au devenit fragile și opace, iar pielea uscată. Băiatul afirmă că prișnițele îi ușurează durerile ; mai mult chiar, dacă afundă mîna într-un vas cu apă se simte mai bine.

Tubby făcu o pauză, privindu-l întrebător — pe deasupra ochelarilor — ca să se convingă dacă aceste date aveau vreo semnificație pentru tînărul său asistent.

— Foarte firesc, mormăi Jack, pe un ton ciudat de asemănător cu al lui Tubby, încît șeful tresări.

— Un doctor de care n-am auzit, un tînăr cu numele de Munson, de prin partea locului, a încercat o intervenție. Se pare că a făcut o operație bine gîndită, dar care n-a dat rezultate. Tubby ridică ochii. Poate că încerci să ghicești ce-a încercat să facă acest confrate ?

— Prin urmare e vorba de un examen ? întrebă Jack ușor nemulțumit. Cred că a făcut o simpatectomie periarterială.

— Exact ! Dar n-a survenit nici o ameliorare. Mîna a devenit atît de sensibilă încît un zgomot mai puternic, acum ar fi vuietul străzii, îi provoacă dureri aproape insuportabile. Avem de-a face cu țesuturi pe cale de cicatrizare și Cunningham afirmă că nu se percepe pulsul.

— Probabil că nervul e prins în aderențe, împreună cu artera brahială.

— Așa se pare... Ei bine, asta-i. Acum știi tot atît cît și mine despre acest caz. Și singurul motiv care m-a făcut să te chem să-l rezolvi — Tubby se ridică, împinse scaunul înapoi — e că mi-am schimbat lentilele de la ochelari și încă nu m-am acomodat cu ele. Sutura nervului va fi o treabă grea și s-ar putea să te rog s-o faci dumneata. Ia toate hîrtiile astea cu privire la caz ; lunga scrisoare a lui Cunningham și întregul dosar. Pasaje din scrisoarea lui se referă la probleme personale. N-am vreme

s-o bat la mașină ca să-ți dau o copie anume. Ai să bagi de seamă că observațiile lui Cunningham includ multe date plictisitoare cu privire la familia pacientului, o mulțime de nimicuri care n-au nici în clin, nici în mînecă cu cazul respectiv. Asta — vocea lui Tubby devenise morocănoasă — e unul din păcatele doctorului William Cunningham, frate Beaven. Este un bun chirurg și un excelent diagnostician. Ar fi putut deveni o personalitate ; avea tot ce-i trebuie ca să fi ajuns profesor la această facultate.

Se vedea limpede că scrisoarea primită de la Cunningham răscolise cenușa unei vechi prietenii care se stinsese.

— Așa că nu te grăbi să tragi concluzia — Tubby îi întinse hîrtiile peste birou — că-i doar un bătrîn flecar pentru că pălăvrăgește ca la ceaiul de la Clubul mamelor. Se simte legat sufletește de această familie ; ne roagă să acordăm pacientului o atenție deosebită.

— Dacă nu-i un caz pentru sala comună, îl preiau.

— Nicidecum. Sînt oameni înstăriți. Mama va aduce copilul aici. I-am rezervat o cameră la „Livingstone". Sora ei va veni ceva mai tîrziu. Dacă va reuși să se elibereze, va veni și Cunningham să petreacă o zi la noi.

Jack închise dosarul și se îndreptă spre ieșire.

— Ei !... Beaven, strigă Tubby.

— Da, domnule profesor.

— Cred că voi lipsi cîteva zile îndată după împărțirea diplomelor. Te vei îngriji personal de acest caz și în perioada convalescenței. Riscurile ca operația să nu reușească sînt mici. S-ar putea să fii obligat să reintervii. Prin urmare, e o chestiune care te va privi numai pe dumneata... Asta-i tot.

Reîntors ca să lucreze în laboratorul lui Tubby, Jack reciti cu atenție istoricul cazului. Cunningham putea fi un guraliv bătrîn, dar expunerea nu cuprindea nimic de prisos sau care să n-aibă contingențe medicale. Luă după aceea scrisoarea personală și o parcurse cu un interes crescînd. Două-trei elemente marcau limpede, ca un vîrf de suliță, relațiile Cunningham-Forrester. Raporturile dintre acești doi oameni fuseseră cîndva intime. Ceva îi despărțise. Poate că pe Tubby l-a enervat atitudinea nu

prea științifică a lui Cunningham față de profesiune. Poate că succesele lui Cunningham dezmințeau teoria preferată a lui Tubby. Sau poate Cunningham era cel dezamăgit de atitudinea rece a lui Tubby. După toate probabilitățile încetaseră de mult să fie prieteni. Nu dovediseră vreo lipsă de colegialitate, dar nici prietenie. Jack se minună că Tubby i-a permis să citească scrisoarea. Era un document nespus de interesant ; o admirabilă incursiune în psihologie.

Trecînd peste această problemă, Jack își aruncă privirea asupra informațiilor detaliate despre pacient și rudele sale. Băiatul, Theodore King, era excepțional de inteligent pentru cei șapte ani ai lui. Precoce și nițeluș răsfățat. Mama sa, doamna Claudia King, era văduva unui om cunoscut, care făcuse carieră în industria lemnului. Înainte de căsătorie fusese secretara principală a președintelui acelei societăți forestiere, funcție pe care o reluase după moartea soțului.

Tatăl ei — de parcă amănuntul ăsta ar fi avut cea mai mică legătură cu vindecarea micuțului Theodore — fusese căpitan de marină și se numea Henry Hilton ; ani de-a rîndul călătorise pe ruta San Francisco — Hong Kong ; șiret, sobru, un original care adunase o avere considerabilă și-și lăsase fetele bine chivernisite.

„Claudia King nu are nevoie să lucreze ca să-și cîștige existența, istorisea Cunningham, dar o face ca să aibă o ocupație. După cum ai să bagi de seamă, are tendința să exagereze totul. Felul ei de a gîndi se desfășoară în caractere cursive. Arde mai mult oxigen cînd doarme decît majoritatea oamenilor cînd aleargă. Probabil că se va apuca să vă reorganizeze spitalul cît va sta acolo (și n-ar fi exclus să facă treabă bună !). E plăcut s-o privești pe Claudia, dar nu-i chip să plasezi un cuvînt în prezența ei ; e născută pentru monolog. Dacă-i absolut necesar să-i comunici ceva, apuc-o strîns de ceafă cu stînga, iar cu dreapta astupă-i gura... dar fii atent la degete. Sora ei, pe care o vei vedea ceva mai tîrziu, îi seamănă numai în privința faptului că ambele sînt albe, de sex feminin și adulte. Altminteri n-au nimic comun. Despre sora ei ar fi

multe de povestit, dar ar reclama mai mult spațiu decît poate cuprinde o scrisoare".

Jack împături scrisoarea, o vîrî în buzunarul bluzei de doc alb și rămase multă vreme pe scaunul său, cu privirile pierdute înspre fereastră. Ar fi dorit să cunoască dramatica poveste a prieteniei distruse dintre chirurgul excentric de la Saginaw Bay și cinicul Tubby.

Cu totul pe neașteptate îi trecu prin minte un gînd neplăcut. Să-i fi încredințat Tubby cazul King spre a dovedi că, din punct de vedere profesional, Cunningham e un chirurg de o valoare redusă ? Cunningham, derutat de o problemă chirurgicală, se adresează mîinilor experte ale lui Tubby pentru rezolvarea ei. Tubby miroase ceva și predă cazul asistentului său. Să fie oare Tubby atît de meschin ? Jack rămase îngîndurat, închise ochii, apoi clătină din cap. Nu — nici chiar Tubby n-ar face așa ceva ! Explicația dată de Tubby era sinceră, fără îndoială. Își schimbase lentilele și atîta tot.

Coborînd scările, era atît de preocupat încît nu băgă de seamă și nu răspunse saluturilor respectuoase ale studenților cu care se întîlnea. Intră în bibliotecă, se îndreptă spre raftul cu lucrări despre sistemul nervos autonom și reciti într-o revistă observația unui caz de aderențe implicînd atît nervul median, cît și artera brahială. Datele suplimentare din scrisoarea lui Cunningham despre familia băiatului le uitase cu totul ; ca și cele referitoare la băiat, că era deștept și că tînăra lui mamă era o femeie strălucitoare. În ceea ce-l privea, copilul putea fi arierat, mama o stîrpitură, iar enigmatica lui mătușă un monstru. Era vorba exclusiv de o problemă de chirurgie nervoasă.

După o oră se înapoie în sala de disecție și se plimbă printre mese pînă ce găsi doi tineri studenți care disecau un braț exact în regiunea care-l interesa.

— Vă rog, dați-mi voie o clipă, zise el, așezîndu-se între ei. Vreau să caut ceva.

Se dădură politicoși la o parte, încîntați că priceputul și chipeșul doctor Beaven onorează cu prezența sa tocmai cadavrul la care lucrau. Unul din ei, vrînd să profite de neașteptata întîlnire cu profesorul său de anatomie, riscă o glumă sinistră.

— Domnule doctor Beaven, acest gentleman ne-a fost adus de la un spital de psihiatrie. Peter şi cu mine l-am botezat „domnul Hatter".

Beaven, cu gîndul încă la problemele sale, încruntă din sprîncene şi-l privi cu ochi absenţi pe tînărul student care începu să facă feţe-feţe.

— Ce-ai spus ? îl întrebă el, preocupat.

— N-are importanţă, domnule profesor, încercă să explice tînărul glumeţ. Spuneam c-am botezat acest cadavru „domnul Hatter" din cauză că tipul fusese ţicnit.

— A, mormăi Beavea distrat şi adăugă după un lung moment de căutare cu sonda canelată : probabil v-aţi descoperit nişte afinităţi.

Celălalt student se strădui zadarnic să-şi stăpînească un hohot de rîs şi Beaven îi aruncă o privire peste umăr, examinîndu-l în fugă.

— Văd că sînt înconjurat de oameni pricepuţi, observă tînărul anatomist. Vă mulţumesc, domnilor. Şi plecă, uitîndu-se la ei cu nişte ochi albaştri ca oţelul.

Cei doi studenţi care se ocupau de „domnul Hatter" se simţiră zăpăciţi şi se apucară imediat de lucru, în speranţa că la mesele vecine n-a fost auzit dialogul. După o clipă, cel mai glumeţ dintre ei şopti printre dinţi :

— Dumnezeule, n-aş vrea să-l văd înfuriat pe mine.

— Îi cam place să te ia la mişto, aşa-i ? zise Peter.

— Da ! La fel ca Tubby.

— Da, confirmă Peter pe un ton grav, măcar să ştiu eu despre „domnul Hatter" cît ştie Beaven.

— N-ai mai şti nimic altceva.

— Nici n-aş avea nevoie.

---

[1] Referire la expresia engleză *mad as a hatter* (nebun de legat) (*n. red.*).

CAPITOLUL V

Trecuse vreme îndelungată de cînd Jack Beaven nu mai lucrase cu copii. Din ziua în care plecase de acasă ca să intre la facultate, cu doisprezece ani în urmă, nu mai avusese decît rare prilejuri să se ocupe de copii mici. Ca intern nu se prea iviseră asemenea prilejuri. Majoritatea operațiilor la care asistase fuseseră efectuate pe adulți. Și cum Tubby Forrester îndreptase preocupările asistentului său tot mai mult spre neurochirurgie, ocazia de a se întîlni de aproape cu un copil devenise tot mai puțin frecventă. Numai rareori se întîmpla ca un copil să fie internat în secția lui.

Poate că dacă ar fi nutrit speranța să aibă într-o bună zi și el un cămin și o familie, și-ar fi dat mai multă silință să pătrundă starea de spirit a acestor mici pacienți. Însă așa cum stăteau lucrurile, era tot atît de puțin familiarizat cu structura sufletească a unui băiat de șapte ani, pe cît de puțin cunoștea obiceiurile unui pinguin.

Desigur că această lipsă de informare nu se referea decît la mentalitatea copilului. Din punct de vedere fizic, un băiat în vîrstă de șapte ani este un mic adult. Nu trebuie să cauți prea mult ca să descoperi artera brahială sau nervul median. Dar mentalitatea lui e departe de a fi un model miniatural al spiritului unui adult, căci are o structură cu totul diferită.

A doua zi după operație, devreme, Jack se duse să vadă cum îi merge tînărului său pacient. Era plin de încredere în reușita intervenției chirurgicale. Partea grea — disecarea nervului din țesutul de scleroză și eliberarea lui de aderențele comune cu ale arterei, precum și sutura extremităților nervului, după excizarea porțiunii neuro-

matoase — îi revenise în întregime lui. Tubby nu se ocupase decît de pregătirea cîmpului operator. Restul a fost efectuat integral de Jack. Şi treaba fusese bine făcută. Jack rămase puţin dezamăgit de faptul că doctorul Cunningham nu putuse participa la operaţie, deoarece Cunningam îi trezea curiozitatea.

Pe băiat apucase să-l vadă foarte puţin în după-amiaza în care sosise. Micului pacient, nervos din cauza durerilor, a oboselii, a drumului şi a emoţiei, i se administrase un calmant destul de puternic şi moţăia. Tubby considerase că aveau suficiente date despre istoricul cazului. Lucrul cel mai important era acum ca bolnavul să se poată odihni. Jack n-o întîlnise încă pe doamna King. Convinsă că fiul ei se găseşte în mîini bune, fusese condusă la hotel chiar de Tubby, care doar rareori îşi abandonase tabieturile ca să se ocupe de părinţii sau rudele pacienţilor care nu erau din localitate. Jack făcuse haz pe ascuns de aceste amănunte relatate de infirmieră şi-şi zicea că în observaţiile făcute de doctorul Cunningham cu privire la farmecul acelei doamne trebuie să fie un grăunte de adevăr.

Nici măcar ieri, cînd avusese loc operaţia, n-o zărise pe doamna King. Cu siguranţă că-l însoţise pe băiat cînd îl scoseseră pe bancardă din camera lui, dar fusese îndepărtată înainte de începerea anesteziei. După operaţie, Tubby trecuse direct în camera bolnavului, dar Jack nu-l urmase. În definitiv era pacientul lui Tubby. La orele şapte, Jack aruncă o privire în cameră, dar infirmiera de gardă îi spuse că băiatul doarme ; totul era în ordine, şi doamna King fusese sfătuită să se-ntoarcă la hotel, nefiind de vreun ajutor la spital. Profesorul Forrester — adăugase infirmiera — venise s-o conducă.

A doua zi dimineaţa, pe la orele şase şi jumătate, asistentul de neurologie se îndreptă spre camera lui King, deschise uşa cu grijă şi intră. Băiatul era treaz. Părea tare plăpînd. Cu breton scurt, cu părul negru peste fruntea albă, avea un aer blînd şi copilăresc. Ochii, cu gene extraordinar de lungi, luminau un chip de formă ovală şi avea o gropiţă în bărbie.

Tînărul doctor Beaven se apropie de pat, se uită în ochii căprui interogatori, şi-l salută, spunîndu-i :

— Bună dimineaţa, domnule King, cum te simţi ?

Copilul îşi prinse buza de sus cu dinţii şi, luptîndu-se cu un zîmbet, răspunse foarte politicos :

— Bine, domnule doctor, bună dimineaţa.

Mica infirmieră Warren, care era de gardă de la orele unsprezece ale serii, nu-şi putu stăpîni rîsul şi se retrase la fereastră, privind cu atenţie şirul de plopi din apropiere.

— Te doare mîna ?

— Nu, dar mă supără braţul.

— Asta-i bine, răspunse doctorul Beaven. Mă gîndeam la mîna dumitale. Deocamdată braţul ne interesează mai puţin.

— Da ? zise băiatul, cu ochii larg deschişi şi clătinînd din cap.

— Ai dormit bine noaptea ? întrebă doctorul, prinzînd mîna băiatului într-a sa.

— Cred că da. Dar dumneavoastră, domnule doctor ?

— Nu tocmai bine, domnule, răspunse doctorul cu gravitate. Îşi scoase ceasul şi numără pulsul cu atenţie.

— Din ce cauză ? Aţi băut cafea ? Mama spune...

— Sst, interveni domnişoara Warren zîmbind şi făcîndu-i semn cu degetul.

Doctorul Beaven îşi puse ceasul la loc în buzunar şi i se adresă ca de la bărbat la bărbat :

— Nu, domnule, nu din pricina cafelei. Eu sînt medic, domnule King, şi medicii nu prea dorm toată noaptea. Astă-noapte am fost trezit de cîteva ori. Am de-a face cu bolnavi. Pricepi ? Asta e un spital.

Ridică învelitoarea patului.

— Acum te rog să-mi dai voie să-ţi ascult inima.

— O să facă mult zgomot — în aparatul ăla ?

— Nădăjduiesc că nu.

— Îmi daţi voie pe urmă să ascult şi eu cum bate inima dumneavoastră ?

— Nu astăzi. Domnişoara infirmieră spune că trebuie să stai foarte liniştit.

— Dar dumneavoastră nu-mi cereţi să stau liniştit ?

Doctorul Beaven, convins că recomandarea despre tăcere va fi ascultată, își fixase stetoscopul în urechi, dar și-l scoase și întrebă :

— Ce-ai zis ? la care pacientul răspunse pe dată :

— Dumneavoastră nu-mi cereți să stau liniștit ?

— Ba da, firește. Toată lumea dorește să stai liniștit : domnișoara Warren, și doctorul Forrester, și eu...

— Bănuiesc că și mama, preciză copilul, plin de încredere.

— Nici vorbă. Acum, dacă vrei să fii amabil, nu mai vorbi doar un singur minut... Potrivi stetoscopul pe inima băiatului...

— Mai bate încă ? întreabă băiețașul repede, văzînd că doctorul vîră stetoscopul în buzunar.

— Slab. Dar cred că o să bată mult mai tare dacă ai să stai liniștit o oră, două și n-ai să vorbești.

— Ieri nu v-am văzut ?

— Nu. Dar eu te-am văzut ; erai adormit.

— Doctorul Beaven te-a operat, scumpule, interveni domnișoara Warren. Dar acum trebuie să tăcem.

Ochii căprui se îndreptară spre ea și o măsurară din cap pînă-n picioare :

— O să taci și dumneata ?

Domnișoara Warren, neștiind ce să-i răspundă imediat se mulțumi să ducă degetul la gura închisă și să facă ochii mari.

— N-ați văzut-o pe mama ? întrebă băiețașul, întorcîndu-se cu fața spre doctor, care dădu negativ din cap.

— Asta înseamnă : „NU“ sau „Taci din gură“ ?

— Amîndouă, zise doctorul Beaven pe un ton calm.

Copilul rămase pe gînduri. Apoi oftă.

— Mama zice că nu-i politicos să spui cuiva „Taci din gură“.

— Asta-i adevărat, domnule King. Dar medicii nu sînt obligați să fie politicoși. Oricum, îmi dai voie să-ți cer scuze ?

Băiețașul dădu din cap mulțumit. Doctorul Beaven se îndreptă spre ușă.

— Voi mai veni să te văd, zise el.

— Dar ați spus că vreți să-mi cereți scuze.

— Şi n-am cerut ?

— Nu. M-aţi întrebat doar dacă puteţi să-mi cereţi.

— Ei bine, despre dumneata se poate spune să te pricepi să joci mingea, nu-i aşa ?

Jucăuşi, ochii copilului se însufleţiră.

— Vă place jocul cu mingea ? Pun rămăşag că ştiţi să jucaţi fotbal. Aţi jucat vreodată ?

— O să-ţi spun mîine — dacă am să aflu că ai fost foarte cuminte toată ziua.

— Ce mi-aţi făcut la mînă, ca să nu mă mai doară ?

— Şi asta tot mîine am să-ţi spun, dacă ai să fii ascultător.

Copilul clătină din cap cu încăpăţînare.

— Ce poate să-mi facă rău dacă stau liniştit şi ascult ce-mi povestiţi ?

— Mîine, replică doctorul Beaven, categoric.

Pe figura lui Teddy tremură o umbră de dezamăgire. Era evident că fusese obişnuit să i se facă toate gusturile. La uşă, doctorul se întoarse spre copil şi-i spuse cu înţeles :

— Toţi pacienţii de la etajul ăsta sînt bărbaţi. Şi dumneata, domnule King, eşti unul dintre ei.

Plin de gravitate, îi adresă micului său prieten un salut milităresc. Cînd îi întoarse salutul, buzele lui Teddy schiţară un zîmbet involuntar. Domnişoara Warren urmărea cu interes pantomima.

— Îţi place doctorul Beaven ? întrebă ea, după ce se închise uşa.

Teddy ridică fruntea cu mîndrie.

— Nu trebuie să-mi pui întrebări, spuse el cu severitate. N-am voie să vorbesc.

Tîrziu, în aceeaşi după-amiază, în cursul unei scurte conferinţe ţinute în laborator, profesorul Forrester îi spuse răspicat asistentului său că nu-i cazul să-şi rupă din timp în următoarele trei zile pentru a-l vizita pe tînărul King.

— Ascultă, sînt obligat să plec sîmbătă. Aşa că în continuare dumneata vei avea grijă de acest caz pînă ce copilul va putea să se întoarcă acasă.

Această comportare i se păru cam neobişnuită din partea lui Tubby. De obicei, imediat ce o operaţie interesantă era terminată şi succesul ei asigurat, Tubby nu se mai preocupa de ea. Încercase să atribuie acest interes neobişnuit relaţiilor de prietenie cu doctorul Cunningham ; pacientul său trebuia să se bucure de îngrijire specială.

Nimic în starea copilului nu reclamase o asemenea urmărire din partea lui Tubby. Ţinînd seama de procesul natural de vindecare şi de completa restabilire după şocul operator, nu mai era mare lucru de făcut, deoarece timpul şi natura lucrau în acest sens.

— Foarte bine, domnule profesor, răspunse Jack.

— Mama băiatului, continuă Tubby, ar vrea să plece acasă sîmbătă. Are o funcţie de răspundere şi trebuie să se înapoieze. Mătuşa va sosi duminică şi va rămîne pînă la completa restabilire a copilului, probabil încă o săptămînă. Dumneata vei fi cel care va hotărî.

Pe Jack îl sîcîia într-o oarecare măsură curiozitatea care-l cuprinse de a o cunoaşte pe această femeie. Ţinea s-o vadă pe această doamnă Claudia King, care reuşise să tulbure echilibrul lui Tubby. Dorea din tot sufletul ca strălucitul său maestru să nu se facă de rîs. Era convins că, pînă la urmă, obişnuinţa şi disciplina îşi vor spune cuvîntul. Tubby putea fi distras cîtva timp de la lucru, dar îşi va recăpăta curînd cumpătul. Doamna King se va înapoia la ea acasă şi Tubby îşi va relua programul său obişnuit. Nu poţi face din Tubby un Romeo.

În perioada cît celebrul neurolog se va bucura de o scurtă vacanţă sentimentală, obligaţiile ştiinţifice cădeau în spinarea fidelului său asociat. Jack nădăjduia că nu va deveni vanitos. Ura îngîmfarea. Vanitatea era vina cea mai de seamă pe care o reproşa fanaticilor religioşi cu care avusese de-a face în tinereţea sa.

Aşezat pe un scaun în laboratorul său, după plecarea lui Tubby, îl străfulgeră deodată ideea că, dacă nu se supraveghea atent şi îndeaproape, ar putea foarte uşor să

se complacă în propria lui grandoare morală în calitate de slujitor al științei, întocmai ca unul care ar fi mîndru de tributul unei aspre autodiscipline plătite vreunei zeități născocite de propria sa închipuire.

Beaven rămase consternat constatînd cum poți fi cuprins de această autosatisfacție din cauza abnegației pusă în slujba științei. Se disprețuia pentru josnicia unor asemenea gînduri. Nu se surprinse oare spunîndu-și : „Foarte bine. Lasă-l pe Tubby să se ducă să se amuze. Eu îmi văd mai departe de treburi".

Se înapoie la spital pentru contravizită. Și toată ziua nu încetă să-și repete : „În fond sînt la fel cu un tehnician chimist sau un dulgher priceput. Cunosc toate piesele și mă pricep să le îmbuc la loc, așa cum ar proceda un mecanic care, vîrît sub mașină, s-ar ocupa de motor. Eu lucrez într-un spital, iar el într-un garaj. Prea m-am luat în serios, pe mine și slujba mea și mi s-a urcat la cap. Simt nevoie de puțin aer proaspăt și de soare. Și de asemenea de distracții."

Dar nu făcu nici un efort spre a-și satisface curiozitatea în privința doamnei King. Și nici nu se duse să-l vadă pe băiat decît în după-amiaza zilei de sîmbătă la o oră tîrzie, cînd era sigur că Tubby, precum și mama copilului, părăsiseră orașul.

Jack trebui să admită că-l surprinsese plăcut explozia de bucurie cu care-l întîmpinase băiatul. Nu se putea îndoi de sinceritatea acestor sentimente.

— Teddy a întrebat de dumneata, domnule doctor, spuse domnișoara McFey. Se temea că l-ați uitat.

— Știam că e în grija profesorului Forrester. Doctorul Beaven apucă mînuța copilului. Și apoi este un spital mare, cu tare mulți bolnavi. Presupun că acum te simți aproape bine.

— Mămica a plecat acasă, spuse Teddy întristat. Ați văzut-o ?

— Nu, n-am avut ocazia să fac cunoștință cu mama dumitale. Îmi pare rău.

— I-am povestit despre dumneavoastră.
— Serios ?
— Da — şi ea a rîs.
— De mine ? ridică doctorul din sprîncene.
— Fiindcă îmi spuneţi „domnule King". Mătuşa Audrey vine mîine. Ea n-o să găsească nimic de rîs într-asta. Mătuşa Audrey e foarte politicoasă. O să-mi deseneze ceva. Ştiţi să desenaţi ?
Spre propria sa mirare, Jack dădu afirmativ din cap, apoi scoase un creion şi o hîrtie din reţetar şi schiţă la repezeală un braţ.
— Uite. Aici e locul unde ai fost rănit. Nervul ăsta a fost atins şi s-a lipit de arteră. Vezi ? Aşa. Şi din cauza asta te durea mîna, pentru că acelaşi nerv le face pe astea două degete să se mişte. De asta ţi-am reparat nervul, şi mîna nu te mai doare acum. E vindecată, nu-i aşa ?
Teddy făcu semn din cap că nu-l mai supără nimic.
— Poţi să desenezi şi alte lucruri, în afară de braţe ?
— Vrei să spui — chipuri de oameni, vaci, cai şi tot soiul de alte lucruri ?
— Da — o pagodă, o ricşă *, cultivatori de orez ?
— Nu, aşa ceva nu ştiu. Credeai că sînt chinez ? Mătuşa dumitale desenează cultivatori de orez ?
— Da. Foarte drăguţi. Mătuşa Audrey e chinezoaică. Teddy deschise mari ochii săi căprui şi-şi întări afirmaţia dînd din cap. Nu ştiai ?
— Nu, răspunse calm doctorul Beaven. Nu auzisem de aşa ceva. Eşti sigur ? *Dumneata* nu eşti chinez, şi nici mama dumitale nu este. Aşa-i ?
— Nu. Numai mătuşa Audrey, afirmă cu hotărîre băiatul. Ai să vezi ! Adăugă el, observînd expresia de amuzată incredulitate a doctorului.
— Nu înţeleg ce i-o fi venit să spună asta — interveni domnişoara McFey.
— Presupun că mătuşa dumitale a călătorit mult prin China, sugeră doctorul Beaven, de aceea îi place atît de

---

[1] Trăsurică cu două roţi, trasă de un om, folosită în unele ţări din Orient *(n. red.)*.

mult țara aceea... Hai acum să ne uităm la braț... Păi e strașnic de bine !

— Nu, nu-i așa, declară Teddy, fără să dea vreo atenție brațului. Mătușa Audrey e *cu adevarat* chinezoaică. Și, scuturînd cu energie capul, adăugă : N-aveți decît s-o întrebați.

— Foarte bine, căzu de acord doctorul, dumneata ești în măsură s-o știi.

Se pricepe să mănînce cu bețigașe așa cum vă folosiți dumneavoastră de lingură.

— În regulă, Teddy. De acord. De asta îi și place să deseneze lucruri chinezești.

— Știe să facă și chipuri.

— Nu mai spune !

Teddy rîse cu poftă.

— Voiam să vă spun că face portrete. Poate că o să-ți facă și dumitale portretul. Dar nu sînt sigur. E tare politicoasă.

Doctorul Beaven începu să rîdă, în timp ce băiețelul rămase perplex.

— Presupun că ai vrut să spui că mătușa dumitale e — ... e foarte rezervată. Știi ce-nseamnă asta ?

Teddy făcu nu din cap.

— Timidă, explică domnișoara McFey.

— Hm, șopti Teddy, cam nesigur. Ea nu seamănă cu dumneata — nici cu mama —, nu seamănă cu nimeni. Numele ei adevărat e Lan Ying, dar nu-i spun așa decît atunci cînd ne jucăm. Lui mămica nu-i place să m-audă că-i spun Lan Ying.

Doctorul Beaven se ridică să plece, socotind probabil că ajunsese prea departe cu intimitățile familiei.

— Ne vedem mîine, Teddy. Să fii cuminte.

Închise ușa și se îndreptă spre ascensor, dîndu-și seama că răspunsese atît de rece la salutul doctorului Shane încît nu era exclus ca acesta să se simtă jignit. Va să zică Lan Ying ! Lan Ying asta era probabil într-o ureche !

Duminica se dovedi o zi grea. Pe lîngă propriile sale obligații, plus acelea ale lui Tubby, Jack se mai alesese cu o serie de corvezi datorate absenței unor medici din

spital, plecaţi să participe la întrunirea anuală a Asociaţiei Corpului medical.

Cu atîtea griji pe cap, orele încărcate cu treburi trecuseră fără să mai fi avut răgazul să se gîndească la Teddy King — al cărui caz nici nu mai reclama de altfel preocupări — ori la enigmatica lui mătuşă, care desena peisaje cu pagode şi mînca servindu-se de beţişoare. Felul în care şi-o închipuia pe această doamnă era foarte limpede. Era vorba probabil de o fată bătrînă excentrică, pasionată după lucruri orientale. În scrisoarea lui, Cunningham menţiona faptul că tatăl ei călătorise cu regularitate în China ; cu mulţi ani în urmă, desigur. Poate că o fi luat-o cu el într-unul din aceste voiaje. Sau, în orice caz, i-o fi povestit amănunte interesante despre această ţară. Şi mai tîrziu — după moartea bătrînului —, această Audrey Hilton, bogată şi lipsită de vreo ocupaţie, de obligaţii familiale şi nedorind să se mărite, o fi devenit o turistă pătimaşă.

Era uşor de imaginat cum arăta. În vîrstă de vreo patruzeci de ani, înaltă, slabă şi descurcăreaţă ; foarte pricepută în materie de fotografie şi considerîndu-se o autoritate în arta chineză. Probabil era în stare să deosebească un vas din perioada Yuan de un altul din perioada Ming de la o distanţă de o sută de metri şi să-ţi împuie capul cu farmecul sublim al statuilor lui Buddha, gras şi pîntecos.

Mai devreme sau mai tîrziu va trebui să dea ochii cu această Audrey Hilton — această Lan Ying — şi să se poarte politicos, arătîndu-se interesat de cele ce-i va povesti, măcar de dragul băiatului ; pentru Tubby şi doctorul Cunningham.

Duminică după-amiază, spitalul era totdeauna aglomerat. Cu cît era vremea mai frumoasă, cu atîta sporea această îmbulzeală — şi se aflau în miezul lui iunie. Prieteni şi rude se îngrămădeau pînă la sufocare în ascensor şi mişunau de-a lungul coridoarelor, îndreptîndu-se spre bolnavii lor, încărcaţi cu dulciuri şi cu necazurile de acasă. În aceste ocazii, doctorii şi infirmierele recurgeau la scări pentru ca să se deplaseze mai uşor de la un etaj la altul. Cîteodată, unii vizitatori ocazionali dă-

deau şi ei preferinţă scărilor, ca să evite aglomeraţia ascensoarelor.

Rar i se întîmpla lui Jack Beaven să recunoască vreo persoană în masa de oameni care se perinda duminicile după-amiaza. Pentru el, această mulţime constituia un tot. Prea rar se întîmpla ca vreunul din ei să-i stîrnească interesul. Se întreba, uneori, cum se poate ca nişte oameni — de obicei inteligenţi şi cu înfăţişare plăcută atunci cînd îi întîlneai în altă parte — odată intraţi pe poarta spitalului să capete în mod inevitabil aceeaşi înfăţişare comună şi stupidă. Poate că împrejurarea aceasta se datora mediului în care se aflau.

Vremea se scurgea încet, şi mai toţi întîrziau pe afară. Se făcuseră orele patru şi numărul vizitatorilor începea să se rărească. Oamenii părăseau spitalul în grupuri compacte. Jack urcase la etajul al patrulea ca să vadă cum se mai simte pacienta care fusese operată noaptea trecută de apendicită. Fusese un caz urgent, bolnava fiind adusă în rochie de seară, de către soţul ei, întovărăşit de o jumătate de duzină de prieteni, şi ei în haine de seară. Nu le spusese după operaţie că bolnava fusese adusă în ultimul moment. Tubby obişnuia să recomande studenţilor săi : „Nu-i necesar să-ţi informezi pacientul sau rudele sale, după o operaţie, că datorită dibăciei tale le-ai evitat un deces în familie. Lăsaţi palavrele astea confraţilor care trebuie să se laude, pentru ca lumea să afle de priceperea lor".

Cercetă foaia de temperatură şi i-o înapoie surorii. Jack dădu satisfăcut din cap, notă că bolnava dormea liniştit şi îşi continuă drumul spre etajul al treilea, unde îl aştepta un drenaj renal.

Tocmai deschisese uşa grea de la ieşirea spre scară, cînd auzi în urma sa zgomotul unor tocuri pe pardoseala coridorului. Tocurile dovedeau că e vorba de o vizitatoare, nu de o infirmieră. Se opri o clipă să ţină uşa, ca să nu se închidă în faţa aceleia care se apropia, dar uşa îi scăpă din mînă.

Ca să nu pară nepoliticos, deschise din nou uşa recalcitrantă şi aşteptă, cu indiferenţă, ca tocurile care se apropiau să treacă mai departe. O femeie ezită în deschi-

zătura ușii și-i aruncă un zîmbet drept mulțumire, înlocuit repede cu o privire perplexă, arătînd astfel că-l recunoscuse. Apoi îi zîmbi din nou, de astă dată cu o licărire amuzată, cînd îi întîlni ochii surprinși. Mai tîrziu, cînd Jack reconstitui amănuntele acestei întîlniri neprevăzute, își aduse aminte că o privise fără să-i zîmbească măcar. Fiecare detaliu îi stăruia precis în memorie. Nimic nu se schimbase în înfățișarea ei grațioasă. Părul negru cu reflexe albastre era pieptănat la fel ca înainte, același breton acoperea porțiunea superioară a unei frunți surprinzător de albe. Uneori avea impresia că imaginația lui o lua razna cînd se gîndea la ochii ei căprui dar acum își dădea perfect seama că imaginea pe care o păstrase despre ea fusese exactă. Pînă și îmbrăcămintea aducea cu cea purtată în seara aceea la „Livingstone“ cînd nu reușise să-și desprindă ochii de la ea. Bluza ei de mătase era închisă pînă la gît și se termina cu un guleraș. O fustă albă de mătase, plisată, completa acest costum care-i modela silueta elegantă.

Își zise imediat că nu trebuie să facă nici un fel de aluzii la precedenta lor întîlnire. Dacă ar fi procedat altfel, ar fi recunoscut că și-o amintise și că îl preocupă mai mult decît ar fi fost cazul ; în afară de asta, ar fi fost la fel de neplăcut să se creadă că ea ar manifesta un interes egal. Dacă va aduce vorba ea însăși despre această întîlnire, ar fi fost cu totul altceva. În cazul acesta ar fi putut și el să-și aducă aminte de întîlnirea lor.

Ea făcu un pas înainte și trecu pragul, iar cînd ajunse în fața lui schiță o mică și ciudată plecăciune.

— Îmi pare rău, spuse Jack. Ușile astea se cam trîntesc.

— Probabil că vor să ne împiedice să părăsim spitalul.

Avea un glas plăcut, de contralto, iar cuvintele, pronunțate rar, cu claritate și cu un accent greu de definit, erau alese cu grija cuiva obișnuit să gîndească într-o altă limbă. Cuvîntul „probabil“, pronunțat de ea, primea un accent pe silaba a doua : „*Probabil*“.

Jack nu găsi ce să-i răspundă. Încercă să explice, destul de sec, că scările sînt folosite mai mult de personalul spitalului.

— Da ? Ridică din sprîncene şi făcu din cap un gest plin de naivitate şi de drăgălăşenie. Poate că nici nu-mi era permis să folosesc scara. N-am ştiut. Vă rog să mă iertaţi.

Ajunseseră la uşa care dădea spre palierul celui de-al treilea etaj. El deschise uşa şi-i făcu semn să treacă înainte.

— Mulţumesc, spuse dînsa, repetîndu-şi mica plecăciune. Am să iau liftul.

— Nu-i nevoie, dacă preferaţi să mergeţi pe jos, spuse Jack, cu un aer degajat. Veniţi cu mine. Dacă maşina dumneavoastră se află la parcare, vă arăt drumul cel mai scurt ca s-ajungeţi la ea.

— Nu vă deranjez ? Dădu iarăşi din cap. Gestul părea să însoţească toate întrebările la care se aştepta să capete un răspuns negativ. Sînt şi taxiuri jos ?

— Nu. Pentru un taxi trebuie telefonat. Mă ocup eu de asta.

Ajunseseră la parter. Jack îi arăta drumul.

— Domnule, n-ar trebui să vă răpesc din timp, protestă ea. El nu răspunse. Fără îndoială că s-ar fi cuvenit să-i demonstreze că-i bucuros să-i dea o mînă de ajutor, dar obişnuinţa era mai puternică, aşa că nu se simţi în stare de asemenea complimente. Se îndreptară împreună spre biroul de informaţii.

— Fii bun şi cheamă un taxi pentru doamna, spuse el sec.

— Imediat, domnule doctor Beaven, răspunse funcţionarul.

Fata ridică pe neaşteptate capul şi-l privi în ochi. Buzele ei se întredeschiseră într-un zîmbet fugar, care lumină un şirag regulat de dinţi strălucitor de albi. Se uită la ea grav.

— Taxiul o să sosească numaidecît — rosti el — la intrarea principală.

— Aţi fost foarte amabil. Mulţumesc. Se înclină din nou.

O clipă se simţi ispitit s-o conducă pînă la poartă şi să-i ajute să se urce în maşină, dar obişnuinţa de a se ocupa doar de propriile sale treburi îl opri. Pe de altă parte, i-ar fi displăcut să întîlnească privirea amuzată a

funcţionarilor gùralivi, care l-ar fi văzut trecînd pe sub ferestrele biroului, însoţind o tînără femeie.

O urmări din ochi, apoi îşi reluă drumul pe scări către etajul al treilea. Păcat că n-avusese prilejul să-i afle numele. Stătu pe gînduri ca să-şi amintească numele bolnavilor de la etajul al patrulea.

Încetini paşii. Încercă să se reculeagă şi-şi făcu reproşuri, amintîndu-şi cu ciudă momentele de slăbiciune pe care le dovedise. Era împotriva principiilor sale să se lase preocupat mai mult de o clipă de o fată drăguţă. Mai reuşise s-o izgonească o dată din amintirea sa. O s-o alunge din nou. Pentru el, fata asta nu reprezenta nimic. Fără îndoială, fusese fermecat de aerul ei exotic. Era o făptură tare atrăgătoare, deosebită de cele întîlnite pînă atunci. Cine putea să fie ? În nici un caz nu era de aici. O fi europeancă ? Probabil că nu ; n-avea accent : nici franţuzesc, nici spaniol, nici italian. Nu era nici sud-americană ; prea calmă pentru aşa ceva. Rusoaică ? Nu. De unde o fi luat acea mică plecăciune politicoasă ?

Se opri în faţa uşii unde se întîlniseră, o deschise, trecu pragul şi, după ce o închise cu băgare de seamă, se sprijini îngîndurat de marginea ferestrei. Deodată, ca prin farmec, îl străfulgeră un gînd, aducîndu-i un zîmbet pe buze.

— Lua-m-ar dracii ! bombăni el.

CAPITOLUL VI

În ciuda reputaţiei sale de impasibilitate, Jack Beaven nu ajunsese la vîrsta de treizeci de ani fără să fi fost încercat de puternice conflicte intervenite între raţiune şi chemările inimii. Aceste lupte erau de scurtă durată, dar acerbe.

Una era faptul să-ţi trasezi un program ambiţios de eforturi neîntrerupte în slujba ştiinţei, şi cu totul alta acela de a ţine pasul cu exigenţele necruţătoare ale unui plan inflexibil. Aceste izbucniri de revoltă nu-i puseseră prea des în pericol proiectele, dar, atunci cînd se dezlănţuiau, răbufnirea era violentă.

Vreme de aproximativ trei sute şaizeci de zile dintr-un an, Jack se complăcea în severa autodisciplină pe care şi-o impusese şi avea motive temeinice să considere că sacrificiile sale fuseseră răsplătite. Îl costase nemăsurat de scump să-şi întreţină această dîrzenie, dar recompensa nu era de dispreţuit. Dacă arunca o privire la situaţia profesională a foştilor săi colegi — dintre care foarte puţini reuşiseră din plin — reieşea evident că fusese deosebit de norocos.

Jack avusese noroc, şi recunoştea acest fapt. Dar nici nu se putea tăgădui că cea mai mare parte din succesul său găsea explicaţii în hotărîrea neclintită de a nu se lăsa abătut din drumul pe care şi-l fixase. De la început pornise în această cursă, aleasă în mod deliberat, cu pasul ferm, cu întreaga încredere şi convins că ceea ce obţinuse pînă atunci îşi meritase preţul.

Modul de viaţă aspră pe care şi-l impusese îi făcuse umeri mai largi, maxilarul mai energic, îi crestase mici cute la colţul ochilor, dăduse fermitate gurii şi ascuţime

privirii sale albastre ca oţelul. Conversaţia cu el se limita la probleme de ordin profesional. Devenise din ce în ce mai zgîrcit la vorbă. Totuşi, nimeni n-ar fi putut spune că era ursuz. Comportarea faţă de subalterni era echitabilă şi corectă. Se purta politicos cu tinerii interni, cu infirmierele sau cu cei în subordine; dar cînd dădea o dispoziţie, folosea un ton care însemna pentru cel ce o primise că, sau ordinul, sau el aveau să fie executaţi.

Dar erau şi unele zile sau nopţi grele, cînd Beaven cumpănea dacă rezultatul obţinut a meritat sacrificiile impuse. În acele clipe, privea înapoi cu mînie la toate sacrificiile făcute ca să-şi poată continua drumul spre a-şi atinge scopul. În clipele sale de deprimare, un bărbat obişnuit regretă greşelile pe care le-a comis şi-şi face reproşuri din pricina trîndăviei şi a vieţii sale desfrînate, pe cînd gîndurile negre ale lui Jack stăruiau asupra plăcerilor pierdute în slujba unui stăpîn tiran, care-i cerea totul sau nimic.

Totuşi, cînd îl încolţeau gîndurile negre, înecîndu-l ca într-o ceaţă, şi-l chinuiau părerile de rău — mai ales în timpul verii şi la începutul vacanţei de Crăciun — Jack încerca să-şi ascundă sentimentele.

Din fericire, în cursul acestor ani — pînă în momentul de faţă — n-avusese ocazia să descopere vreo lumină la ferestre care să-l atragă în mod deosebit. Căminul la care visa era mai degrabă o fantomă. Dacă s-ar fi hotărît pe neaşteptate să renunţe la ambiţiile sale şi să gonească cu toată viteza spre un cămin fericit, n-ar fi ştiut încotro să se îndrepte. Fata care să-i spună „O, rămîi!" n-avea nume şi nici adresă. Nu-l încîntase nici o făptură feminină într-atît încît să-l tulbure, şi mai puţin încă să-l reţină. Dar asta se datora şi faptului că era hotărît să nu se lase prins. Ceva îl pusese în gardă că cel mai sigur vaccin împotriva dragostei consta într-o atitudine de completă detaşare faţă de întregul clan al femeilor. Şi — după cum şi-o mărturisea — făcuse o treabă bună evitîndu-le.

Pentru ca efectul să fie mai sigur, Jack Beaven folosea o tehnică proprie. Îi era niţeluş ruşine de această comportare şi pentru nimic în lume n-ar fi încredinţat taina vreunui prieten, oricît de grabnică nevoie ar fi avut de

un sfat. Cînd se întîmpla să se afle în apopierea unei guri dulci, care-l vrăjea, găsea forță să se apere de pericol privind fix locul de unde mușchiul pătrat al buzei superioare se distribuie în trei fascicule care controlează încîntătorul act al surîsului. Dacă ea își țuguia puțin buzele în cursul acestei observații științifice, el nota ușoara contractură a mușchiului mentonier la punctul lui de inserție în fosa incisivă. Participînd la această imaginară disecție, eviți să-ți pierzi cumpătul. Manevra nu era pornită dintr-un spirit ireverențios. Mai mult, avea impresia că-i face fetei o favoare dacă — observînd că n-ar avea nimic împotrivă să-i fie pe plac — îi dădea să înțeleagă că-și irosește farmecele. Nu-i plăcea ca oamenii să-i fure din timp și considera că și partenerii săi trebuie să-i fie recunoscători dacă ține seama de asta.

Aceste disecții făceau parte din arsenalul său. Destinul, hotărînd să rămînă celibatar în slujba științei, îi dădea dreptul să se apere de chemările care l-ar fi abătut de la lucru. Jack știa cum să procedeze cînd se întîmpla să fie obsedat de imaginea unor rotunjimi ispititoare. Își închipuia pe dată că se află într-o sală de operație. „Bisturiul“, îi șoptea surorii din preajma lui. „Comprese“... „Depărtătorul“... „Pensă“... „Foarfece“... „Ace“. Această metodă se dovedise eficace și merita osteneala.

Duminică seara, după întîlnirea neprevăzută cu fata despre care bănuia că e Audrey Hilton, constată că era profund preocupat de ea. La orele șase urcă în camera lui Teddy ca să facă o vizită micului său prieten pe care nu-l văzuse toată ziua.

— Am așteptat toată după-amiaza să veniți, se plînse Teddy pe un ton încărcat de reproșuri față de doctorul care-l neglijase. Lan Ying a fost să mă vadă.

— Îmi pare rău, Teddy. Am avut o zi grea. Poate că am să reușesc să mă văd cu mătușa dumitale, mîine.

— I-am vorbit despre dumneata.

— Și presupun că a rîs și ea, cum a făcut și mama dumitale.

Fața lui Teddy era perplexă.

— Despre faptul că-ţi spun „domnule King“, explică doctorul rîzînd.

Teddy dădu din cap.

— Nu. Lui Lan Ying nu i s-ar părea caraghios.

— Atunci de ce nu i-ai vorbit de asta ? întrebă doctorul distrat, examinînd braţul băieţaşului.

— Teddy v-a creat reputaţia unui om care munceşte mult, domnule doctor, spuse domnişoara McFey. Cred că domnişoara Hilton a rămas cu impresia că nu dormiţi niciodată.

— Teddy, să-i spui să nu-şi facă griji în această privinţă, ripostă doctorul. Dorm suficient.

Dar nu în noaptea aceea. La orele 11 se întoarse în camera sa şi, după ce-şi puse halatul şi papucii, recitise observaţia unui caz, o tumoare intradurală care trebuia operată fără întîrziere a doua zi dimineaţa, la orele nouă.

Îşi încreţi sprîncenele, concentrîndu-se din toate puterile asupra rîndurilor aflate în faţa lui şi puţin contrariat de însemnările doctorului Rogers despre o operaţie precedentă care nu reuşise : „Am îndepărtat atunci o altă lamelă din porţiunea superioară a inciziei (...Probaabil că vor să ne împiedice să părăsim spitalul...) — şi, deschizînd dura mater am descoperit, în stînga cavităţii, o formaţiune rotundă albastru-închis cu un diametru de aproximativ 3 mm — (...Da ? poate că nici nu mi-era permis să folosesc scara ? Vă rog să mă iertaţi...) — situată pe coloana laterală stîng şi în zona posterioară a măduvei spinării — (..N-ar trebui să vă răpesc din timp, domnule ...).

Vedea limpede că nu e în stare să continue. Ochii mari, căprui şi buzele roşii îl vor preocupa şi-l vor stînjeni în timpul obligaţiilor ce-l aşteptau în zilele următoare. Jack hotărî să termine cu această nepoftită şi s-o alunge. Lasă pe masă paginile dactilografiate, îşi umplu pipa şi-o aprinse ; apoi, întinzîndu-se comod în fotoliu, închise ochii pe jumătate.

Se făcea acum că se află în sala de operaţie ; arătase din cap că era gata să înceapă. Aduseseră bolnava. Tînărul asistent Lindquist era în faţa căruciorului, cu spatele spre el, iar în celălalt capăt era Harvey, care-l împingea.

Roţile de cauciuc se roteau fără nici un zgomot. Flagler venea în urma lor, în braţe cu masca de anestezie. Domnişoara Terry se afera vioaie în faţa unui cîmp de pînză aburind, peste care, cu degetele înmănuşate în cauciuc, înşira, unul după altul, instrumentele. Nu se auzea decît susurul stins al aburului care scăpa din valvele autoclavei. Făcu semn lui Harvey, care coborî masca de cauciuc, potrivind-o pe chipul pacientei. Toată scena aceasta se desfăşura limpede în faţa ochilor săi.

Ridică mîna şi făcu semn lui Harvey, ca să-l oprească, apoi se uită plin de bunăvoinţă la obrazul ca de copil, încercînd totodată să se împotrivească sentimentului de duioşie ce tresărise într-însul. Trezită de această privire, femeia deschise încet ochii şi-i zîmbi nedumerită cînd îl recunoscu. „O ! exclamă ea, mi s-a întîmplat ceva ?“ şi clătină din cap aşteptîndu-se la un răspuns negativ. „Nu, se auzi el răspunzînd categoric. *Mie* mi s-a întîmplat ceva. Te operez pe dumneata ca să mă vindec pe mine. Înţelegi ?“... „Prob*aa*bil“, răspunse ea moleşită.

Alungînd vedenia aceasta chinuitoare, Jack se ridică şi începu să se plimbe prin încăpere ; apoi scoţîndu-şi halatul, îmbrăcă grabnic un costum şi coborî în stradă, în noaptea caldă de iunie. La colţul străzii, agentul de poliţie îl salută :

— Aţi lucrat tîrziu, domnule doctor.

Pe la orele trei dispre ziuă se înapoie din plimbarea sa, aproape liniştit. Prea se întrecuse cu munca în ultima vreme şi îi scăzuse rezistenţa ; în lipsa lui Tubby îşi asumase prea multe răspunderi. Dar de mîine, totul va intra în ordine. De un lucru era sigur : n-are să îngăduie unui zîmbet enigmatic să-l tulbure, după atîtea eforturi, în căutarea singurului lucru pe care-l preţuia. Fetei ăsteia, care-l fermecase, făcîndu-l să viseze timp de o oră şi să se simtă atît de nefericit, nu-i va îngădui să-l joace pe el, pe dîrzul Beaven, care a tras la jug opt ani de zile. Deschise din nou dosarul în legătură cu tumoarea intradurală, făcu pe margine o serie de însemnări şi, după ce lăsă vorbă să fie trezit la orele şase şi jumătate, se vîrî în pat şi adormi.

Luni nu întreprinse nici cel mai mic efort ca să se apropie de misterioasa Lan Ying. La amiază, Jack intră o clipă în camera micului băiat ca să-l întrebe ce mai face, promiţîndu-i că va reveni mai tîrziu. Dar nu mai trecu pe la el.

Timpul e un leac excelent. Cînd nu ştii ce hotărîre să iei, e preferabil să nu întreprinzi nimic. Tot aşteptînd să te decizi, s-ar putea ca problema să se rezolve de la sine. De cîte ori nu găsise confirmare acest adevăr în atîtea cazuri dificile din spital. Tubby era un partizan înfocat al acestor principii. „Vîră omul în pat şi ţine-l sub observaţie un timp. Nu te repezi cu medicamente şi investigaţii instrumentale înainte de a avea un diagnostic sigur. Şi dă timpului prilejul să lucreze în favoarea bolnavului".

Dorinţa de a o revedea pe Audrey Hilton era probabil o pornire trecătoare, o scăpare de lumină care va fi curînd eclipsată de luminile strălucitoare ale sălii de operaţie, unde îl aşteptau sarcini absorbitoare.

Marţi dimineaţa, oarecum stînjenit cînd băgă de seamă că sentimentele lui Teddy fuseseră desconsiderate, Jack făcu un efort şi afişă faţă de copil un interes prietenesc. Patul băiatului era acoperit de hîrtii cu diverse desene în creion.

— Teddy ardea de nerăbdare să vă arate cîteva desene, spuse domnişoara McFey. I le-a făcut ieri, mătuşa sa.

Doctorul luă trei sau patru schiţe împrăştiate pe pat, ca să le privească mai îndeaproape ; erau făcute cu talent şi reprezentau arbori pitici, cu ramuri răsucite în chip sugestiv.

— Ăsta, îi explică Teddy, lipindu-şi obrazul de braţul doctorului, e un copac foarte obosit. A lucrat toată noapte şi e sleit de puteri.

— Da. Observ şi eu asta, încuviinţă doctorul.

— Ăstuilalt îi lipsesc cîteva frunze, interveni domnişoara McFey.

— Din distracţie, probabil, adăugă el, observaţie care trecu neluată în seamă.

— Asta, continuă Teddy, bucuros de rolul său de interpret, e domnişoara McFey, aducînd sucul de portocale. Şi ăsta sînt eu, la pîndă, cu apărătoarea de muşte. Cred că e cel mai reuşit.

— Aşa gîndesc şi eu. Doctorul zîmbi privind grotescul dar foarte reuşitul desen. Lăsă jos schiţa cu arbori şi luă alta.

— Astea-s chipuri, spuse Teddy. De fapt nu sînt chipuri, ci doar fragmente. Lui Lan Ying îi place să deseneze ochi, nasuri, urechi şi bărbii, aşa, de dragul de a desena. Astea toate sînt guri.

— A ta se recunoaşte uşor, Teddy.

— I-am spus domnişoarei Hilton, completă sora, că gura lui Teddy aduce foarte mult cu a ei.

Doctorul Beaven făcu o mişcare repede cu capul. Observase scăpărarea unei licăriri de curiozitate în privirile domnişoarei McFey.

— Este şi firesc ca gurile lor să semene, se grăbi să adauge.

— Asta e domnişoara McFey, exclamă Teddy.

— Hm, încuviinţă doctorul, recunoscînd-o. Uite aici o gură gata să muşte. Destul de feroce, aş spune.

Teddy îşi trecu degetele albe prin păr, ciufulindu-l şi zîmbind încurcat.

— Nu-i un desen prea reuşit, spuse el, luîndu-i hîrtia din mînă. Uneori Lan Ying nu prea le reuşeşte.

Domnişoara McFey se grăbi să strîngă desenele.

— Teddy, nu trebuie să-l reţinem pe doctorul Baeven prea multă vreme. Hai să facem ordine pe pat, ca domnul doctor să te poată examina.

Pe neaşteptate, copilul se hotărî să spună adevărul, orice s-ar întîmpla. Căută printre desenele cu guri şi arătă spre aceea atît de severă.

— Aşa te închipuie Lan Ying, spuse el, zîmbind sfios. Dar asta numai din pricină că nu te-a văzut niciodată.

— Şi pentru că dumneata, Teddy, te-ai apucat să-i spui că doctorul Beaven lucrează mult, încercă să repare gafa domnişoara McFey. Aşa că ea a încercat să deseneze o gură obosită.

— Dar asta nu-i o gură obosită, sublinie doctorul. E o gură de *fier*. Şi ca să dea un aer de glumă acestei observaţii, adăugă : Gura asta ar fi în stare să mestece un pumn de bile, Teddy... şi să le facă terci.

— Vă place să vă jucaţi cu bile ? întrebă copilul, bucuros să schimbe subiectul.

Da, îi plăcuse, dar asta fusese cu mulţi ani în urmă ; deocamdată va arunca o privire asupra braţului şi îşi va continua vizita.

Incidentul fusese destul de neplăcut şi ar fi preferat să nu fi avut loc. Era clar că această Audrey Hilton le-a dat a înţelege amîndurora, şi nepotului şi surorii, că ei nu s-au întîlnit niciodată.

Dar domnişoara McFey putea să-şi dea mai bine seama. Desenul gurii lui o fi fost tare dezagreabil, dar uşor de recunoscut. McFey n-avea de ce să fie ţinută de rău fiindcă îşi arătase nedumerirea în această privinţă. S-ar putea să împărtăşească această mică taină şi altora. Asta l-ar fi necăjit. O şi vedea pe plinuţa McFey, cu părul ei roşcat, făcînd cu ochiul infirmierelor la cîte o şuetă şi debitînd palavre ca : „Şi ea a lăsat să se înţeleagă că nu l-a văzut niciodată, iar el la fel şi, cînd colo, uite desenul — leit portretul lui. Ce spuneţi de chestia asta ?"

Se îndreptă spre sala de operaţie spre a se pregăti pentru o colecistectomie care urma să aibă loc la orele zece ; îşi schimbă halatul şi începu obişnuita operaţie de săpunire a mîinilor cu peria. Se privi în oglindă şi-şi examină gura dintr-un unghi nou. Nu era nici tristă, nici crudă, nici pesimistă. Dar nici capricioasă şi vioaie. Tot ce puteai spune mai grav era că părea dîrză. Îşi vîrî cotul în chiuvetă, ca să încerce fierbinţeala crescîndă a apei şi continuă să-şi frece viguros mîinile. Dîrzenie — asta traducea gura lui. O trăsătură de caracter foarte lăudabilă ! Măcar de-ar avea-o cît mai mulţi oameni. Probabil că le-ar fi de folos în vreun fel (Prob*a*abil...)

În China, guri ca ale lui trebuie să fie rare, dar asta nu înseamnă c-ai putea avea ceva împotriva ei. Dar prob*a*abil că ea-i desenase gura fără vreun gînd ascuns. Prob*a*abil că o gură hotărîtă şi energică nu-i displace nici ei... Dar ce importanţă poate avea pentru el ce fel de gură îi place ei ? Poimîine va pleca şi-o va scoate repede din

minte. De fapt era aproape un lucru făcut. Își surprinse privirea în oglindă și încercă să citească în ea confirmarea acestei ultime reflecții, dar își dădu pe loc seama că-i un mincinos.

Ochii îi mărturiseau nu numai că încerca să se înșele cu privire la alungarea lui Audrey Hilton din mintea sa, dar încerca să se mintă și în privința gurii lui. „Dîrzenie" spusese cu indulgență. Dar nu acesta era termenul potrivit. „Blazată", iată cuvîntul adevărat. Lăsînd deoparte activitatea sa obositoare, în lumea mărginită de eprubete și retorte, microscoape și aparate radiologice, disecții și operații, trăia izolat de lume. Era o lume deprimantă, forfotind de cadavre în descompunere și de iepuri bolnavi. Lumea reală o părăsise de mult, încît aproape că uitase cum mai arată. De ani de zile nu mai schimbase o vorbă cu un om bătrîn, exceptînd momentul cînd lua o anamneză. Știa atît de puțin despre copii, încît devenea sfios în prezența lor. Priceperea lui asupra femeilor se reducea la cunoștințe strict anatomice. Puținii lui prieteni bărbați se învîrteau într-o lume la fel de limitată ca a lui, vorbeau în termeni științifici și miroseau a antiseptice sau eter.

Era o gură blazată ; și tot făcînd eforturi să dobîndească această blazare, devenise *dură*. Nu era de mirare că nimeni nu-l bătea pe umeri pe Jack Beaven sau nu-i spunea vreun banc, ori nu-i propunea cîteva ore de distracție.

Audrey Hilton prinsese și conturase cu precizie, în cîteva trăsături de creion, această gură pe care ea o cunoștea mai bine decît el însuși.

Întinse brațele ca să-și îmbrace bluza, și micuța Warren îi trase mînecile pe umeri. Ochii li se încrucișară o fracțiune de secundă. Privirea indiferentă a fetei arăta că, de-ar fi avut talent la desen, portretul pe care i l-ar fi făcut ar fi semănat cu acela care îl preocupa atît de mult. Probabil că toți îl vedeau la fel.

A doua zi de dimineață îi comunică lui Teddy că joi îi dă drumul acasă. Nu mai era o surpriză, căci vorbeau despre acest lucru de cîteva zile.

— Cînd va veni în după masa asta domnişoara Hilton, adăugă el, adresîndu-se domnişoarei McFey, puteţi să-i comunicaţi că nădăjduiesc s-o văd înainte de a părăsi spitalul. Vă rog să mă anunţaţi.

Apoi îşi văzu de treburile curente, puţin cam distrat şi privind adesea la ceas ; erau momente cînd se întreba de ce trece timpul atît de încet, altele cînd ar fi dorit ca întrevederea să fi avut deja loc. La ora trei aştepta, tresărind uşor la fiecare sonerie a telefonului interior. La ora trei şi patruzeci şi cinci se afla în sala de chirurgie, ocupîndu-se de o fractură de col femural, cînd sora de gardă îl anunţă că e chemat la telefon. Îşi simţi inima zvîcnind în piept.

— Beaven, îi zise doctorul Shane pe un ton grăbit, urcă în sala de operaţie C. Ni s-a adus alt accident de circulaţie. Sînt două victime. Femeia pare să fie în stare gravă. N-am avut încă vreme s-o examinez, dar bănuiesc că are o fractură de coloană cervicală.

— În regulă, Shane ; vin imediat.

Nu ştia nici el dacă această întîmplare îl contraria sau, dimpotrivă, îi da o senzaţie de uşurare. În drum spre sala de operaţie va cere unei surori s-o informeze pe domnişoara Hilton că e reţinut de o urgenţă. Va face tot posibilul s-o vadă ceva mai tîrziu.

Ajuns în sala de operaţie, constată imediat că era vorba aşa cum bănuise Shane, de o fractură cervicală. Tînăra femeie, în vîrstă de aproximativ douăzeci şi doi de ani, era întrucîtva conştientă, dar nu putuse să ridice braţul cînd i se ceruse. Făcură mai multe radiografii de coloană şi era evident că măduva spinării fusese lezată. Jack hotărî să nu se intervină chirurgical, dar însoţi bolnava într-o cameră unde i se pregătise patul, pentru a urmări temperatura.

I se adresă pe un ton strict profesional :

— Cum te cheamă ?

— Prentiss. Nancy Prentiss.

— Domnişoară Prentiss... începu Jack pe un ton grav.

— Doamnă Prentiss, îl corectă dînsa.

— Ah ! atunci bărbatul care a fost rănit odată cu dumneata e soţul ?

— Nu, soțul meu nu e în oraș. A plecat să caute de lucru.

— Vreau să-ți spun, doamnă Prentiss, că vindecarea depinde de calmul dumitale și de felul cum ai să dai ascultare recomandărilor noastre. Ai o fractură a vertebrelor cervicale, dar cred că se va aranja perfect, cu condiția să stai absolut nemișcată, indiferent de cît de greu o să-ți vină, ca nu cumva să agravezi leziunea la locul fracturii. Am să rămîn în preajma dumitale, la fel și sora de gardă. Te fac atentă că plînsul și orice altă agitație îți ridică temperatura, și atunci vom fi obligați să te operăm. Dacă ai să stai liniștită, s-ar putea să nu fie nevoie. Vrei să ne ajuți ?

— Da, domnule doctor. Pot s-o văd pe mama ?

— Mîine.

— Dar ea va dori să mă vadă.

— Vom sta de vorbă cu ea și îi vom explica.

— Dar dacă n-o lăsați să mă vadă, va stărui.

— Îți mulțumesc că m-ai prevenit. Dacă mama dumitale ne face greutăți, o să luăm măsuri să renunțăm la prezența ei cîteva zile. Nu vă faceți griji în această privință. O vom ține la curent cu tot ce se întîmplă.

— Ea îmi îngrijește copilul.

— Foarte bine. Înseamnă că se găsește în mîini bune. Nu vei avea motive să te frămînți în această privință. Și acum, nici o vorbă mai mult.

La orele nouă, temperatura se menținea la 38,5°. Pacienta dormea sub acțiunea unui sedativ.

— Am să lipsesc o oră, spuse Jack surorii. Dacă ai nevoie de mine, camera de gardă va ști unde să mă găsească.

Nu mîncase nimic exceptînd un sandviș și un pahar de lapte la amiază, dar încordarea din ultimele ore îl făcuse să uite de mîncare. Coborînd în biroul principal, ceru la telefon hotelul „Livingstone“ și recunoscu imediat vocea cu inflexiuni joase, căreia un accent străin îi împrumuta o precizie prudentă.

— Îmi pare foarte rău că n-am reușit să vă văd astăzi, domnișoară Hilton. Au intervenit lucruri neprevăzute și n-am putut să mă eliberez. Poate că vi s-a spus. Aș fi

ținut să vorbesc cu dumneavoastră înainte de a-l scoate din spital pe nepot. Pot să vă fiu de vreun folos ?

— Nu, mulțumesc domnule doctor, spuse ea accentuînd cu grijă cuvintele. Regret și eu că va trebui să plec fără instrucțiunile dumneavoastră în legătură cu educația fizică a lui Teddy, și...

— Ce-ați spune dacă aș veni să vă văd ? Dispun de puțin timp liber.

— Sigur că puteți veni. Vă mulțumesc.

Jack își schimbă la repezeală costumul și alergă cu un taxi la hotel. Întrebînd la recepție de domnișoara Hilton, funcționarul îl informă că se găsea în salonul apartamentului. A și lăsat vorbă să vină acolo. Condus de liftier, urcară împreună pînă la ultimul etaj, apăsă pe sonerie și așteptă, întrebîndu-se cum va fi primit.

Ea îi deschise ușa și el rămase o clipă surprins. Teddy nu exagerase. Mătușa sa, Audrey, era chinezoaică.

Ca răspuns la plecăciunea ei curtenitoare, intră în salon. Purta o jachetă de mătase neagră, cu guler înalt și mîneci lungi, pantaloni de mătase neagră și papuci tot de mătase neagră.

Luîndu-i pălăria din mînă, îi făcu semn să ia loc pe un scaun și se așeză în fața lui.

— Vă mulțumesc că ați venit, spuse ea.

Timp de cinci minute, Beaven se comportă strict profesional, indicînd programul de exerciții care urmau să-i redea copilului întreaga libertate de mișcare a brațului. Audrey Hilton asculta cu atenție, punînd din cînd în cînd o întrebare cînd termenii deveneau prea tehnici pentru înțelegerea ei.

Urmă o scurtă pauză. Beaven părea să fi terminat cu instrucțiunile, dar nu se grăbea să plece. Ezita. Nu se putea împiedica să continue discuția într-o direcție mai personală.

— Teddy mi-a spus că sînteți chinezoaică, dar am crezut că glumea.

— Nu tocmai, domnule doctor. Tonul ei era prietenos. V-ați dat seama din duminica aceea că nu eram tocmai... apuseană. Vai, cît de severi erau ochii dumneavoastră care mă acuzau că aș fi străină.

Jack zîmbi și dădu afirmativ din cap.

— Mă tem că şi gura, nu numai ochii. Recunosc că n-am fost în stare să vă identific, dar desigur că nu mă privea să...

— Să dezlegaţi enigma. Sigur că nu. Dar dacă vă interesează cumva, sînt gata să vă povestesc.

— Spuneţi-mi tot ce doriţi, spuse Jack, încurajînd-o. Sînt sigur că e ceva mai mult decît o simplă travestire.

— Mulţumesc. Vreţi poate să fumaţi, domnule doctor Beaven ? O pipă probaabil ? Se ridică de pe scaunul pe care şedea foarte dreaptă, alese un taburet scund şi încrucişîndu-şi braţele peste genunchi, îl urmări cu atenţie în timp ce-şi umplea pipa cu tutun.

— Nu-i desigur nimic surprinzător în faptul că o americancă se naşte la Hong Kong, începu ea. Asta s-a întîmplat de foarte multe ori : cu copiii misionarilor şi ai personalului de la ambasadă. Dar nu se întîmplă prea des ca un copil american să locuiască vreme îndelungată în China.

— Şi dumneata ai rămas, spuse Jack, pînă ce ai devenit chinezoaică. Nu-i aşa ?

— Tatăl meu era comandantul unui vas. Timp de doisprezece ani a făcut curse regulate între America şi China. Natural că a avut adeseori ocazia să cunoască mulţi cetăţeni chinezi, distinşi şi cultivaţi, care veneau în America cu interese de afaceri, comerciale, politice. Nu le era întotdeauna plăcut. Erau trataţi adesea cu răceală de către americani, care nu-i cunoşteau de fapt decît sub înfăţişarea celor aflaţi în funcţii umile.

Tatăl meu părea să fi înţeles situaţia lor penibilă şi ei au simţit simpatia lui. Probaabil că s-a dus vestea printre ei că Hilton e un *gentleman*. Nu se ştie niciodată cum se răspîndesc aceste zvonuri în China. Ei se pricep să-şi păstreze foarte bine secretele, dar sînt la fel de abili ca să-şi împărtăşească informaţiile care le pot fi de folos.

La Hong Kong locuia un om de afaceri chinez, pe nume Sen Ling...

Jack făcu ochii mari.

— Cum te strigă Teddy ? Lan Ying ?

Ea încuviinţă zîmbind. Văzînd interesul cu care o asculta, era bucuroasă că are prilejul să-i explice.

— Cu prilejul primului voiaj al lui Sen Ling în America, el a încercat atîta umilință, încît atunci cînd s-a îmbarcat la înapoiere pe vasul tatălui meu, era aproape bolnav. Poate că și din vina lui. Văzuse cît de bine fuseseră tratați oamenii din serviciul lui la spitalul și la școala misionarilor americani, încît își închipuia că toți nutresc sentimente de prietenie față de chinezi. S-ar fi cuvenit să fie mai bine informat. Nu se aștepta ca americanii, de același rang social cu el, în loc să-i exprime mulțumiri pentru gesturile sale filantropice, să se țină deoparte, îngîmfați, lucru pe care nu l-a putut pricepe. I-a disprețuit pentru înfumurarea acestora și n-a cunoscut din civilizația lor decît ce a putut afla din contactul cu masele ignorante.

Și astfel, Sen Ling, crezînd că va găsi o fărîmă de căldură, a fost aspru respins. Ca și cum n-ar fi fost destul faptul că se reîntorcea rănit și umilit, cîțiva americani care călătoreau pe același vapor nu s-au jenat să-i arate disprețul lor. Tatăl meu află de la medicul vaporului că Sen Ling era bolnav și se duse să-l viziteze în cabina lui. Au stat mult de vorbă. Tata dispuse ca Sen Ling să fie mutat într-o cabină din propriul lui apartament, îl conduse pe puntea de comandă și îi explică misterele timoneriei. Odată voiajul terminat, ar fi uitat cu totul acest incident ; dar Sen Ling și l-a amintit. Și după aceea, ori de cîte ori ancora vasul tatălui meu la Hong Kong, Sen Ling îl întîmpina la debarcader pentru a-i ura bun venit ; îi trimitea daruri și-l invita să-i fie oaspete. La început, tatăl meu a refuzat aceste avansuri, pretextînd că e ocupat. Dar, după ce a acceptat prima invitație, n-a mai făcut escală la Hong Kong fără să se ducă în casa lui Sen Ling, unde era primit ca un prieten drag. Casa acestuia era un adevărat palat.

Ea se opri, căzînd pe gînduri.

— Sînt sigur că și dumneata l-ai văzut, spuse Jack în speranța că ea va continua povestirea.

— Da, am locuit și eu acolo pînă acum vreo trei ani. Mi-a venit foarte greu să părăsesc căminul meu chinezesc. La început, după ce am revenit în Statele Unite, m-am simțit atît de singură încît am crezut că voi fi obligată să mă întorc. Nu vă pot spune cîte datorez doctoru-

lui şi doamnei Cunningham pentru prietenia pe care mi-au arătat-o în toată această perioadă de deprimare. M-au luat adesea cu ei în scurte călătorii. Prima oară — la numai cîteva zile după sosirea mea în ţară — m-au invitat să-i însoţesc la festivităţile de înmînare a diplomelor de la Universitate. Ea îl privi zîmbind. Doctorul Cunningham le-a ţinut o cuvîntare colegilor săi de an, la hotelul „Livingstone".

— Da, zise Jack. Îmi amintesc.

— Dumneavoastră nu v-a plăcut acest discurs. Tonul glasului ei îl invită să-i spună motivele pentru care nu-i plăcuse.

— Regret, dar cred că n-am auzit mare lucru din acest discurs, replică el. Era prea mult zgomot în holul în care ne aflam. Eram şi distrat... Fusese o zi plină de evenimente, se grăbi el să adauge, diploma mea — şi o grămadă de alte întîmplări neprevăzute. Apoi, spontan, mărturisi : N-am vrut să vă jignesc în seara aceea. Am regretat de atunci mereu.

Ea surîse şi inima lui se porni să bată mai repede.

— Aveţi o memorie bună, spuse dînsa.

— Din cînd în cînd. Jack găsi că acest episod vechi de trei ani a fost suficient comentat şi căută să readucă discuţia pe făgaşul anterior. Aşadar, cea mai mare parte din viaţa dumitale ai petrecut-o în China. N-ai vrea să-mi povesteşti ceva despre ea ?

— Cu plăcere, dacă nu vă reţin prea mult.

Telefonul sună. Se ridică să răspundă.

— E pentru dumneavoastră, spuse dînsa, întinzîndu-i receptorul.

— Da,... — bine, domnişoară Warren... Vin imediat.

Puse receptorul la loc în furcă, se întoarse către ea şi clătină uşor din cap.

— Aşa merg lucrurile, murmură el. Acest instrument, arătă el spre telefon, de parcă ar fi simbolizat toate restricţiile la care era supus, acest instrument a pus stăpînire pe mine, pe viaţă. Îi întinse mîna.

— Îmi pare rău, zise fata.

CAPITOLUL VII

A doua zi dimineață, după plecarea lui Audrey Hilton și a lui Teddy, Jack Beaven primi o comunicare oficială din partea Consiliului de administrație al spitalului, prin care i se oferea postul de profesor asistent la catedra de anatomie. Vestea cea bună sosea tocmai la timp, pentru că Jack era foarte nervos și deprimat.

Cu o consecvență diabolică, Tubby găsise de cuviință să sosească în oraș exact cu o zi înainte, tocmai la timp pentru a lua asupra sa toate grijile călătoriei și astfel să-l frustreze pe Jack de pretextul de a-i însoți la tren pe domnișoara Hilton și pe micuțul ei nepot. Nu mai avusese timp s-o mai întîlnească pe Audrey, după chemarea în grabă de la hotel la spital, așa că el contase pe o ultimă convorbire în drum spre gară. Nu mai spera să afle sfîrșitul întîmplărilor din China, dar s-ar fi declarat mulțumit s-o mai vadă măcar o dată. După aceea s-ar fi străduit s-o izgonească din amintire.

Cu puțin timp înainte de plecarea lor din spital, Jack urcă în camera lui Teddy ca să-și ia rămas bun. Băiatul, deși prietenos, era agitat și absorbit de pregătirea bagajelor. Audrey, strîngîndu-i mîna la plecare, se uită o clipă în ochii lui cu o expresie de anxietate care-i dădu a înțelege că și ea îi împărtășea dezamăgirea pentru faptul că relațiile lor se întrerupseseră fără vreo perspectivă de a fi reluate cîndva.

Simțind că prezența lui îi încurcă, Jack ieși din cameră abătut și trist, ca să-și vadă de treburi. Abia acum își dădea seama cît de mult îi tulburase liniștea Audrey Hilton. Toată după-amiaza își spuse că de s-ar fi ivit prilejul să aibă cu ea o scurtă convorbire între patru ochi,

s-ar fi declarat satisfăcut și prietenia lor s-ar fi încheiat mai frumos. Dacă ar fi avut măcar ocazia să-i mulțumească pentru faptul că-i spusese cîte ceva din povestea vieții ei, dacă ar fi putut să-i arate cît de mult regreta împrejurările care au întrerupt interesanta ei istorisire ; dacă ar fi putut să-și exprime speranța că într-o zi — cine știe ? — se vor întîlni poate din nou, toate acestea ar fi contribuit enorm să dea înclinației lor reciproce o încheiere mai puțin dureroasă. În noaptea aceea dormi foarte puțin și se trezi cu sentimentul că viața merita prea puțin silința de a o trăi.

La primirea importantului document, Jack simți îndată că universul poate fi privit, dacă nu cu entuziasm, cel puțin cu răbdare, toleranță și înțelegere.

Recunoașterea pe care i-o acorda universitatea nu schimba nimic din obligațiile sale, dar îi îmbunătățea substanțial situația. De acum încolo, în loc să rămînă în umbra lui Tubby Forrester, va avea din cînd în cînd prilejul să strălucească el însuși. Munca lui era recunoscută și salariul îi va crește considerabil. Problema banilor nu-l preocupase vreodată. Deoarece nu avea o familie de întreținut și nici mari pretenții, acest aspect al avansării sale conta prea puțin față de plăcuta constatare că din punct de vedere profesional se află în plin progres ; și, la urma urmei, ăsta e singurul lucru la care merită să te gîndești...

Era sincer recunoscător că acest sprijin îi venise într-un moment în care era încercat de îndoiala dacă profesiunea sa merita sacrificiile pe care le consimțise pînă atunci. Acum va putea să-și asume responsabilitățile cu forțe proaspete, convins că devotamentul său neabătut față de o muncă intensă și fără preget era justificat. Scrisoarea sosise așadar la momentul potrivit. Îl va ajuta s-o uite pe Audrey.

Fără îndoială, Tubby era direct răspunzător de numirea sa. Consiliul de administrație n-ar fi întreprins în nici un caz o asemenea acțiune fără asentimentul deplin al șefului catedrei de anatomie. Tubby făcuse propunerea și avusese grijă să fie aprobată. Cea mai elementară politețe cerea să-i mulțumească cu prima ocazie, dar această sarcină nu era deloc ușoară, date fiind relațiile dintre ei.

În după-amiaza aceea, Jack se prezentă la biroul lui Tubby, neştiind încă în ce termeni să-şi exprime recunoştinţa ; un lucru era sigur : trebuia să-i mulţumească pentru avansarea primită.

— Domnule profesor, începu el, am primit numirea de profesor asistent la catedra de anatomie. Sînt... sînt profund îndatorat.

— Atunci n-ai decît să scrii Consiliului de administraţie ca să i-o aduci la cunoştinţă, răspunse Tubby cu ironie.

— Vă mulţumesc, spuse Jack stîngaci, simţind că nu mai are nimic de adăugat şi se întoarse să plece.

— Domnule doctor, îl apostrofă Tubby. Nu-i treaba mea unde locuieşti, dar ştiu că e mare înghesuială în anexa spitalului. Acum că eşti membru al corpului didactic, te-aş sfătui să te muţi într-o altă locuinţă, mai ales că acum poţi să-ţi permiţi acest lucru.

Jack simţi un val de roşeaţă năpădindu-i obrajii. Aluzia lui Tubby cum că ar fi probabil prea zgîrcit pentru a-şi părăsi locuinţa pe care o împărţea cu internii era de nesuportat. Dumnezeu îi era martor că n-ar fi locuit acolo de nu era obligat să stea zi şi noapte la dispoziţia spitalului. O clipă se simţi ispitit să spună acest lucru, dar se răzgîndi. În definitiv, venise acolo să-i mulţumească lui Tubby, nu să se încaiere.

— Da, domnule profesor, spuse scurt, şi părăsi camera.

Oricît de indignat se simţea, adevărul era că nici nu se gîndise la posibilitatea actuală de a trăi mai confortabil. Fără îndoială că ideea i-ar fi venit în cele din urmă. I se părea oarecum ciudat să pornească la înjghebarea unui cămin. Cu acest proiect în minte îşi consacră a doua zi cîteva ceasuri pentru a se interesa prin vecinătate de vreun apartament liber pentru burlaci.

După ce trăise ani de zile limitîndu-se la nevoile stricte ale existenţei, dormind pe un pat de spital şi folosind în comun baia, îşi imagina noua locuinţă sub forma unui mic apartament mobilat, alcătuit din două camere cu baie. Dar după ce vizită un apartament mai spaţios, pe o stradă elegantă, la o distanţă de numai un kilometru de Facultatea de medicină, îi veni deodată în minte gîn-

dul că dacă era sortit să trăiască singur tot restul vieții, avea cel puțin dreptul să se înconjure de cîteva lucruri personale. Apartamentul era nemobilat. În zilele următoare își petrecu fiecare oră liberă cutreierînd magazinele și cumpărînd cele necesare pentru mobilarea noii sale locuințe. Odată instalarea pornită îi acordă întreaga sa atenție, mirîndu-se singur, pe măsură ce-i soseau lucrurile, cum de a trăit atîta timp fără să le dorească.

Mica încăpere pe care administratorul casei, fără îndoială în glumă, o numise bibliotecă, era singura cameră rămasă fără întrebuințare. Jack o încuie, hotărînd să mai aștepte pînă îi va putea găsi un rost. Camera de zi trebuia să servească și drept bibliotecă. Unul din dormitoare — acela care dădea spre nord— era tocmai bun pentru laborator. Era o senzație ciudată, aceea de a avea un cămin.

Înrămă cele mai recente fotografii ale lui Joan și ale celor doi copii ai ei, și le atîrnă deasupra noului său birou îmbrăcat în piele. Ar fi dorit să aibă dreptul să-i ceară o poză și lui Audrey Hilton, și se întreba dacă ea i-ar trimite o fotografie ; l-ar consola sau l-ar mîhni și mai mult. Acest gînd fu alungat în grabă ca lipsit de seriozitate și oarecum bizar, căci se cunoșteau de prea puțină vreme și nu se vor mai întîlni niciodată.

Pentru sentimentalismul său deplasat — își zise el, după o reflecție lucidă — acest gînd merita un soi de premiu. Nu lipsea decît Tubby ca să i-l acorde.

În orice caz, după instalarea în noua sa locuință, Jack părea mai liniștit. Se domesticise. Trecuseră zece zile de cînd stătea la noua adresă și începu să-și dea seama că orgoliul său de proprietar avea ceva ridicol, dar și ceva patetic, cel puțin cînd se plimba printre lucrurile sale, încercînd fotoliile mari de piele și canapeaua capitonată. Cînd se așeza la biroul său încăpător (își comandase o mapă de scris arătoasă) se întreba cui i-ar putea scrie în afară de Joan. Tony Wollason, care devenea pe nesimțite tot mai slab și mai jigărit într-o maghernită a unui orășel din Wyoming, avu surpriza să primească o săptămînă mai tîrziu un răspuns amănunțit la urările sale de Crăciun. Bugs Cartmell, care locuia la Serviciul sanitar din Peoria, fu și el uimit că fostul său coleg de cameră din anii studenției își amintea de existența sa. Jack începu de ase-

menea cîteva scrisori adresate pe rînd domnișoarei Hilton, domnișoarei Audrey Hilton, lui Audrey și lui Lan Ying, pe care le rupse în mici pătrățele regulate și le aruncă într-un foarte decorativ coș de hîrtii, alcătuit dintr-un schelet metalic și împletit din aceeași piele ca și aceea de pe noul său birou.

Mijloacele de transport între spital și locuință fiind incomode și neregulate, Jack se hotărî să-și cumpere o mașină. Cîteva zile mai tîrziu, un modern *roadster*[1] cafeniu ocupa un loc rezervat pe terenul de parcare din spatele spitalului. O placă proaspăt vopsită, fixată pe bara din fața parcării, purta inscripția „Doctor Beaven". Jack simțea că acesta era cel mai convingător certificat de acreditare ca membru recunoscut al Facultății. Numirea sa îi adusese o nouă încredere în sine ; iar întemeierea unui cămin îi dădea un sentiment de stabilitate. Dar numele său, tipărit în caractere negre, de aceeași mărime cu ale numelor din apropiere : Forrester, Shane, Osgood și alții — cu toții mai în vîrstă ca el — avea asupra lui un efect ciudat, întărindu-l în hotărîrea de a-și consacra întreaga putere de muncă profesiunii care îl răsplătise atît de timpuriu și cu atîta generozitate pentru zelul său sincer și de a justifica cinstea ce-i fusese acordată. Cumpărarea mașinii fusese probabil o extravaganță, dar numele său înscris pe bară constituia o provocare stimulantă.

*

În ultima săptămînă a lunii august se produse un incident care săpă o nouă prăpastie între Jack și Tubby. Dacă oricare altul, în afară de doctorul Forrester, ar fi fost surprins în situația ridicolă la care asistase involuntar Jack, lucrul acesta ar fi fost considerat cu un zîmbet ca lipsit de importanță. Dar orgoliul marelui om suferi o profundă jignire. Fusese surprins în flagrant delict de

---

[1] (De la *road*, în limba engleză „drum"). Denumire a unui tip de automobil de prin 1930, decapotabil, cu două locuri și *spider* în spate (*n. red.*).

duioșie ; și, dintre toți oamenii, tocmai Beaven fusese acela care-l descoperi în această ipostază. Vinovat de nenorocita întîmplare era copilul lui Nancy Prentiss.

Vindecarea lui Nancy Prentiss era unul din marile succese ale carierei lui Tubby Forrester. Leziunile cervicale înregistrau întotdeauna o mare cotă de mortalitate, iar Nancy fusese atît de grav rănită, încît la trei zile după internarea ei în spital, toată lumea — inclusiv Tubby — era de acord că ar fi mai uman să fie lăsată să moară în pace, decît să fie supusă unor intervenții zadarnice.

Dar la refuzul ei de a confirma prognosticurile unanime, Tubby — care intra în cameră din două în două ore ca să controleze foaia de observație — începu să se gîndească tot mai serios la eventualitatea unei operații. Nici una din surorile mai vechi ale spitalului nu-și amintea să-l fi văzut vreodată pe Tubby atît de nehotărît. Petrecea lungi clipe lîngă patul lui Nancy, își ciocănea ochelarii de aur cu dinții, închizînd ochii și scoțînd în gînd un mormăit care vroia să însemne „În nici un caz ; Absurd ! Stupid !" Pleca din cameră ca să revină după scurt timp și să cadă din nou în transă.

La orele opt, în dimineața celei de-a cincea zile, Tubby strigă : „Pregătiți-o imediat ! La operație !"

Cazul făcu senzație. Un val de publicitate entuziastă, dar și inoportună, extrem de penibilă, răspîndi vestea „miracolului" pe care-l înfăptuise Forrester. Primi sute de scrisori rugătoare din partea unor bolnavi incurabili și inoperabili, care aveau impresia că Spitalul universității intrase în competiție cu mănăstirile de la Lourdes sau Sainte Anne de Beaupré.

Trebuie spus, spre onoarea lui Tubby, că, în timp ce-i repezea fără menajamente pe ziariștii lacomi de senzație și în goană după interviuri, răspundea cu o solicitudine neobișnuită la voluminoasa corespondență pe care o stîrnise această vîlvă și se străduise din răsputeri să-și apere poziția sa și a Spitalului în ochii acestor oameni, care sperau într-un ajutor pe care nimeni nu era în stare să li-l ofere.

Dar oricît de exagerate erau informațiile presei asupra cazului, un lucru era cert : Tubby salvase viața tinerei

femei, deşi şansele ei de supravieţuire fuseseră — potrivit statisticilor medicale — de una la trei sute zece. Revistele de specialitate consacrară multe pagini istoricului cazului şi tehnicii folosite ; o seamă de chirurgi care se specializau în neurochirurgie vizitară pacienta ; tot spitalul se umfla în pene, iar arţagul obişnuit al lui Tubby alterna uneori cu momente de bună dispoziţie, aproape tot atît de rare ca şi operaţia pe care o făcuse.

De la bun început, raporturile dintre Tubby şi Nancy Prentiss se arătaseră neobişnuit de caraghioase. Ar fi fost impropriu s-o calificî pe Nancy o drojdie a societăţii, căci drojdia — mai ales în experienţele de laborator — poate îmbrăca o semnificaţie şi o valoare considerabile. Tînăra femeie era în aşa măsură lipsită de cea mai elementară disciplină spirituală şi morală, încît cu greu ţi-o puteai imagina trăind într-o lume civilizată. De asemenea, nu avea destulă educaţie ca să suporte multă vreme oboseala şi neajunsurile convalescenţei. Era un caz în care îngrijirile postoperatoare erau de o importanţă cu totul deosebită. Nimeni în afară de Tubby nu reuşea s-o disciplineze.

Nancy era o fiinţă neobrăzată şi încăpăţînată, cu un vocabular care ar fi făcut să roşească pînă şi un marinar beat. În materie de impertinenţă, Nancy nu întîlnise probabil un rival mai demn de talentele ei decît Tubby Forrester. După ce capitulă, declarînd umil că nu mai cunoscuse vreodată pe cineva mai josnic şi mai bădăran, Nancy deveni sclava credincioasă a lui Tubby, urmărindu-l cu privirea fascinată a unui cîine credincios şi supus.

Concomitent, Tubby deveni sclavul lui Nancy. Tot spitalul îi cunoştea comportarea şi se amuza pe seama lui. Era chemat la orice oră ca să lupte cu toanele ei. Cuvintele pe care le schimbau între ei cu aceste ocazii erau atît de grosolane, încît surorile se vedeau nevoite să iasă din cameră.

Tubby îi dădu să înţeleagă chiar de la bun început că i-ar fi fost perfect indiferent dacă ea trăia sau murea, de n-ar fi ţinut să dovedească eficacitatea tehnicii chirurgicale pe care o folosise. Nimeni nu fusese pînă atunci atît de corect faţă de Nancy. Odată, într-un moment de înduioşare, cînd îi povesti o bună parte din trecutul ei scurt,

dar aventuros, Tubby se arătă de acord că n-ar fi fost o pierdere prea mare pentru societate dacă ea nu s-ar fi însănătoșit.

— De fapt, adăugă el sentenţios, consider că e chiar un act imoral din partea mea să-ţi prelungesc viaţa. Dumneata, Nancy, nu reprezinţi nimic şi nu văd nici un motiv să continui să trăieşti. Dar să ştii un lucru : dacă îmi faci figura şi refuzi să te faci bine, nu mai stau de vorbă cu dumneata niciodată...

Şi astfel, imbatabila Nancy se restabili destul de bine ca să poată fi dusă în căsuţa modestă a mamei sale, la marginea oraşului, după două luni de imobilizare chinuitoare pe pîntece, prizonieră a bandajelor şi a pernelor rigide ca nişte saci de nisip.

De mai multe ori pe zi, în ultimele două săptămîni de şedere la spital, Tubby fusese chemat de urgenţă s-o împiedice să-şi facă vreun rău. Spre sfîrşit, pe măsură ce-i reveneau puterile, agitaţia şi enervarea ei crescuseră atît de mult încît surorile nu-şi mai dădeau osteneala să caute alte explicaţii cînd îl chemau la telefon, şi se mulţumeau să spună : „Nancy“, iar Tubby le răspundea : „Vin imediat“.

Uneori el îi adresa înjurături îngrozitoare, şi se spune că odată, într-un acces de furie, îi aruncase o vorbă foarte urîtă — deşi întrucîtva adecvată —, la care ea izbucni într-o ploaie de invective, desigur extrem de necuviincioase, dar — după părerea celor care auziseră întîmplarea — aproximativ corecte. Cînd înjurăturile nu-şi mai făceau efectul, Tubby o linişteа cu propuneri îndrăzneţe şi se obliga la diverse concesii şi hatîruri după ce o vor scoate din gips. De multe ori cei din jur se întrebau cît de departe va putea merge Tubby ca să se ţină de cuvînt.

Într-o după-amiază de august se prezentă la spital un caz urgent, pentru care era neapărată nevoie de părerea lui Tubby. Un zugrav căzuse de pe o schelă, dislocîndu-şi a douăsprezecea vertebră toracică. După examenul radiologic, Jack Beaven constată o uşoară leziune cardiacă. Preferînd ca Tubby să vadă radiografia înainte de a întreprinde ceva, Jack trimise după el. Dar Tubby nu era de găsit nicăieri. Cineva îşi aduse aminte că obişnuia să

meargă în fiecare după-amiază s-o vadă pe Nancy Prentiss la ea acasă, unde nu exista telefon. Jack plecă cu mașina după el.

Ușa casei era larg deschisă. Tocmai se pregătea să bată în ușă, cînd auzi vocea aspră a lui Nancy, răsunînd dintr-o încăpere vecină cu micul salonaș, în dreptul căreia se opri cu ochii larg deschiși.

— Hai ieși de acolo, fire-ai afurisit ! Văd că te-ai făcut ghem în rabla aia ! Dă-i drumul sau îți zbor creierii !

Vorbea cu vocea ușor înăbușită, ceea ce-l făcu pe Jack să-și închipuie că o înăbușă ceva. Dădu la o parte perdeaua și intră, străbătu camera și se opri în pragul ușii. Cu părul ei galben pus pe bigudiuri și cu gura plină de gumă de mestecat, Nancy citea cu voce tare un western. Stătea tolănită în pat, pe spate, cu genunchii ridicați ca să sprijine revista. Își ridică privirea și rînji :

— Ura, puștiule ! Îl cauți pe papa ? Nancy făcu un semn complice cu arătătorul spre un colț al camerei pe care Jack nu-l descoperise. Păși pragul într-acolo și se opri, nevenindu-i să-și creadă ochilor.

La fereastră, așezat într-un balansoar uzat și demodat, Tubby ținea copilul lui Nancy în brațe și-l hrănea cu biberonul. Dădaca improvizată ridică ochii și-l fulgeră pe intrus cu o privire ucigătoare. Uimirea lui Jack în fața acestui spectacol făcu loc repede unui hohot de rîs. Nu se mai putu stăpîni, cum nu-și mai putea stăpîni, nici bătăile inimii.

— Ei, ce este ? întrebă Nancy mestecînd energic guma. N-ai văzut niciodată cum se hrănește un sugar ? Dar această exclamație nu avu darul să-l potolească pe Jack, care nu se putea opri din rîs.

— Ieși afară ! zbieră Tubby cu vocea întretăiată de furie. Jack își reveni pe dată. Tubby părea gata să facă un șoc. Nimeni nu fusese vreodată mai furios.

— Sînteți căutat la spital, spuse Jack retrăgîndu-se treptat spre ieșire.

— Ieși afară, țipă Tubby.

Și Jack plecă. După această întîmplare, relațiile lor, care nu fuseseră niciodată prea amicale, deveniră atît de încordate, încît și cei de la spital băgară de seamă. În sala

de operaţie se întîmpla ca Tubby să-i spună micuţei Warren : „Spune doctorului Beaven să facă această sutură". Iar Jack, care se afla în imediata apropiere, se executa fără să scoată o vorbă. A spune doar că se detestau unul pe altul era prea puţin în raport cu realitatea.

*

Doctorul Shane îi dădu o dată să înţeleagă că ar dori să-i vadă locuinţa. Bucuros că va putea să-i arate prietenului său apartamentul, Jack îl conduse acasă cu maşina, după ce luaseră masa împreună în oraş.

— Beaven, începu Shane, după ce se instală confortabil într-unul din uriaşele fotolii de piele şi-şi scoase tutunul ca să-şi umple pipa, în locul dumitale aş cere un concediu de vreo două săptămîni înainte de începerea noului semestru.

— De ce ? Nu simt nevoia unui concediu.

— Totuşi, spuse Shane cu înţeles, ar fi mai bine pentru dumneata. După cîte îmi amintesc, nu ţi-ai luat niciodată concediu ; în orice caz, n-ai avut de cînd ai început să lucrezi cu Forrester. Şi doar n-ai să-mi spui că a lucra cu Forrester este o plăcere. Nu-i un secret pentru nimeni că dumneata şi Tubby vă aveţi precum cîinele şi pisica.

Jack rîse scurt şi făcu un gest de nepăsare.

— Ne înţelegem unul pe altul. Profesorul Forrester mai mult latră decît muşcă.

— Se prea poate, dar aş prefera să fiu muşcat o dată zdravăn decît să-l aud mereu lătrînd şi repezindu-se la mine. Ştiu că admiri îndemînarea lui Tubby, după cum i-o admir şi eu. Dar este un om greu de suportat. Te calcă pe nervi. Cineva care a avut de-a face cu el, atît cît dumneata, are din timp în timp nevoie de un concediu. În ce mă priveşte, aş fi vrut să lipsesc opt luni din douăsprezece.

Loial, Jack bîigui în apărarea lui Tubby ceva care vroia să însemne că de fapt nu-i chiar atît de rău ; cît despre concediu, dacă l-ar avea n-ar şti ce să facă.

— Nu vorbi prostii ! i-o reteză Shane. Cîteva zile departe de corvoada zilnică ţi-ar prinde minunat. Schimbare de aer, schimbare de decor... Să ştii că nu eşti într-o

formă prea bună. Te-am urmărit astăzi cum scormoneai cu furculiţa prin mîncare fără să înghiţi ceva. În ultima vreme umbli cam posac. Poate că cineva sau ceva te-a făcut să-ţi pierzi cumpătul. Nu ştiu şi nici nu-i treaba mea. Dar ar fi mai bine să nu-ţi reiei munca la facultate într-o stare ca asta. Ţi-o spun spre binele dumitale, să zicem ca şi cum ţi-aş fi unchi.

Jack clătină din cap şi repetă cu jumătate de gură că n-ar şti unde să meargă şi cum să-şi folosească vacanţa.

— Ei drăcie ! se supără Shane. Sînt atîtea lucruri de făcut ! Ia vaporul şi fă o excursie pe Marile Lacuri. Bagă în valiză cîteva romane poliţiste sau alte asemenea fleacuri şi fă o croazieră de cîteva săptămîni. Ai să vii înapoi zdravăn ca un taur, rumen ca o chiflă şi plin de energie. De ce n-ai merge la pescuit ? Îţi place să pescuieşti ?

— Nu ştiu dacă-mi place sau nu. Probabil că nu. N-am făcut-o niciodată — poate doar ca băiat, cu o undiţă improvizată.

— Ei bine, a venit timpul să-nveţi ! E cea mai bună distracţie. Dacă vrei să-ţi alungi gîndurile, încearcă să pescuieşti. Ia o barcă cu fundul plat şi... un om care să nu ştie cine eşti şi cu ce te ocupi. Trăieşte în aer liber, hrăneşte-te cu ce-ţi cade sub mînă şi războieşte-te cu muştele. Seara citeşte romane poliţiste. Lasă-ţi mintea să se odihnească. Ce-ar fi să te gîndeşti mai serios la toate astea ?

Ideea nu părea să fie prea rea. Ultimele zile fuseseră deosebit de obositoare, iar Tubby mai insuportabil ca oricînd. Atmosfera era deprimantă. Jack nu se simţise niciodată atît de singur. Mutarea în noua locuinţă rezolvase cîteva probleme mai puţin importante, în schimb ridicase una nouă. Desigur, plecarea din gălăgioasa anexă a spitalului, unde nu exista un colţişor mai tihnit, îi făcuse multă plăcere. Acum putea trăi ca un *gentleman*. Nimeni nu va mai împrumuta de la el ultima cămaşă, nu-i va mai şterpeli lamele de ras şi nu va intra în cameră cîntînd „Dulce Adelina", tocmai cînd abia aţipise. Dar contrastul dintre această promiscuitate şi liniştea apartamentului său era izbitor. Singurătatea îl apăsa. Se trezea în toiul nopţii impresionat de tăcerea din jur. Tăcerea nu însemna numai absenţa zgomotului, ci o prezenţă reală. Simţea nevoia

să aibă o pisică, un cîine sau o mușcată, ceva viu. Acum că avea un cămin nou, dorea să-l împartă cu cineva. Acest gînd nu-i dădea pace. Trebuia să-l alunge neîntîrziat, altfel simțea că înnebunește.

Totuși, propunerea lui Shane merita să fie cîntărită. După cîteva ceasuri de gîndire, Jack ceru un concediu de două săptămîni, cerere acceptată fără nici o greutate.

— Sigur că da, îi spuse doctorul Osgood, cu plăcere. Sper să ai vreme frumoasă. Să-ți lași adresa la birou ca să știm unde să te găsim.

Jack se simți descumpănit și nițeluș întristat. Ar fi fost nepoliticos să nu-i spună lui Osgood unde se duce, dar nu-i venea să declare că nu avea nici un proiect.

— Cred că voi pleca la pescuit, spuse într-o doară.

— Perfect. Bănuiesc că în nord, nu-i așa ?

Jack dădu din cap afirmativ, întrebîndu-se în sinea lui dacă „nord“ însemna vreun rîu sau vreun lac anume, pe care-l cunoșteau toți pescarii amatori, sau era vorba tocmai de Polul Nord.

— Cunningham îmi scrie că pescuitul este abundent anul acesta în lacul Spruce, la numai o oră cu mașina de unde locuiește el. Mă cheamă să vin acolo, dar nu pot pleca acum. Va fi bucuros să te aibă pe dumneata, sînt sigur.

Jack lăsă ochii în jos, căutînd un răspuns.

— Mă tem să nu comit o indiscreție, rosti el cu ezitare. Nu-l cunosc pe doctorul Cunningham.

Osgood respinse obiecția cu un gest energic.

— N-are nici un fel de importanță. Cunningham e un om foarte cumsecade. Se va bucura să fiți împreună. Cît despre cunoștință, să știi că a fost încîntat de atenția cu care l-ai tratat pe micul King. Forrester i-a spus că dumneata ai făcut cea mai mare parte a operației.

Jack deschise ochii mari, dar apoi clătină din cap, hotărît. Ispita era foarte mare. S-ar putea s-o întîlnească pe Audrey Hilton, și asta nu avea rost. Și așa îi trebuie multă voință ca să și-o izgonească din minte. Ar face mai bine să-și vadă de treburi. Și apoi nici n-ar fi prea elegant din partea lui să accepte prietenia sinceră și ospitalitatea lui Cunningham, știind cît de puțin îl respecta din punct de vedere profesional.

— Mulţumesc, doctore, spuse el hotărît, dar ar însemna să-i cer prea mult lui Cunningham. M-aş simţi stînjenit.

— Bine, cum vrei, răspunse Osgood şi se întoarse spre infirmiera care îl aştepta, iar Jack porni la vizita de dimineaţă prin saloane. Refuzase o ocazie unică să facă ceea ce ar fi dorit mai mult ca orice, dar îşi demonstra astfel că era capabil de acest sacrificiu. Îşi îndreptă umerii şi se simţi mîndru.

Pe la amiază, pe cînd se pregătea să plece de la spital, Osgood îl chemă în biroul său. Cu un zîmbet enigmatic îi întinse lui Jack o telegramă. Era de la Cunningham.

„Foarte bucuros să trec invitaţia asupra lui Beaven pentru partida de pescuit. Spune-i să-mi comunice data sosirii“.

Jack citi mesajul de două ori, înainte de a ridica privirea. O tulburare adîncă i se citea pe faţă.

— Este foarte amabil din partea dumneavoastră, a amîndurora, începu el cu voce stinsă, dar nu văd cum aş putea accepta această invitaţie.

Osgood rîse ca un copil.

— Nu văd cum ai putea proceda altfel. Totul este aranjat. Doar n-ai să-i telegrafiezi lui Cunningham că nu primeşti invitaţia.

— E adevărat, spuse Jack, şi rămase pe gînduri cîteva clipe. Bine, mulţumesc... Am să mă duc.

Acum că alţii hotărîseră pentru el, se simţea cu inima împăcată. Zîmbi amintindu-şi de anecdota cu piosul catolic care, comandînd într-o zi de vineri rechin, balenă şi caracatiţă, şi neputînd fi servit cu aceste soiuri, se resemnase să mănînce un muşchi de vacă. Într-o stare de euforie alergă la laborator să-şi controleze culturile. O va revedea pe Audrey ! Fără să fi contribuit cu ceva, alţii hotărîseră pentru el. Făcuse totul să se sustragă acestei ispite. Nu avea ce să-şi reproşeze. Cerul era martor că ceruse „peşte“, nu friptură.

La ora unu avea de făcut o operaţie urgentă. Fluieră cîteva măsuri din „Sweet Rosie O'Grady“, în timp ce-şi spăla mîinile. Tubby, care se spăla la chiuveta vecină, îl privi încruntat, dar Jack îi zîmbi amabil.

— Nu cumva ți-ai ieșit din minți ? întrebă Tubby îngrijorat.
— Da, domnule profesor, răspunse Jack cu o voce răsunătoare.
— Probabil din cauza căldurii, declară Tubby.
— Ba din cauza umezelii ! îl corectă Jack, frecîndu-și degetele cu nădejde. Umezeala binefăcătoare, care face iarba să crească ! Da, domnule profesor.
— Fiți mai atent, îi șopti micuța Warren în timp ce-i întindea bluza sterilă. O să-și închipuie că sînteți băut. Poate că așa și este, pentru că vă purtați de parcă ați fi. Se apropie de el și-l mirosi bănuitoare.
— Mă duc la pescuit ! șopti el apăsat.
— Cred c-ați înnebunit, îi răspunse ea înnodîndu-i șireturile halatului.
— E ceva general, declară el. Astăzi sîntem nebuni cu toții.
Spre seară, Jack plecă în oraș cu mașina, să se echipeze pentru expediție. Dar lucrurile erau mai complicate decît își închipuise. Tînărul de la magazinul cu articole de sport se înșelă din primul moment asupra acestui client necunoscut.
— Aș vrea să văd ce unelte de pescuit aveți, spuse clientul.
— Desigur, domnule. La ce v-ați gîndit ? Unde mergeți să pescuiți ?
Jack arătă cu capul într-o direcție nelămurită, care putea să însemne și nordul, și spuse :
— Spre lacuri.
— Aveți desigur undițe.
Cuvintele acestea le rostise ca și cînd ar fi vrut să-i dea să înțeleagă că, dacă nu are undițe, ar fi zadarnic să-și piardă vremea în magazinul acesta.
— Firește, spuse Jack cu răceală. Insinuarea îl enervă puțin. Tînărul spusese „undițe“, dar la ce-i trebuia mai mult de una ? Sau poate era nevoie de una pentru fiecare soi de pește ?
— Mulinetele merg bine ?
Jack dădu din cap. Pesemne că mulinetele erau capricioase.

— Presupun că va trebui sfoară, plumb, cîrlige, momeală. Tînărul se întoarse ca să deschidă ușa unei vitrine înalte.

— Aveţi aici de toate, domnule. Dacă sînteţi amabil să treceţi în spatele tejghelei, vă puteți alege ce doriţi.

— Mi se pare că mi-am lăsat mașina chiar la o gură de incendiu. Scuză-mă o clipă.

După ce porni motorul, se simţi brusc copleșit de amărăciune, care nu se datora însă numai acestui incident. Înţelese deodată cît de puţin știa despre sport și distracţii, care ocupau un loc atît de important în viaţa oricărui om normal. Erau oameni care cunoșteau toate cluburile marilor asociaţii sportive, știau tot ce se întîmplă în fiecare colţ pe o rază de treizeci de kilometri, numele jucătorilor de hochei ; știau unde și cînd să pescuiască și ce să ia cu ei. El habar n-avea de toate astea. Întunecat la faţă, intră cu mașina în micul garaj. Nu știa nimic despre tot ce-i interesa pe ceilalţi oameni. Poate că ar fi preferabil să mai întîrzie cumpărarea uneltelor de pescuit și să-i vorbească lui Cunningham.

Se hotărî să plece vinerea următoare. Pornind mai devreme, va putea să acopere ușor întreaga distanţă în aceeași zi. Telefonă doctorului Cunningham, informîndu-l despre planurile sale și-i mulţumi pentru amabilitate, spunîndu-i că la sosire se va opri la hotelul „Roscommon". Cunningham nici nu vru să audă de așa ceva.

— Nu, domnule, spuse el cordial. Ai să vii direct la mine ! Soţia mea va avea probabil cîţiva prieteni la masă. Caută să fii aici pe la orele șase și jumătate. A doua zi dimineaţa pornim spre Spruce Lake.

Cele două zile ce-i mai rămăseseră pînă la plecare trecură cu o încetineală îngrozitoare. Hotărîrea luată era înţeleaptă. Avea nevoie de aer liber. Simţea că trebuie să-l cunoască mai bine pe Cunningham, omul acesta ciudat și atît de generos. Dorea s-o vadă o ultimă oară pe Audrey Hilton, înainte de a renunţa la ea pentru totdeauna. Fără îndoială, Cunningham se aștepta ca el să-i facă o vizită lui Teddy și familiei sale. Era o chestiune de politeţe elementară. Însuși Tubby Forrester ar fi procedat la fel într-o împrejurare ca asta.

Călătoria se dovedi minunată. Era prima excursie mai lungă pe care o făcea Jack de unul singur. Lăsă jos capota mașinii sale, care căpăta astfel o cu totul altă înfățișare. Întregul peisaj înconjurător îi aparținea. Mașina mai mult plutea decît alerga. Briza dimineții îl mîngîia pe Jack cu suflarea ei proaspătă și înviorătoare. Cerul era brăzdat de nuanțe roz. Jack aspira cu nările dilatate aerul dimineții, mirosind a iarbă umedă de rouă și a pămînt reavăn și plin de miresmele înțepătoare ale pinilor și ale sevei copacilor. Cînd mașina stîrni un stol de pitpalaci, ocolind în goană un lac presărat cu nuferi, se auzi un fîlfîit de aripi. Sunete de mult uitate se îmbinau într-o simfonie pe care Jack n-o mai auzise de pe vremea cînd era copil : scîrțîitul unei pompe de apă, behăitul oilor, trîmbițatul cocoșilor, mugetul îndepărtat al vitelor, trilurile intermitente ale ciocîrliilor.

Toate acestea aveau asupra lui un efect îmbietor. Jack era uimit să constate că sufletul său vibrează la atingerea fugară a vîntului de dimineață, la schimbarea caleidoscopică a formelor și culorilor de-a lungul drumului ce șerpuia printre colinele cu profiluri grațioase. Gîndurile îi zburau libere, își simțea capul ușor și îi venea să cînte și să chiuie.

Așezările prin care trecea începuseră să se trezească, iar pe șoseaua largă apărură de pe uliți și de prin curți tot felul de camioane și mașini ponosite, grăbindu-se spre munca zilnică. Șoseaua somnoroasă își relua povara răspunderilor și impunea din nou opririle la intersecții.

Iată-l acum intrînd într-un oraș mare, unde era interzisă depășirea vitezei de 40 de kilometri pe oră. Fabrici mari din cărămidă roșie, cu garduri înalte de fier, porți păzite, înălțau coșuri spre cer. Sute, mii de oameni mișunau pe străzi, îndreptîndu-se ca un fluviu spre porțile grele ; cei mai mulți dintre ei aveau vîrsta de 25—30 de ani, purtau cămăși albastre, descheiate la gît. Unii erau îndesați și vînjoși, alții înalți și slabi, părînd să aibă nevoie de aer curat ; cu mărul lui Adam proeminent, toracele scobit, umerii pleoștiți. Erau fără îndoială anemici, predispuși la tuberculoză, cu metabolismul redus ; dar mai dă-l încolo de diagnostic...

Jack apăsă pe accelerator ca să treacă mai repede de periferiile murdare, de platformele grele, încărcate cu mașini noi, mari cît niște hipopotami. Priveliștea nu mai avea nimic idilic. Orașele erau dese și urîte. Spre amiază, Jack traversă o regiune de unde se expedia lemn de construcție. Stive uriașe așteptau să fie încărcate pe vase mari, ancorate lîngă cheiurile largi. Părăsi șoseaua principală și o luă pe o șosea pietruită ca să vadă mai bine. Lanțuri grele scîrțîiau pe scripeți enormi, macarale lungi descriau arcuri de cerc, legînd pachetele de trunchiuri de pini, pe care le depuneau într-o imensă cală dreptunghiulară, revenind aproape imediat, cu cablurile atîrnînd slobode și cu degetele de oțel întinse, după o nouă încărcătură de lemn galben. Vaporul stătea nemișcat, ca și cum nici nu-i păsa de munca grea ce-l aștepta, în timp ce marinarii îi vopseau alene cu miniu pîntecele ruginit, iar macaraua scrîșnea, îndesînd tot mai mult lemn în cala încăpătoare ; vaporul avea aerul indiferent al unei vaci care rumegă liniștită în timp ce e mulsă. Ar fi plăcut să poți pleca cu unul din aceste vase vechi. Ai scăpa pentru cîteva luni de probleme. Și apoi ? Te-ai întoarce refăcut și gata să te-apuci de treabă cu forțe noi, împrospătat probabil (probaabil), dar nu și dornic de muncă, întrucît o călătorie ca asta ar putea să te lecuiască pentru totdeauna de dorința de a munci. Nu, o escapadă de o săptămînă sau două e de-ajuns.

În definitiv, poți să numești „știință" orice, dacă nu-ți pasă cum folosești acest cuvînt. Știința bărbieritului. Știința creșterii găinilor. Știința tunderii gazonului. O mulțime de oameni, în dorința de a da importanță micilor lor profesiuni, le atașează cuvîntul „știință". Să luăm de pildă „știința etnologiei" : ca și cum ai încerca să legi o dună de nisip cu o frînghie de rufe. Studiul „caracterelor rasiale" : un nonsens. Dacă un neam cotropește un altul și trăiesc împreună vreme de două generații, nu l-ar mai recunoaște nici propriii săi străbuni. Ce importanță are dacă o fată americană și-a petrecut copilăria la Hong Kong ?

De cînd se știe, gîndurile lui Jack nu se învîrtiseră în jurul unor probleme atît de diverse. Peisajele noi, faptul că era liber de orice obligație, adierea vîntului, aveau ca

efect o plăcută descătușare a minții. Trebuie să fie un lucru admirabil pentru sănătate să-ți dai din cînd în cînd frîu liber gîndurilor, să te scuturi de povara răspunderilor.

Pe la orele cinci se opri într-o comună și telefonă de acolo doctorului Cunningham, anunțîndu-l că va sosi la orele șase ; se întoarse apoi la mașină, o alimentă și porni mai departe. Cunningham fusese mai mult decît amabil. Jack se gîndea la această vizită cu un interes crescînd. În treisprezece ani va fi prima noapte pe care o va petrece într-o familie. Acul cadranului sări din nou la nouăzeci de kilometri pe oră. Cunningham pomenise ceva despre niște musafiri la cină. Nu le rostise numele. Probabil cîțiva medici cu soțiile lor. S-ar putea, deși era desigur o idee absurdă, să le fi invitat pe doamna King și pe domnișoara Hilton. Audrey... ce nume frumos ! Ce șosea bună ! Nouăzeci și opt. O sută doi. Lan Ying. Un nume gingaș și dulce — Lan Ying. O sută zece !

CAPITOLUL VIII

Dimineaţa fu plină de surprize. Doctorul Cunningham dezminţise strălucit teoria potrivit căreia ştiinţa şi sentimentul ar fi două noţiuni diametral opuse.

În timp ce aştepta în vechiul sedan[1] al lui Cunningham, parcat în faţa intrării principale de la *Mercy Hospital*, întoarcerea amfitrionului său, Jack Beaven îşi dădu seama că trebuie să renunţe la prejudecăţile sale în legătură cu această problemă.

Sub influenţa lui Tubby Forrester, Jack îşi formase în minte imaginea unui tipic medic de casă, de cea mai pură speţă, care trecea în ochii lui drept un exemplu reprezentativ al acestei specii.

Acum însă, Jack îşi dădu seama că Cunningham era demn de tot respectul în calitate de practician al medicinii generale, care, din lipsă de timp şi de instrumente necesare cercetării, nu se poate ţine decît cu greu la curent cu descoperirile moderne şi cu cele mai noi metode folosite de cei din avangarda medicinii şi a chirurgiei.

Insistenţa stăruitoare a lui Tubby asupra cercetării şi a „spiritului ştiinţific" îmbrăcase în cele din urmă un aspect de snobism dispreţuitor. Medicul de casă îşi avea locul justificat în societate. Desigur, acest om atît de ocupat nu era un savant. Oricare i-ar fi fost bunele intenţii în tinereţe, numeroasele sale obligaţii în spitale şi vizitele făcute bolnavilor acasă îl împiedică să-şi continue studiile. Treptat, în mod inevitabil — şi poate cu părere de rău — acest om atît de solicitat rămîne tot mai mult

---

[1] Tip de automobil închis, cu două locuri (*n. red.*).

în urmă sub raportul cunoştinţelor sale ştiinţifice, pînă cînd nu numai că încetează să progreseze, ci — din motive de autoapărare — înclină să adopte o atitudine ironică faţă de noile teorii şi practici ale specialiştilor. Jack se aşteptase să găsească la Cunningham ilustrarea acestei stări de spirit. Nu pentru că s-ar fi simţit superior lui Cunningham. Era pe deplin conştient de situaţia dificilă a acestuia. În împrejurări similare ar fi urmat incontestabil aceeaşi cale. Un medic de familie vizitînd în cursul aceleiaşi zile un caz de fractură de şold, un bolnav cu o tuberculoză pulmonară incipientă, o artroză cronică, un chist benign (sau poate malign ?), o hemoragie cerebrală, un anevrism, o anemie pernicioasă, un furuncul antracoid, o unghie încarnată, o varicelă şi un carcinom — nu putea desigur să mai facă şi muncă de cercetare.

Era ca şi cum un meşter la toate, după ce şi-ar petrece ziua umblînd, din casă în casă şi reparînd succesiv un încălzitor de apă, o tencuială căzută, mecanismul defect al unei ferestre cu cadru metalic, o broască de uşă, un termostat, o lampă, un scaun, parchetul, o maşină de cusut, un patefon — s-ar fi trezit ironizat pentru că n-a scris un tratat despre televiziune.

Jack Beaven începea să aibă o oarecare simpatie pentru medicii de familie. Dar în fundul sufletului, înlăturînd circumstanţele atenuante, mai persista aceeaşi convingere că practicianul generalist rămîne, după cum susţinea ironic Tubby, doar un consolator binevoitor care împarte neobosit sedative şi simpatie, curaj şi chinină, speranţe şi aspirină, iubire de oameni şi pomezi. De un lucru era sigur : dacă un om face vreme îndelungată o meserie care îi provoacă în permanenţă stări emoţionale, ajunge repede la un soi de degradare intelectuală. Recurgînd în permanenţă la potenţialul emoţional, el devine incapabil să-şi mai folosească creierul. În cazul lui Cunningham, lucrurile nu stăteau desigur chiar atît de rău. Faptul că se bucura de respectul lui Tubby, Shane şi al celorlalţi de la Facultatea de medicină era semnificativ. Şi totuşi, Cunningham era un practician generalist. Este exclus să poţi să fii totodată practician şi om de ştiinţă.

Şi iată că acum Cunningham era pe cale să spulbere dintr-o singură mişcare această teorie general acceptată.

Jack şedea în maşina trasă la umbra unui ulm uriaş şi se simţea încă năucit de cele văzute în ultima oră şi jumătate.

Fusese o dimineaţă bogată în evenimente. La orele şase şi jumătate luaseră împreună micul dejun. Se culcaseră devreme pentru că Cunningham mai avea de îndeplinit cîteva obligaţii profesionale înainte de a porni în excursia lor spre lac. Doamna Cunningham veni şi ea la masă, tocmai cînd terminau a doua ceaşcă şi-şi aprinseseră cîte o ţigară.

Chiar din primul moment îi plăcu lui Jack foarte mult. Ospitalitatea ei lipsită de afectare îl făcu să se simtă bine chiar de la sosire. Îl întîmpinase cu amabilitatea calmă a unei rude apropiate, a cărei simpatie nu poate fi pusă la îndoială. Nu trecuse nici o oră de cînd se afla în casa aceea şi Jack avea impresia că erau prieteni de cînd lumea.

Era, sau mai bine zis, fusese o blondă de tip nordic. La patruzeci şi cinci de ani arăta încă frumoasă ; cu trupul ceva mai împlinit şi faţa puţin prea slabă pentru genul ei, de obicei mai rumen ; avea ochi de culoarea cerului, limpezi şi neobişnuit de pătrunzători. La o vorbă de duh se luminau numaidecît şi ştiau să tachineze prieteneşte, dar aveau totodată multă înţelepciune, şi era foarte greu să-i amăgeşti. Nu încercau să te impresioneze cu subtilitatea lor, dar te cîntăreau atent. Degeaba încercai să pari indiferent, căci imediat aveai senzaţia că Edith Cunningham, cu tot zîmbetul ei blînd şi dezarmant, ştia perfect ce gîndeşti în realitate.

Fără să fi căutat anume, îţi lăsa impresia că are multă experienţă în cunoaşterea oamenilor. Poate că-ţi ghicea atît de bine cărţile pe care le aveai în mînă pentru că jucai un joc pe care ea însăşi îl jucase de atîtea ori, încît fiecare din ele avea în ochii ei un semn distinctiv. Nu era dintre femeile care te supărau cu insistenţa lor, încercînd să-ţi smulgă confidenţe şi pîndindu-te cu răbdarea unei pisici lîngă o gaură de şoarece pînă ce faci o observaţie imprudentă care să-ţi dezvăluie preocupările intime. Dimpotrivă, nu încerca nici un moment să-ţi dea de înţeles că a pătruns în ungherele cele mai tainice ale fiinţei tale, asemenea acelor doamne de societate care vor să pară atotştiutoare şi interpretează o privire nefericită a victi-

melor lor ca o capitulare umilă, cînd în realitate ea se datorează unui junghi.

La Edith Cunningham nu puteai descoperi nici cea mai mică urmă de prefăcătorie. Dar seara trecută, aproape imediat după ce Audrey Hilton coborîse scara ca să se alăture celorlalţi musafiri, Jack înțelesese că Edith îşi spune liniştită : „Ia te uită, am impresia că aici se petrece ceva interesant". Lui Jack i se tăie respirația văzînd-o pe Audrey. Era încîntătoare ! Probabil că rămăsese încremenit cu ochii la ea. Se afla în bibliotecă împreună cu Cunningham, cu tînărul Kline și cu doamna Swanson. Doamna Cunningham apăruse în cadrul uşii ca să-i cheme. Era alături de el, cînd Audrey — pe care nu se așteptase s-o întîlnească — coborî scara de la etaj. El încercă să pară calm cînd îi strînse mîna, dar simțea o pornire năvalnică s-o cuprindă în braţe și s-o strîngă la piept. Probabil că Edith îi ghicise dorința, pentru că în clipa următoare, cînd privirile li se întîlniră, Jack își dădu seama că le descoperise taina.

Claudia King nu-i plăcu atît de mult cît s-ar fi aşteptat, poate pentru că semăna într-un fel cu sora ei, iar el nu voia ca altcineva pe lume — nici măcar o rudă apropiată — să semene cu incomparabila Audrey. Dacă ideea era absurdă, după cum fu silit să recunoască, se datora desigur zbuciumului prin care trecea. Era prima oară că i se întîmpla așa ceva. Nu avusese ocazia să se imunizeze, prin contaminări şi vaccinări de această natură, împotriva acestei psihoze stranii. Nu era greu de ghicit cauza acestei stări de spirit, care se manifestase în ultimul timp prin insomnii, agitaţie şi irascibilitate.

Problema dragostei începea să-l preocupe tot mai mult pe Jack Beaven. Și pentru că fusese obişnuit să privească lucrurile numai din punct de vedere patologic, se cufundă într-o autoanaliză amănunţită, care avu darul să-l zăpăcească. Se întreba uneori dacă nu era pe cale să-și piardă capul. Zîmbetul uşor al doamnei Cunningham îl nelinişti. Ceea ce reușise ea să descopere, cu ochiul ei expert, va putea fi văzut de acum încolo de oricine. Această psihoză ar putea să apară la suprafaţă, ca o erupţie.

Oricum ar fi, Claudia îl lăsa indiferent. Se întreba ce-o fi găsit Tubby la ea. Se agita tot timpul înfrigurată, cu

nervii încordaţi ca strunele unei viori, strălucitoare şi impetuoasă. Era greu să plasezi un cuvînt dacă nu începeai tu însuţi să vorbeşti pe nerăsuflate. Poate că tocmai asta îl atrăsese pe Tubby. De obicei, comportarea lui distantă impresiona femeile şi le reducea la tăcere. Dar această incandescentă Claudia îl orbise, aşa cum farurile unui automobil năucesc un iepure de cîmp.

Spre marea bucurie a lui Jack, Claudia nu-l reţinuse prea mult, aşa că reuşi să se consacre în întregime lui Audrey, care-i întinse mîna şi, ridicînd spre el ochii cu gene lungi, îl întrebă :

— Femeia aceea n-a murit, nu-i aşa ? — şi îşi însoţi întrebarea cu inimitabila ei mişcare a capului, care însemna că doreşte din tot sufletul un răspuns negativ.

— Nu, răspunse el, dar a avut nevoie de multe îngrijiri. Am regretat mult întreruperea din acea seară. Tocmai îmi vorbeaţi... dacă vă mai aduceţi aminte... despre Sen Ling.

— Îmi amintesc perfect, răspunse Audrey, fără nici o urmă de cochetărie. Dumneavoastră îmi spuneaţi (îşi mişca buzele întocmai ca un copil) : „Aşadar, cea mai mare parte din viaţa dumitale ţi-ai petrecut-o în China. N-ai vrea să-mi mai povesteşti ceva despre ea ?"

Jack dădu din cap, bucuros că ea îşi amintea atît de precis acel detaliu. Se grăbi să-i arate că şi el păstrase în minte toate amănuntele conversaţiei lor.

— Iar dumneata mi-ai răspuns : „Cu plăcere, dacă nu vă reţin prea mult".

— Da, şi în momentul acela a sunat telefonul, şi aţi plecat în mare grabă.

— N-aveam încotro, spuse el simplu.

— Ştiu — răspunse Audrey şi-l privi cu un zîmbet înţelegător, aşa cum îl privea probabil pe Teddy. Eraţi foarte grav. Strînse buzele cu o mină severă, încruntă sprîncenele, duse la ureche un receptor imaginar şi repetă cu pauzele de rigoare : „Da... bine, domnişoară Warren... Vin imediat".

Aşadar, reţinuse totul şi-i reproducea cuvintele întocmai. Se simţi copleşit de o mare emoţie. Nădăjduia că vocea nu-i va trăda fericirea de care era cuprins. Încercă să se stăpînească şi să pară calm.

— Constat, domnişoară Hilton, că ai o memorie excelentă, chiar şi pentru nume. Într-adevăr, domnişoara Warren a fost aceea care m-a chemat.

Clătinînd din cap, Audrey negă cu sinceritate :

— Dimpotrivă, nu prea am memoria numelor. La noi — şi ea întoarse capul spre sora ei, să vadă dacă nu cumva o aude — în China, continuă ea cu voce ceva mai scăzută, numele se reţin mai uşor, căci înseamnă întotdeauna ceva.

— Atunci desigur şi al dumitale, îndrăzni Jack s-o întrebe.

— Bineînţeles — răspunse dînsa, coborînd o clipă genele. Poate că o să vă pară caraghios. Numele chinezeşti sînt cîteodată bizare.

Chiar în acel moment, doctorul Kline, tînărul asociat al doctorului Cunningham, interveni şi-i ceru permisiunea s-o conducă la masă. Kline părea un tip destul de infatuat, dar nu încercă să-şi ascundă admiraţia. Audrey acceptă braţul oferit şi îi zîmbi peste umăr lui Jack, care intră în sufragerie alături de Edith Cunningham. Kline şi Audrey îi urmară. Domnul Swanson o însoţea pe strălucitoarea Claudia, iar Cunningham şi micuţa doamnă Swanson încheiau cortegiul.

Ajungînd la locurile lor, aşteptară cîteva clipe în tăcere înainte de a se aşeza. Nimeni nu-i prevenise, dar pesemne că aceşti oameni mai fuseseră oaspeţi în casa aceasta şi cunoşteau ritualul, pentru că ochii lor urmăreau chipul stăpînului casei. În clipa aceea de tăcere, faţa dinamicului doctor Cunningham luă o înfăţişare aproape solemnă. Capul lui cărunt se plecă, rosti cu pioşenie o binecuvîntare în limba latină, apoi, fără nici o trecere, în timp ce se aşeza pe scaun, remarcă :

— Îmi pare bine că ne serveşti supa rece Edith. Azi e o zăpuşeală îngrozitoare.

După ce luară loc cu toţii, Jack căruia îi venea greu să rămînă serios, spuse în şoaptă :

— N-am ştiut că sînteţi catolici.

— Nici nu sîntem, răspunse Edith tărăgănat. Este una din numeroasele manii ale lui Bill. El socoteşte că într-o casă e bine să se respecte o anumită solemnitate.

— Dar de ce în limba latină ? întrebă Jack, rîzînd de-a binelea.

— Bill consideră că e preferabil să rostești binecuvîntarea într-o limbă pe care n-o folosești în conversația obișnuită.

— În ce mă privește, toate astea mă lasă absolut rece, murmură Jack mai mult pentru sine.

— Asta am spus și eu dintotdeauna, dar dacă l-ai fi cunoscut pe Bill Cunningham de cînd îl cunosc eu, nu te-ai mai mira de nimic din ceea ce spune sau face. Este ființa cea mai surprinzătoare, cea mai năstrușnică, dar și cea mai minunată.

Ea continuă să vorbească, cu mici întreruperi, în timpul cărora își făcea datoria de gazdă, despre preocupările invitaților ei. Ole Swanson era a treia generație a unei familii care se ocupa de comerțul cu cherestea. Era un om cu un orizont larg, și asta îl atrăsese pe Bill spre el. Poseda parcuri, terenuri de sport, o frumoasă galerie de artă, patrona orchestra municipală.

— Orchestra municipală este și pasiunea lui Bill... Te interesează muzica ?

După cum fu nevoit să recunoască, Jack nu se cultivase în această direcție.

— Bill socotește că e foarte important ca un medic să aibă și alte preocupări, spuse Edith. Îți amintești ? Probabil că nu, pentru că pe atunci erai prea tînăr — la început, cînd s-au descoperit razele X, medicii au căzut victime, arzîndu-și degetele. Bill a atras atenția de atunci că dacă nu dispui de o protecție estetică în chip de izolant sau ceva în genul ăsta, riști ca Știința să-ți ardă degetele. Și mai spune că poartă și astăzi numele unor răni de pe vremea cînd încă nu observase această necesitate.

Jack nădăjduia ca fața sa să nu trădeze decît surprindere, nu și hazul pe care i-l provocase această afirmație. Era convins că doctorul Cunningham nu avea nevoie de un izolant prea puternic ca să se ferească de efectele nocive ale Științei. Contactele sale cu știința erau probabil tot atît de reduse ca și acelea ale unui senator oarecare cu interesele superioare ale Statului.

Edith vorbea acum despre Kline, originar din Boston și asociat al lui Cunningham de vreun an de zile. Coborî

vocea ca să nu fie auzită de Kline, care era vecinul ei de masă.

— Pentru un medic tînăr și simpatic, nu-i neapărat necesar să fie celibatar, dar e foarte bine ca un celibatar simpatic să fie și medic. Cînd fetele încep să-i dea tîrcoale, el are cea mai bună scuză din lume... Și aș putea spune că dumneata, doctore Beaven, ai oarecare experiență în privința asta, așa-i ?

Jack tăgădui că fetele l-ar fi asaltat vreodată peste măsură, la care ea răspunse cu tonul sec al unei surori mai mari : „Chiar așa ?“ Ar fi vrut să mai insiste în apărarea poziției sale, dar își spuse că s-ar arăta într-o lumină ridicolă de i-ar lua în serios replica ei glumeață. Zîmbetul lui evaziv o încurajă să-și continue explorarea.

— Claudia King ar fi o soție tare potrivită pentru dumneata. Cu ea nu te-ai plictisi nici o clipă, mereu i se întîmplă cîte ceva. Și n-ar exista riscul acelor tăceri lungi și obositoare, pe care nici unul nu știe cum să le umple.

Jack ridică capul și o privi întrebător, dar ea zîmbi, probabil din cauza expresiei de perplexitate care se citea în ochii lui.

— Nu, continuă Edith pe un ton confidențial, dacă mă gîndesc mai bine încep să mă îndoiesc că vă potriviți. Claudia este prea — cum să spun ? — prea dinamică. Ea conduce întreprinderea Swanson. Conduce pe Swanson, pe doamna Swanson, pe Effie Swanson, pe Peter Swanson și, obișnuită cum e să se agite continuu, cînd nimerește la o mică petrecere într-o casă patriarhală, provoacă un tărăboi îngrozitor... Îți trebuie o soție mai liniștită, să zicem — și făcu o pauză de parcă ar fi căutat în jurul lor, iar Jack înțelese numaidecît ce avea să urmeze — ca sora ei, de pildă.

Se scurseră cîteva clipe pînă să-și poată ridica privirea. Ochii albaștri ai lui Edith îl cercetau inocenți și poate nițeluș nerăbdători.

— E ființa cea mai încîntătoare din cîte cunosc, șopti Edith, stăruind asupra fiecărui cuvînt. Naivă ca un copil, profundă ca marea.

Jack era gata să spună : „Foarte interesant“, dar se opri, simțind că această remarcă ar suna fals ; se mulțumi

să dea din cap. Edith putea să-i interpreteze afirmația lui cum voia.

— Audrey a avut o viață foarte ciudată, continuă ea cu voce scăzută. Știai asta ?

— Știu foarte puțin.

— Cunoști China ?

— N-o cunosc deloc.

— N-ar strica să te informezi.

Se lăsă o tăcere mai lungă, apoi Jack întrebă aproape fără voia lui :

— De ce ?

Edith nu-i răspunse. Cînd privirile li se întîlniră, ea își înălță ușor sprîncenele, surîse prietenos și se-ntoarse spre domnul Swanson, întrebîndu-l cum se comportă noua sa ambarcație.

După masă, Kline o monopoliză pe Audrey, iar Claudia pe Jack ; îi povesti mai întîi despre Teddy, iar apoi despre tot ce-i mai trecea prin minte. Părea stăpînită de un neastîmpăr nervos, și Jack crezu că decelează primele simptome ale unei gușí exoftalmice ; sau poate că se droga ? Nu era exclus.

— Și ce mai face drăguțul nostru profesor Forrester ? întrebă ea, aplecîndu-se curioasă spre el.

Jack nu reuși să-și rețină un zîmbet. Puteai să-i zici lui Tubby oricum, numai „drăguț“ nu.

— Mulțumesc, doamnă King, cred că bine. În ultima vreme nu ne-am prea văzut decît în legătură cu probleme strict profesionale.

Jack fu ispitit s-o iscodească puțin.

— N-am mai luat masa împreună de nu știu cînd.

— Mi-a vorbit tare mult despre dumneata, spuse Claudia.

— Adevărat ? — întrebă Jack, păstrînd pentru sine ceea ce ar fi vrut să spună de fapt.

— Nădăjduiesc că n-o să ți se urce la cap — ar fi foarte rău la vîrsta dumitale —, dar profesorul Forrester mi-a spus că ești cel mai bun anatomist din cîți a cunoscut.

— Vă mulțumesc, doamnă, că ați avut amabilitatea să-mi repetați această declarație. O apreciez în aceeași măsură de parcă ar fi adevărată.

— Păi e adevărată. Ţi-am reprodus exact cuvintele lui.

— N-am vrut să zic că n-ar fi spus-o, deşi, la drept vorbind, nu m-am aşteptat. Totuşi, vă asigur...

— Haide, haide, eşti prea modest. Dar, în orice caz, asta îţi face cinste.

Jack începu să se simtă din ce în ce mai stînjenit.

— Sora mea te simpatizează, declară Claudia.

— Mulţumesc, răspunse Jack. E un sentiment reciproc. Întorsătura luată de conversaţia lor nu-i era cîtuşi de puţin pe plac, întrucît se temea ca nu cumva să se trădeze în faţa ochilor ei sfredelitori.

— Poate că vei reuşi să faci ceva în interesul ei. Spune-i că locul ei e aici, între hotarele Statelor Unite. Audrey a fost crescută în China, cred că ştii asta, şi nu o poate uita. Claudia clătină din cap : Nu ştiu ce-am să mă fac cu ea.

— Credeţi că trebuie neapărat să faceţi ceva ? — întrebă Jack cu oarecare îndrăzneală.

— Păi sînt sora ei mai mare — se apără Claudia. Nu are pe nimeni altul care să-i poată da un sfat.

Apoi continuă cu glasul potolit :

— Doctorul Kline e îndrăgostit nebuneşte de ea, iar ea îl tratează de parcă i-ar fi bunic. Ori de cîte ori mergem undeva, face senzaţie. Dar stă acasă toată ziua şi scrie scrisori în China ; şi, ce-i mai grav, le scrie în limba chineză.

Glasul îi deveni mai stăruitor.

— Domnule doctor, am impresia că Audrey ar asculta de dumneata. Încearcă şi fă-o să-şi vină în fire, te rog foarte mult !

Jack murmură ceva, dîndu-i să înţeleagă că n-are obiceiul să se amestece în treburile altora, mai ales că asemenea intervenţie ar putea fi luată drept o impertinenţă. Şi deodată se trezi luînd apărarea lui Audrey.

— Dar poate că sora dumneavoastră e îndrăgostită de China. Şi mai ales de chinezii pe care îi cunoaşte ; s-ar putea să fie oameni superiori în comparaţie cu cei pe care i-a întîlnit prin părţile noastre. De fapt nu prea ştiu mare lucru, — adăugă el pe un ton împăciuitor — nu am fost niciodată acolo. Dar cred că dumneavoastră aţi fost.

Claudia scutură din cap, respingînd o asemenea idee.

Soţii Swanson se ridicaseră în picioare. Doamna Swanson îşi alcătui un zîmbet de circumstanţă, iar domnul Swanson îşi scutură pantalonii ca să-i desprindă din jartiera de care se agăţaseră. Jack profită de ocazie pentru ca să stea cîteva clipe de vorbă cu Audrey.

— Nu s-ar putea ca, înainte de plecare, s-aud sfîrşitul povestirii dumitale ? — o rugă el.

Fata zîmbi cu îndoială.

— Mi-ar face plăcere să ne faci o vizită, spuse ea, dar nu voi putea vorbi despre China ; sora mea consideră că sînt prea stăpînită de aceste amintiri.

— Ce-ar fi să ne plimbăm cu maşina ? — propuse Jack mirat de propria sa îndrăzneală. În felul ăsta ai să-mi povesteşti în linişte.

— Mi-ar face multă plăcere, mulţumesc.

— Doctorul Cunningham şi cu mine socoteam să ne întoarcem din excursie luni, probabil pe la amiază. Aş putea veni să te iau la ora trei. Îţi convine ?

— Perfect. Vă aştept.

— Şi vei putea vorbi despre China cît doreşti — promise el *în şoaptă. Probabil c-ai să-mi spui şi* ce înseamnă Lan-Ying.

Audrey zîmbi prietenos şi îi întinse mîna.

— Probabil — spuse ea pe acelaşi ton.

După gustarea de dimineaţă, Cunningham îngrămădi proviziile şi instrumentele de pescuit în cufărul sedanului său. Mai avea de făcut cîteva vizite înainte de plecare.

— Ai putea veni cu mine, Jack — spuse el. Pe urmă ne vom continua drumul direct. Trebuie să mă opresc mai întîi într-un cartier dinspre răsărit.

Străbăteau în viteză un cartier cu locuinţe mai modeste, în timp ce Cunningham dădea amănunte asupra cazului pe care urma să-l vadă.

— Fetiţa a fost scoasă ieri din spital. Fusese lovită de o maşină. A făcut o comoţie şi are numeroase contuzii. Primele două zile a fost într-o stare extrem de gravă. Familia era disperată. Veniseră toţi pe capul meu : părinţii şi încă vreo şase copii, înnebuniţi cu toţii că Dolly îşi pierduse cunoştinţa.

Jack rămase mirat de vorbele lui și îndrăzni să-l întrebe de ce nu încearcă să îndepărteze rudele pacienților din spital.

— Bineînțeles că aș fi putut să le îndepărtez — încuviință Cunningham. E un lucru pe care voi, cei de la Spitalul Universității, l-ați fi făcut cu siguranță. Acolo atitudinea medicilor e totdeauna strict profesională. Dar lui Dolly nu putea să-i strice cu nimic faptul că frații și surorile ei stăteau și plîngeau în jurul patului ei.

Rămase o clipă gînditor, fără îndoială ca să-și formuleze mai bine ideea. În cele din urmă continuă.

— Beaven, cred că noi, medicii, n-am procedat cum trebuie luînd asupra noastră întreaga grijă și anxietatea legate de starea unui bolnav.

— Mă tem că n-am înțeles prea bine, spuse Jack.

— Ei bine, iată cazul unei familii care și-a dus traiul ani de zile fără să i se întîmple vreo nenorocire. Desigur, au existat diverse greutăți : lipsă de bani, lipsă de lucru, nașteri, oreion, neînțelegeri cu neamurile, mici nemulțumiri, dar încolo, nici o suferință mai adîncă. Bărbatul și soția au devenit indiferenți unul față de celălalt. Nici urmă de tandrețe în relațiile lor. Copiii o enervau pe mamă, care le trăgea din cînd în cînd cîte o chelfăneală. Asta părea să fie soluția cea mai bună, și copiii procedau între ei la fel. Fetele — prefăcute și invidioase ; băieții — violenți și răzbunători. Dar iată că survine o catastrofă. Un mebru al familiei s-a îmbolnăvit grav sau a fost rănit. Și dintr-o dată descoperă cît de mult țin unii la alții. Sînt zguduiți. Demonstrația lor de afecțiune nu e îndreptată numai asupra bolnavului. Părinții se apropie unul de altul ; legătura dintre ei devine acum mai trainică și mai adîncă decît pe vremea primei lor iubiri, cînd se baza mai mult pe atracția fizică. Frații și surorile se țin de mînă și-și vorbesc cu dragoste. Leneșul Sam aleargă bucuros după tîrguieli, egoista Lizzie se apucă de bunăvoie de spălatul vaselor.

— Într-adevăr, s-ar putea ca asta să fie reacția unei familii, răspunse Jack mai mult din politețe. Dar ce legătură au toate astea cu profesiunea noastră ?

— Uite c-am ajuns și aici, spuse Cunningham, lovind cu arătătorul în volanul mașinii. Sîntem atît de preocu-

paţi de micile şi sîcîietoarele noastre programe de disciplină spitalicească, pe care aş spune că le-am inventat mai ales pentru comoditatea noastră personală, a medicilor şi a infirmierelor, încît nu mai facem nimic spre a ajuta familia să profite de pe urma unei lecţii. Dimpotrivă, mergem chiar mai departe şi încercăm s-o îndepărtăm de patul bolnavului.

— Dar nu credeţi că un spital fără disciplină ar deveni foarte curînd un haos ? Jack nădăjduia ca glasul său să nu-i trădeze iritarea.

— Da, dar noi am dat o importanţă prea mare acestei discipline. S-a dovedit că am fost miopi. Ne interesează numai însănătoşirea fizică. Un copil a făcut o fractură de craniu. Sarcina noastră constă în a-i rezolva cît mai bine fractura. Membrii familiei nu ne interesează ; ei nu sînt bolnavi şi, ca atare, nu avem nici o obligaţie faţă de ei, nici măcar aceea de a le răspunde la întrebări. N-au decît să stea şi să pîndească în sala de aşteptare, care a fost făcută anume pentru aşa ceva. Ei bine, această pompoasă atitudine profesională mă scoate din fire... şi de multe ori mi-e greu să mă stăpînesc.

Jack îşi muşcă buzele ; Cunningham, nădăjduia el, nu va merge mai departe cu efuziunile sale sentimentale.

— Sigur că-i important ca pacientul să se vindece, continuă Cunningham, încercînd să-şi recapete calmul. Dar e tot atît de important ca familia să aibă posibilitatea să se regăsească în nenorocire. Vor să vină în camera bolnavului şi să-şi manifeste devotamentul lor unul faţă de altul. O mare parte din vină pentru această rece severitate a noastră o poartă surorile, dar ele n-ar fi poate atît de nepăsătoare dacă n-ar şti că le aprobăm atitudinea. Le place să-şi dea aere faţă de rudele bolnavilor, că ar fi atotştiutoare. Le închid uşa în nas şi-i reped fără menajamente pe bieţii oameni care umblă în vîrful picioarelor, cu ochii măriţi de spaimă. În loc să li se dea posibilitatea să-şi manifeste afecţiunea, li se spun cuvinte care îi intimidează, îi fac să se crispeze şi să amuţească. Lasă-i să intre ! îi zic infirmierei mele, şi dacă micul derbedeu Patsy e gata să izbucnească în plîns şi promite că niciodată n-o să mai tragă de păr pe cineva,

lasă-l să urle, deoarece probabil că nu supără pe nimeni, cu excepția dumitale.

Cunningham rîse cu amărăciune.

— Surorile astea sînt în stare să înghețe o casă de oameni. Le-am spus : „Treaba pe care o faceți nu-i o simplă meserie — e o vocație".

Jack nu mai auzise niciodată o apologie atît de înflăcărată a ceea ce Tubby nu se sfiise să califice de atîtea ori și atît de mușcător drept „sentimentalism îndoit cu apă de roze". Era uimit și totodată decepționat. Despre Cunningham se spunea că ar fi un bun practician. I se propusese chiar un post de profesor la facultate ! Doamne ! Ce încurcătură ar fi iscat această numire. Facultatea s-ar fi făcut repede de rîsul lumii. Dar nu era cazul să discute în contradictoriu cu doctorul Cunningham, care era mai în vîrstă decît el și-l găzduia. Nădăjduia să nu mai vină vorba despre acest subiect.

Se opriră în fața unei case destul de dărăpănate.

— Vino cu mine, spuse Cunningham. Vei avea prilejul să vezi un bătrîn doctor de casă în exercițiul funcțiunii.

Rîse vesel ca un copil :

— Mi-am dorit totdeauna ca într-o bună zi să-l pot lua cu mine pe Tubby, ipocritul ăla bătrîn.

— Ipocrit ? îngînă Jack.

— Bineînțeles ! rîse Cunningham. Se preface că ar fi un munte de gheață, că inima lui nu-i altceva decît o simplă seringă ; poate c-a reușit să vă înșele pe voi, cei de la Universitate, dar îi cunosc sensibilitatea mai bine decît el însuși.

Neștiind ce atitudine să ia, Jack preferă să zîmbească, fără a scoate o vorbă. Cineva de-al casei zărise mașina încă de la cotitură, și copiii ieșiră buluc pe ușă, în intîmpinarea lor.

— Ia te uită la ei !

Cunningham opri motorul și-ncepu să rîdă amuzat văzînd privirea năucită a lui Jack. Copiii se cățărau pe scara mașinii, vorbind toți deodată. Dolly, spuneau ei, putea acum să se așeze. Dolly a mîncat azi dimineață.

Dolly are o păpuşă nouă, cea mai frumoasă păpuşă, i-a cumpărat-o tata. Toţi i-au adus daruri.

— Bine, bine. Hai, daţi-vă jos, să pot deschide uşa.

— Eu i-am luat cîteva farfurii de la bazar ! ţipă Jimmie.

Jack mergea alături de ei, simţindu-se oarecum de prisos. Modul liber şi familiar al lui Cunningham de a se comporta cu copiii i se părea lipsit de demnitate. Aceşti copii aveau faţă de el tot atîta respect ca şi faţă de vînzătorul de limonadă din colţul străzii.

Intrară cu toţii în casă. Îi întîmpină o femeie îmbrăcată neglijent, cu dantura defectă, dar zîmbetul cu care se uita la Cunningham era plin de veneraţie şi de devotament.

— Doamnă Timmons, spuse Cunningham, acesta e prietenul meu, doctorul Beaven.

Îşi şterse mîna cu şorţul cafeniu şi o întinse lui Jack cu ezitare, în timp ce-l urmărea pe Cunningham cu o privire speriată.

— Nu, doamnă Timmons, se grăbi el s-o liniştească, totul e-n regulă. Doctorul Beaven n-a venit aici pentru consultaţie. Plecăm împreună la pescuit.

Scoase un suspin de uşurare şi zîmbi fericită. Atitudinea ei era niţeluş sfioasă. Cunningham vorbise de parcă ea ar fi fost alarmată că Dolly are nevoie de un specialist. Jack se întreba însă dacă nu cumva o speriase prezenţa lui. I se citea probabil pe faţă că dezaproba aceste purtări familiare. Mă rog — dacă lui Cunningham îi făcea plăcere acest soi de devotament — n-avea decît. Cît despre el, Jack prefera o comportare mai profesională. Cu tactica lui Cunningham, medicul riscă să-şi piardă respectul şi autoritatea în faţa bolnavilor, chiar dacă le dobîndeşte devotamentul şi simpatia .

Se duseră s-o vadă pe Dolly, care le întinse braţele. Cunningham se lăsă îmbrăţişat. O examină repede, schimbă grăbit în şoaptă cîteva cuvinte cu sora, apoi se aşeză într-un fotoliu vechi, care scîrţîi sub greutatea sa şi spuse :

— L-am adus pe doctorul Beaven, s-audă cum vă spuneţi lecţia.

Copiii se liniştiră îndată şi se strînseră în jurul său. Se vedea că ştiu ce urmează. Cunningham îi mai pusese la încercare şi altădată, şi erau nerăbdători să arate că ţin minte răspunsurile.

— Dacă Dolly nu se însănătoşea, ce s-ar fi întîmplat ? întrebă doctorul cu glas solemn.

— N-am fi fost fericiţi niciodată, răspunseră copiii în cor.

— Aşadar, acuma veţi fi cu toţii fericiţi ?

Glasurile îi răspunseră la unison.

— Mereu ?

— Mereu !

— Şi n-o să vă mai certaţi ?

— Nu !

— Îmi promiteţi cu jurămînt ?

Copiii ridicară mîinile.

— Atunci e bine, spuse Cunningham.

Se desprinse din mijlocul lor şi-şi făcu drum spre maşină, urmat de alaiul lor gălăgios.

— Dolly nu-şi dă seama — spuse Cunningham, după ce porniră din nou — dar accidentul ei a folosit întregii familii. Nici nu ştii ce adunătură de derbedei erau aceşti copii !

Toate aceste familiarităţi nu erau cîtuşi de puţin pe gustul lui Jack. Încercă să găsească un răspuns amabil, dar nu reuşi să inventeze nimic. Era dispus să admită că pentru familia Timmons era cît se poate de bine că au încetat certurile, dar nu era treaba unui medic să se îngrijească de aşa ceva. Poate că li se stricase instalaţia de apă, poate că ploaia curge prin acoperiş, poate că au de plătit o ipotecă. Ar fi admirabil ca toate treburile lor să se aranjeze, dar un medic nu avea ce căuta în toate acestea. Irosindu-şi vremea cu asemenea probleme, străine de profesiunea sa, şi-ar pierde treptat şi definitiv calitatea de om de ştiinţă. Nu-i posibil să faci de toate, fără să dăûnezi ştiinţei. Tubby avea dreptate !

— Trebuie să mă opresc o clipă şi la cabinetul meu, spuse Cunningham, apucînd pe o stradă aglomerată. Vrei să urci cu mine ?

Jack acceptă, deşi ar fi preferat să aştepte jos. Nu era curios să vadă acest cabinet. Şi-l putea închipui foarte uşor : o sală de aşteptare, o secretară-infirmieră, o odăiţă separată cu o masă şi un scaun mobil pentru consultaţii, un dulăpior de sticlă cu instrumente pentru intervenţii minore şi poate, în plus, o mică încăpere cu un pat pliant.

Se opriră la parkingul din spatele unui bloc modern cu cincisprezece etaje. Luară ascensorul, care îi duse pînă la ultimul etaj. Într-o sală vastă, cu un covor pe jos, se afla o masă la care şedea o tînără în halat alb. Lui Jack i se păru ciudat că secretara lui Cunningham îşi avea locul în holul de la intrare. Presupuse că îndeplineşte funcţia de secretară pentru mai mulţi medici. Dar se convinse imediat că fata era în serviciul exclusiv al lui Cunningham. Cabinetele sale ocupau întregul etaj.

— Să mergem în laborator, Beaven, spuse el. Am în curs o experienţă la care vreau să te uiţi puţin înainte de a pleca.

— Ai un laborator personal ? întrebă Jack uimit.

— Ei da, închipuieşte-ţi, răspunse Cunningham peste umăr, în timp ce-l conducea de-a lungul coridorului. Ai crezut cumva că aş fi un distribuitor de hapuri ?

Deschise o uşă şi intrară amîndoi într-o încăpere spaţioasă, echipată cu cele mai moderne aparate pentru investigaţii funcţionale.

— Fac o mică cercetare personală asupra pneumoniei interstiţiale, spuse Cunningham. Am obţinut ieri cîteva frotiuri interesante, recoltate de la un zidar. În oraşul acesta există o mulţime de meserii în care oamenii inhalează mult praf şi substanţe iritante. Dacă vrei, uită-te puţin la microscop.

Uluit, Jack îşi scoase pălăria de paie şi se apropie de masa aşezată la fereastra dinspre nord. Microscopul era un binocular Beck ! Ajustă mecanismul delicat şi îşi concentră atenţia asupra preparatului.

— E cel mai bun frotiu din cîte am obţinut, spuse Cunningham care se oprise alături de el.

Jack examină îndelung particulele infime, dar foarte semnificative, simţindu-se atît de mic, încît ar fi fost

mai la locul lui la celălalt capăt al microscopului. Gîndurile i se învîrtejeau în minte. Ar fi dorit să-i ceară iertare lui Cunningham pentru că-l judecase atît de greşit. Dar Cunningham nu ar fi acceptat aceste scuze şi relaţiile lor ar fi devenit penibile.

— Ai făcut numărătoarea... leucocitelor ? întrebă el.

— Da, şi asta mi-aduce aminte că trebuie să-i dau fetei notele astea să le bată la maşină. Cunningham adună de pe masă un maldăr de foi scrise cu creionul.

— Le-am făcut aseară, ea nu era aici.

Stînd însă aplecat asupra microscopului, Jack repetă maşinal :

— Aseară ?

— Da, după ce te-ai dus la culcare.

Jack îşi îndreptă trupul şi se uită la el cu admiraţie.

— Vi se întîmplă adesea să mai lucraţi noaptea, după ce aţi fost ocupat toată ziua ?

— În timpul nopţii poţi lucra mult mai bine. Cunningham se desprinse de privirea lui mustrătoare. Nu te întrerupe nimeni.

— Da, dar în felul acesta te distrugi, îl preveni Jack.

— Cred că dumneata procedezi la fel, nu ?

— Nu chiar la fel. În primul rînd nu am răspunderile dumitale. Şi apoi sînt mai tînăr. Un asemenea program îţi scurtează viaţa.

— Ei şi ? Nu ţin să stabilesc un record de longevitate.

Îl văzu coborînd treptele spitalului, plin de voioşie. Se distinse limpede pe chipul său că se simţea în vacanţă. Jack se aplecă şi-i deschise uşa maşinii.

— Îmi pare rău că te-am făcut să aştepţi, spuse Cunningham demarînd. Am aici un tip — Jim Gibson îi spuse — internat de trei luni, cu o fractură cominutivă la picior, infecţie, drenaj îndelungat şi dureros ; nu-i mai pasă dacă se face bine sau nu ; o nevastă cicălitoare, o fată fluşturatică. În parte şi din vina lui Jim. Piciorul e ultima dintre grijile lui — şi ultima dintre ale mele. Cred că luni îi voi da drumul acasă. Doctorul suspină, aducîndu-şi aminte : Am văzut de la început că n-are rost să drenăm piciorul infectat al lui Jim, dacă nu drenăm otrava care stăruie în această familie Gibson.

— Cred că n-aş fi bun de aşa ceva, recunoscu Jack, simţind că trebuie să spună ceva.

— Ba da, dacă ar fi nevoie. Face parte din meserie : este poate partea cea mai importantă. Chirurgia mea, socotesc uneori, are valoare tocmai pentru că-mi permite să pătrund în intimitatea unei familii. Reuşeşti cîteodată o operaţie, iar oamenii îşi închipuie că eşti în stare de tot felul de minuni. Ne privesc cu o încredere pe care n-o acordă nimănui. E măgulitor, desigur, dar trebuie să ştii s-o meriţi.

Blocat de alte maşini, Cunningham îşi concentră atenţia asupra volanului. Se lăsă o tăcere mai lungă. Cînd drumul redeveni liber, Jack spuse :

— N-am privit niciodată lucrurile din acest punct de vedere. Formaţia mea a urmat altă cale. Nu mi s-a întîmplat să mă interesez de viaţa particulară a pacienţilor.

— Pentru că nu te gîndeşti la ei ca la pacienţii *dumitale*. De obicei îţi sînt trimişi de alţi medici. Medicul de casă cunoaşte pacientul în cele mai mici amănunte. Dumneata preiei cazul deoarece eşti un expert, un specialist. Nu te consideri obligat să ştii altceva — şi nici nu vrei să ştii altceva — decît capitolul respectiv de patologie.

Lui Cunningham îi trecu deodată prin minte un gînd neaşteptat :

— Dar să ştii, Beaven : cred că dumneata ai avea mai multă posibilitate să-i influenţezi decît bătrînul medic de casă ! Şi uite cum : pacientul ţi-a fost trimis pentru că ştii mai mult decît medicul de casă. Dumneata eşti acela care faci minunea ! Bătrînul medic nu putea s-o facă ! El şi-a recunoscut incompetenţa şi ţi-a predat cazul. Iar *dumneata* ai săvîrşit minunea ! Pe Dumnezeul meu ! Dacă ai accepta să manifeşti un pic de interes pentru bunăstarea morală a pacientului dumitale, acesta te-ar urma supus ca un cîine !

Jack zîmbi oarecum jenat că i se atribuia un merit pe care nu-l avea. Situaţia i se părea caraghioasă, şi nu ştia ce atitudine să ia. În cele din urmă declară :

— N-aş putea spune că nu cred în reabilitarea socială — admise în cele din urmă —, dar e o problemă total diferită. Nu mă pot concentra asupra ei, consacrîndu-mă în acelaşi timp ştiinţei.

Cunningham întoarse capul spre Jack şi-l privi cu un zîmbet aproape prietenesc.

— Ce te face să crezi că reabilitarea socială n-ar fi o ştiinţă ? întrebă el cu glas liniştit. Beaven, ocupaţia fiecărui om trebuie să constituie în primul rînd un soi de pivot în jurul căruia să evolueze într-un anumit mediu, în care are de îndeplinit o anumită misiune faţă de umanitate. Chiar o ocupaţie obscură îi oferă destule posibilităţi pentru o activitate rodnică. Nu toată lumea are norocul meu, să facă o treabă folositoare, şi încă mai puţin norocul dumitale, pe care îl socot mai mare din motivele pe care le-am pomenit. Dar dacă un om vrea cu tot dinadinsul, el poate exercita o influenţă considerabilă, chiar dacă e un meseriaş de rînd. A fost odată un dulgher...

Cunningham lăsă fraza neterminată.

— Dumneata crezi în povestea asta ? întrebă Jack.

— În esenţă, da. Sigur că a fost împănată cu destule legende, bine intenţionate, dar, la drept vorbind, cu totul inutile.

— Te referi la minuni ?

Mergeau acum în cîmp deschis. Cunningham reduse puţin viteza. Jack îl aştepta tăcut să-şi urmeze firul gîndurilor.

— Dacă vrei, să nu vorbim deocamdată despre aceste minuni, spuse Cunningham meditativ. Să vorbim despre ale noastre. Ale dumitale şi ale mele. Dacă Jim Gibson ar fi fost cazul dumitale, tratat conform teoriei ce-o profesezi, ai fi spus surorii luni dimineaţa : „Gibson poate pleca astăzi după-amiază. Piciorul lui e vindecat". Iar sora l-ar fi ajutat să-şi pună pantalonii şi ar fi chemat un taxi.

Maşina îşi încetini şi mai mult mersul, gata să se oprească. Cunningham îşi puse palma pe genunchiul lui Jack şi se uită drept în ochii lui.

— Cînd o să-i dau drumul luni lui Jim Gibson, eu o să-i spun : „Ridică-te... şi umblă !", iar Gibson va şti că aştept din partea lui ceva mai mult decît o simplă mişcare *a aparatului locomotor !*

CAPITOLUL IX

Noaptea era rece şi parcă anume făcută ca să stai la poveşti, iar Cunningham avea de relatat ceva extrem de interesant. Era povestea cea mai ciudată şi cea mai captivantă din cîte auzise Jack; dar şi cea mai tulburătoare, pentru că pe măsură ce tovarăşul său îi dezvăluia faptele, China, chinezii şi, desigur Lan Ying se pierdeau tot mai mult în depărtare.

Aşa cum şedeau tolăniţi în faţa focului de vreascuri, în chiloţii lor de baie şi înfăşuraţi în pleduri, cei doi medici plecaţi în vacanţă alcătuiau un grup comic. Toate scaunele din singura încăpere a cabanei de bîrne, în afară de acelea pe care le ocupau ei, fuseseră dispuse pe două rînduri de fiecare parte a uriaşei vetre construite din bolovani, şi drapate grotesc cu tot felul de haine, ude leoarcă şi aburinde. Ploua cu găleata şi aerul — care toată ziua fusese teribil de fierbinte — se răcise simţitor.

Pe la orele trei, cerul se întunecase şi se apropiase parcă de pămînt, iar fulgerele începură să sfîşie faldurile albastre-purpurii ale norilor. Era un spectacol măreţ. Ropotele tot mai ameninţătoare ale tunetelor vesteau apropierea furtunii.

Jack se găsea în barcă, în mijlocul stihiilor dezlănţuite. În timp ce lupta din răsputeri să reţină în vîrful undiţei un biban ce se zbătea, se răsucea, sărea şi plonja cu un curaj admirabil — fără îndoială cel mai mare peşte care s-a lăsat vreodată înşelat de o muscă artificială — se gîndea că nu mai asistase vreodată la ceva asemănător.

Cunningham se ridicase în picioare şi trăsese în barcă ancora plină de mîl. Beaven apucă vîslele şi le prinse în

crăcanele lor scîrțîitoare. Furtuna devenea tot mai puternică.

— Ăsta-i bătrînul Richard Wagner ! — strigă Cunningham.

— Să fie arestat ! replică Jack, țipînd la rîndul său ca să acopere zgomotul. Tulbură liniștea publică !

— Este măreț ! Magnific ! — Cunningham întinse brațul spre cerul frămîntat de furtună, într-un gest de entuziasm.

Jack, reintroducînd cu o smucitură puternică în crăcana ei o vîslă care tocmai îi scăpase, îl încurajă :

— Îmi pare bine că-ți place !

La care Cunningham răspunse printr-o cuvîntare impresionantă :

— E limpede pentru oricine, declară el, că sufletul lui Wagner a realizat acest măreț spectacol. Toate procedeele wagneriene sînt puse la contribuție în această dezlănțuire a furtunii : amenințări și provocare, lovituri și atacuri, crescendo-uri care se încalecă pînă la epuizarea rezervelor, și atunci furtuna se retrage pentru a aduce din arsenalul ei alte tobe și talgere...

— Și apă — completă Jack.

— Apoi, continuă tovarășul său, netulburat, toată această oștire se oprește bombănind, ca să-și tragă sufletul o clipă, și se aruncă din nou la atac în cîmp deschis, cu toate forțele, galopînd nebunește, cu un tropot asurzitor și zăngănit de arme. Limbi de flăcări ! Explozii de bombe !... Extraordinar ! Fantastic !... Ăsta-i Wagner !...

— Și e umed — făcu Jack — tare, tare umed !

În lunga istorie a lumii nu mai plouase atît de tare... decît poate o singură dată. Vîslind voinicește pe lacul spuzit cu bășici, Jack, cu capul dat pe spate, ca apa de pe borurile pălăriei de paie să nu i se scurgă pe față, întreba cam la ce distanță se vedeau munții. Cunningham, cu o mînă expertă, tocmai curăța de solzi bibanul cel mare.

— E preferabil să taci, ca să nu obosești, îl sfătui el. Mai avem cam un kilometru. Nu-i nevoie să te uiți în jur.

Întoarse peștele pe partea cealaltă și continuă să-l curețe.

— Îţi spun eu cînd să te opreşti ca să nu te ciocneşti de debarcader.

— Parcă aş trage la galeră, bombăni Jack.

Toată după-amiaza şi-o petrecură făcînd glume şi tot felul de nebunii. Cunningham se dovedi un camarad fără pereche. Beaven, de obicei serios, îşi descoperea o veselie care-l încînta.

După un timp destul de lung, Cunningham începu să dea indicaţii pentru acostare. Rebegiţi şi istoviţi, păşiră din barcă pe podeţul şubred, descărcară bagajele şi, uzi pînă la piele, porniră cu paşi grei prin băltoace spre cabană.

Doctorul Cunningham era un bucătar priceput şi, chiar de n-ar fi fost, după peripeţiile acelei zile strachina uriaşă cu peşte ar fi fost înghiţită cu aceeaşi lăcomie.

După încheierea festinului şi strîngerea resturilor, cei doi tovarăşi, sătui şi mulţumiţi, mai aruncară cîteva vreascuri pe foc, îşi aprinseră pipele şi căzură de acord că lumea înconjurătoare — luată în ansamblu — poate fi privită cu bunăvoinţă.

— Ce-i drept, are micile ei imperfecţiuni, dar după cît se pare, observă Cunningham, nu-i mai rea decît oricare alta, ba poate chiar mai bună.

— Trebuie să te cred pe cuvînt, spuse Jack moleşit. Probabil că ai umblat prin lume mai mult decît mine.

— Dimpotrivă, răspunse Cunningham, devenind deodată serios. Asta-i unul din marile mele regrete. Toată viaţa m-a chinuit nostalgia călătoriilor, dar n-am fost nicăieri.

Jack recunoscu că şi el îşi dorise adesea să pornească spre alte zări, dar n-avea de gînd să se necăjească din pricina asta.

— Probabil că nu mi-e scris.

— Poate că nu-i scris pentru nici unul din noi, admise Cunningham, ne vine greu să plecăm. Dar sînt convins că individul care se învîrte în jurul unui singur pivot, descriind cercuri largi de cel mult o sută cincizeci de kilometri, evadînd ocazional la Detroit sau Chicago, pentru o zi sau două, dar fără să vadă cu adevărat lumea de afară, a pierdut cel mai frumos aspect al vieţii.

— Poate totuşi nu-i chiar atît de rău, spuse Jack gînditor. Dacă simţi nevoia unei schimbări de decor, ţinutul nostru îţi poate oferi tot ce doreşti. Dacă vrei să vezi alţi oameni, ei bine, avem pe aici străini destui. Nu-i nevoie să pleci în Italia.

Celălalt îşi menţinu punctul de vedere.

— Tocmai aici e răul, declară el. Avem tot felul de străini, dar ei nu reprezintă decît incomplet naţiunile lor. Ce-ai putea afla de pildă despre Cehoslovacia în timpul gărzilor dumitale de la spital ? Ce putem învăţa despre gîndirea etică şi estetică italiană de la un oarecare Dago, miner, care vine la consultaţia gratuită de la dispensar ?

Rămase tăcut cîteva clipe.

— Ascultă, Beaven, ceea ce-mi doresc cel mai mult, reluă Cunningham încet, accentuînd cuvintele, ceea ce sper să pot face într-o zi, este să văd China.

— De ce tocmai China ? Jack îşi schimbă poziţia şi ascultă atent.

— Nu mă gîndesc la China turiştilor, continuă Cunningham fără să dea atenţie întrebării, cu mulţimea de culi, procesiuni fantastice, temple, ceainării, prăvălii cu antichităţi, jonci, zgomote stridente. Nu, nu-mi trebuie aşa ceva ! Vreau să văd o familie chinezească în intimitate, să trăiesc cîtva timp acolo şi s-o cunosc mai bine.

— Cred că ar fi destul de greu, spuse Jack. Dar cine ţi-a băgat în cap aşa ceva ?

Se străduia să vorbească pe un ton nepăsător. Cunningham se ridică în picioare şi aţîţă focul, apoi se întoarse la locul său, îşi întinse picioarele şi-şi reaprinse pipa.

— Ia spune-mi, Beaven, ce ştii dumneata despre viaţa lui Audrey Hilton ?

— Aproape nimic. Mi-a spus doar că a fost crescută acolo.

— Te interesează ?

— Sigur că da. De ce nu ? Daţi-i drumul.

La începutul povestirii sale, Cunningham repetă cele cîteva amănunte pe care Jack le mai auzise. Sen Ling, un negustor chinez bogat şi cultivat, profund jignit de dispre-

ţul şi batjocura de care se lovise în Statele Unite şi pe bordul vasului care îl ducea spre casă, găsise o atitudine plină de bunăvoinţă la căpitanul Hilton, comandantul vasului. Cu un tact desăvîrşit, acesta îl invitase în cabina sa, pe puntea de comandă, îl tratase cu respect şi distincţie. Pentru toate acestea, Sen Ling îi rămase profund recunoscător.

— Nu cunosc exact motivele lui Hilton. Poate înţelesese că bătrînul şi sensibilul chinez suferise o umilinţă cruntă şi dorea să salveze aparenţele. Pe de altă parte, Hilton dăduse dovadă de multă diplomaţie în relaţiile sale oficiale la Hong Kong şi spera că bunăvoinţa lui Sen Ling îi va fi de ajutor pentru societatea de navigaţie. În orice caz, aşa au evoluat lucrurile. La moartea sa, căpitanul era un om înstărit. Fusese apreciat şi primise diverse gratificaţii substanţiale din partea firmei. Ani de zile, Hilton transportase cele mai bănoase încărcături în cadrul serviciului Trans-Pacific. Sen Ling răspîndise printre ai săi vestea că Hilton le era prieten.

Mai mult : atenţiile lui Hilton faţă de bătrînul negustor îl impresionară atît de mult, încît nu uita niciodată să vină pe chei în întîmpinarea vasului. Uneori, din cauza obligaţiilor de serviciu, căpitanul întîrzia cîte trei-patru ore, dar cînd cobora pe chei îl găsea totdeauna pe Sen Ling, aşteptîndu-l. Chinezul insista ca Hilton să vină la el acasă şi să-i fie oaspete, dar luni de-a rîndul aceste invitaţii au fost refuzate. Căpitanul era ocupat, şi probabil că nici nu dorea să accepte o astfel de invitaţie. Totuşi, într-un rînd se învoi să-l însoţească, dîndu-şi seama că l-ar fi jignit pe Sen Ling, refuzîndu-i ospitalitatea. Poate a făcut-o şi în interes de afaceri. Ceea ce vreau să subliniez e că Hilton n-a depus nici un efort ca să se impună în stima lui Sen Ling.

— Poate tocmai de aceea ţinea chinezul la el, sugeră Jack.

— S-ar putea... În orice caz, ulterior, Henry Hilton nu s-a mai lăsat niciodată rugat. Se poate presupune că de atunci motivele sale — oricare ar fi fost ele la început — erau degajate de orice interes comercial. Negustorul îl aştepta totdeauna la sosire cu o litieră luxoasă, iar bătrînul Hilton se grăbea să se urce într-însa pentru a fi

purtat de-a lungul străzilor întortocheate spre frumoasa casă a lui Sen Ling, așezată pe costișa colinei ce domină orașul.

— Probabil că reușise să se adapteze la obiceiurile și tradițiile casei lui Sen Ling, reflectă Jack, altfel nu s-ar fi simțit atît de bine.

Cunningham încuviință din cap.

— Bineînțeles... Și, în plus, datorită faptului că fusese vreme îndelungată în legături de afaceri cu negustorii chinezi, Hilton ajunsese să le cunoască destul de bine obiceiurile. Cu toate acestea, Sen Ling nu era în nici un caz omul în care căpitanul ar fi putut citi de la prima vedere ca într-o carte deschisă. Era o fire interiorizată, și Hilton, care-l vizita de mai bine de trei ani, află abia mai tîrziu și doar printr-o simplă întîmplare că negustorul era un mare filantrop. Se spunea despre el, de pildă, că-i unul din cei mai darnici donatori de fonduri pentru Spitalul britanic și că întreținea un grup de tineri chinezi care-și făceau studiile medicale în Anglia.

— De ce în Anglia, care-i atît de departe ?

— N-aș putea să-ți spun. Poate că experiența nefericită a lui Sen Ling în Statele Unite a determinat acest lucru. În orice caz, Hilton descoperi că prietenul său chinez — deși ținea cu strictețe la obiceiurile țării sale — încuraja pătrunderea unor cunoștințe noi, care puteau să contribuie la bunăstarea generală a Chinei. Marea sa generozitate față de spital este cea mai bună dovadă și, afară de asta, ea deține un rol important în această povestire.

Cunningham își umplu pipa cu tutun din punga pe care i-o trecu lui Jack. Focul abia mai pîlpîia în vatră, și Jack îl ațîță. Avea impresia că primul capitol al povestirii se încheiase. Fusese destul de interesant, dar era nerăbdător să audă urmarea despre Audrey.

— Sînt convins, continuă Cunningham, că Sen Ling se bucura de o mare influență la Hong Kong, atît printre străini, cît și printre chinezi. Trebuie spus că, la hotarul dintre cele două secole, China trecea printr-o perioadă destul de tulbure. Țara era zguduită de răscoala boxerilor. Nu știu cum a procedat Sen Ling, dar Spitalul britanic din Hong Kong a fost una dintre puținele instituții care nu

şi-a întrerupt activitatea în acele zile zbuciumate. De mai bine de un an, comerţul cu străinii era întrerupt, transportul maritim dezorganizat, viaţa nesigură. Din motive nelămurite, vasul lui Henry Hilton reuşea să păstreze un program relativ normal, spre deosebire de toate celelalte vapoare care brăzdau mările Chinei. Faptul că Hilton era de origine engleză nu avea desigur vreo legătură. Pe vremea aceea, ostilitatea chinezilor se manifesta mai puternic faţă de Anglia decît faţă de Statele Unite.

Dar în acea perioadă, Henry refuză statornic ospitalitatea lui Sen Ling, nevrînd să-şi pună prietenul într-o situaţie delicată. După înăbuşirea răscoalei îşi reluară legăturile din trecut, care deveniră şi mai strînse după vremelnica lor întrerupere.

Sen Ling avea patru fii şi o singură soţie. Monogamia sa era privită de cei apropiaţi ca un fel de excentricitate.

— Văd că eşti foarte bine informat asupra tuturor amănuntelor, interveni Jack. De unde ai aflat astea ?

Cunningham zîmbi înveselit, în timp ce-şi aducea aminte :

— Povestea mea e alcătuită din fragmente aduse de Audrey şi sora ei, dar cele mai multe furnizate de Ted King, soţul decedat al Claudiei. Tatăl lui Ted fusese ofiţer secund pe vasul comandat de Henry Hilton — şi totodată prietenul lui cel mai apropiat vreme de doisprezece ani. Aşa s-au întîlnit Ted şi Claudia. Şi această poveste nu e lipsită de interes, dar nu vreau să te plictisesc cu ea acum.

— Dimpotrivă, zise Jack. Spune mai departe.

— Ia să vedem, unde am rămas ?... A, da, Sen Ling avea o singură soţie, patru fii şi o mulţime de unchi mătuşi, veri, nepoţi şi nepoate. Se spune că atunci cînd se adunau cu toţii de sărbători, familia alcătuia un tablou impresionant.

— Oamenii aceştia locuiau cu toţii împreună ?

— Într-un singur domeniu vast, înconjurat de un zid înalt şi porţi splendide. Deşi, după cîte înţeleg, aceste clădiri mari sînt amplasate în aşa fel ca — în ciuda numeroşilor locatari — fiecare grup al marii familii să-şi poată trăi viaţa în linişte, după cum doreşte... Dar văd că am început s-o cam lungesc. Sper că nu te plictiseşti.

— Nici o vorbă de așa ceva ! Sînt numai urechi.

— Claudia Hilton s-a născut în 1896 la San Francisco. Mama ei a avut o sarcină grea care i-a zdruncinat serios sănătatea pentru mulți ani de zile. În cîteva rînduri a trebuit să fie internată în spital, iar fetița a fost trimisă într-un pension lîngă Monterey. Soții Hilton au fost preveniți că ar fi mai bine să nu mai aibă alți copii. Nu cunosc exact diagnosticul, dar, după cum știi, în asemenea cazuri, cauzele pot fi multiple.

În 1904, doamna Hilton și-a dat seama că a rămas din nou însărcinată. Bineînțeles, soțul ei era foarte îngrijorat. Nu putea să renunțe la slujbă, mai ales în acea perioadă, deoarece treburile în China erau încurcate. Medicul de bord, căruia Henry îi împărtăși temerile sale, îl sfătui să-și ducă soția la Honolulu, unde s-ar putea să se simtă mai bine. Așa că au dus-o acolo, dar ea era și mai singură și înspăimîntată. Într-un rînd, spre sfîrșitul sarcinii, Henry a găsit-o într-o stare de enervare atît de neobișnuită, încît medicul de bord i-a recomandat s-o ia cu ei pe vapor. Cînd au ajuns la Hong Kong, starea doamnei Hilton reclama îngrijiri pe care nu le putea găsi pe bordul unui vas, aș că au internat-o în spital.

— Probabil că al lui Sen Ling ? presupuse Jack.

Cunningham dădu din cap.

— Exact, și familia lui Sen Ling se arăta foarte afectată. Henry Hilton trebuia să plece peste o săptămînă. Îl asigurară că vor avea toată grija pentru ca doamnei Hilton să i se acorde cea mai mare atenție. Cu multă părere de rău, căpitanul părăsi portul. Pe vremea aceea nu se inventase încă radioul. Cînd ajunse la San Francisco îl aștepta o telegramă de la Sen Ling. Erau doar cîteva rînduri :

„A fost îngropată alături de străbunii mei. Fetița dumitale este în casa noastră".

Beaven scoase o exclamație de uimire :

— Au luat-o la ei ?

— Întocmai. I-au angajat o doică la spital. Nimeni nu știe ce s-a întîmplat cînd Hilton a sosit din nou la Hong Kong și și-a văzut fiica. Cred că a fost o scenă

sfîşietoare. Doamna Sen Ling era încîntată să aibă în casă o fetiţă mică ; deşi era mulţumită că toţi copiii ei fuseseră băieţi, îşi dorea fireşte şi o fetiţă. În împrejurările acelea era evident că fetiţa urma să rămînă un timp în China. Henry nu mai avea un cămin al său. Pentru Claudia era mult mai bine să stea la pension decît acasă, în grija unei menajere. Data următoare cînd a venit la Hong Kong, Henry i-a spus doamnei Sen Ling că doreşte să-i dea fetiţei numele de Audrey ; pe care îl purtase şi mama ei. Doamna Sen Ling zîmbi şi se uită întrebător la soţul ei.

— Domnule căpitan, fetiţa ar trebui să aibă două nume, spuse Sen Ling ; dumneata o vei chema Audrey, iar noi te rugăm să ne dai voie să-i spunem Lan Ying.

— Numele ăsta înseamnă ceva ? întrebă Jack.

— Da, dar nu ştiu ce anume.

— Ea n-a vrut să-ţi spună ? întrebă Jack din nou, încercînd să-şi stăpînească tremurul glasului.

— Nu, şi nici Claudia nu ştie. Am întrebat-o.

Jack strînse dinţii aproape să spargă pipa. Aşadar, nici propria ei soră nu ştia. Şi totuşi s-ar putea ca Audrey să-i spună *lui !*

— Beaven, începe să-mi fie frig. De altfel, cred că ţi-am povestit cam tot ce era de spus, în afară de faptul că fata a venit în Statele Unite abia acum trei ani. Nemulţumirea Claudiei de-a o şti în China ajunsese aproape o obsesie. Nu se mai gîndea şi nu mai vorbea decît despre asta. În cele din urmă m-a convins să-i scriu că sînt de părere — şi era adevărat, Dumnezeu mi-e martor — ca Audrey să revină în patrie, cel puţin într-o vizită, altfel Claudia să va îmbolnăvi. Şi astfel, Sen Ling şi soţia sa au adus-o aici. Au făcut drumul la întoarcere pe o altă rută şi s-au oprit un timp în Anglia, unde Sen Ling avea nişte afaceri pe care ţinea să le rezolve personal.

— Asta explică ceva, spuse Jack. Cînd a fost la noi în spital, Audrey numise ascensorul „lift". E un cuvînt englezesc, nu-i aşa ?

— Ai o memorie remarcabilă, observă amuzat Cunningham. În orice caz, Audrey n-a trebuit să meargă la Londra pentru a învăţa că „ascensorul" este „lift". După

cum ştii, Hong Kong e un oraş în bună parte englez. Mulţi copii pe care i-a cunoscut ea erau tot atît de englezi ca şi John Bull [1].

— Prin urmare, a avut totuşi relaţii cu cetăţeni de limbă engleză ? Am dedus, din modul cum pronunţă unele cuvinte, c-a învăţat engleza mai mult din cărţi decît din conversaţie. Are obiceiul să accentueze ciudat ultimele silabe.

Cunningham rîse.

— Într-adevăr, Beaven, ai observat exact. Ei bine, aceste mici deprinderi nostime i-au rămas de la o guvernantă pe care i-a angajat-o Sen Ling. Femeia era de origine franceză şi vorbea cu Audrey franţuzeşte — şi englezeşte — dar aşa cum vorbesc de obicei franţuzoaicele. Uneori Audrey îşi alcătuieşte frazele într-un mod care arată că e mai familiarizată cu sintaxa franceză.

Cunningham se opri o clipă.

— Vei avea ocazia să constaţi foarte curînd că Audrey nu se va simţi niciodată mulţumită în afară de hotarele Chinei. Dintr-un anumit punct de vedere, situaţia asta e cît se poate de proastă. Ce se va alege de viaţa ei ? Nu s-ar putea gîndi să se mărite cu un chinez, oricît de mult respect ar avea faţă de el, iar dacă un american se va căsători cu ea, va fi obligat să-i refacă în întregime structura sufletească, ceea ce-i va altera în mod inevitabil personalitatea ; sau, eventual...

Urmă o lungă tăcere, înainte ca Jack să îndrăznească să-l întrebe :

— Sau eventual... ce ?

Cunningham făcu un gest cu care vru să-i dea să înţeleagă că nici el nu ştie ce se va întîmpla, apoi murmură :

— Sau, eventual... să devină el însuşi chinez.

Vreme de cîteva minute nici unul dintre ei nu mai zise nimic. Apoi Cunningham se ridică şi îngrămădi cu vătraiul jarul în sobă. Jack îl urmărea absent.

— Am socotit că trebuie să-ţi spun toate astea, declară doctorul.

---

[1] Poreclă dată englezului tipic *(n. red.)*.

Nu-i veni tocmai uşor să-l informeze pe Cunningham despre întîlnirea pe care o avea cu Audrey. Dacă n-ar fi considerat-o ca o lipsă de politeţe, Jack ar fi preferat să nu-i spună nimic. Dar n-avea încotro. Putea să amîne, dar pînă la urmă tot trebuia să-i spună.

Motivul principal al reticenţei sale era îndoiala ce-l frămînta, dacă avea dreptul s-o mai vadă pe Audrey. Nu era vorba de o simplă nesocotinţă, căci îşi dădea perfect de bine seama că dacă va continua să se lase sedus de farmecul şi drăgălăşenia acestei fete încîntătoare, risca să tulbure desfăşurarea existenţei sale ; fără a mai vorbi de greşeala pe care ar comite-o — şi lucrul părea inevitabil — dezvăluindu-şi adînca simpatie pentru ea.

Programul pe care şi-l trasase cu ani în urmă şi pe care îl respectase cu o fidelitate statornică nu admitea decît un singur scop — slujirea Ştiinţei. Respingînd orice compromis, îşi formase în mod deliberat convingerea că nu-şi va putea îndeplini munca decît dacă îi va acorda întreaga atenţie. Renunţase cu hotărîre la ideea de a-şi întemeia un cămin şi de a-şi asuma o serie de griji inerente care i-ar fi solicitat tot mai mult timpul şi interesul. Fericirea casnică nu putea coexista cu ambiţia sa.

Îngăduindu-şi să visez la Audrey, avea impresia că nu violează pactul încheiat cu sine însuşi. Va avea grijă, îşi spunea, ca toate astea să rămînă fără consecinţe. Desigur, n-a fost vina lui dacă împrejurările — direct legate de îndatoririle sale profesionale — l-au pus faţă în faţă cu această fiinţă minunată. Întrevederea lor la hotelul „Livingstone" nu fusese altceva decît un act de curtoazie, firesc în asemenea ocazii. Excursia era de asemenea foarte explicabilă. Nu fusese oare sfătuit s-o întreprindă ? N-a fost ideea lui ; Shane i-o sugerase, pretinzînd că avea nevoie de cîteva zile de odihnă ca să fie în formă pentru munca ce-l aştepta. Şi nici ideea vizitei la Cunningham nu-i aparţinea. Fusese propunerea lui Osgood — ca să găsească un loc bun de pescuit şi nimic mai mult. Iar dacă Audrey se afla printre invitaţii familiei Cunningham, el nu era cîtuşi de puţin răspunzător.

Nu se putea să fie bădăran, nu-i aşa ? Ştiinţa nu permitea omului să fie grosolan şi nesociabil. Cea mai elementară politeţe, îl obliga să se scuze că fusese nevoit

să plece în mijlocul povestirii. Era un lucru destul de firesc, nu-i aşa ? să spună că ar dori s-audă urmarea. Cineva putea fi om de ştiinţă şi totodată om de lume. Şi dacă Audrey i-a dat un motiv plauzibil, de ce nu putea să-i încheie povestirea în prezenţa surorii sale, ce altceva putea el să facă, decît să propună o convorbire între patru ochi ? Totul era cît se poate de limpede. În timpul acesta, undeva în străfundul sufletului său, un glas tainic rînjea, bătîndu-şi joc de toate argumentele sale, îndemnîndu-l să înşire mereu alte justificări.

Dar una era să-şi explice lui însuşi concursul de împrejurări care au dus la întîlnirea cu Audrey şi lipsa evidentă a unui gînd ascuns în propunerea de-a o vedea între patru ochi, şi alta era să-i spună lui Bill Cunningham : „Azi după-amiază fac o plimbare cu Audrey Hilton". Nu putea să-şi organizeze argumentele şi scuzele spre a-l convinge pe Cunningham că totul s-a petrecut în modul cel mai firesc. Ar suna caraghios. Iar glasul său lăuntric observa ironic : „Ar suna caraghios, pentru că eşti ridicol, şi nimeni n-o ştie mai bine ca tine".

— M-am înţeles cu Audrey să facem împreună o plimbare cu maşina azi după-amiază, declară Jack cînd ajunseseră la vreo doi kilometri de oraş.

— Ştiu, mi-a spus Edith, zise Cunningham. A poftit-o astăzi pe Audrey să meargă cu ea la o petrecere în aer liber, dar ea s-a scuzat că nu poate veni pentru că a promis să iasă cu dumneata. Sper că va fi o plimbare plăcută şi că veţi avea vreme frumoasă. Vă aşteptăm diseară la noi. Vă întoarceţi pînă la cină, nu-i aşa ?

— Mulţumesc. N-aş vrea să abuzez de ospitalitatea voastră. Mîine plec acasă, să m-apuc iar de treabă. Nu sînt obişnuit cu vacanţele. Mă simt parcă vinovat că-mi neglijez munca.

— După părerea mea, spuse Cunningham, orice om angajat într-o profesiune ca a noastră, atît de epuizantă pentru sistemul nervos, poate da un randament mai bun în unsprezece luni decît în douăsprezece. Nu există om care să aibă o mai mare nevoie de concediu — şi nu există om care să aibă mai puţine posibilităţi de a-l lua.

Jack se declară pe deplin de acord :

— M-am întrebat adesea, adăugă el, dacă în loc să tragi din greu unsprezece luni și să lipsești apoi o lună de zile, riscînd să-ți pierzi îndemînarea, n-ar fi oare mai bine să-ți iei mai des cîte 2—3 zile libere.

— Uite că am ajuns acasă. Bill conduse mașina spre garaj. Acum să îmbucăm repede ceva și să ne vedem fiecare de-ale noastre. Edith nu-i acasă. Trebuie să fie la petrecere. De altfel a luat parte la organizarea ei. Ne vom vedea cu ea diseară.

După ce mîncă în grabă, Cunningham plecă fără să mai zăbovească. Jack îmbrăcă cu grijă un costum sport, aruncînd din cînd în cînd o privire spre ceasornicul de pe comodă. De teamă că a rămas neîntors, îl învîrti de cîteva ori. E curios, își spuse privindu-se în oglindă în timp ce-și înnoda cravata pentru a doua oară, cum timpul pare să stea pe loc în anumite ocazii, și cît de iute trece în altele. Pe semne că mintea noastră nu dispune de aceleași instrumente de precizie pentru măsurarea timpului. Trei minute cînd aștepți să fiarbă un ou și trei minute pentru o convorbire telefonică interurbană nu sînt deloc echivalente. Un individ știe din experiență ce greutate poate ridica, cît de repede poate să alerge, cît de departe poate să sară ; cunoaște aproape la milimetru lungimea și lățimea automobilului său ; știe cu certitudine dacă poate să se strecoare pe o stradă îngustă înțesată de mașini ; își dă seama dacă e posibil sau nu să parcheze undeva, dar e incapabil să aprecieze valoarea relativă a minutelor. Avînd doar o singură viață de trăit și timpul fiindu-i extrem de limitat, e totuși ciudat cum de n-a reușit omul să-și dezvolte un simț mai precis al timpului, care să-l ajute la o mai bună chivernisire a acestui dar, cel mai de preț, dintre toate. Și din nou glasul lăuntric îl apostrofă : „Dacă vrei să știi de ce filozofezi pe această temă, am să-ți spun eu : încerci și-ți abați gîndurile de la întîlnirea cu Audrey — pentru că ți-e teamă de ea. Dorești s-o vezi — dar nu știi ce să-i spui. Te-ai îndrăgostit de ea — și-ți dai seama că nu trebuie s-o iubești. Ai vrea să-i cunoști sentimentele față de tine — și nădăjduiești să-i placi și tu. Ba chiar ești convins că-i placi. Dar dacă-i așa, ce-ai de gînd să faci mai departe ?“

Maşina răspundea prompt comenzilor, promiţînd să se comporte bine. Adresa lui Audrey nu era greu de găsit. Locuia într-o casă spaţioasă, gen vilă. Îl întîmpină la uşă, gata îmbrăcată pentru plimbare. Costumul ei alb de flanelă, bine tăiat după moda americană, îi punea în valoare silueta, mai bine decît toaleta chinezească largă, pe care o purtase în seara convorbirii lor, întreruptă atît de brusc, la hotelul „Livingstone". O eşarfă roşie sublinia negrul intens al părului ei, iar o panglică îngustă de mătase albă îi strîngea bretonul pe fruntea neobişnuit de albă. Îi întinse mîna şi-i zîmbi într-un fel care făcu să-i tresară inima în piept. Fata nu încerca să se prefacă ; aştepta cu nerăbdare venirea lui şi nu se sfia să i-o arate.

— Îmi pare rău că n-ai să-l vezi pe Teddy, zise ea, a plecat sîmbătă într-o tabără de copii. E voinic şi vesel. Mergem ?

Ridică spre el întrebătoare ochii ei căprui şi făcu o mişcare cu capul, îndemnîndu-l să se grăbească. Era ca şi cum s-ar fi cunoscut de mult, şi nu mai era cazul să se arate rezervată. Jack simţi că i se încălzeşte inima la acest mic semn de încredere. Într-un fel nedefinit, Audrey se lăsa cu totul în grija lui. Încercă un sentiment de mîndrie, care aducea foarte mult cu mîndria de stăpîn.

Jack coborî capota maşinii. Audrey mergea pentru prima oară într-o maşină deschisă. Senzaţia de libertate îi dădea aripi, şi ea îşi exprima bucuria cu atîta exuberanţă, încît Jack se gîndi că această fată o fi dus pînă atunci o viaţă destul de retrasă. O întrebă dacă avea vreo preferinţă unde să meargă. „Oriunde" răspunse ea prompt.

Şi astfel, lăsînd în urma lor oraşul, Jack alese drumul pe care se întorsese ceva mai înainte din excursia făcută împreună cu Cunningham. Şoseaua traversa o regiune împădurită, de-a lungul unor lacuri mărunte, care străluceau în soarele după-amiezii. Maşina înainta încet fără zgomot, pe sub umbra deasă a brazilor înalţi. Audrey, cu buzele întredeschise, respira cu nesaţ aerul înmiresmat. Clătină capul uimită ; aproape nu-i venea să creadă că poate exista o frumuseţe atît de nebănuită şi de încîntătoare.

— Mi se pare că nu ţi s-a întîmplat prea des să te afli în mijlocul naturii, observă Jack.

— Într-adevăr, sora mea e totdeauna ocupată în timpul zilei, iar eu nu ştiu să conduc maşina.

— Ar trebui să ai o maşină mică. Ai putea să fii mai liberă în felul acesta.

— Unele persoane nu sînt sortite să fie libere spuse ea, şi cred că sînt una dintre acestea.

— De ce ? în timpul cît ai stat în China nu te-ai bucurat de libertate ?

— Sigur că nu. Fetele chineze, mai ales în casele care respectă vechile tradiţii, duc o viaţă foarte izolată şi ferită. Dar pe vremea aceea nu-mi dădeam seama de asta. În Statele Unite e cu totul altfel. Aproape toată lumea se bucură de mai multă libertate.

— Afară de dumneata ? întrebă Jack cu simpatie.

— Poate că-i din vina mea, mărturisi Audrey. Îmi vine greu să mă adaptez obiceiurilor americane. Nu cunosc prea multă lume, iar sora mea, ştiind că n-am prea avut ocazia să fiu independentă, se poartă cu mine de parcă aş fi un copilaş.

— Trebuie să punem capăt acestei situaţii, declară Jack categoric. Să-i spui surorii dumitale că nu mai eşti copil.

— Mi-e teamă că nu va înţelege.

— Ai face bine să te emancipezi cît mai repede, înainte ca ea să-ţi distrugă personalitatea.

Audrey rîse, oarecum stînjenită.

— Cred că-i tocmai ceea ce fac acum. Mă simt vinovată. Claudia n-ar fi de acord cu asta, absolut deloc. De aceea nu i-am spus nimic. Este o senzaţie ciudată, adăugă ea, să evadezi din tine însuţi.

Rămase mirată cînd Jack îi mărturisi la rîndul său, pe un ton conspirativ, că şi el se bucură de senzaţia unei libertăţi neobişnuite.

— Am o viaţă foarte strictă, îi spuse. Dacă îţi savurezi ora de libertate furată, te asigur că şi cu mine se întîmplă la fel.

— Vrei să spui că munca la spital şi la Facultatea de medicină îţi ia tot timpul ? întrebă ea curioasă. Nu crezi că e un sacrificiu prea mare ?

— La drept vorbind, explică Jack, mi-am întocmit singur programul de lucru. Este o poveste lungă, şi n-am să te plictisesc cu ea. Ziua e prea frumoasă ca s-o stric cu asemenea amintiri neplăcute.

— Te rog, stărui Audrey cu blîndeţe. Aş vrea să cunosc aceste amănunte, dacă vrei să mi le spui.

Maşina îşi încetini mersul.

— Cînd am intrat la Facultatea de medicină ca student, aveam aproximativ aceleaşi idei asupra muncii mele viitoare ca şi majoritatea colegilor mei. Aveam o înclinaţie firească pentru cercetarea ştiinţifică şi priveam cu interes studiile medicale, dar nu mi-am închipuit vreodată că mă voi lăsa dominat de profesiune în aşa măsură încît nimic altceva să nu-şi mai găsească loc în preocupările mele.

— Şi apoi deodată a intervenit ceva ? îl încurajă Audrey.

— Da, dar nu ceea ce-ţi închipui. Mulţi oameni s-au consacrat unei cauze sau unei misiuni cu un devotament exclusiv datorită unei decepţii, unei dragoste nefericite de pildă. Dar nu este cazul meu. Mi-am urmat viaţa firească de student fără încurcături şi complicaţii care să-mi afecteze emotivitatea. Nu, ceea ce a determinat cursul vieţii mele a fost o cuvîntare ţinută în faţa clasei, chiar în prima zi, de un strălucit profesor al facultăţii. Tabloul pe care ni l-a schiţat el, al unei vieţi consacrate ştiinţei, m-a zguduit profund. Pentru a atinge cea mai mare eficienţă în această carieră, spunea acest profesor, nu-i suficient să-ţi impui o autodisciplină severă — în ce priveşte obişnuinţele, orele de muncă şi renunţarea la orice fel de distracţii —, ci să faci în aşa fel ca această autodisciplină să devină o a doua natură.

— Înţeleg, observă Audrey. În felul ăsta nu-ţi vei irosi momente preţioase, regretînd ceea ce ai pierdut.

— Întocmai ! declară Jack, plăcut surprins de perspicacitatea ei.

— Şi dumneata ai făcut-o ? întrebă ea. Te şi văd făcînd aşa ceva ! Nu ţi-a fost greu ?

— Ba da, dar n-a trecut mult şi-am început să mă mîndresc cu asta, ca omul care strînge bani. Prima mie se adună cel mai greu.

— Şi după aceea omul devine un zgîrcit, sugeră ea zîmbind.

— Bănuiesc că aşa se întîmplă, încuviinţă Jack. Nu m-am gîndit vreodată prea mult la bani, şi nu-mi prea dau seama cînd economia devine zgîrcenie.

— Nici n-ai avut nevoie să te gîndeşti prea mult la bani dacă nu te-ai dus niciodată nicăieri şi n-ai făcut altceva decît să munceşti. Aşa că după o vreme — Audrey făcu o mişcare cu capul, solicitîndu-l să răspundă — nici nu te-a mai chinuit regretul pentru ceea ce ai pierdut.

Jack rămase o clipă gînditor :

— De fapt, n-aş putea spune că nu erau şi zile în care eram nemulţumit ; dar, în general, munca m-a interesat atît de mult încît nimic nu mai avea importanţă în ochii mei.

Se întoarse spre ea cu un zîmbet care promitea o mărturisire :

— Hai să vorbim, de pildă, de fete. Nu există nimic care ar putea tulbura mai mult sufletul unui tînăr decît o dragoste. Şi atunci, pentru a evita această eventualitate, am luat hotărîrea să ignorez cu desăvîrşire existenţa femeilor.

Audrey îşi întoarse privirea şi nu zise nimic. Jack continuă :

— Aşa că, asta e de fapt pentru mine o oră de libertate furată. Rîse puţin intimidat. Dumneata ai fugit de Claudia, iar eu...

— Iar dumneata ai fugit de dumneata însuţi, preciză Audrey.

— Da, cam aşa ceva.

— Şi totuşi — Audrey îl privi cu un zîmbet deschis — dumneata ai o scuză atît de bună, domnule doctor. La urma urmei, nu faci decît să-ţi continui cercetările. M-ai invitat ca să-ţi spun restul povestirii despre viaţa mea în China. Poate n-ar fi rău — adăugă ea gînditoare — să ai din cînd în cînd cîte un pacient chinez, nu crezi ?

Jack îi cercetă ochii o clipă, dar nu citi în ei nici urmă de maliţiozitate.

— Într-adevăr, replică el liniştit. S-ar putea şi aşa ceva. Dar n-ai vrea să continui povestirea ? Sînt foarte nerăbdător s-o ascult.

— Nu prea ştiu de unde să încep. Glasul ei vibra înduioşat cînd îşi reluă strania poveste. Jack o cunoştea deja în buna parte de la Cunningham, dar nu-i spuse nimic. O ascultă atent cînd îi vorbi despre împrejurările neobişnuite ale naşterii sale la Hong Kong şi ale adopţiunii de către familia Sen Ling. Maşina se oprise la o cotitură a drumului, într-un luminiş de unde se deschidea o privelişte splendidă asupra lacului argintiu, încreţit de briza după-amiezii.

— Povesteşte-mi ceva despre copilăria dumitale, o îndemnă Jack, după ce Audrey termină prologul vieţii ei. Nu ştiu aproape nimic despre viaţa din China. Dacă ar fi să mă iau după cunoştinţele mele, puteai tot atît de bine să te fi născut pe Lună. Ţi-a venit greu să înveţi limba chineză ?

Audrey rîse amuzată.

— Ce caraghios ! exclamă ea. Doar e limba mea maternă. Nu cred că mi-a venit mai greu decît ţi-a venit dumitale să înveţi limba engleză cînd erai copil mic, domnule doctor Beaven. Şi cu o lucire veselă în ochii ei căprui adăugă : Îmi închipui că ai fost şi dumneata copil cîndva, nu-i aşa ? Eşti un om atît de serios încît încep să nu mai fiu prea sigură.

Jack începu să rîdă pentru a-i dovedi că nu era chiar atît de serios pe cît părea, şi Audrey îşi urmă povestirea :

— Îmi aduc aminte foarte limpede de primii mei papuci — spuse ea visătoare. Erau roşii şi aveau nişte capete de pisici gri pictate în vîrf, asta ca să nu cad, înţelegi ? Pisicile cad întotdeauna în picioare.

— Vrei să spui că familia credea cu adevărat aşa ceva ?

— Bineînţeles că nu. Audrey respinse zîmbitoare această bănuială. Adică vreau să spun — se grăbi ea să precizeze — mama mea nu credea în aceste lucruri şi nici înţeleptul Sen Ling. Dar vechile mituri sînt înrădăcinate adînc, iar simbolurile străbune sînt respectate. Poate că Shun-cheng credea în puterea pisicilor. Shu-cheng era *amah* — adică doica mea — şi a fost crescută într-un mediu unde domnea credinţa în superstiţii. Cele mai multe

învăţături le capătă copiii prin basme şi poveşti. Dar şi cu dumneata s-a întîmplat la fel, nu-i aşa? Poate că noi am auzit mai multe despre faptele zeilor, deşi nu sînt sigură de asta. Oare nu se spune că Iehova al vostru a deschis o trecere în mijlocul apelor pentru ca bunii săi prieteni să nu-şi ude picioarele?

— Da, dar e mult de atunci, spune Jack înveselit.

Obrazul lui Audrey se însufleţi:

— Vezi, asta e deosebirea dintre zeii voştri şi ai noştri, continuă ea. Zeii voştri şi-au încheiat misiunea. Ai noştri sînt încă vii şi activi tot timpul.

— Cum asta? întrebă Jack cu un interes crescînd.

— De exemplu, zeul bucătăriei aude tot ce se vorbeşte acolo şi le spune celorlalţi zei.

— Înseamnă oare că la bucătărie se vorbeşte mai mult decît în altă parte?

— Poate că da. Cred însă că la bucătărie se vorbeşte întotdeauna mai deschis. Dar, probabil, chipul acestui zeu era atîrnat la bucătărie ca să fie mai aproape de zaharniţă. Ori de cîte ori cineva dintre noi spunea o vorbă mai urîtă sau mai puţin amabilă, pe care n-ar fi vrut s-o audă ceilalţi zei, atingea buzele zeului cu zahăr.

— În felul acesta relatarea pe care o făcea zeul se îndulcea?

— Da, iar noi plăteam pentru zahăr cu un serviciu care trebuia îndeplinit.

— Sau eraţi puşi la colţ, sugeră Jack, ca să meditaţi asupra greşelii voastre.

— Nu, spuse Audrey cu seriozitate. Chinezii nu-şi pedepsesc niciodată copiii în felul ăsta. În China, meditaţia e un privilegiu, nu o pedeapsă. Un părinte din China s-ar simţi foarte mîhnit dacă copilul său ar considera că o oră de singurătate şi meditaţie este o corvoadă.

Era un punct de vedere nou, dar Jack recunoscu că avea şi părţile lui bune.

— Cu prima ocazie am să comunic acest lucru părinţilor unui copil, spuse el. Ca să aibă la ce să se gîndească.

Cu cea mai perfectă candoare, Audrey adăugă:

— Poate că vei fi bucuros să-ţi aminteşti de acest lucru cînd va trebui să-ţi disciplinezi copiii dumitale... dacă ai să ai, bineînţeles.

— Eu nu voi avea copii, declară Jack categoric. După cum ți-am spus, în viața mea nu există loc pentru obligațiile pe care le implică o familie ordonată, așa cum înțeleg eu că trebuie să fie o familie. Dar am renunțat la toate astea cu ani în urmă. Nu am timp pentru astfel de răspunderi.

— Mă tem că sînt în aceeași situație — din alte motive, dar tot atît de temeinice —, replică Audrey, după cîteva clipe de gîndire. Mă gîndesc foarte serios că nu voi fi în stare să trăiesc în felul în care trăiesc familiile americane ; și n-aș vrea să mă căsătoresc nici în China, deși chinezii îmi inspiră un profund respect.

— Vezi, Audrey, dumneata și cu mine avem multe puncte comune. Nu te superi că-ți spun Audrey ?

Ea zîmbi și scutură din cap :

— Nu, dar aș prefera să-mi spui pe numele la care țin mai mult, numele meu chinezesc, pe care l-am purtat pînă nu demult. Adică mă gîndesc că ar fi foarte plăcut dacă mi-ai spune Lan Ying. Mi-e dor să-mi aud numele. Vrei să-mi spui așa ?

Se aplecă ușor spre el, cu ochii strălucind de bucurie și, mișcîndu-și buzele ca pentru a învăța, un copil mic, rosti rar : Lan Ying.

— Lan Ying, repetă Jack înduioșat, lungind cîntat silabele, așa cum făcuse ea.

Audrey bătu din palme încîntată.

— Este foarte bine, și încă de la prima oară, spuse pe un ton de încurajare maternă. Prinzi foarte repede, domnule doctor Beaven. Am să te-nvăț o mulțime de cuvinte care îmi plac mai mult, numai ca să te aud rostindu-le. Mi-e dor de sunetul limbii mele. Nici nu-ți închipui ce chinuitoare poate fi această nostalgie.

— Nu m-am gîndit pînă acum niciodată la asta, recunoscu Jack, dar e ușor de înțeles, Lan Ying, ce trebuie să simți... Acum că veni vorba, în ultima vreme nici eu nu prea mi-am auzit adesea numele rostit. Colegii mei din anii studenției, care îmi spuneau „Jack“, s-au împrăștiat care încotro. Sînt doctorul Beaven la spital și la facultatea de medicină.

Lan Ying tăcu cîteva clipe înainte de a răspunde :

— Îmi dai voie să-l pronunț ? întrebă ea, cercetîndu-i ochii cu gravitate.

— Ți-ar face plăcere ? întrebă Jack la rîndul său, străduindu-se să rămînă calm.

— Oare se cuvine ? Nu știu. De fapt sîntem aproape ca doi străini. Poate că așa ceva nu se obișnuiește. Dar dumneata ai să-mi spui, nu-i așa ? dacă-i un lucru care nu se cade să-l fac.

— Sigur, Lan Ying, am să-ți spun fără ezitare. Își auzea bătăile inimii. Nu dorea ca ea să-și dea seama de emoția pe care o resimțea.

Fata strînse buzele și-și întoarse privirea, de parcă ar fi ezitat să-i facă o mărturisire.

— Numele dumitale n-ar fi greu de pronunțat, începu ea cu sfială. În spital am auzit-o pe domnișoara Warren, în timp ce vorbea cu o altă soră, spunîndu-ți pe numele mic. Cred că surorile o fac adesea. Știi cum îl numesc pe profesorul Forrester al dumitale ? Buzele ei schițară un zîmbet.

Jack dădu din cap și începu să rîdă :

— Sigur că știu.

— Dar el știe ?

— Bineînțeles.

Clătină din cap și, anticipîndu-i răspunsul, spuse :

— Probabil că nu-i place.

— Nu știu. Sînt atîtea lucruri care nu-i plac lui Tubby. Ar putea fi unul din ele.

— Și care ar fi altele ? întrebă Lan Ying, curioasă.

— Iată, eu... de pildă.

Lan Ying reacționă prompt, respingînd această afirmație cu un gest de neîncredere.

— Am auzit de asta, spuse ea, dar desigur nu este adevărat.

— Ce te face să crezi că n-ar fi ?

— Pentru că i-a spus surorii mele că promiți să devii cel mai strălucit chirurg al spitalului. Ar fi spus el așa ceva dacă nu ținea la dumneata ?

— Da, ar fi putut s-o facă. Un om poate aprecia munca cuiva fără să-l simpatizeze. Uneori mă gîndesc că doi oameni care nu se înghit pot face o treabă mai bună decît doi buni prieteni care își pierd timpul pălăvrăgind.

— Dar dumneata ții la profesorul Forrester, nu-i așa ?
— Nici gînd !
— Și lucrați împreună toată ziua ?
— Uneori și toată noaptea.
— Și el nu ți-a spus niciodată „Jack" ? întrebă ea.

Simți o căldură plăcută auzindu-și numele rostit de buzele ei. Lan Ying avea niște buze adorabile. Curbele lor mobile îl fascinau. Nu mai vedea altceva dincolo de ele, mușchii care le puneau în mișcare ; uită tot ce știuse pînă atunci despre anatomia buzelor.

— Nu, replică el cu un zîmbet ușor sardonic. Tubby nu e niciodată familiar cu mine, ci foarte acru și critic. Trebuie să recunosc că reproșurile sale sînt în general juste și utile. E un om foarte cultivat. De altfel, Tubby e cel care a rostit cuvîntarea aceea — în prima zi de studenție — de care ți-am vorbit, cuvîntare care mi-a schimbat viața din temelii.

Lan Ying clătină capul neîncrezătoare.

— Vrei să spui, întrebă ea nedumerită, că ai permis ca opiniile unui om care-ți era antipatic să-ți schimbe într-adevăr viața ?

— De ce nu ? părerile asupra unor asemenea probleme nu sînt o proprietate particulară. Nu era necesar să-l simpatizez pe Tubby ca să recunosc adevărul spuselor sale. Poate că asta dovedește o lipsă de sensibilitate — adăugă el — și poate nici nu sînt sensibil. Uneori s-a întîmplat ca simpatiile și antipatiile mele să fie mai puțin intense decît la majoritatea oamenilor. Dar disciplina severă a înclinațiilor și aversiunilor mele face parte din programul pe care mi l-am impus. Aversiunea mea față de Tubby n-are nimic de-a face cu ideea că munca noastră comună e în avantajul amîndurora. Și presupun — își alese cuvintele cu grijă — presupun că aș putea privi o afecțiune în același fel. Oricît de profund aș simți-o în sufletul meu, n-aș lăsa-o să-mi încalce îndatoririle.

Nu era prea satisfăcut de această cuvîntare, pe care o ținuse mai mult spre a se convinge pe sine.

— Ești foarte dur, Jack, remarcă Lan Ying cu gravitate, ceea ce-l făcu să se simtă descumpănit, deși își dădea seama că merită aprecierea. Dar cred că ești și

foarte singur, adăugă ea, dacă te interesează atît de puțin oamenii ca indivizi.

— Orice domeniu al cercetării științifice, explică Jack, căutînd să evite fondul real al conversației lor, e o muncă solitară. Dar, spuse el cu însuflețire, își are compensațiile ei. Nu-mi doresc să fac altceva. Sînt pe deplin mulțumit.

Lan Ying își scutură capul cu o încăpățînare copilărească.

— Nu se poate să fii mulțumit — rosti ea simplu. Își puse dintr-o pornire lăuntrică degetele pe mîna lui:

— De ce nu, te împrietenești cu acest Tubby ? Este un orgolios și nu-i vine să facă primul pas către o împăcare. Dar dumneata ești mai tînăr, nu ești îndărătnic și știu că nu ești un om rău.

Jack se încruntă. Subiectul îi era penibil. Nădăjduia să-l poată schimba cît mai repede, dar deocamdată nu era în măsură să-l abandoneze.

— Nu poate fi vorba de nici un fel de împăcare — spuse el hotărît. Tubby și cu mine n-am fost niciodată prieteni, așa că n-avem de lămurit vreo neînțelegere sau de reluat vreo prietenie.

— Îmi pare rău, Jack, replică ea blînd. Cred că atmosfera asta v-a făcut ambilor mult rău.

Observînd că discuția nu-i face plăcere și socotind că s-a vorbit destul pe această temă, Lan Ying schimbă brusc subiectul, atrăgîndu-i atenția asupra frumuseții peisajului calm ce se întindea în fața lor.

— Poate că ți-ar face plăcere să coborîm pînă la lac — sugeră Jack, și se uită la pantofii ei. Cred că nu-ți va fi greu. Poteca pare să fie destul de bună.

Propunerea îi plăcu și porniră amîndoi printre copacii înalți, el cu pași mari, iar ea alături, cu mersul ei mărunt. Jack observă înveselit că avea picioare foarte mici. Ridicînd fruntea, Lan Ying îi surprinse zîmbetul și-l privi întrebătoare.

— Cred c-am auzit de undeva —, începu el cu îndrăzneală — că chinezoaicele nu se mai străduiesc să aibă picioarele mici. Sau poate că nu-i adevărat ?

— Îți mulțumesc, răspunse Lan Ying, dacă cumva ți-am ghicit gîndul. De felul meu nu sînt prea înaltă, așa că n-am nevoie de picioare mari.

— Trebuie să fi fost îngrozitor, reflectă Jack, pe vremea cînd se bandajau picioarele fetițelor mici, făcîndu-le infirme pe toată viața.

Lan Ying izbucni în rîs și, oprindu-se în loc, își arătă tocurile înalte.

— Cred că nicăieri femeile nu sînt lăsate să umble în mod normal, spuse ea. Te-ai uitat vreodată pe sub mesele restaurantelor voastre de lux ?

Jack nu-și amintea să fi făcut așa ceva, dar promise că la prima ocazie va încerca.

— Cucoanele își scot probabil pantofii, nu ? se interesă el.

— Da, și senzația e foarte plăcută. E atît de caraghios, adăugă ea. Chinezii au renunțat tocmai la timp la nebunia picioarelor mici ca să mă scutească de o mare incomoditate, și acum am venit în Statele Unite ca s-o găsesc aici.

— Dacă aș fi femeie, declară Jack, aș ține să fiu independetă și să port ce-mi place.

— Vorbă să fie ! răspunse Lan Ying pufnind în rîs. Ce știi *dumneata* despre femei ?

Jack dădu din cap, acceptînd acuzația, deși considera că ar putea să-și apere cu succes punctul de vedere. Lan Ying găsi probabil că e momentul potrivit să schimbe din nou subiectul, pentru că imediat începu să admire cu un entuziasm sincer frumusețea naturii înconjurătoare.

— Cît de odihnitor trebuie să fie acest concediu pentru dumneata, spuse ea, după zilele atît de lungi și de obositoare de la spital. Cred că te deprimă îngrozitor toate acele mizerii ale oamenilor.

Jack făcu un gest vag. Nu-i plăcea să pozeze în altruist sentimental, și cu atît mai puțin în martir.

— Mizeriile oamenilor, răspunse el cu o indiferență voită, fac parte din munca zilnică a unui medic. N-are voie să se lase impresionat. Cu cît va fi mai afectat de ele, cu atît va fi mai puțin în stare să le aline. Emoțiile și durerea trebuie lăsate în seama bolnavilor și a familiilor lor. Unui medic nu are voie să i se moaie inima.

Această metaforă îi stîrni interesul:

— Ce expresie nostimă ! exclamă ea. „Să i se moaie inima".

— N-ai mai auzit-o ? E o veche zicală printre noi. Dacă cineva se lasă uşor cuprins de milă, simpatie sau afecţiune noi spunem că i se moaie inima.

— Şi nu e bine să-ţi fie milă de cineva ? întrebă ea făcînd ochii mari. Crezi că nu trebuie să ne arătăm compătimirea sau afecţiunea ?

— Depinde de împrejurări, răspunse Jack sentenţios. Mila este în general distructivă. Mă gîndesc chiar că un sentiment atît de ieftin ca mila nu ajută de fapt la nimic, ci dimpotrivă, poate face mult rău. Iar compătimirea intensifică adesea unele tulburări, care ar fi mai puţin penibile dacă oamenii ar încerca să uite de ele. În ce priveşte afecţiunea, ei bine, asta e cu totul altceva, dar trebuie să fim foarte atenţi cui o dăruim, sfîrşi el căutînd să pară impersonal.

Lan Ying întoarse capul ca să admire oglinda încreţită a lacului.

— Poate ţi se va părea ciudat, spuse ea întorcîndu-şi faţa spre el; dar eu mai am multe de învăţat despre aceste lucruri. În China nu vedem prea multă lume în afara familiei şi a unui cerc restrîns de prieteni apropiaţi. Chiar şi în aceeaşi casă, între bărbaţi şi femei nu există prea multă intimitate. Am fost crescută printre femei. Poate că mi se muia cîteodată inima. Cînd ţin mult la o prietenă, nu mă pot opri să nu i-o mărturisesc.

Dădu din cap întrebătoare :

— Crezi că nu se cuvine să fac asta ?

— Ba da, răspunse Jack încurajator. E foarte bine aşa.

Ochii ei deveniră gravi în momentul în care îi cercetă faţa cu o candoare de copil.

— Dar *dumitale* nu trebuie să-ţi spun că-mi eşti drag ?

Se uită o clipă la ea, zîmbi încurcat şi răspunse domol :

— Drept să-ţi spun, dacă ai fi sora mea, cred că te-aş sfătui să nu spui asta ; măcar nu atît de direct.

— Oo ! continuă Lan Ying, dacă aş fi fost sora dumitale n-ar fi trebuit să-ţi spun că-mi eşti drag ? Ce caraghios !

— Cred că nu m-ai înţeles bine. Am vrut să spun : dacă ai fi fost sora mea, te-aş fi sfătuit să nu spui asta

unui bărbat care ți-e prieten. S-ar putea să profite de sinceritatea dumitale.

— Dar *dumneata* nu vei încerca să profiți, declară ea, privindu-l drept în ochi.

— Firește că nu, Lan Ying, răsunse Jack categoric. Mie poți să-mi spui tot ce dorești. Eu am să înțeleg. Fără îndoială că ai putut să-ți dai seama că și dumneata mi-ești dragă.

— Îmi pare nespus de bine, răspunse ea fericită. Diseară am să-i scriu mamei mele adoptive că am acum un prietent foarte prețios.

— N-ai vrea să-mi scrii și mie din cînd în cînd ? sugeră Jack, gîndind totodată că face o imprudență și c-ar fi mai bine ca relațiile lor să se oprească aici.

— Dacă-ți face plăcere o să-ți scriu, dar scrisorile mele nu sînt interesante. Mie nu mi se întîmplă niciodată nimic. Cu dumneata e cu totul altfel. Duci o viață activă și realizezi atîtea lucruri importante.

Conversația lor fusese atît de neobișnuit de sinceră, încît Jack simți nevoia să-i spună că ea îi atribuie calități pe care nu le are. Nu era un altruist și nu dorea cîtuși de puțin ca Lan Ying să-l considere un erou plin de virtuți.

Se așezară alături pe o movilită înverzită. în apropierea apei liniștite.

— Îmi acorzi prea mult credit, Lan Ying. Nu săvîrșesc fapte bune în mod deliberat. Bolnavii din spital nu se află acolo la invitația mea, și interesul meu față de ei e pur profesional. Dacă au și alte suferințe în afară de cele fizice, e regretabil, dar asta nu mă privește. Individul care se internează cu o tumoare rahidiană poate avea o mulțime de alte neajunsuri care trebuie remediate ; dar din punctul meu de vedere el nu-i decît...

— O tumoare rahidiană, completă Lan Ying cu glas liniștit.

— Am citat un caz, preciză Jack. Poate mă exprim cam dur. Dar vreau să spun că încerc să-mi fac meseria cît mai bine, fără a-mi risipi atenția între îndatoririle mele profesionale și un interes emoțional față de bolnav luat individual.

—

— Cred că-n felul acesta pierzi o mare parte din satisfacția la care ai dreptul, Jack. După ce ai săvîrșit o operație prin care ai redat sănătatea cuiva, acesta îți rămîne atît de recunoscător, încît aproape tot ce i-ai spune ar avea putere de lege în ochii lui. Știu că așa s-ar întîmpla cu mine dacă aș fi bolnavă și dumneata m-ai face bine. Orice sfat mi-ai da, l-aș urma fără ezitare.

O clipă i se păru că o vede, așa cum și-o închipuise cîndva, în vis, pe masa de operație. Impresia era atît de vie încît se cutremură ca de un fior.

— Îți mulțumesc că gîndești în felul acesta, Lan Ying, spuse el, dar ce sfaturi ți-aș putea da eu ? Medicii nu prea știu mare lucru în afara propriei lor meserii.

— Și totuși ar trebui să știe, insistă Lan Ying. Nimeni nu are mai multe ocazii să ajute oamenii. Cred c-ar fi foarte trist și monoton să te mulțumești să ciopîrțești trupurile oamenilor și să le coși la loc. Dar n-ar fi fost trist și nici monoton dacă ai reuși să le insufli curaj și să-i înveți cum să trăiască în continuare. Ar fi ceva măreț !

Jack nu-i răspunse imediat. Considera că își spusese părerea în legătură cu sarcina chirurgului și nu mai ținea să revină asupra ei.

— Crezi că vei mai veni vreodată pe aici, ca să-i vezi pe doctorul Cunningham ? spuse Lan Ying.

Jack se întrebă dacă nu cumva și-a adus aminte de Cunningham în legătură cu cele rostite mai înainte despre posibilitățile profesiunii lor. Simți o ușoară împunsătură de gelozie. Încerca pentru prima oară senzația asta. Răspunsul la întrebarea ei veni atît de tîrziu, încît Lan Ying îl privi mirată. Întorcîndu-se spre ea, Jack îi întinse palma deschisă, iar fata îi dădu încrezătoare mica ei mînă înmănușată.

— Lan Ying, începu el înduioșat, îmi ești atît de dragă, încît nu vreau să fac nimic care ar putea să te nemulțumească. Știu dinainte cîtă plăcere mi-ar face de te-aș vedea mai des. Dar, după cum ți-am spus, sînt sclavul muncii mele. Vreau să-ți rămîn prieten, dar mi-e teamă că prietenia mea nu va contribui cu nimic la fericirea dumitale.

— Vrei să spui că nu ne vom mai vedea niciodată ? întrebă ea cu glasul stins.

— Ai fost atît de sinceră cu mine, Lan Ying, încît şi eu mă simt dator să mă port astfel. N-ar trebui să-ţi spun acest lucru, continuă el fără să se mai gîndească, dar nimeni, niciodată... se întrerupse, trăgîndu-şi mîna brusc. După cîteva clipe de luptă cu sine însuşi continuă pe un ton ceva mai stăpînit :

— Prietenia mea e un lucru fără importanţă. Nu te voi uita niciodată. Ne vom scrie unul altuia din cînd în cînd, sfîrşi el cu glasul frînt. Fata îi prinse mîna cu amîndouă mîinile şi o strînse cu căldură.

— Ştiu ce vrei să spui, Jack. Poate înţeleg chiar mai bine decît dumneata. Ai o viaţă bine organizată — o viaţă plină de curaj — şi în ea nu există loc pentru nimeni şi nimic în afară de munca dumitale. Ai renunţat la toate ca să poţi deveni un om de ştiinţă. Şi m-aş simţi foarte nefericită dacă prietenia noastră te-ar stînjeni sau ţi-ar tulbura liniştea. Dar cred că nu va putea s-o tulbure. Sîntem amîndoi foarte singuri. Pentru dumneata, bărbaţii şi femeile nu sînt decît nişte maşini stricate pe care trebuie să le repari — zi de zi, noapte de noapte, toată viaţa, pînă-n ceasul morţii. Este fără îndoială o sarcină grea. Cît despre mine, nu am patrie, nu am preocupări, nu am bucurii. Sîntem amîndoi nişte orfani, dumneata şi cu mine.

Fata se opri. Jack simţea că atinsese un moment critic. Fii calm ! Fii calm ! Strînsoarea fermă care de ani de zile îi ţinuse blocate emoţiile, pasiunile, mai era încă acolo.

— Iar cînd mi-am dat seama că ţii puţin la mine, continuă Lan Ying, am dorit să devii prietenul meu. Nimeni nu mă înţelege în afară de dumneata. Şi acum ţi-e teamă să ţii la mine, e adevărat ? Ochii ei se umeziră.

— De aici înainte, Lan Ying, vorbi Jack cu glasul uşor înăbuşit, ne vom înţelege foarte bine unul cu altul. Va fi o prietenie deosebită, pentru că... pentru că nici unul din noi nu se va aştepta din partea celuilalt la altceva decît la camaraderie.

— Sînt atît de bucuroasă, spuse ea. Va fi foarte frumos. Am să-ţi pictez o acuarelă ca s-o atîrni în bibliotecă. Ţi-ar plăcea ?

— Cum să nu ?... Şi pot să-ţi cer o fotografie, Lan Ying ?

— Probabil în costum chinezesc ?

— Oricum, numai să fii dumneata.

— N-ai vrea să plecăm ? întrebă ea. Va trebui să fiu acasă înainte de întoarcerea Claudiei.

Porniră încet înapoi spre şosea, evitînd cu grijă orice aluzie la relaţiile lor personale. Jack îi deschise uşa maşinii şi, închizînd-o, i se păru că n-avea nici un drept asupra ei, deşi ştia că-i aparţine. Deschise cealaltă uşă şi se aşeză la volan.

Făcu contactul şi era gata să pornească motorul, dar se opri.

— A fost cea mai frumoasă zi din viaţa mea... spuse el. Îţi mulţumesc, Lan Ying, pentru... pentru că ai venit cu mine.

Fata îşi scoase mănuşile şi îi întinse mîna.

— Mi-a făcut multă plăcere, zise ea simplu. Voi aştepta — oricît de mult — ziua cînd ne vom întîlni din nou. Mă întreb, adăugă ea oftînd uşor, dacă vom mai putea sta de vorbă în felul ăsta, departe de toată lumea ?

— Nădăjduiesc că da, răspunse Jack cu glasul stins. Apoi, cu o mişcare subită, petrecu braţul în jurul ei şi o atrase spre el. Fata făcu o uşoară mişcare de apărare, ca o păsărică prinsă în laţ, scoase un suspin stins, apoi se strînse lîngă el, sprijinindu-şi obrazul de umărul lui. Trecu un minut întreg. Jack îi luă mîna mică şi, aplecîndu-se, i-o sărută. Cu un surîs pierdut şi cu buzele întredeschise, Lan Ying îi urmărea mişcările. Ochii lor se întîlniră într-o mărturisire mută, pe care nici un fel de cuvinte n-ar fi putut s-o tăgăduiască. Fata îşi desprinse încet mîna şi, întorcînd privirea, o sărută uşor acolo unde o sărutase el.

— Lan Ying, spuse Jack cu voce înăbuşită. Nu am nici un drept să-ţi cer asta şi dacă nu vrei eu am să înţeleg — dar s-ar putea să treacă foarte mult timp pînă o să ne vedem din nou... Se plecă spre ea, şi-n ochii lui tremura un fel de rugă.

Fata îi cercetă îndelung ochii, unul după altul, îi examină buzele, grav, reveni din nou la ochi. Zîmbi tremurînd uşor, apoi dădu din cap întocmai ca un copil :

— N-ar fi necuviincios din partea mea ?

Ridurile de la ochii lui Jack se adînciră :

— Nu-mi cere să hotărăsc eu, Lan Ying.

Ea întoarse capul şi rămase o clipă nehotărîtă. Obrazul i se îmbujoră uşor, cînd îl privi din nou, rostind sfioasă :

— Poate ţi se va părea ciudat, Jack, dar n-am sărutat încă pe nimeni... în afară de sora mea — o singură dată — şi pe micul Teddy. Probabil că nici nu mă pricep bine...

O cuprinse în braţe şi o strînse la piept, apoi îi sărută şuviţa adorabilă de pe frunte şi fruntea albă, îşi lipi obrazul de al ei şi-i simţi moliciunea caldă. O mînă mică i se încolăci în jurul gîtului. Fata ţinea ochii închişi.

Cu inima bătîndu-i nebuneşte, Jack îi căută buzele şi ea îi răspunse cu sfială şi încredere. În clipa aceea de extaz se simţiră amîndoi luaţi de un val uriaş, şi se lăsară în voia lui.

Stăteau strîns îmbrăţişaţi, copleşiţi de puterea simţămintelor care puseseră stăpînire pe ei.

Beaven nu era numai surprins ; era îngrozit. Nu-şi închipuise niciodată că el, omul de ştiinţă stăpînit şi lucid, poate fi atît de zguduit. Făcu un efort şi-şi desprinse brusc braţele de pe trupul ei, încercînd să-şi recapete stăpînirea de sine.

Cîteva clipe să lăsă o tăcere grea. Într-un tîrziu, Beaven murmură cu glasul încă înfiorat de emoţie :

— Îţi mulţumesc, iubita mea. Ai fost foarte bună cu mine. Dar să nu mă mai laşi să te sărut. Nu am nici un drept asupra ta.

Fata ridică mîna şi-l mîngîie pe obraz.

— Să nu-ţi pară rău, Jack. Am făcut-o de bună voie şi doream să mă săruţi. N-o să se mai întîmple. Şi acum, să mergem. Claudia o să se neliniştească.

Jack porni motorul şi demară încet.

— N-am crezut c-ar putea să mi se întîmple aşa ceva, murmură Jack.

Lan Ying îşi netezi mănuşile pe degetele ei subţiri.

— Nu ţi s-a întîmplat nimic, Jack, răspunse ea ca să-l liniştească. Te vei întoarce la destinul dumitale, iar eu la al meu. Dar vom rămîne prieteni pentru totdeauna, nu-i aşa ?

Jack privea ţintă drumul, şi maşina începu să ia viteză.

— Da, spuse el cu toată sinceritatea, aşa va fi.

CAPITOLUL X

Miercuri dimineaţa, devreme, cînd Jack se prezentă la spital, ca răspuns la o chemare telefonică urgentă, îl găsi pe Tubby dictînd răstit domnişoarei Romney nişte dispoziţii pe care ea le nota speriată. Spre surprinderea sa, constată că Tubby se pregătea de plecare. Minions, de la serviciul administrativ, băgă capul pe uşă şi dispăru imediat. Nişte geamantane aşteptau îngrămădite lîngă uşă. Jack făcu cîţiva paşi spre fereastră, apoi se opri şi aşteptă.

— Asta-i tot, declară Tubby. Poţi să pleci. Vreau să vorbesc cu doctorul Beaven. Cheamă un taxi. Cobor în zece minute. Trimite pe cineva să ia bagajele.

Dacă geamantanele deveniseră „bagaje“ era evident că Tubby pleca în străinătate.

— La revedere, îngînă tînăra fată îndreptîndu-se spre uşă.

— Şi acum, Beaven, să stăm de vorbă... Jack luă un scaun, iar Tubby lovi cu arătătorul gambeta de lîngă el, pentru a sublinia importanţa cuvintelor pe care urma să le rostească.

— După cum vezi, mă pregătesc să plec. E o hotărîre de ultimă oră. Conducerea facultăţii insistă să particip la Congresul de neurologie de la Viena.

— Îmi pare bine că veţi lua parte şi dumneavoastră, spuse Jack.

— Să nu crezi că am ţinut să mă duc, bombăni Tubby. Consider că nu-i momentul să lipsesc de la Universitate tocmai acum.

— Domnule profesor, o să-mi dau toată silinţa să mă descurc în timpul absenţei dumneavoastră, spuse Jack.

— De data asta e vorba de altceva. Probabil că știi la ce mă refer. Tubby se uită bănuitor la chipul mirat al lui Jack.

— Mă tem că nu, domnule profesor.

— Tare e ciudat ! Vrei să spui că ai fost la o partidă de pescuit cu Cunningham și că el nu ți-a pomenit nimic despre ciclul de conferințe pe care a fost invitat să le țină la facultate ?

— Nu, domnule profesor. Nu mi-a spus nici o vorbă.

Tubby își aprinse o țigară, și păru că stă pe gînduri în privința explicațiilor pe care urma să le dea.

— O să ai prilejul să-l cunoști mai de-aproape pe Cunningham, mormăi el.

— Cu-atît mai bine, domnule profesor.

— Ba dimpotrivă, cu-atît mai rău, domnule, îl îngînă Tubby. Este aproape imposibil să vii în contact mai strîns cu omul ăsta fără să te contaminezе ideile sale absurde. Cînd le expune el, par destul de rezonabile. Și n-ar fi atît de periculos dacă ar fi un medic de mîna a doua. Dar tocmai aici e nenorocirea. Cunningham nu-i un simplu predicator, ci un distins patolog, și un foarte bun chirurg. Din păcate însă, după cîte știu nu există decît un singur Bill Cunningham. Iar concepțiile lui sentimentale vor avea un efect dezasturos asupra marii majorități a medicilor tineri. Tubby împinse scaunul și începu să se plimbe prin birou. Dezastruos ! repetă el.

— Da, domnule profesor, întări Jack cu toată convingerea.

— Prin urmare, vezi care e problema. Trebuie să știi că avem un nou membru al Consiliului de administrație, domnul Denman din Chicago, numit recent în Comitetul de conducere al Facultății de medicină. N-aș putea să-ți spun precis motivul acestei numiri. Nu prea înțeleg de ce donația lui de o sută de mii de dolari — bani pompați din terenurile petrolifere din Oklahoma — îi dă dreptul să aleagă conferențiari pentru instituția asta. De asemenea, nu știu de ce și-au dat asentimentul ceilalți membri ai comitetului. Își închipuie probabil că acela care plătește muzica are dreptul să dea tonul. După părerea mea, acest Denman — oricît de generos ar fi — e tot atît de

potrivit să dea sfaturi Facultății de medicină, cît eu să devin... — Tubby se opri căutînd o comparație mai sugestivă — maharajahul din Lickapoo !

Jack era gata să răspundă : „Cred că nu v-ar sta tocmai rău, domnule profesor", dar socoti că e mai prudent să se abțină.

— Denman și-a început acțiunea destul de inocent, continuă Tubby, subliniindu-și cuvintele cu un gest al mîinii. A propus ca o personalitate cunoscută în domeniul medicinii generale să țină o serie de conferințe, cu scopul de a aduce un suflu nou în rutina cursurilor. Toată lumea a fost de acord. Noul membru trebuia tratat cu amabilitate. În definitiv, donase o mulțime de bani și poate că va fi dispus să repete gestul. Glasul lui Tubby era plin de o ironie amară. După aceea, căpătînd curaj, noul nostru coleg și-a completat propunerea, precizînd că ar fi bine ca medicul în cauză să facă și cîteva demonstrații în clinică, precum și o serie de vizite la spital, timp de o săptămînă sau două, spre a le arăta internilor și studenților din ultimul an al facultății cum trebuie să vorbească cu bolnavii. De data aceasta propunerea a plăcut mai puțin, dar nimeni n-a ridicat vreo obiecție. Și-au închipuit probabil că numirea va fi lăsată în sarcina Facultăți, așa că aprobarea lor nu reprezenta altceva decît un simplu act de politețe.

Jack își trecu palma peste bărbie ca să-și ascundă un zîmbet : „Facultatea ! Vorbă să fie !" Tubby era desigur convins că sarcina i se va încredința lui.

— Și atunci — Tubby își ridică glasul — și atunci, avînd aprobarea tuturor, individul propune să fie invitat Cunningham — dintre toți tocmai el ! — ca să-i conducă prin saloane pe țîngăii noștri și să le arate cum să-i dădăcească pe bolnavi.

— Dar ceilalți au fost de acord ? întrebă Jack, cunoscînd dinainte răspunsul.

— Au fost de acord... imbecilii ! Și, desigur, Cunningham va acepta. De ce n-ar face-o ? E o invitație care-l onorează. Nu poate s-o refuze. Se pare că acest Denman a fost internat la el în spital, acum un an pentru o criză de colecistită calculoasă sau așa ceva. Cunningham l-a operat și a făcut o intervenție strălucită. Firește, că Den-

man îl simpatizează foarte mult, şi nu poţi să-l condamni pentru asta. Toată lumea îl simpatizează pe Cunningham. Pînă şi eu. În orice caz, se spune că Denman i-a trimis lui Cunningham un onorariu fabulos, pe care acesta i l-a înapoiat, însoţit de o modestă notă de plată, propunîndu-i ca restul banilor să fie donaţi spitalului. Povestea pare să fie autentică. Seamănă perfect cu procedeele lui Cunningham. Fără îndoială e un tip integru, dar în nici un caz omul potrivit pentru acest ciclu de conferinţe.

— Dar dumneavoastră, domnule profesor, nu aţi putut să vă spuneţi părerea ?

— Nu ! Acest Denman e un individ foarte şiret. A avut grijă să menţioneze că, Cunningham şi cu mine sîntem vechi prieteni şi colegi. Era deci de la sine înţeles — şi el s-a grăbit s-o spună — că voi fi foarte încîntat ca această cinste să-i fie încredinţată unui coleg de-al meu din tinereţe. Dacă urmărea să-mi închidă gura, nici nu se putea inventa un procedeu mai nimerit pentru a înlătura orice obiecţii din partea mea.

După ce-şi vărsă tot focul, Tubby se aşeză din nou pe scaun. Glasul său deveni aproape confidenţial :

— Şi acum, Beaven, va trebui să faci totul pentru a contrabalansa influenţa acestui cercetaş din Saginaw Bay. Nu trebuie să-i dai ocazia să fie nemulţumit, nici nu trebuie să porţi război pe faţă împotriva lui. Dar ai grijă ca băieţii noştri să-i poată rezista.

Tubby îi aruncă o privire ameninţătoare :

— Nădăjduiesc că în noiembrie, cînd mă voi întoarce, nu voi găsi toată şcoala convertită la ideea vindecării prin credinţă !

— Voi face tot ce-mi stă în puteri ca să vă îndeplinesc dorinţa, domnule profesor, îi făgădui Jack.

— Ar fi foarte bine. Ai dobîndit o situaţie de mare răspundere, şi ştii cum ai obţinut-o. Practic, te-am luat pe răspunderea mea cînd membrii Consiliului de conducere socoteau că erai prea tînăr pentru această funcţie. Să nu mă dezamăgeşti. Şi acum, încă ceva...

Un om de serviciu se strecură în birou. Tubby îi arătă geamantanele şi îi făcu semn să iasă.

— Ieri ne-a sosit un caz nou de poliomielită. Timpul e cam înaintat pentru paralizie infantilă, şi probabil că o să fie ultimul. Cel puţin aşa sper...

— Dar nu trebuie să mă ocup de el, sau poate...

— Numai dacă te interesează. De fapt, asemenea cazuri nu intră în atribuţia dumitale. Dar eşti omul cel mai bine pregătit pe o rază de şapte sute de kilomteri pentru a face cîteva cercetări de valoare. Dacă aş fi sigur că ne vor mai sosi şi alte cazuri — suficiente pentru a aduna un material clinic de oarecare importanţă — nici nu m-aş gîndi să plec.

Aceste cuvinte, spuse atît de brutal, îl făcură pe Jack să tresară. Fusese obişnuit să dispreţuiască şi să pună la îndoială simţămintele profesorului său, dar această declaraţie era cam prea cinică, chiar şi pentru el.

— Ai un program destul de încărcat, continuă Tubby, fără să observe reacţia lui Jack. Dar acum ţi se oferă prilejul unor interesante cercetări de laborator asupra acestei boli, şi e păcat să nu le faci, chiar dacă va trebui să neglijezi altceva. Acordă-le toată priceperea dumitale. Se uită la ceas. Trebuie să plec, mormăi el. Spune-i lui Romney să-mi încuie biroul şi să-ţi dea cheile. Dădu uşor din cap spre Jack şi, după ce-şi luă pardesiul din păr de cămilă şi servieta, părăsi încăperea lăsînd uşa deschisă.

Jack se aşeză comod în fotoliu şi aşteptă întoarcerea secretarei. Era satisfăcut că avusese această convorbire cu Forrester, căci cele cîteva minute petrecute împreună cu el îi spulberaseră îndoielile şi îi consolidaseră credinţele, care începuseră să se clatine. Ştia acum care îi era datoria. Cunningham îl zăpăcise, reuşise să-l facă să se îndoiască de sine însuşi ! Noroc că Tubby venise în ajutorul spiritului ştiinţific aflat în primejdie. Bill Cunningham, care săvîrşise tot felul de fapte bune şi acţiuni caritabile în regiunea Saginaw Bay, era un prieten admirabil şi un bun cetăţean. Dar acelaşi Cunningham, făcînd paradă de sentimentalism la căpătîiul bolnavilor, în faţa unor medici tineri şi impresionabili, însemna cu totul altceva. Tubby — să-l ia naiba — avea dreptate în această privinţă.

Cît despre cercetările de laborator asupra poliomielitei, nu prea credea că le va putea întreprinde. Era puţin pro-

babil să mai apară şi alte cazuri, oricum, nu spre sfîrşitul verii.

Palida domnişoară Romney îşi făcu apariţia în birou ciocănind pe parchet cu tocurile ei înalte. Jack se uită la ea cu indiferenţă, în timp ce fata făcea ordine pe biroul lui Tubby.

— Profesorul Forrester mi-a spus că voi fi secretara dumneavoastră pe timpul absenţei sale, îl anunţă ea zîmbind timid.

— Serios ? răspunse Jack absent. Atunci ai face bine să-ţi iei un mic concediu pînă luni.

— Mulţumesc, domnule, răspunse fata niţeluş speriată. Credeţi că nu se va întîmpla nimic ? Ochii ei mari exprimau îndoiala. Mai trebuie să cer permisiunea cuiva ?

— N-ai decît, răspunse Jack cu răceală. Întreabă pe cine vrei, pe fata de la centrala telefonică sau oamenii de serviciu. Dar de vreme ce mi-ai spus că de aici înainte vei fi secretara mea, ţi-am acordat un concediu pînă luni.

Fata tresări, gata să plîngă. Atitudinea ei nu cadra cu şorţul scrobit, cu rochia cenuşie, severă dar corectă, şi nici cu înfăţişarea ei de fată pricepută.

Jack se îndreptă în fotoliu şi o privi cu atenţie.

— Ai vreo supărare ? întrebă el. Te-a jignit cineva ?

Romney îşi şterse vîrful nasului cu o batistă minusculă.

— Nu m-a jignit nimeni de aproape doi ani, răspunse ea cu voce înăbuşită.

Jack zîmbi.

— De cît timp lucrezi aici ? Am uitat cu totul.

— De aproape doi ani.

— Stranie coincidenţă, murmură Jack.

Domnişoara Romney rîse nervos.

— N-ar trebui să vă vorbesc *dumneavoastră* despre jigniri, adăugă ea. Dar poate că nu vă pasă de ele. Aveţi la dispoziţie cobaii şi maimuţele dumneavoastră.

Fragila domnişoară Romney luase atitudinea ofensivă a acelora care — strînşi cu uşa — hotărăsc să-şi vîndă scump pielea. Deşi amuzat, Jack o privea cu oarecare admiraţie.

— Acum n-aveţi decît să-mi spuneţi ce vreţi, murmură ea trist.

— Romney, spuse Jack serios, ai avut o zi grea și ești nervoasă. Aș vrea mai curînd să te știu fluierînd pe coridor decît să te văd că explodezi și arunci în aer clădirea. Am uitat tot ce mi-ai spus. Acum șterge-o și vino luni dimineață. Cît vei fi plecată, caută să-ți recapeți buna dispoziție. Cîteva zile de aer curat și o schimbare de decor îți vor face bine.

— O s-o trimit pe sora mea, spuse fata. Are mai multă nevoie de odihnă ca mine.

Jack era gata să spună : „Fă cum vrei", dar influența lui Cunningham îi suflă întrebarea :

— Ce are sora dumitale ?

— Mama noastră e bolnavă de cancer, domnule doctor. Are nevoie de îngrijiri permanente. Lou e, practic, o prizonieră. Eu lipsesc toată ziua de acasă, iar Lou duce tot greul.

— Vrei să spui că Lou îngrijește de bolnavă, iar dumneata cîștigi existența pentru toți ?

Romney dădu din cap.

— E destul de greu, spuse Jack. Cred că nu duci o viață prea plăcută.

— Unii oameni nu sînt sortiți să ducă o viață plăcută, răspunse tînăra fată. Sarcina lor le e impusă de împrejurări.

— Îți rămîne totuși satisfacția că-ți faci datoria cu tot curajul, nu crezi ? Jack își aminti de cele spuse de Edith Cunningham despre valoarea îndemnului la curaj.

— S-ar putea ca această satisfacție să vă rămînă dumneavoastră, oftă Romney. Lucrați tot timpul din greu și nu aveți nici un fel de distracții, dar pe dumneavoastră nimeni nu vă *obligă* să faceți ceea ce faceți. Nu poate fi vorba de curaj cînd ești *obligat* să faci un lucru.

— Nimeni nu-i obligat să facă ceva, declară Jack. Dumneata, de pildă. Poți să lași totul baltă și să pleci dacă vrei.

— Da, dar conștiința mea va fi pretutindeni cu mine și n-o să mă pot bucura de nimic. Ochii i se luminară de un surîs neașteptat, care o făcu să pară aproape drăguță. Cred că asta vă împiedică și pe dumneavoastră să lăsați totul baltă.

Jack dădu uşor din cap şi se ridică să plece.

— Îmi pare bine că am stat de vorbă, spuse el. Eşti o fată foarte cumsecade, Romney, să nu te superi că ţi-o spun.

Ochii lui Romney înotau în lacrimi, iar bărbia îi tremura.

— Vă mulţumesc, spuse ea cu glasul tremurat. Lacrimile îi curgeau de-a lungul obrajilor, dar reuşi să zîmbească recunoscător. Sînt foarte mulţumită, domnule doctor, că am avut prilejul să vă cunosc.

Jack închise uşa fără zgomot în urma lui. Romney îi spusese ceva ciudat. Poate că era prea tulburată. O vedea în biroul lui Tubby zi de zi — de cît timp ? De aproape doi ani. „Sînt foarte mulţumită că am avut prilejul să vă cunosc..." Se încruntă cînd înţelese tîlcul vorbelor ei. Tubby avea dreptate. De îndată ce-ţi exprimi simpatia sau un interes omenesc, te şi trezeşti implicat în problemele personale ale oamenilor. Şi atunci nu mai poţi fi atent la lucrul pe care eşti plătit să-l faci. Mica Romney ducea o viaţă de cîine, dar asta nu-l privea pe el. Este destul să-ţi manifeşti o licărire de simpatie şi ţi-a şi declarat că ai devenit un alt om decît acela pe care îl cunoscuse pînă atunci. „Sînt foarte mulţumită că am avut prilejul să vă cunosc". Ce neruşinare ! Iată cu ce te alegi înfrăţindu-te cu de-alde Cunningham.

În timp ce gonea cu maşina înapoi spre Universitate, cel mai tînăr cadru didactic al Facultăţii de medicină se simţea profund răscolit. Înaintînd cu viteză, aproape fără să observe peisajul pitoresc care-l încîntase cu cîteva zile în urmă, Jack înţelese că starea sa sufletească impune o revizuire radicală a aspiraţiilor sale. Îşi dădea seama de absurditatea acestui gînd, dar nu putea scăpa de el.

Era absolut evident că n-ar fi trebuit să plece la pescuit. Iată ce păţeşti cînd nu respecţi programul măcar o singură zi. Această scurtă vacanţă, care ar fi trebuit să fie o destindere plăcută, părea mai curînd că i-a tulburat liniştea de care se bucurase pînă acum. În loc să revină odihnit şi înviorat, iată-l dezorientat, întrebîndu-se ce a mai rămas din planul său de viaţă ; cîte dintre îndato-

ririle sale profesionale trebuiau supuse unei reevaluări serioase.

Dar, mai presus de toate, în centrul preocupărilor sale se afla Audrey ! De ce nu fusese destul de înțelept și nu lăsase această amintire să fie acoperită de uitare ? Chiar din primul moment al întîlnirii lor pe scările spitalului, fata asta începuse să-l preocupe. Dar dacă lucrurile ar fi decurs firesc, era convins c-ar fi uitat-o ; sau, chiar dacă n-o uita, s-ar fi gîndit la ea ca la un vis, unul dintre cele mai dragi vise. Dar, așa cum stăteau lucrurile acum, Audrey era pe cale să pună stăpînire deplină pe toate gîndurile lui. *„Nu ți s-a întîmplat nimic, Jack, spusese* ea. Te vei întoarce la destinul dumitale, iar eu la al meu". Aceste cuvinte ar fi sunat desigur impresionant în clipa în care cortina se lasă încet la sfîrșitul celui de-al treilea act al unei piese de teatru, după care victimele sacrificiului se retrag în cabinele lor, se demachiază, își îmbracă hainele de stradă și pleacă grăbite să ia împreună o gustare la primul bufet.

Dar cu el se întîmplase *ceva.* Bineînțeles că se întorcea la „destinul" său, dar nu mai era același destin. Un lucru era limpede — și în această privință știa că se bucură de deplina aprobare și înțelegere a lui Audrey — ei nu se vor căsători. Vor rămîne totdeauna prieteni, atît și nimic mai mult. Dar de aici începe chinul. Va trebui să care cu el această nouă povară de-a lungul celor optsprezece ore de muncă zilnică ; va trebui să facă față unor răspunderi istovitoare, cu mintea frămîntată de gînduri străine.

Pe moment, amintirea ceasului fermecat din ajun îi umplu inima de extaz. Revedea în închipuire fiecare clipă a acestei fericiri. Dacă mai putea face eforturi, își zicea el, ca s-o uite pe acea Audrey Hilton pe care o întîlnise la spital, și pe aceea cu care vorbise la hotelul „Livingstone" și la familia Cunningham, sărutul va rămîne veșnic întipărit în amintirea sa. Probabil că tot ce avea mai bun de făcut în această situație era să dea deoparte planul său de viață și să lase frîu liber noii porniri...

Reflectînd la această eventualitate în timpul cît parcurse cîțiva kilometri de drum, gîndurile sale disciplinate se feriră să-și ceară drepturile lor. Oare Jack Beaven,

îndrăgostitul, care se amuza cu ideea căsătoriei, a căminului, a familiei, a obligaţiilor sociale, a problemelor casnice, nu datora nimic celuilalt Beaven, care dusese o viaţă de schimnic, muncind ca un sclav spre a obţine distincţiile de care se bucura acum ? De ce fusese promovat la treizeci şi unu de ani în rîndul cadrelor didactice ale facultăţii ? O asemenea realizare neobişnuită nu trebuia apreciată atît pentru ceea ce aducea, cît mai ales pentru preţul cu care fusese obţinută. Iar Tubby — oricît ar fi de urîcios — îi deschisese atît de timpuriu drumul spre o situaţie de invidiat. Ce-o să creadă Tubby ? Ce-o să spună Tubby ? Ce va face Tubby, pe bună dreptate, cînd va afla că în viaţa lui a intervenit o tînără căreia îi va consacra de-acum înainte o parte din timpul său şi aproape toate gîndurile ?

Apoi mai era şi Cunningham. Aseară, în bibliotecă, în timp ce-şi fumau pipele, Cunningham îi spusese unele lucruri care-l impresionaseră profund.

— Dacă se face abstracţie de elementul umanitar, declarase Cunningham, un chirurg ar putea la fel de bine să lucreze şi într-un garaj. În momentul în care încetezi să te gîndeşti la omul din faţa ta, Beaven, apar o mulţime de asemănări între om şi o maşină. Benzina şi sîngele servesc aceluiaşi scop. Funcţiile limfei sînt similare cu lubrifiantele ; sistemul de ardere, cu plămînii ; radiatorul, cu rinichii. Maşina are şi ea ochi pentru a evita obstacolele şi picioare care reclamă atenţie.

— Şi chiar un laringe, adăugă Jack solemn, care suferă de surmenaj.

— Mulţumesc. Şi nu există o mare deosebire între Jack Beaven în halat alb, operînd un rinichi bolnav, şi Chuck Billings într-o salopetă murdară lucrînd la o pompă de apă stricată, cu excepţia faptului că Beaven are prilejul să aducă un plus de omenie pacientului său.

— Iar Chuck, reluă Jack binevoitor, nu rămîne cu altceva de pe urma muncii sale, decît cu vreo şase dolari şi cincizeci de cenţi.

— Nu sînt chiar atît de sigur de asta. Cunningham pufăi gînditor, cîteva clipe. Întîmplarea face că nu eu l-am inventat pe Chuck Billings ca să servească pentru mica mea predică. Îl cunosc foarte bine pe acest om. Lu-

crează în garajul unde merg și eu pentru diverse reparații. L-am operat pe Chuck de o apendicită purulentă acum vreo cinci ani. Era sigur că va muri și, ce-i drept, era într-o stare gravă. Puțin o lipsit ca presimțirea lui să se adeverească. Fusese un om foarte nesocotit, foarte imprudent, înglodat în datorii pînă peste cap. În sfîrșit, într-o zi cînd avea febră mare și se simțea deosebit de rău, și-a exprimat dorința să mă vadă, pentru a-mi mărturisi ce fel de om are intenția să devină dacă se va însănătoși.

— Te faci frate cu dracul pînă treci puntea ! observă Jack, sarcastic.

— Exact ! Și este momentul cel mai potrivit cînd ai omul la mînă. Așa că am adus pe una din fetele de la biroul administrației spitalului, care avea împuterniciri notariale și un sigiliu, și l-am pus pe Chuck să-i dicteze noul său program de viață, pentru cazul că va scăpa și va părăsi spitalul vindecat. Oricum, vorbea vrute și nevrute, așa că putea să vorbească și despre asta.

În momentul acela, Edith Cunningham apăru în ușă.

— Vă deranjez ? întrebă ea.

— Cîtuși dé puțin, răspunse soțul ei, invitînd-o să ia loc pe canapea. Tocmai îi povesteam lui Jack despre Chuck Billings.

— E o întîmplare interesantă, murmură Edith. O să-i placă lui Jack.

Fără îndoială că i-a spus pe nume pentru că tocmai îl auzise Cunningham numindu-l „Jack". Oricum, i-a făcut plăcere. Jack o aprecia mult ; răspîndea în jurul ei un fel de siguranță calmă.

— Pe scurt, Chuck s-a făcut bine, așa cum probabil ai prevăzut ; și deoarece nu prea aveam mare experiență în materie de spovedanii și promisiuni pe patul de moarte, m-am gîndit să fac o mică încercare. Cînd a devenit clar că îngerii n-aveau urgentă nevoie de Chuck, am trimis cele dictate de el unei tipografii din Detroit și am comandat un exemplar — de 75 cm pe 45 cm — în caractere gotice foarte solemne, cu toate inițialéle în roșu. A ieșit ceva frumos. L-am pus în ramă, sub sticlă. În ziua cînd Chuck trebuia să părăsească spitalul, i l-am înmî-

nat. Parcă-l văd. Şedea pe marginea patului zîmbind. Nevastă-sa era acolo, aşteptînd să-l ducă acasă cu maşina. I-am spus : „Chuck, ai fost un pacient atît de curajos, încît am hotărît să-ţi eliberez un certificat. El îţi dă dreptul să fii de acum încolo un personaj foarte important. Doresc să-l primeşti, împreună cu cele mai bune urări din partea mea şi să te bucuri de noile drepturi şi privilegii pe care ţi le oferă". Candid, Chuck luă exemplarul cu ambele mîini, îl puse pe genunchi şi se holbă la el năucit. Citea în şoaptă, cu o mirare crescîndă. Doamna Billings, bucuroasă pentru distincţia acordată soţului ei şi plină de curiozitate, îşi petrecu un braţ pe după umerii lui şi citi la rîndul ei ciudatul document, cu o expresie de uimire neîncrezătoare. Era mult mai impresionant astfel, în caractere de tipar, decît dacă ar fi fost scris cu cerneală. Chuck înghiţi în sec de cîteva ori, în timp ce-şi studia promisiunile legalizate de-a începe o nouă viaţă. Cînd termină, le dădu soţiei sale şi spuse stingherit : „Mulţumesc, domnule doctor". Stătu aşa multă vreme, cu ochii în pămînt. Apoi îşi ridică privirea şi rosti răguşit : „Pe Dumnezeul meu ! am spus... Şi am s-o fac... În regulă !" Cunningham îşi scoase batista şi îşi suflă nasul cu zgomot. Nu mai puteam rămîne acolo, aşa că le-am spus în grabă la revedere şi am ieşit.

— Şi după aceea ? întrebă Jack fără prea mult elan.

Cunnigham se îndreptă în fotoliul său uriaş de piele, îl bătu pe Jack cu palma peste genunchi şi răspunse :

— Chuck Billings l-a atîrnat în garajul său !

— Şi acum se află acolo ! declară Edith cu mîndrie. Iar oamenii care vin cu treburi şi-l văd pe perete, îl citesc, cel mai adesea fără comentarii. Uneori, cîte unul mai scapă : „Lua-m-ar naiba", dar nimeni nu rîde.

— Într-adevăr, admise Cunningham, în cazul lui Chuck am reuşit. Lumea îl simpatizează, are încredere în el. E un tip cu multă personalitate. Dacă ar fi avut mai multă învăţătură şi o educaţie mai îngrijită, ajungea departe.

— A şi ajuns departe, Bill, interveni Edith, dacă ne gîndim de unde a pornit.

— Clubul Rotary [1] l-a primit printre membrii săi acum vreo cîțiva ani, continuă soțul ei. Presupun că a fost momentul cel mai măreț din viața lui. L-au cooptat într-un comitet pentru recuperarea tinerilor delincvenți care după stagiul din școala de corecție trebuie să fie plasați. Are în permanență trei sau patru băieți din aceștia, care lucrează la garajul lui. Ultima oară cînd am fost pe acolo, l-am întrebat : „Chuck, cum se descurcă băieții dumitale în general ?“ Iar el s-a scărpinat la ceafă cu mîna murdară și mi-a spus : „Uite, domnule doctor, cum stau lucrurile. Cît timp reușim să-i convingem că fac un lucru important, își văd de treabă foarte bine. Dacă îi spun lui Pat Reegan : „Pat, am aici o treabă a naibii de migăloasă, dar dacă o faci, să știi că poți conta pe mine“, Pat nu se lasă pînă n-o scoate frumos la capăt.

— Așa că aici e totul, nu-i așa Bill ? Ambiția de a reuși ? — zise Edith gînditoare. Nu-i ăsta cel mai bun stimulent pentru ei ?

— Este cel mai bun stimulent pentru noi toți, draga mea, răspunse el. Ambiția de a face ceva care merită să fie făcut ! Simțămîntul că de la noi se așteaptă ceva ! Știu că sună banal, Jack. Vorbărie sentimentală de provincie, dacă vrei. Cu preocupările dumitale strict specializate, s-ar putea ca toate astea să ți se pară anoste, siropoase, plictisitoare, neprofesionale. Dar, dacă în timp ce-i scot lui Chuck Billings un apendice bolnav, reușesc să-l cîștig pentru o idee care să-l facă util și respectat, sînt de acord să fiu un...

În momentul acela se auzi soneria telefonului și Cunningham se ridică să răspundă.

Jack spuse :

— Soțul dumneavoastră face adesea asemenea lucruri, doamnă Cunningham ?

— Adică, dacă a dat la tipărit promisiuni de-ale lui Chuck ? Nu, nu chiar în felul acesta. Cred că în general metoda i-o sugerează situația respectivă. Pentru el, jocul

---

[1] Asociație internațională întemeiată în S.U.A. în 1905 (*n. red.*).

acesta e fascinant : studiază sufletele pacienților săi, le află povestea vieții, le descoperă punctele vulnerabile și își construiește atacul asemenea unui strateg militar, stabilind dacă ofensiva trebuie pornită pe uscat, pe apă sau în aer. De cele mai multe ori, cred că face apel la curajul lor ; le atribuie un spirit combativ, îi consideră puternici și îi face să creadă acest lucru. Pentru el, asemenea experiențe sînt palpitante. Fără îndoială că îi plac chirurgia și munca de laborator. Ele îi cer o mare pricepere. Dar schimbarea mentalității oamenilor e marea pasiune a soțului meu.

Cunningham apăru în ușă cu pălăria în mînă.

— Am să lipsesc vreo oră, anunță el. Sînt chemat la spital.

— Vrei să merg și eu ? întrebă Jack.

— Nu, dumneata rămîi să stai de vorbă cu Edith.

— Soțul dumneavoastră e un om remarcabil, spuse Jack, după ce auzi închizîndu-se ușa de la intrare. N-am mai cunoscut vreodată unul ca el.

— V-ați distrat bine pe lac ? întrebă Edith cu glasul liniștit.

— Grozav.

— Bill mi-a spus că ți-a istorisit povestea vieții lui Audrey Hilton. Îți place mult, nu-i așa ? Am băgat de seamă numaidecît.

Întrebarea ei directă îl luase pe nepregătite. Rostită pe un alt ton ar fi putut părea indiscretă. Dar Edith îl întrebase dacă îi place Audrey, așa cum l-ar fi întrebat dacă îi plac caii, Beethoven sau racii fierți.

— Într-adevăr, foarte mult, răspunse el sincer.

— E foarte bine așa, încuviință Edith. Cred că o să fiți foarte fericiți împreună. Aveți atîtea să vă dăruiți unul altuia : dumneata — distincția, ea — farmecul ; dumneata — ambiția, ea — seninătatea ; dumneata...

— Nu mă voi căsători niciodată, doamnă Cunningham, o întrerupse Jack. Natura muncii mele nu mi-o îngăduie. Audrey și cu mine am discutat cu toată sinceritatea.

— O ! Atît de repede ? Ochii lui Edith exprimau o uimire amuzată. Oricum, nu ți-ai pierdut vremea. Știi că e încîntător ! Va să zică, ați discutat și ați hotărît să nu vă

căsătoriţi ! Nu crezi că e o hotărîre eroică, mai ales din partea dumitale ? şi începu să rîdă.

— Regret că vi se pare eroică, ripostă Jack. Nu prea am înclinaţii către eroism. N-am făcut decît să privim lucrurile în faţă şi nu cred că vreunul din noi s-a simţit martirizat.

— Nu fii supărat, căută Edith să-l îmbuneze. Dar eşti atît de îngrozitor de serios, Jack, încît cine te cunoaşte devine dornic să te tachineze : e aproape irezistibil. — Deveni deodată serioasă. — Să nu crezi că pasiunea dumitale pentru muncă mă lasă rece. Îmi dau seama cit te-a costat să ajungi acolo unde eşti. Sînt sigură că nu ai fost deloc indulgent cu dumneata. Dar oare devotamentul dumitale unic şi definitiv faţă de muncă — Edith coborî pleoapele gînditoare — n-a devenit cumva un fel de obsesie ? Ai făcut o seamă de sacrificii dureroase. Eşti mîndru de ele, şi ai tot dreptul să fii. Îţi iubeşti însă cicatricele. Ele îţi conferă o identitate, şi de fapt e lucrul spre care tindem cu toţii : semnele distinctive — ceva mult mai interesant decît nişte simple amprente digitale. Poate că în realitate nu te-ai oprit niciodată în faţa unei oglinzi ca să-ţi spui : „Eşti omul despre care se va vorbi ca despre unul care a renunţat la toate de dragul Ştiinţei, de care s-a legat pentru totdeauna, consacrîndu-i-se în exclusivitate pînă ce moartea i-a despărţit". Dar oare acestea au fost ţelul şi mîndria dumitale ? Dacă greşesc, te rog să mi-o spui.

— Da, situaţia ar putea fi prezentată şi în felul acesta, recunoscu Jack.

— Şi acum, o fată încîntătoare a bătut la uşa inimii dumitale, dar n-ai loc pentru ea, deoarece îţi închipui că inima ţi-e dăruită de mult. Cred că greşeşti. Mintea dumitale e dăruită, nu şi inima. Ţi-ai hipertrofiat gîndirea în dauna sensibilităţii. Audrey ar putea să-ţi fie de mare folos.

— Ca prietenă sinceră, desigur.

Edith zîmbi cu înţelegere şi, abandonîndu-şi argumentele, se aşeză mai comod în colţul canapelei.

— Aş pune un rămăşag, domnule doctor John Wesley Benven.

Jack clătină din cap :

— Nu despre asta, protestă el.

— Dacă nu pot să pun rămășag, atunci lasă-mă să prorocesc ceva. Vă dau, dumitale și lui Audrey, cel mult un an ca să vă dați seama cît de naivi ați fost.

— Sînteți de obicei un bun profet ? zîmbi Jack sarcastic.

— Unul dintre cei mai buni. Absolut imbatabilă în probleme sentimentale. Cînd l-am văzut pentru prima oară pe Bill Cunningham, mi-am și spus că bărbatul ăsta îmi aparține. Întorcîndu-mă acasă, i-am spus mamei mele că mă poate considera ca și măritată.

— Povestiți-mi, vă rog, cum s-a întîmplat — insistă Jack, bucuros că poate schimba subiectul.

— Ne-am întîlnit la un concert al orchestrei simfonice din Chicago, la Detroit. Bill era pe atunci intern. Îl adusese cu el pe Tubby Forrester, nădăjduind că-l va putea face să-și uite durerea. Tubby tocmai pierduse fata de care era îndrăgostit.

— Îndrăgostit ? îngînă Jack neîncrezător. Tubby a fost cîndva îndrăgostit ?

— Și încă mult de tot, declară Edith.

— Nu mi-l pot închipui pe Tubby îndrăgostit. Ce s-a întîmplat ? L-a refuzat fata ?

Edith rămase o clipă tăcută, înainte de a răspunde :

— Cred că ar fi mult mai bine ca toate acestea să ți le povestească Bill, spuse ea.

Instrucțiunile finale ale lui Tubby avură darul să-i întărească lui Jack puterea de rezistență față de influența moleșitoare a lui Audrey și a soților Cunningham. Revenind la rutina ocupațiilor sale cotidiene, era firesc ca vechea stare de spirit să iasă biruitoare. În efortul său de a combate cu energie considerentele sentimentale cărora le acordase un scurt răgaz, se dedică cu și mai mare ardoare cursurilor de anatomie.

Tubby era lipsit de îngăduință față de toți, cu excepția celor mai talentați elevi ai săi. Jack hotărî să acorde mai multă atenție celor rămași în urmă și celor mai puțin încrezători în propriile forțe. În primele zile, tînărul profesor încercă să fie indulgent cu studenții mai puțin dotați. Răspunse binevoitor la întrebările lor naive, tratã

calm prostiile pe care le îndrugau și căută să-și frîneze exasperarea în fața lipsurilor lor de pregătire preuniversitară. Toate acestea constituiau o abatere de la tradițiile care domneau în acest amfiteatru, unde Tubby lansase atît de des întrebarea — în accesele lui de furie nestăpînită — dacă școlile medii încetaseră să mai predea fiziologia elementară. Jack încerca să fie răbdător și calm, dar era foarte greu.

Printre cei care dădeau dovadă de o bună pregătire și de dorința de a lucra serios se afla un student căruia Beaven îi putea acorda întreaga sa atenție, cu asentimentul întregului an. Era un chinez amabil și simpatic numit Abbott, care îi făcuse o impresie favorabilă chiar din prima zi de cursuri, dînd o explicație plină de haz în legătură cu numele său.

Situația fusese comică. La primul apel, cînd la numele de „Abbott" se ridică tînărul chinez, Beaven îl privi cu o mirare atît de sinceră încît întreaga clasă izbucni în rîs. Chiar și pe fața lui Abbott apăru un zîmbet larg. Fără să mai aștepte întrebarea, suavul oriental începu să-i explice :

— Domnule profesor Beaven — începu Abbott, și făcu o mică plecăciune politicoasă — dați-mi voie să vă spun că numele meu de familie e „Ng". Venind în Statele Unite, m-am înscris la colegiu sub acest nume, dar noilor mei prieteni le venea greu să-l pronunțe. Profesorii și colegii mei de clasă nu-și închipuiau că ar putea exista un astfel de nume. Unii au crezut chiar că-mi bat joc de ei. La bancă eram întrebat ce înseamnă literele „N. G." [1] din josul cecului meu. Se pare că în America ăsta-i un simbol al proastei calități. Astfel că în cel de-al doilea an de învățătură — Abbott se opri ca pentru a-și cere iertare —, dar poate că vă răpesc prea mult timp cu această poveste fără importanță a numelui meu...

— Nici vorbă de așa ceva ! declară tînărul doctor Beaven. De mult n-am mai auzit ceva mai interesant. Continuă, te rog, domnule Abbott, și nu te grăbi.

---

[1] N. G. (abreviere de la *not good*) în limba engleză „prost, nevalabil" *(n. red.)*.

Studenții erau încîntați.

— Mulțumesc, domnule profesor, spuse Abbott, și se înclină din nou. Așadar, în al doilea an de studii mi-am schimbat numele cu unul mai puțin ciudat.

— Perfect justificat, îl aprobă doctorul Beaven. Dar n-ai vrea să ne explici de ce l-ai ales tocmai de ăsta ?

— Cu plăcere, domnule profesor. Am observat două lucruri în legătură cu cataloagele. Adesea studenții stau în bănci în ordine alfabetică, astfel că cei cu litera A se află mai aproape de profesor.

— Nu știam, observă Beaven amuzat — și veselia lui se transmise numaidecît întregii asistențe —, că acest lucru e considerat drept un privilegiu. Pe vremea mea era privit mai curînd ca un neajuns.

— Foarte adesea, explică Abbott, chinezii suferă de miopie. Nouă ne place să fim mai aproape de catedră, mai ales cînd se fac demonstrații practice. Dar, domnule profesor, mai există și un alt motiv pentru care e bine ca un străin să fie în fruntea catalogului. Cînd se tratează o problemă nouă și grea, străinului — dacă e întrebat primul — i se trece cu vederea dacă spune vreo prostie, deoarece, fiind străin, nu are de unde să știe. Dacă e însă chemat să răspundă după ce o mulțime de colegi, cum se spune la dumneavoastră, „au maltratat" problema, profesorul fiind plictisit... — cuvintele lui Abbott fură acoperite de rîsul general al studenților.

— Auzim adesea vorbindu-se despre înțelepciunea orientală, spuse Beaven după ce se făcu din nou liniște, fără să realizăm că agerimea poate servi și unor scopuri practice definite. Am impresia, domnule Abbott, că ai adus o contribuție importantă la studiul psihologiei aplicate. Și acum, îmi permit să vorbesc în numele întregii clase ca să-ți urez bun venit printre noi.

Aplauzele porniră spontan. Abbott făcu trei plecăciuni adînci, de două ori spre tînărul său profesor și o dată spre colegii săi. Reușise să devină popular, și nimeni nu era invidios.

— De acum înainte — adăugă Beaven după ce se potoliră aplauzele — poți să stai în prima bancă, domnule Abbott, și să te bucuri de toate avantajele și dezavantajele respective.

Cuvintele lui fură pe placul tuturor. Episodul crease o atmosferă de destindere. Abbott era pe cale să devină mascota anului, iar prestigiul lui Beaven înregistră o creștere considerabilă în ochii studenților.

După o asemenea recomandare originală era firesc ca studentul chinez să se bucure de o atenție deosebită din partea profesorului său de anatomie, fără a trezi invidia cuiva ; iar după ce Abbott începu să dea dovadă de aptitudini neobișnuite la lucrările de laborator, interesul marcat al lui Beaven pentru el deveni și mai justificat.

Nimeni nu bănuia că doctorul Beaven ar avea și alte motive să-i acorde lui Abbott o atenție specială. Secretul era relativ bine păzit. Tot ce era chinezesc căpătase în ochii lui o importanță deosebită.

Bill Cunningham spusese că orice american care s-ar căsători cu Audrey Hilton va trebui „să devină chinez", ca să existe o șansă cît de mică pentru fericirea lor comună. Dar Jack nu se interesa de China în acest scop. Doar nu avea intenția să se căsătorească cu Audrey Hilton ; era un lucru definitiv stabilit. El și adorabila Lan Ying vor fi prieteni : atît și nimic mai mult. Dar pentru a putea spori interesul prieteniei lor simțea că trebuie să se informeze mai bine. Cu cît va afla mai multe despre China, cu atît corespondența lor le va face mai multă plăcere.

Într-o sîmbătă dimineață, pe la sfîrșitul lui octombrie, Beaven intră în laboratorul de anatomie pentru o lucrare personală. Observînd că micul chinez era acolo studiind cu toată atenția un craniu, se îndreptă spre masa lui ca să-i adreseze cîteva cuvinte prietenoase. Deși știa că Abbott avea un pronunțat simț al umorului, Jack îi vorbise întotdeauna foarte serios.

De astă dată încercă să fie glumeț.

— Am auzit, spuse Beaven așezîndu-se pe un taburet lîngă masa de lucru, că structura craniană a mongolilor diferă în anumite privințe de aceea a americanilor. Păcat că nu avem cadavrul unuia dintre compatrioții dumitale ca să te poți convinge.

Abbott clătină din cap cu un zîmbet enigmatic.

— Chinezii, observă el, își prețuiesc scheletul mai mult decît yankeii.

— Cum așa ? întrebă Jack.

— Pentru că yankeul crede că merge în rai după ce moare. Acolo capătă un nou trup și nu-i mai pasă ce se întîmplă cu cel vechi.

Abbott își puse instrumentele deoparte și păru gata să continue discuția pe această temă filozofică dacă ar fi primit un cît de mic semn de încurajare.

— Va să zică, dumneata nu crezi în viața de apoi ? îl cercetă Jack.

— Ba da, domnule profesor, dar nu în felul în care cred creștinii. Cînd veți muri, îngerii vor spune : „Iată că vine bunul doctor Beaven. Ia loc, domnule doctor Beaven, și cîntă împreună cu ceilalți".

Jack rîse din toată inima, spre uimirea lui Abbott.

— E foarte nostim ceea ce spui, zise el. Continuă, te rog.

— Mulțumesc. Deci iată de ce doctorului Beaven nu-i pasă dacă trupul său va fi îngropat sau tăiat în bucățele pentru a servi știința. Dar chinezul nu se așteaptă să i se acorde atenții speciale după moarte.

— Prin urmare, acesta e motivul pentru care se îngrijește de scheletul său ?

— E un motiv destul de rezonabil, cred.

— Iată un subiect foarte interesant, declară Beaven sincer. Aș dori să-l mai discutăm împreună și altă dată, Abbott, cînd vom fi mai liberi. Se depărtă de masă : Dacă n-ai ceva deosebit de făcut după-amiază pe la orele cinci, ai vrea să vii la mine la o țigară și o ceașcă de ceai ?

— Dacă-mi permiteți, domnule profesor, răspunse Abbott cu o plecăciune, ceaiul îl voi aduce eu... chinezesc veritabil, adăugă el zîmbind.

Această invitație constitui începutul unei prietenii dintre cele mai interesante. Abbott nu încercă să devină familiar, iar Beaven se purtă cu discreție. Totuși constatară că aveau mult mai multe puncte comune decît și-ar fi închipuit.

Săptămîna următoare, la a doua sa vizită, Abbott aduse un coșuleț cu toate cele necesare pentru a pregăti o mîncare specială, și se dovedi un excelent bucătar. În timp ce Beaven ședea pe un taburet și-l urmărea cu privirea,

schimbînd din cînd în cînd cîte-o vorbă, chinezul tăia în bucățele mici niște castane și vorbea, la rugămintea amfitrionului său, despre obiceiurile orientale și spiritul chinez.

— Să luăm de pildă un caz — Jack se strădui să vorbească pe un ton cît mai impersonal. Închipuiește-ți că un american care crede în progresul științific, și profesează concepții mai curînd materialiste, s-ar atașa de o chinezoaică, obișnuită să respecte mai mult valorile trecutului decît ale prezentului sau ale viitorului ; crezi că ar exista vreo posibilitate ca cei doi să se înțeleagă ?

Abbott îi aruncă o scurtă privire și zîmbi.

— Ar putea să se înțeleagă dacă s-ar iubi, răspunse el. Uneori se vor simți poate nenorociți, dar nu atît de mult ca în cazul în care ar renunța la dragostea lor.

— Văd că dumneata ești un sentimental, răspunse Jack. Nu te-aș fi crezut în stare, cu interesul profesional pe care-l ai pentru știință.

— Dumneavoastră, domnule doctor, sînteți de părere că un om care se ocupă de știință nu-i în stare să iubească ?

— Poate că e un fel prea rigid de a pune problema. Dar nu crezi oare că un om cu adevărat preocupat de anumite studii serioase n-ar mai putea să acorde prea multă atenție problemelor de... de inimă ?

Abbott surîse scurt.

— Omul, răspunse el îngîndurat, a fost amant cu mult înainte de a deveni neurolog.

Se întoarse repede la cratițele sale, pe care începu să le manevreze cu zgomot, ca pentru a-și acoperi retragerea după o ieșire atît de îndrăzneață.

— Crezi cumva că întrebarea mea a pornit dintr-un interes personal ? întrebă Jack, încercînd să pară amuzat.

Abbott se înclină ușor în semn de scuză.

— Vă rog să mă iertați, domnule doctor. Credeam că doriți să cunosc adevărul.

— Ei bine, acum că știi — recunoscu Jack — n-ai vrea să-mi spui și mie cum ai ajuns la această concluzie ?

— În mai multe rînduri, domnule doctor, mi-ați pus întrebări care vădeau un interes neobișnuit pentru viața și cultura chineză. M-am întrebat care să fie motivul. China

nu putea să contribuie în nici un fel la cercetările dumneavoastră. Eram curios să aflu ce anume vă interesează din China. Acum mi-ați divulgat motivul. Sper că n-am fost nepoliticos ?

— Nu vorbi prostii ! spuse Jack nerăbdător. Dumneata nu poți fii nepoliticos nici dacă ai încerca. Iar deducția dumitale e exactă. Am o foarte dragă prietenă — americană de origine — care s-a născut în China și a trăit acolo pînă acum trei ani.

— Păi atunci e americană.

— E un caz mai special, Abbott. Tînăra a fost crescută din fragedă copilărie într-o familie chineză. Mama ei a murit la naștere. Îl vedea rareori pe tatăl ei, care a murit cînd ea abia împlinise opt ani. N-a știut nici un cuvînt englezesc pînă la vîrsta de șapte ani.

— Da, încuviință Abbott, gînditor. E cu totul altceva. Pot să vă întreb despre ce fel de familie e vorba ?

— Oamenii aceștia locuiesc la Hong Kong. Este familia unui negustor bogat și cu multă trecere. A făcut donații foarte generoase Spitalului britanic.

Chipul impasibil al lui Abbott se lumină de un zîmbet.

— O, am auzit de omul acesta. Este Sen Ling. A trimis mulți tineri la studii medicale în străinătate.

— Într-adevăr, el este, spuse Jack. Prietena mea a fost crescută în casa lui.

— Atunci, declară Abbott categoric, e chinezoaică.

— Și probabil, tonul lui Jack avea o nuanță de regret, nu va putea să devină niciodată altceva.

— Chinezii, spuse Abbott, nu sînt niciodată altceva.

— Ea se află acum în America. Observația lui Jack încerca să sugereze că afirmația lui Abbott era poate discutabilă.

— La fel și eu, spuse Abbott, dar nu sînt american.

Rîseră amîndoi. Apoi, după ce se plimbă de cîteva ori în sus și-n jos prin mica bucătărie, cu mîinile înfundate în buzunarele hainei, Beaven declară serios :

— Abbott, dacă ar fi să continui prietenia mea cu această tînără, crezi că va trebui să devin chinez ?

Abbott clătină din cap cu îndoială.

— Vrei să spui, întrebă Jack, să nu încerc așa ceva ?

— Vreau să spun că nimeni nu poate să facă așa ceva, răspunse Abbott, dorind din suflet să descrețească fruntea celuilalt.

Jack dădu din cap :

— Cred că ai dreptate. Dar cel puțin aș putea învăța cîteva cuvinte chinezești, din pură politețe, ce zici ?

— Nimic mai ușor.

— Vrei să mă ajuți ?

— Cu plăcere.

— Ce înseamnă „Lan Ying" ?

— Orhidee englezească.

Jack considerase totdeauna o calamitate obligația de a întreține o corespondență ; dar acum, plăcerea de a-i scrie lui Audrey Hilton nu putea fi întrecută decît de aceea pe care o simțea primind răspunsurile ei.

Munca îl absorbise atît de mult în ultimii ani, încît rareori se întîmpla să primească o scrisoare de altă natură decît o comunicare oficială. În fiecare lună sau o dată la șase săptămîni primea o scrisoare de două, trei pagini de la Joan — o dare de seamă îndatoritoare, maternă, domestică a preocupărilor unei tinere gospodine : despre alcătuirea unor meniuri economice, angajarea unei bucătărese, cățelul cel nou, guturaiurile copiilor, lecțiile de bridge și ciclul de conferințe asupra evenimentelor curente —, scrisori care începeau cu constatarea că ziua promitea să fie plină și se terminau brusc, spunînd că miroase a ars sau că cel mic a căzut din pat.

Ținea la Joan. Păstra amintiri dragi despre copilăria lor. Dar acum trăiau departe unul de altul de foarte mulți ani ; el își închinase viața chirurgiei, Joan se cufundase în treburi casnice, așa că aveau din ce în ce mai puține preocupări comune. Uneori, Jack se simțea cuprins de remușcări, văzînd cît de mare devenea prăpastia dintre ei. Nu era vorba de vreo neînțelegere sau de vreo înstrăinare, ci doar de o îndepărtare treptată de la strînsa camaraderie care însemnase atît de mult în adolescența lor. Jack trimitea cu regularitate daruri de sărbători și ținea minte exact cîți ani împlinește fiecare copil. Promitea că va veni să-i vadă, poate vara viitoare, dar în același timp

era conştient că nu avea nici cea mai mică intenţie s-o facă.

Acum, pentru prima oară în viaţa lui, redactarea unei scrisori era altceva decît o corvoadă inevitabilă. La propunerea lui Audrey se înţeleseseră să-şi scrie o dată pe săptămînă, dacă se poate, duminică seara. În curînd, acest program îi apăru lui Jack prea restrictiv, şi începu să-i scrie o dată la două zile. De obicei, scrisorile lui Audrey începeau cu „Dragul meu prieten", pînă cînd veni scrisoarea în care îi mulţumea pentru orhidee.

Se grăbise să-i dea de ştire că a descoperit semnificaţia numelui ei chinezesc. Îndată după plecarea lui Abbott, în acea duminică, pe la orele şapte, Jack telefonă la mica florărie de lîngă hotelul „Livingstone". Fu plăcut surprins s-o găsească încă deschisă şi să afle că mai aveau orhidee. Jack nu dorea decît una singură, şi le spuse că va fi acolo în cîteva minute. Pe cartonul care însoţea mica orhidee — expediată cu avionul — scrise doar aceste cuvinte : „Floarea mea favorită, pentru prietena mea favorită — Jack".

Aşteptă cu atîta nerăbdare scrisoarea ei următoare, încît i se părea că orele de curs nu se vor termina niciodată. Cînd scrisoarea sosi în sfîrşit, Jack o deschise cu graba unui prizonier ce şi-ar aştepta graţierea. Inima îi zvîcni cînd parcurse cu ochii primele rînduri :

„Dragă Jack,

Îţi mulţumesc pentru frumoasa orhidee, pentru cuvintele care o însoţeau şi pentru toată osteneala ce ţi-ai dat-o ca să găseşti un chinez — probabil un profesor de economie — care s-o fi întrebat ce-i trebuie unui anatomist să cunoască sensul cuvintelor „Lan Ying". Probabil că acesta a zîmbit doar, dar eu ştiu că de fapt a rămas mirat.

Sora mea a primit ieri o scrisoare de la profesorul Forrester. Nu mi-a spus ce conţine. Probabil că profesorul s-a interesat de sănătatea lui Teddy, care merge bine cu şcoala şi se comportă la fel ca toţi ceilalţi copii.

Sora mea nu prea e încîntată de prietenia noastră şi a adus vorba despre scrisorile pe care mi le trimiţi. Nu pentru că nu i-ai fi simpatic sau te-ar dezaproba. Dimpotrivă,

îi placi chiar foarte mult. Dar nu poate înțelege o prietenie care se mulțumește să rămînă doar o simplă prietenie.

I-am vorbit despre hotărîrea noastră fermă în această privință. E nerăbdătoare să mă vadă măritată și la casa mea, unde să mă simt în siguranță. Își închipuie că atîta timp cît voi fi prietenă cu dumneata nu mă voi gîndi să-mi găsesc un bărbat.

Sînt tare mulțumită că din punct de vedere material nu depind de Claudia. Altfel m-aș fi simțit foarte încurcată. Așa însă, deși aș dori mult să-i fac pe voie surorii mele în toate privințele, cred că e mult mai important, atît pentru ea, cît și pentru mine, să procedez cum voi crede eu de cuviință.

Chiar dacă a-ți sacrifica propriile dorințe pentru dorințele altuia este o făptură bună, cred că nu-i bine s-o lipsesc pe sora mea de folosul ce l-ar avea lăsîndu-mă sămi organizez viața așa cum îmi place".

Citind aceste cuvinte, Jack zîmbi și se întrebă dacă logica lui Audrey cu privire la folosul sacrificiului de sine făcea parte din „înțelepciunea Orientului", sau era vorba doar de o simplă glumă.

„Cred că nu e bine — continua scrisoarea — ca oamenii să-și exercite prea mult voința spre a-i domina pe ceilalți membri ai familiei. Sclavia e desigur grea pentru un sclav, dar e grea și pentru stăpîn. Cred că sclavia într-o familie trebuie să fie grea pentru toți. Dacă un membru al casei cere de la ceilalți o supunere oarbă față de toate dorințele sale, mari sau mici, nu trece mult și nici unul din ei nu mai știe să acționeze din proprie inițiativă, sprijinindu-se cu toată greutatea pe umerii celui mai puternic. Am observat adesea acest lucru în China.

Nu vreau sub nici un motiv să devin o povară pentru sora mea, de aceea, ca să evit acest pericol pentru fericirea ei, nu trebuie să-i îngădui niciodată să hotărască în locul meu. Poate ar fi chiar și mai bine pentru ea să rămîn complet independentă de voința ei, în afară de cazurile în care dorințele noastre coincid. Nu crezi că acesta ar fi cel mai bun lucru pe care l-aș putea face ?"

Acesta era desigur un mod personal de a rezolva vechea problemă a autorității familiei. Dar oricît de amuzant suna în exprimarea oarecum livrească a lui Audrey, ceea ce spunea ea era adevărat. Jack își reaminti cazurile similare pe care le cunoscuse, cînd de pildă, o mamă își domină atît de complet copiii — fără — a-i nimici desigur, ca acele tigroaice sîngeroase care-și mănîncă puii — încît îi reduce la o situație de neajutorați. Știa o mulțime de întîmplări cu tați tiranici, jucînd rolul ingrat al unui dictator care savurează plăcerea de a-i vedea pe toți ai casei sărind la pocniturile lui din bici. Iar după ce personalitatea acestora era complet anihilată, se agățau cu toții de el, silindu-l să-i care în cîrcă toată viața, pedeapsă meritată și învățătură de minte, desigur prea scump plătită.

Un lucru era sigur : Audrey, deși fină și grațioasă, nu se lăsa călcată în picioare. Jack nu avea de ce să fie îngrijorat. Singurul obstacol în calea prieteniei lor îl constituiseră obiecțiile autoritarei Claudia. Acum știa că orice amestec din partea ei avea să rămînă fără rezultat.

Tubby era așteptat să se întoarcă pe la mijlocul lui noiembrie. Jack se gîndi că ar putea să se aranjeze să facă o escapadă de *Thanksgiving Day*[1]. Ideea îi fusese sugerată de Edith Cunningham, și acum devenise un nou subiect pentru corespondența cu Audrey și un plan pentru viitorul apropiat.

Prima serie de conferințe și demonstrații clinice ale lui Cunningham fusese fixată inițial pentru a treia săptămînă din luna octombrie, și Jack se întreba dacă hotărîrea subită a șefului său de a pleca la Viena nu fusese inspirată de dorința de a lipsi din oraș în acea perioadă, dar amînată, la cererea lui Cunningham, pînă în decembrie. Cunningham socotise poate că era mai înțelept — mai ales în privința clinicii — ca Tubby să fie de față. Totuși, conducerea — și aici intervenise cu siguranță mîna acelui Denman — insistase pe lîngă Cunningham să vină în octombrie pentru festivitatea de deschidere. Se vede că Denman

---

[1] In S.U.A., sărbătoare națională, celebrată în ultima zi de joi a lunii noiembrie *(n. red.)*.

nu voia să riște ca prietenul său, din dorința de a cruța susceptibilitatea lui Tubby, să îndulcească pilula.

Și astfel, în a treia săptămînă din octombrie, luni dimineața, Cunningham își făcu apariția. Amfiteatrul Facultății de medicină gemea de lume. Jack trebui să admită, împotriva voinței sale, că atmosfera era mult mai animată decît altădată în asemenea ocazii. Expunerea lui Cunningham fu caldă, spontană, interesantă. Studenții punctau cuvintele lui cu aplauze sincere și entuziaste, departe de obișnuitele gesturi de simplă politețe. Jack știa că nu e obligat să-și manifeste aprobarea, dar, îi era imposibil să nu se lase antrenat de curentul general de simpatie creat între vorbitor și auditorii săi.

— Să luăm de pildă un caz tipic, spunea Cunningham în alocuțiunea sa. Un om vine în spitalul nostru, trimis de un oarecare medic generalist dintr-un mic orășel de provincie. El vine cu o scrisoare de recomandare în care doctorul — dorind să facă o impresie bună — și-a dat osteneala să facă o analiză amănunțită a cazului. Istoricul bolii se prezintă cam așa. Cunningham își îndreptă ochelarii și citi cu o voce monotonă : „În august anul trecut bolnavul s-a plîns că degetele membrelor inferioare au devenit dureroase la apăsare. Prin octombrie, durerea prinde gambele. În scurt timp, bolnavul nu se mai poate deplasa decît cu multă greutate, iar mișcările mîinilor devin lipsite de forță și nesigure. Proba „deget—nas" indică o dismetrie și o ataxie marcate. Mișcările de extensie și de flexie sînt reduse. Ataxia se confirmă la proba „călcîi — genunchi". Reflexele abdominale abolite. Sensibilitatea osteovibratoare absentă pînă la nivelul crestelor iliace. La examenul sensibilității dureroase se constată anestezie pînă la al treilea dermatom toracic. Reflexul plantar e însoțit de o mișcare de retragere, cu o mișcare contralaterală de extensie".

Se opri ca să-și scoată ochelarii. Toți începuseră să rîdă, anticipînd o poantă nostimă. Shane, care făcuse prezentarea și se așezase aproape de vorbitor, contribui la hazul general spunînd :

— Și acum va urma probabil buletinul de analiză Wassermann ?

Rîsetele porniră din nou, spre marea satisfacție a lui Shane.

— Mulțumesc. — Cunningham îi adresă un salut prietenesc cu mîna. — Tocmai mă pregăteam să vorbesc despre asta, doctore. Reacția Wassermann în lichidul cefalorahidian a fost, să zicem, negativă. Și acum — aruncă o privire lui Shane — sînt convins că știi de ce boală suferă pacientul.

În sală se așternu liniște. Shane deveni ținta tuturor privirilor. De data asta vorbise mai mult decît ar fi trebuit. Studenții își dădeau coate și clipeau cu satisfacție.

— Ei bine, spuse Shane, stînd picior peste picior, bănuiesc că practicînd o laminectomie ați găsit niște aderențe între măduvă și arahnoidă... dar e preferabil să-l întrebați pe doctorul Beaven. E specialitatea lui.

Scaunele profesorilor scîrțîiră, în timp ce privirile lui Cunningham îl căutau pe Jack, care ședea pe estradă în rîndul al doilea, potrivit rangului său.

— Doctorul Shane, spuse Cunningham, opiniază pentru aderențe. Sînteți de acord, domnule doctor Beaven ?

— Da, domnule doctor, replică Jack, între măduvă și arahnoidă.

— Dar nu poate fi vorba despre o tumoare ?

— Nu neapărat. Dar eu nu fac decît să-mi exprim o presupunere, domnule doctor. Istoricul cazului nu mi se pare complet.

— Iată-ne deci ajunși în miezul problemei ! Cunningham bătu cu pumnul în pupitru. Doctorul Beaven are dreptate. Istoricul cazului este incomplet, dar nu din motivul pe care și-l închipuie el. Doctorul Beaven și profesorul Shane au bănuit just. Indicația lor de operație e fără îndoială corectă. Aderențele vor fi îndepărtate și nu există motiv ca pacientul să nu se vindece — dacă acesta ar fi cazul. Dar istoricul, după cum a spus doctorul Beaven, e incomplet. Eu aș mai adăuga următoarele : Acum trei ani, bolnavul și-a pierdut slujba de casier ajutor la o bancă, din cauză că fiul președintelui, care absolvise colegiul, avea nevoie de o ocupație. În loc să i se spună cinstit adevăratul motiv al concedierii, lucrurile au fost prezentate ca și cum ar fi fost dat afară pentru incapacitate.

Din cauza greutăţilor pe care le-a întîmpinat ca să-şi găsească un nou serviciu, logodnica şi-a pierdut răbdarea şi, după o ceartă furtunoasă — pentru că la ora aceea prietenul nostru ajunsese la exasperare şi devenise nervos şi înrăit —, s-au despărţit. Aşadar, pacientul nostru trăieşte cu senzaţia că nu există dreptate pe lumea asta. Nu se pune numai problema că este sensibil la palpare pînă la nivelul celui de-al treilea dermatom toracic, ci că este totodată la fel de sensibil şi la propunerile bine intenţionate ale prietenilor, care ar fi bucuroşi să-l ajute dacă ar şti cum s-o facă. Ei bine, eu apreciez că tratamentul nu trebuie considerat încheiat odată cu extirparea aderenţelor. Ce aveţi de gînd să faceţi cu restul diagnosticului ? În timp ce omul se găseşte în convalescenţă, după operaţie, dar încă grav bolnav sufleteşte, ce intenţie aveţi în privinţa lui ? L-aţi vindecat de aderenţe. De ce să nu vă duceţi treaba pînă la capăt ?

Pe semne că studenţii aprobau această idee, sau cel puţin erau de partea vorbitorului, pentru că izbucniră în aplauze puternice. Ceea ce prevăzuse Tubby se adeverise întocmai. Tineretul fusese captivat. Poate că numai cîţiva ar fi putut pune un diagnostic corect bolii. Dar toţi erau dornici să afle cum trebuie sfătuit bolnavul, cum trebuie recuperat sufleteşte. Voiau să ştie cum să-l ajute să-şi găsească o altă slujbă şi o altă logodnică şi să trăiască fericit pînă la sfîrşitul vieţii.

Jack se încruntă nemulţumit. Bill Cunningham era simpatic, dar ceea ce propovăduia el nu putea duce la nimic bun.

După conferinţă s-a dat o masă la Clubul Universităţii. Jack nu-şi amintea vreo recepţie în care oaspetele de onoare să fi fost tratat cu atîta căldură. În realitate, nu puteai să rezişti farmecului cuceritor pe care îl emana personalitatea lui Cunningham. Era un tip formidabil : sentimental pînă în măduva oaselor, dar un om care muncea cu rîvnă şi nu puteai să nu-l respecţi.

Pe la începutul lui noiembrie, Jack se gîndi că ar fi bine să se convingă dacă e totul în ordine pentru escapada lui de *Thanksgiving Day*. Scrise lui Bill şi Edith pentru a le reaminti de invitaţie şi a le confirma acceptarea, dacă

mai era valabilă și oportună. Adăugă că spera să se vadă cît mai des cu Audrey în timpul acestei scurte vizite.

Recitindu-și scrisoarea se gîndi că ar trebui să dea o explicație care să-l apere pe el și pe Audrey de eventuale situații stînjenitoare, ivite din dorința naivă a soților Cunningham de a le fi de folos.

„Cred, scrise el în post-scriptum, că vă e cunoscută natura relațiilor dintre noi. Așa că nu trebuie să faceți eforturi pentru a ne lăsa singuri. Sîntem buni prieteni și nimic altceva".

A doua zi primi o telegramă de la Bill :

„Edith și cu mine vom fi încîntați să te avem cu noi de *Thanksgiving Day*.

P.S. Bineînțeles".

CAPITOLUL XI

Cînd se întoarse din Austria, în dimineaţa zilei de 18 noiembrie, Tubby Forrester rămase consternat la ştirea că prelegerile şi demonstraţiile clinice ale lui Cunningham — pentru evitarea cărora făcuse un ocol de douăsprezece mii de kilometri — urmau abia să se ţină, sub auspiciile binevoitoare ale Consiliului de conducere al Facultăţii de medicină.

Îşi închipuise că această aberaţie se încheiase şi, mai ales — ceea ce era mai important — fusese de mult uitată. Ferm convins că aşa stau lucrurile, Tubby nu puse nici un fel de întrebări, şi nimeni nu-şi dădu osteneala să-i spună adevărul.

De aceea resimţi o crîncenă lovitură aflînd că neplăcuta situaţie era gata să-l întîmpine acasă. Descoperi cu uimire că, Cunningham, cu o singură alocuţiune la deschidere, îşi cîştigase adeziunea entuziastă a studenţilor, se bucurase de o primire strălucită la Clubul Universităţii şi de elogiile în prima pagină ale Asociaţiei Presei.

Nimeni nu avu grijă să atenueze şocul. Consiliul de conducere al Facultăţii de medicină, îşi aminti el, ţinea şedinţa lunară în acea după-amiază. Tubby consideră de aceea de datoria sa să apară şi să facă o scurtă dare de seamă asupra călătoriei sale care, deşi destul de bine primită, fu imediat şi complet eclipsată de elogiul lui Osgood pentru cuvîntarea lui Cunningham. Acesta, declară el, a ridicat mai mult prestigiul Facultăţii de medicină în ochii opiniei publice şi pe studenţi în ochii cadrelor didactice, decît oricare alt eveniment de care îşi aduce aminte... şi alte asemenea declaraţii, cu laude, onoruri,

glorie și omagii însoțite de surle și trîmbițe. Era mai mult decît putea suporta Tubby.

— Și bănuiesc — mîrîi el în aceeași seară, în timp ce rumega neplăcuta întîmplare în fața lui Beaven — bănuiesc că dumneata ședeai acolo și aplaudai împreună cu ceilalți.

— Ați fi preferat, domnule profesor, să mă ridic în picioare și să-l demasc în public ? ripostă Jack, sau trebuia să fi angajat un grup care să huiduiască și să fluiere ?

Acrit, Tubby dădu din cap arătîndu-i că și-a dat seama de ingratitudinea și trădarea asistentului său.

— Desigur că ai luat parte și la banchet și ți-ai înroșit palmele aplaudînd, în timp ce crezul dumitale profesional era acoperit de ridicol.

Jack zăbovi cu răspunsul, dar cînd îl dădu, Tubby sări de pe scaun ca ars.

— Nu, domnule profesor, scrîșni Jack, n-ați aflat ? După cuvîntarea lui Cunningham de la Clubul Universității m-am ridicat și am spus că, în calitate de reprezentant acreditat al profesorului Forrester, vreau să exprim întregul său dezgust...

— Cum ? zbieră Tubby cu ochii holbați de furie. Ți-ai ieșit din minți ?

— Calmați-vă, ripostă Jack și făcu un gest liniștitor cu mîna. Cum era să spun așa ceva ? M-am gîndit doar că poate v-ar interesa să auziți cum ar fi sunat.

Tubby să lăsă să cadă din nou pe scaun și-și tamponă fruntea cu batista.

— Puteai să-ți exprimi propriile dumitale sentimente, bombăni el, fără să amesteci numele meu.

— Ei bine, spuse Jack fără să se mai stăpînească, accept să fiu țapul dumneavoastră ispășitor aici în facultate, dar mă veți scuza, domnule profesor, dacă refuz să joc acest rol la o reuniune de la Clubul Universității.

— Îți dai seama ce spui ? glasul lui Tubby începu să tremure. Își întinse brațele pe birou și se aplecă înainte, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

Jack dădu din cap.

— Ar fi trebuit s-o spun mai demult, bombăni el.

— Beaven, eu te-am făcut ceea ce ești, rosti Tubby rar, apăsînd cuvintele, și pot să te dobor. Cred că știi asta.

— Este posibil, dar nu probabil, domnule profesor, răspunse Jack cu indiferență. Postul meu depinde de Consiliul de conducere. Dacă veți aduce acuzații împotriva mea, să știți că mă voi apăra.

— Acuzații ? Acuzații ? Nu va fi destul să spun conducerii că noi doi nu mai putem lucra împreună fiindcă nu ne înțelegem ?

Jack rîse ironic.

— Cînd am lucrat noi doi împreună în bună înțelegere ? Ani de zile m-ați sîcîit și m-ați umilit, domnule profesor. Și toată lumea de aici o știe.

Din clipa aceea, timp de o oră încheiată, profesorul Forrester și Beaven își trîntiră în obraz tot ce credeau unul despre altul și tot ce ținuseră ascuns în răstimpul îndelungatei lor colaborări. Pe la miezul nopții conveniră în sfîrșit să nu facă din aversiunea lor reciprocă un scandal public. Jack admise fără înconjur că datorează șefului său multe favoruri, dar că de acum încolo se consideră pe deplin independent.

— Nu avem nici un motiv, spuse el potolit, să nu lucrăm împreună ca pînă acum. Convorbirea noastră din astă seară n-a alterat de altfel cu nimic relațiile dintre noi. Atîta doar, că am fost amîndoi destul de onești pentru a ne spune unul altuia ceea ce gîndeam de multă vreme. Am impresia că în felul ăsta aerul s-a limpezit. Am fost brutal și impertinent, domnule profesor, dar dumneavoastră m-ați provocat.

Se ridică să plece.

— Ca să ne întoarcem de unde am pornit cu această discuție, spuse Tubby, oprindu-l cu un gest, trebuie să înțeleg că dumneata aprobi toată această revărsare de cunninghanism ?

— Nu, răspunse Jack cu sinceritate, nu trebuie să înțelegeți lucrurile în felul acesta. Împărtășesc părerea dumneavoastră că prin venirea lui Cunningham s-a făcut un pas înapoi. Nu sînt de acord că era cazul să protestez — dacă aceasta e cu adevărat părerea dumneavoastră, fapt de care mă îndoiesc foarte mult.

— Intenţionezi să colaborezi în deplină armonie cu el cînd se va întoarce pentru acele oribile demonstraţii clinice ?

— Cred că mă voi orienta după dumneavoastră, domnule profesor, răspunse Jack cu un respect onctuos. Dacă dumneavoastră vă veţi ridica să-l combateţi, eu vă voi urma. Dar bănuiesc, adăugă el cu înţeles, că nu voi fi chemat sub arme.

— Crezi cumva că sînt laş, Beaven ? se oţărî Tubby.

Jack începu să rîdă, aproape vesel.

— Nu, nu cred că sînteţi laş, domnule profesor ; dar mi-am adus aminte de vechea snoavă cu viteaza companie de grăniceri care se pregătea să apere o colină împotriva indienilor. Cînd au apărut aceştia, văzînd că erau de vreo zece ori mai numeroşi decît şi-au închipuit, cel mai bătrîn şi mai înţelept grănicer spuse : „Se consideră drept o bună strategie ca atunci cînd inamicul este în număr mult mai mare, să te retragi. Întrucît sînt cam şchiop, eu plec de pe acum".

— Are haz povestea dumitale, mîrîi Tubby printre dinţi. Îţi propun să-l urmezi pe prietenul dumitale infirm. Eu rămîn să lupt.

— Nu mă îndoiesc că sînteţi un excelent luptător, domnule profesor, spuse Jack pe un ton de aducere aminte. V-am văzut în acţiune. Sînt sigur că veţi lua taurul de coarne !

Pe timpul absenţei lui Tubby nu se mai declaraseră alte cazuri de poliomielită. Cele două cazuri de care vorbise în ajunul plecării sale la Viena părăsiseră spitalul după încheierea primei faze a bolii. Jack nu văzuse pe nici unul dintre bolnavi şi nu ştia ce se mai întîmplase cu ei. Îşi închipuia că se aflau sub îngrijirea medicilor care îi internaseră la spital pentru observaţie.

A doua zi dimineaţa după frumoasa lor convorbire, Jack îl informă pe Tubby de spitalizarea unui nou caz de poliomielită avansată şi pe care Doane îl ruga să vină să-l vadă.

Tubby petrecuse o noapte de reflecţii amare şi era nerăbdător să pună mîna pe orice armă ca să-şi apere tardiv demnitatea ultragiată. După ce o concedie pe Romney

cu un gest scurt. Îl întrebă pe Jack de ce nu se poate ocupa Doane singur de acest caz. Era doar treaba lui.

— E tocmai ceea ce ar vrea să știe și Doane, domnule profesor, spuse Jack. Pacienta a mai fost operată de cîteva ori. Doane n-a examinat-o încă amănunțit, dar bănuiește că e vorba de ceva mai mult decît de un simplu aparat ortopedic și crede c-ar fi nevoie de prezența unui neurolog.

Tubby mormăi ceva nelămurit. Se vedea că aceste cuvinte îi făcuseră plăcere. După afrontul suferit noaptea trecută, orice balsam cît de mic era binevenit. Jack, care avea oarecare remușcări pentru perdaful ce i-l administrase, observă *efectul tributului adus inteligenței și priceperii* incomparabile a șefului său și fu încîntat. După ce-l izbise atît de puternic, dorea acum să-l înalțe din nou, căci nimic nu-i sta mai bine învingătorului decît mărinimia.

Poate că exagerase puțin în această direcție, deoarece Tubby se retrase imediat în găoacea lui, încît nu mai răzbătea nimic la suprafață, exceptînd niște priviri bănuitoare, cu luciri de oțel. Da, o să examineze pacienta în cursul vizitei obișnuite. Beaven putea să-și vadă de drum, spuse el pe un ton ce indica o destinație nu prea plăcută.

În după amiaza următoare, Tubby făcu operația, asistat de Doane și Beaven ; de fapt, amîndoi erau mai mult niște spectatori curioși și îndeosebi admirativi, pentru că intervenția fusese foarte grea, iar bătrînul — în mare formă. Puteai să nu-l înghiți, dar, orice s-ar spune, Tubby era un maestru : rapid, sigur, precis, aproape un vrăjitor la disecarea fibrei nervoase și a musculaturii deformate de o boală nemiloasă. După ce se termină intervenția, Doane murmură : „Tubby are un al șaselea simț : simțul orientării în spațiu : singura creatură care-l mai posedă este albina". Zîmbi, și adăugă din colțul gurii : „Iată și un al doilea punct de asemănare dintre Tubby și o albină". Jack nu-l întrebă care era primul, avînd impresia că știe. Rîseră amîndoi și nu mai vorbiră despre asta.

Operația, oricare ar fi fost consecințele pentru tînăra pacientă, avu un efect deosebit asupra lui Tubby.

Fusese una dintre cele mai grele intervenţii pe care le efectuase în ultima vreme, şi era pe deplin conştient că puteau fi număraţi pe degetele unei singure mîini chirurgii din întreaga lume capabili s-o facă cu aceeaşi pricepere. Redobîndirea încrederii în sine îl făcu să-şi îndrepte umerii, să calce mai apăsat şi să privească mai semeţ. În timp ce străbătea coridoarele spitalului, personalul de toate gradele, de la colegi şi pînă la femeile de serviciu, dispărea îndărătul uşilor. Cît priveşte relaţiile sale curente cu Jack, Tubby se purta distant şi rigid. Cînd o comunicare era neapărat necesară, îşi transmitea dispoziţiile prin mica Romney, care, în absenţa sa, reuşise să se mai rotunjească, dar slăbise din nou şi-şi pierduse şi bruma de zîmbet.

Jack se afla în laboratorul său personal, pe care Tubby îl evita acum cu grijă, cînd Romney ciocăni timid în uşă ; băgînd capul înăuntru îl anunţă :

— Profesorul Forrester a spus să vă ocupaţi dumneavoastră de micuţa Buckley.

— Buckley ? repetă Jack, uitîndu-se la o eprubetă pe care o ţinea în faţa luminii.

— Cazul de poliomielită pe care l-a operat el, explică Romney, strecurîndu-se în odaie.

— A ! Aşa o cheamă ? Uitasem. De ce nu se ocupă Doane ? E cazul lui.

— Nu ştiu, domnule doctor. Dar tocmai vin de jos, unde am fost să-i spun că dumneavoastră vă veţi ocupa de ea.

— Ia vino încoace, spuse Jack.

Romney se supuse şi înaintă sfioasă, aruncînd o privire spre uşa care se închise cu zgomot din cauza curentului.

— Spune-mi, dumneata mănînci pe săturate ?

— Nu-i vorba de asta, domnule doctor. Sînt trimisă mereu să transmit ordine care enervează oamenii, şi ei îşi varsă necazul pe mine. Mi-e teamă că n-am să mai pot rezista multă vreme.

Pe semne că i se muiaseră genunchii, pentru că fata se lăsă să cadă pe scaun, ceea ce era contrar atitudinii ei obişnuite.

— Ești mult prea sensibilă, Romney. Reacționezi ca o doamnă din înalta societate. Buna creștere și politețea sînt un handicap serios în mediul nostru.

— Cu mirosurile m-am obișnuit, spuse ea cu un zîmbet șters. După cum m-am obișnuit să fiu mereu bruftuluită. Dar nu-mi place să văd oameni furioși pe mine pentru că le transmit mesaje care îi jignesc. Doctorul Doane era cît pe ce să facă o criză.

— Nu cumva își închipuie că eu am contribuit cu ceva ca acest caz să-i fie luat ?

— Cam așa ceva. Romney făcu un gest de confirmare cu amîndouă mîinile. Ar trebui să-i spuneți că nu-i adevărat. Cred că i-ar face bine.

— Mulțumesc pentru sfat, Romney. Voi încerca să-l liniștesc.

— Pe el l-a interesat foarte mult cazul acesta. Vreau să spun — copilul. E o fetiță dulce și pare să fi avut multe de suferit. Tatăl ei e un om pur și simplu imposibil !

— Văd că ești bine informată.

— Am fost trimisă de mai multe ori în camera ei ca să copiez foaia de temperatură. Marta se află în salonul comun. Tatăl ei își petrece după-amiezile la căpătîiul ei. Tot timpul nu face altceva decît să critice surorile și pe medici, și să debiteze tot felul de observații care îl fac insuportabil. Toate acestea o fac pe Marta să se simtă rușinată și nenorocită. Nu văd cum poate să se facă bine în asemenea condiții. Pun rămășag că dacă... Romney se întrerupse brusc și se ridică să plece.

— Pe ce anume pui rămășag, Romney ? insistă Jack, tăindu-i calea.

— Vă amintiți cînd a fost doctorul Cunningam aici ? îndrăzni ea să spună. N-aveam mult de lucru în ziua aceea și m-am strecurat și eu în amfiteatru ca să-l ascult.

— Înțeleg, spuse Jack, și pui rămășag că dacă doctorul Cunningham s-ar ocupa de acest caz ar fi făcut ceva ca să ușureze situația. Dar ce anume ? I-ar fi spus fetiției să nu ia în seamă faptul că e tatăl ei o pacoste ?

— Cred că ar fi stat de vorbă cu tatăl ei, spuse Romney. Poate că și el e bolnav. N-ar fi rău de aflat. Acum

trebuie să plec. Se-ndreptă spre ușă și se opri cu mîna pe clanță. Nu cumva am vorbit prea mult ? întrebă ea cu teamă.

— Nu, ai răspuns doar la întrebările mele. „Pax vobiscum".

— Ce-nseamnă asta ?

— Înseamnă „Mergi în pace", și aș vrea să nu-mi mai vorbești de parcă aș fi Măria Sa Călăul.

— Îmi pare rău, spuse Romney, și se strecură afară.

Episodul îi dădu de gîndit. Cît lipsise Tubby, între el și secretară se stabiliseră relații de prietenie. În atmosfera care devenise mai calmă, fata se înseninase, își regăsise echilibrul și uneori părea chiar exuberantă. Acum, după întoarcerea lui Tubby, se transformase într-un pachet de nervi.

După masă, Jack se duse la Doane și-i spuse :

— Am fost informat că Tubby dorește să preiau eu cazul dumitale de poliomielită. Îți dai seama, sper, că n-am nici un amestec în această hotărîre, ci doar mă supun ordinelor primite. Aș fi fost mult mai mulțumit ca dumneata să te ocupi în continuare de acest caz, pentru că, după părerea mea, îți aparține de drept. Dar deoarece părerea mea nu valorează nici doi bani, va trebui să-l preiau. Ai să-mi spui ceva în privința asta ?

Doane discută cu multă cumpătare, deși se vedea bine că moralul său avea nevoie de sprijin. Îl puse pe Jack în temă, îi povesti cîte ceva despre necazurile avute cu tatăl fetiței, și porniră amîndoi spre salon pentru a examina bolnava. Pe drum, Doane îi spuse :

— Bine că mi-am adus aminte : ni s-a adus chiar acum un pacient care îmi face impresia că are tot poliomielită. Vine din același cartier al orașului. E o periferie oribilă. Ambulanța era să se împotmolească acolo în noroi.

Thomas Buckley ședea lîngă pat. Era un individ colțuros, jerpelit, mic de statură, cu nasul ascuțit și cu ochii sfredelitori. Pe față îi era întipărită o expresie de sfidare. Doane îl prezentă pe Jack, care salută scurt din cap.

— Ai venit, doctore ? rînji Buckley. Cum mai merge cu scamatoriile ?

— Următoarea scamatorie, spuse Jack rece, o facem noi doi. Ai să te prezinți peste o jumătate de oră la mine în laborator, în sala Lister. Voi spune omului de serviciu să-ți arate unde e. Și dacă nu vii, am să dau dispoziție la poartă să nu mai fii lăsat să intri în spital.

— Nu mai spune ! pufni Buckley. Asta-i o instituție publică !

— Întocmai, spuse Jack printre dinți, dar nu toate instituțiile publice sînt spitale. Te sfătuiesc să faci ce ți-am spus.

— Bine ! S-a făcut, doctore — răspunse Buckley, zîmbind cu înțeles. Voi fi acolo.

Fierbînd încă de mînie, Jack examină fetița intimidată după care porni spre sala Lister de la etajul superior. Traversă sala de disecție, unde cadavrele albe așezate în rînd așteptau operațiile nedureroase de luni dimineața, și intră în încăperea învecinată, în care își petrecea de ani de zile o bună parte a timpului său. În ultima vreme consacrase cercetării mult mai multe ore pe zi decît de obicei și rareori ajungea acasă înainte de miezul nopții. Examină cîteva culturi de virusuri, făcu unele însemnări, se uită la ceas și se gîndi la ceea ce avea să-i spună artăgosului Buckley. În acel moment auzi o bătaie în ușă, dar nu lovitura arogantă la care se așteptase, ci o ciocănitură scurtă, timidă. Deschise ușa, dar noul venit nu îndrăznea să treacă pragul.

— Intră, îi spuse Jack pe un ton rece.

— Doamne, ce mai pute aici ! — observă Buckley cu glasul stins.

— Așa ți se pare, răspunse Jack, pentru că nu ești obișnuit cu condițiile de lucru ale profesiunii medicale. Ia loc, te rog. Îi indică unul din taburetele înalte. Sînt oarecum uimit, domnule Buckley, că laboratorul nostru de anatomie îți displace. Am avut impresia că te consideri o autoritate în medicină, chirurgie, îngrijirea bolnavilor și administrație spitalicească, judecînd după dărnicia cu care ți-ai împărțit criticile. E tocmai lucrul despre care vreau să-ți vorbesc.

— Aș putea să capăt un pahar cu apă ? întrebă Thomas fără nici o legătură.

Jack destupă o sticlă de amoniac.

— Respiră asta mai întîi. Apă ai să bei mai tîrziu. Nu mi-am închipuit să fii atît de sensibil. Nu prea vorbeşti ca o fiinţă delicată. Ai stomacul deranjat ?

— E cam scos din funcţie, mormăi Thomas. În ultima vreme n-a prea avut de lucru.

Jack se aşeză pe celălalt taburet, întinse musafirului său o ţigară, pe care acesta o refuză morocănos, şi-şi aprinse şi el una.

— Vrei să spui că nu mănînci cît trebuie ? De ce ? Suferi de indigestie ?

— Nu pot să fac rost de mîncare. Dar asta nu-i treaba dumitale, doctore. N-am venit aici să-mi pierd vremea cu dumneata. Dă-i drumul şi spune ce ai de spus, să pot să ies de aici mai repede.

— Cred că ai nevoie de cîteva mese săţioase, Buckley. Dacă n-ai bani, de ce nu te adresezi operelor de binefacere ? Doar pentru asta există. O să-ţi dea ajutor.

— Noi nu sîntem cerşetori, mîrîi Buckley. Şi n-am nevoie să vină în casa mea tot felul de indivizi să-şi bage nasul peste tot şi să facă anchete. Acum spune-mi de ce m-ai chemat şi să terminăm odată !

Cuvîntarea aspră care îl aştepta pe Buckley trebuia reconsiderată. Nenorocitul era lihnit de foame. Poate din cauza asta era atît de înrăit. Jack îşi aminti de ceea ce-i spusese Cunningham în legătură cu informaţiile incomplete asupra antecedentelor unui bolnav.

— Va să zică, eşti şomer ? întrebă el.

— Da !

— Ce meserie ai ? Cu ce te-ai ocupat ?

— Ce-ţi pasă dumitale ? Oricum nu poţi să-mi dai de lucru, şi atunci la ce bun să mă întrebi ?

— Nu te-ntreb din simplă curiozitate.

— Dar de ce altceva ? întrebă Buckley. N-am venit să te consult asupra sănătăţii mele şi dumneata nu poţi să-mi dai de lucru. Şi atunci la ce dracu ne pierdem vremea de pomană cu întrebări şi răspunsuri ?

Jack zîmbi uşor.

— Timpul dumitale nu pare să fie prea preţios, zise el tărăgănat, iar eu sînt dispus să-ţi acord puţin din timpul meu. Dă-i drumul ! Descarcă-te ! Poate că ţi-ar face bine să-i spui cuiva.

Şi, în timp ce Buckley, cu obrazul tremurînd, căuta un răspuns, Jack se trezi spunînd :

— Ştiu că nu-i nici o plăcere să vorbeşti despre necazurile dumitale.

Thomas îşi scărpină bărbia ascuţită cu podul palmei şi schiţă o grimasă de împotrivire.

— Am să iau acum o ţigară, domnule doctor, dacă nu te superi.

Jack îi oferi un foc, şi Thomas trase cu lăcomie cîteva fumuri adînci, pînă cînd ochii i se înceţoşară.

— Domnule doctor, dumneata eşti un specialist, începu el într-un tîrziu, făcînd un gest demonstrativ spre toate instrumentele ştiinţifice din cameră. Într-un fel sînt şi eu unul. Pariez că trebuie să fii tobă de carte ca să foloseşti chestia asta, şi Thomas arătă spre unul din microscoape. Eu nu mă pricep deloc. În schimb, m-am pregătit să fac o meserie la care dumneata nu te pricepi, şi mi-am pierdut slujba pentru că m-am luat la harţă cu nişte cîrpaci. Înţelegi ce vreau să spun ?

— Nu, răspunse Jack hotărît. Nu-nţeleg deloc şi ai face bine să vorbeşti mai lămurit.

— Ai idee cum se construiesc avioanele ?

— Nu. Asta ţi-e meseria ?

— Domnule doctor, poate n-ai să mă crezi, dar cînd se asamblează un avion, îmbinarea părţilor componente e o treabă atît de migăloasă încît niturile trebuie ajustate cu o precizie milimetrică. Sînt atît de preţioase încît se păstrează într-un seif, din acelea cum ai văzut la bancă. Şi, după ce le-ai potrivit, trebuie să le încălzeşti exact la temperatura necesară, altfel nu intră în găurile din aliajul de aluminiu.

Jack asculta cu interes. Puse picior peste picior, îşi sprijini cotul pe genunchi, bărbia în palmă şi se aplecă înainte, atent.

— Foarte interesant, spuse el. Continuă, te rog.

Figura lui Buckley îşi pierdu expresia de brutalitate, iar glasul său căpătă un accent de sinceritate.

— Cînd le-ai introdus în gaură, continuă el, şi le-ai bătut ca să fie perfect netede, foloseşti o oglindă dentară pentru a controla al doilea cap şi a vedea dacă e perfect

etanş peste tot. Să ştii, doctore, că treaba asta cere o mare atenţie.

— Nu mă-ndoiesc, recunoscu Jack, cu un aer serios. Cred că e o treabă pe care ori o faci perfect, ori mai bine te laşi păgubaş.

— Aşa e... Îmi spuneam uneori, continuă Buckley gînditor, înainte de a deveni maistru, cînd eram încă nituitor — şi să ştii, doctore, nu sînt un plîngăreţ — „dacă nitul sare afară, cineva care crede că avionul e-n regulă riscă să-şi piardă viaţa". Totdeauna am avut asta în minte cînd fixam niturile.

— Da, e o mare răspundere. Cred că ai avut o atitudine justă.

— Apoi m-au făcut maistru. Aveam de lucru berechet : comenzi de la armată şi de la marină. Aşa că trebuiau angajate ajutoare. Cei mai mulţi dintre ei — flăcăi tineri, care n-au învăţat încă să facă o treabă cum trebuie. Cîţiva mai ştiu puţină tinichigerie, se pricepeau să monteze jgheaburi şi burlane. Dacă între îmbucăturile dintre două piese era un joc de un centimetru trăgeau cîteva ciocane pînă dispărea, şi apoi dădeau un strat de vopsea ca să nu se vadă nimic. Dar la construcţia avioanelor nu merge aşa ceva. Piesele nu ţin cu un strat de vopsea, cred că mă-nţelegeţi.

Jack zîmbi şi se declară de acord.

— Nu puteam trece cu vederea lucrul făcut de mîntuială. Le-am arătat o dată le-am arătat de două ori cum se face treaba, dar ei habar n-aveau. Atunci m-am înfuriat şi am început să-i dau afară pe cei trîndavi. Buckley oftă şi făcu un gest de lehamite cu mîna. Restul cred că-l ghiciţi singur.

— Nu sînt tocmai sigur ; vrei să spui că te-au dat afară pentru că ai fost prea exigent ?

Buckley pufni şi ridică din umeri.

— Am fost dat afară pentru că am tras un pumn unui inspector. Venise în atelier cu o falcă în cer şi cu una în pămînt, ştii cum se petrec lucrurile astea, doctore. A început să mă-njure, eu am văzut roşu. N-am fost niciodată bătăuş, dar i-am dat una şi tipul a căzut grămadă. De fapt, şeful era de partea mea, dar n-avea ce face.

Conducerea cerea ca lucrarea să fie executată, indiferent cum, așa că a trebuit să mă dea afară.

— Îmi închipui, spuse Jack. Și acum din ce trăiești ?

— Ce să spun, nevastă-mea confecționează clești pentru vase, ca să nu te frigi la degete, iar eu le vînd pe stradă.

— Unde locuiești ?

Buckley făcu o mișcare cu capul și răspunse întunecat.

— În partea aceea, la capătul orașului. Sînt acolo cîteva căsuțe ieftine, chiar dincoace de rezervoarele de apă.

Jack se încruntă.

— Tot acolo locuiai cînd s-a îmbolnăvit Marta ? Știi că ieri ne-au mai adus un caz de paralizie infantilă din același cartier. O fetiță Collins. Ce fel de cartier e ? Ambulanța s-a împotmolit în noroi.

Ochii lui Thomas exprimau groaza, și fața începu să-i tremure convulsiv.

— Nu, doctore, nu se poate să aibă paralizie infantilă. Avea gripă, iar medicii se temeau de pneumonie ! Dacă pretind că are paralizie infantilă, sînt nebuni !

Jack privi această izbucnire, fără să-și ascundă uimirea.

— Vom vedea numaidecît, spuse el calm.

Ridică receptorul și ceru serviciul unde era internată fetița Collins. Între timp, Thomas se ridică de pe scaun și se furișă spre ușă.

— Dac-ai terminat cu mine, doctore, mă duc — zise el cu o voce nesigură.

— Nu încă, răspunse Jack. Așteaptă un moment.

Thomas se sprijini cu spatele de ușă și așteptă mohorît.

— Dă-mi legătura, te rog, spuse doctorul. Slattery, dumneata ai în grijă cazul Collins !... E polio ?... Auzisem de asta și am vrut să verific... Cum ? Localizată la brațul drept — la fel ca la fetița Buckley ? Am aflat că amîndouă vin din același cartier. Da, foarte ciudat... Nu, nu cred. Probabil o simplă coincidență... Nu, ar fi prea din cale afară, Slattery... Doctorul Doane tratează cazul, nu-i așa ? E acolo ? Dă-mi-l puțin la telefon... Doane, Beaven la telefon. Nu ți se pare curios că fetița Collins cu polio, de care te ocupi dumneata, și cazul Buckley, de care mă

ocup eu, vin din acelaşi cartier şi au aceleaşi simptome ?... Aşa cred şi eu, o coincidenţă. Totuşi ar trebui verificat. Vom vedea mîine şi...

Jack auzi uşa închizîndu-se, trînti receptorul în furcă şi se luă după fugar. Îl ajunse pe coridorul de la parter, îl apucă de gulerul hainei ponosite şi-l opri locului. Buckley se propti cu palmele de perete, cu trupul cutremurat de vărsături.

— Lasă-mă, doctore, se ruga el cu voce slabă. Încăperea aia împuţită mi-a făcut rău.

— Nu atît de rău încît să nu poţi fugi ca un animal sălbatic. Dumneata ai ceva pe inimă, Buckley, şi n-ai să pleci de aici pînă n-am să aflu ce este, spuse Jack categoric.

— Bine, doctore, am să-ţi spun dacă-mi promiţi că rămîne între noi. Apoi izbucni deodată, ameninţător : Dacă ciripeşti, o să-ţi pară rău.

Jack replică ferm că o să decidă cînd va şti despre ce-i vorba ; şi, luîndu-l de braţ pe nenorocitul care tremura din toate încheieturile, îl tîrî înapoi în laborator, îi turnă un păhărel de coniac şi-i spuse :

— Şi acum, ia-o încet şi spune adevărul. Dacă-ncepi să minţi, aflu imediat. Nu eşti un mincinos prea iscusit, Buckley. Nu ştiu ce-ai făcut de te-ai speriat aşa, dar, orice ar fi, mai bine să-mi spui mie decît poliţiei.

— Fetiţa Collins este a treia, murmură Thomas, după Marta noastră, şi încă un băiat pe nume Mead. Familia Mead s-a mutat de curînd acolo, acum vreo cîteva săptămîni. Nu-i cunosc prea bine. Îl ştim pe omul care locuise în casa aceea înaintea lor. Îl chema Billows. S-a mutat la Detroit. A găsit o slujbă de mecanic de calorifer. Era un meseriaş priceput, ca şi mine, şi a rămas fără lucru, tot ca mine. Făcu o pauză lungă. Un tip periculos, cu care este de preferat să n-ai de-a face.

— Bănuiesc că el te-a băgat la belea, sugeră Jack. Bine, spune mai departe. Dar mai întîi, ce s-a ales cu băiatul ăla Mead ?

— E acasă. Ai lui n-au încredere în doctori.

— Ce te face să crezi că are paralizie infantilă ?

— Poate că n-are, răspunse Thomas ceva mai îndrăzneţ. Făcuse temperatură mare şi acum nu-şi poate

mişca braţul. V-am auzit spunînd ceva despre ceilalţi copii, c-ar avea braţul înţepenit.

— Care braţ ?

Thomas zăbovi cu răspunsul.

— Tot acelaşi, admise el cu jumătate de gură.

— Trebuie să cercetăm care e realitatea, spuse Jack. Voi înştiinţa organele sanitare despre cazul Mead... Şi acum dă-i drumul mai departe şi spune ce amestec ai dumneata în toată afacerea asta.

— Poate că nici unul, spuse Thomas. Dar aşa s-a întîmplat. În locuinţele noastre nu era trasă apa, iar proprietarul nu voia s-o instaleze. Acum cîteva luni a căzut bolnav şi-a trimis un băiat să adune chiriile ; aşa că nu ştia ce se petrece acolo. Unul din vecinii care locuia în capătul de sus al străzii avea un puţ, dar era foarte nemulţumit că tot umblam acolo de cîteva ori pe zi ; atunci tipul ăsta — Billows — a propus să ne tragem o conductă proprie.

— Vrei să spui că v-aţi racordat la conducta principală ?

— Da. N-a fost prea greu.

— Numai casa dumitale şi a lui Billows ?

— Am fost patru inşi. Collins şi un bătrîn pe nume Bowers au făcut săpătura şi de asta i-am lăsat şi pe ei să-şi tragă apa.

— Aşa, va să zică ? se lumină Jack deodată. Cînd ai auzit de diagnosticul pus fetiţei Collins ai început să tragi unele concluzii. Crezi că apa e de vină. Bănuiesc că aţi făcut racordul la o conductă principală undeva între rezervor şi instalaţia de filtrare. Aşa-i ?

Thomas dădu afirmativ din cap.

— Bun. Toată povestea asta trebuie cercetată, spuse Jack hotărît. Şi nu prea văd cum aţi putea scăpa de răspundere, dumneata şi toţi ceilalţi. Totuşi, fiindcă ai încercat să îndrepţi lucrurile cred că s-ar putea să scapi doar cu o mustrare severă din partea primăriei. Am să caut să fac tot ce pot pentru dumneata.

— Mare lucru ! mormăi Thomas. Stai, că n-am terminat. Acest Billows tocmai scăpase de la puşcărie şi n-o să lase pe nimeni să-l bage din nou la apă fără să-i plătească poliţa. El a furat ţevile de undeva din Wheaton.

— Şi dumneata l-ai ajutat. Altfel nu putea să le care.

— Avea la mînă cu ceva pe unul din Wheaton, care are un camion şi pe care l-a convins să transporte ţevile. Dacă-l dai în vileag pe Billows, el o să-l denunţe pe celălalt. Şi atunci, dumneata şi cu mine o păţim. Înţelegi ? Lasă-mă să plec, doctore ! Am să-nchid apa, aşa că n-o să se mai întîmple nimic. Iar dumneata ai face mai bine să-ţi vezi de treaba dumitale.

— Dar asta e treaba mea, Buckley. Rezultatul cercetărilor ar putea fi de cel mai mare interes pentru ştiinţă. S-ar putea să descoperim ceva care să ne ajute să explicăm această boală îngrozitoare ! Vrei să mă faci să cred că nu eşti dispus să rişti o nimica toată ca să salvezi sute de copii de o suferinţă ca a Martei ?

Thomas clătină capul şi se încruntă.

— N-o să descoperiţi nimic. Voi, doctorii, sînteţi tot atît de neputincioşi ca nişte nou-născuţi. O să mergi la rezervor, o să te-nvîrţi pe acolo, o să scrii un articol lung, plin de vorbe complicate, şi din toate astea n-o să iasă nimic, doar că pe dumneata te va pocni cineva în moalele capului cu o rangă de fier, iar pe mine o să mă bage la pîrnaie.

Jack îşi scoase halatul alb şi se duse să deschidă dulapul de haine. Buckley îl urmărea posomorît.

— E timpul să plec, spuse el cu jumătate de gură.

— Plec şi eu cu dumneata, zise Jack.

— Ca să ne denunţi, nu ?

Jack îşi trase impermeabilul.

— Hai să mergem, spuse el binevoitor.

Buckley se ridică în picioare. Îl urmă cu paşi tîrşiţi prin laboratorul de anatomie şi jos pe scări pînă la locul de parcare.

— De ce faci ocolul ăsta ? întrebă el în timp ce maşina înainta spre centrul comercial. Vrei să mă duci acasă ?

— Mergem la un restaurant, Buckley, să mănînci ceva. N-am luat astăzi masa de prînz, şi sînt lihnit. La fel şi dumneata.

— Nu mănînc pe banii dumitale.

— Bine, atunci ai să stai la masă în fața mea și ai să te uiți la mine cum mănînc. Am de gînd să-mi comand un mușchiuleț de vacă și niște cartofi prăjiți.

— S-a făcut, doctore. Iau și eu unul. Să știi că am mare nevoie.

— Bineînțeles că ai nevoie, răspunse Jack, prietenește.

— Ești un om de treabă, doctore. Mi-ar părea rău să fii găsit undeva, într-un șanț, cu capul spart.

— Cred, Buckley. Nu ești un om rău. Dar spune-mi, cum îți place friptura, în sînge sau mai bine friptă ?

— Ehei, domnule doctor, zîmbi Thomas ironic. În ultimii ani, fripturile mele au fost cam puține.

Marți, tîrziu după-amiază, cînd Jack trecu prin fața biroului de la etajul al treilea, domnișoara Warren îl opri ca să-i spună :

— Domnule doctor, vă cheamă la telefon domnișoara Romney. Îi dădu receptorul, pe care-l luă cu o strîngere de inimă.

— Profesorul Forrester, auzi el glasul tremurat al lui Romney, mi-a cerut să vă spun c-a primit o telegramă de la doctorul Mercer din New York, prin care îl roagă să ia cuvîntul vineri seara la recepția anuală a Asociației Medicilor. Alocuțiunea festivă trebuia să fie rostită de doctorul Carter din Baltimore, dar acesta a făcut o gripă sau așa ceva.

— Și de ce vrea profesorul Forrester să m-anunți pe mine ? întrebă Jack destul de morocănos.

— Stați o clipă, bîigui Romney.

— Vreau să știi lucrul acesta, se auzi vocea lui Tubby, ca să-mi ții locul pe timpul cît voi lipsi. Plec mîine seară.

— Domnule profesor, aveam de gînd să plec din oraș de *Thanksgiving Day*.

— Acum n-ai să mai pleci, spuse Tubby. Ai să stai frumos pe loc. Cum merge cu Buckley ?

— Normal.

— Să știi că pericolul încă n-a trecut. Aceste intervenții reconstructoare implică formarea unui țesut cicatriceal care, după cum știi, dă adesea complicații.

— Doctorul Doane va fi aici, domnule profesor.

— Eu ţi-am încredinţat cazul dumitale, şi nu lui Doane. Şi vreau să ai grijă de el.

— Prea bine, domnule profesor.

Dar nu era bine deloc, şi tot restul zilei Jack lucră în silă, fără nici o tragere de inimă. Pe la orele şase, amărît şi decepţionat, porni spre casă, întrebîndu-se dacă să-i telegrafieze lui Audrey şi soţilor Cunningham sau să-i explice lui Bill prin telefon. Îşi dădea seama că e o copilărie să se simtă atît de indispus. Ce Dumnezeu ! Nu se obişnuise încă după atîţia ani cu ideea că renunţările şi contramandările subite fac parte integrantă din viaţa unui medic ? Şi nu era asta cauza pentru care hotărîse să nu-şi întemeieze un cămin ? Audrey va fi dezamăgită, dar se va convinge astfel că i-a spus adevărul cu privire la exigenţele meseriei sale.

Îşi aruncă la nimereală pălăria şi pardesiul, luă cîteva formulare telegrafice şi începu să alcătuiască un mesaj către Audrey. Deodată însă îl străfulgeră o idee. La început îi păru cam fantezistă. Claudia nu va consimţi niciodată, chiar dacă s-ar putea face unele aranjamente locale ; totuşi merita să încerce.

Răsfoi rapid anuarul telefonic în căutarea unei firme furnizoare. Găsi un nume de care mai auzise, sună şi ceru să vorbească cu directorul ; îi spuse că aştepta un musafir de *Thanksgiving Day* şi ar dori să comande o cină care să fie preparată şi servită acasă la orele şapte şi jumătate seara. I se răspunse că le părea rău, dar că personalul era angajat, aşa că nu puteau să-l servească.

Jack se simţi contrariat de prăbuşirea atît de rapidă a subitului său proiect. Măsură camera cu paşi mari, frămîntîndu-şi mintea ca să găsească o soluţie. Brusc, avu o idee şi mai îndrăzneaţă. De ce să nu încerce să aducă un bucătar chinez şi să servească o cină care să-i amintească lui Audrey de casa ei părintească ? Se va adresa lui Abbott, iar acesta îi va spune dacă se poate face. Sună la locuinţa studentului său preferat, şi-i spuse pe scurt ce-avea de gînd.

— Dacă îmi permiteţi, domnule profesor, răspunse Abbott, voi veni eu să prepar cina.

— Cum pot să-ţi cer aşa ceva, Abbott ?

— Va fi o mare plăcere pentru mine, domnule profesor. Şi am să aduc un ajutor.

— Este extrem de amabil din partea dumitale. Am să vin să te iau cu maşina şi ai să aranjezi totul cum vei crede de cuviinţă. Am dori tocană chinezească şi alte asemenea specialităţi.

Abbott începu să rîdă.

— Nu... domnule profesor. Dacă vreţi ca prietena dumneavoastră să-şi aducă aminte de bucatele pe care le-a mîncat în casa lui Sen Ling vă rog să lăsaţi totul în seama mea. Va fi la fel de surprinsă şi de amuzată de tocana chinezească pe cît dumneavoastră dacă San Ling, dorind să vă facă plăcere, v-ar servi nişte crenvurşti.

Jack era în al noulea cer. Ceru o convorbire interurbană cu Audrey şi, după o scurtă aşteptare înfrigurată, îi auzi vocea. Îi spuse că nu putea să plece din oraş şi se simţi cutremurat de regretul sincer din glasul ei: „O! Îmi pare atît de rău!"

— Dar, continuă el pe un ton grav, poţi veni să mă vezi, dacă vrei. Îţi rezerv o cameră la „Livingstone". După masă o să ne plimbăm cu maşina. Apoi va fi servită o cină, aici, la mine.

— Bine, dar e oare îngăduit... ? Mi-ai spune, desigur, dacă nu s-ar cuveni să fac aşa ceva, spuse Audrey, cu glasul scăzut.

— E în perefectă ordine. O să mai fie şi alţi oaspeţi la cină. Doamna Grundee va fi cît se poate de mulţumită.

— O! Vine şi doamna Grundee? E foarte bine. Înseamnă că n-o să se opună Claudia, sînt sigură. Mă duc să-i spun.

— În locul tău nu i-aş spune nimic. Sora ta poate fi sigură că eşti pe mîini bune, şi tu ştii asta, nu-i aşa, draga mea?

— Da, Jack, îi răspunse ea cu convingere.

Încrederea ei îi încălzi inima.

— Vasăzică, ai să vii? Trenul tău pleacă mîine, la opt seara.

— Foarte bine. Sînt tare bucuroasă. Îţi mulţumesc, Jack. Ce drăguţ din partea ta că m-ai chemat.

— Te aştept la gară joi dimineaţa, Audrey.

— Probabil că n-ai să mă recunoşti. Vezi că mi-ai uitat pînă şi numele.

— Nu, draga mea, nu l-am uitat. Şi asta îmi aminteşte de altceva ce-aş vrea să faci pentru mine. Te rog să iei un costum chinezesc, ca să-l porţi la cină.

La celălalt capăt interveni o clipă de linişte.

— Dar ceilalţi oaspeţi ai tăi, acestei doamne Grundee. care va purta cu siguranţă îmbrăcăminte americană, n-o să li se pară ciudat dacă...

Jack începu să rîdă.

— Doamna Grundee, draga mea, e doar un nume care personifică codul ridicol al convenţiilor sociale. Vei fi singurul meu musafir.

— Da ? O să fie foarte drăguţ. Vorbea pe un ton mai hotărît. Jack îşi putea imagina uşor zîmbetul ei. Să-i telefonez doamnei Cunningham ca să-i spun că nu mai vii şi că eu am să plec ?

— Te rog, arată-i de ce nu pot veni. În ce priveşte restul, fă cum crezi că-i mai bine.

— O ! Dar ea o să vrea să ştie şi asta.

— Da, aşa cred şi eu.

— Cred că o să-i pară bine.

— Acum trebuie să te las, draga mea. O să ne simţim minunat.

— Da. Sînt convinsă !

CAPITOLUL XII

Totul era pregătit pentru marele eveniment de *Thanksgiving Day*. Jack, în pijama și papuci, își aprinse pipa și se așeză comod în fotoliu, să reflecteze în liniște la planurile sale. Undeva, în adîncul inimii, îl încerca o senzație de teamă.

Era foarte ușor să afirmi că Lan Ying, această ființă incomparabilă, înțelegea și aproba pe deplin condițiile prieteniei lor, fără a cere altceva decît fusese convenit. Declarase chiar că nu era numai de dorit, ci inevitabil ca relațiile lor să rămînă platonice.

Dar acum își dădea seama că atît sentimentele sale, cît și ale ei depășeau cadrul fixat de comun acord. Indiferent de părerea lor despre natura relațiilor dintre ei, era limpede că el o punea într-o situație destul de neplăcută în ochii cunoscuților, și în special ai Claudiei King. Claudia și-ar putea închipui că, invitînd-o pe sora ei să petreacă zilele de sărbători la Universitate, Jack avea intenții serioase. Nu ținea să aibă aerul că glumește cu sentimentele lui Lan Ying, și nici nu dorea să se spună vreodată că a părăsit-o după ce-i arătase atîta interes.

În timp ce-și frămînta mintea în căutarea unei ieșiri din această situație, Jack se surprinse reconsiderînd hotărîrea pe care o luaseră împreună cu privire la eventualele urmări ale prieteniei lor. Învăluită în căldura amintirilor, Lan Ying era în prezent cea mai importantă realitate din viața lui. De la ultima lor întîlnire, imaginea acelor clipe de vrajă, cînd, încrezătoare și duioasă, îl lăsase s-o sărute, îi revenea în minte lait-motivul unei simfonii. Oricît de cufundat era la un moment dat în probleme profesionale, extazul trăit îl năpădea năvalnic ca o maree. La în-

ceput își spusese că această vîltoare de emoții se va liniști cu timpul, sub imperiul îndatoririlor și al responsabilităților, dar asta nu se întîmplase. Iar ceea ce plănuise acum nu era desigur de natură să contribuie în acest sens.

De altfel, poate că nici nu dorea să atenueze acuitatea acestei viziuni. Poate că cea mai nimerită soluție era să lase ca afecțiunea lor să evolueze firesc spre căsătorie. Aveau nevoie unul de altul. Cît despre autodisciplină, aceasta își avea rostul numai dacă era practicată fără, sau aproape fără efort. Autodisciplina care te consumă și te face să umbli prin cameră agitat, care îți indică imperativ calea de urmat cînd obligațiile profesionale își cer dreptul, e o *formă de martiraj* care nu duce la nici un rezultat practic.

Pe de altă parte, ar fi fost o abdicare regretabilă de la toate realizările de pînă acum, atît de greu dobîndite, dacă în această fază a carierei sale ar fi luat hotărîrea necugetată de a-și schimba întregul curs al vieții de dragul unei chemări a inimii. Nu era numai o problemă de a hotărî în ce măsură răspunderile unui cămin ar aduce prejudicii muncii sale : era vorba de ceva mult mai profund. Ce efect ar avea asupra personalității sale, dacă după ani de respectare pînă la sacrificiu a unui program care însemna pentru el mai mult decît o religie, mai mult decît dragostea de țară, el și-ar spune că Zeul pe care-l servise și în care crezuse cu toată puterea nu mai prețuia nici cît o anumită femeie care a pus stăpînire pe imaginația sa ?

Auzi telefonul sunînd. Era Abbott, care îl înștiința că va veni împreună cu ajutorul său, miercuri după masă, la orele cinci. Vor aduce cu ei cele necesare. Totul era aranjat. Doctorul Beaven să nu aibă nici o grijă. Doctorul Beaven, recunoscător pentru această promisiune, ar fi dorit din toată inima să scape și de grija unei alte probleme, strîns legate de acest eveniment.

— Aș prefera, adăugă Abbott, să fiu considerat în cursul acestei seri că mă aflu în serviciul dumneavoastră. Vă rog să nu-i spuneți musafirei dumneavoastră să sînt student al Facultății de medicină.

— Cum dorești dumneata, răspunse Beaven, dacă asta te va face să te simți mai la îndemînă. Sper să mă

pot revanşa faţă de dumneata pentru acest mare serviciu pe care mi-l faci.

— V-aţi şi revanşat, vă mulţumesc, spuse Abbott.

Mica florărie de lîngă hotelul „Livingstone" trimise trei duzine de crizanteme la locuinţa doctorului Beaven şi totodată un buchet de orhidee în camera domnişoarei Hilton de la „Livingstone", unde un funcţionar de la recepţie fusese insistent rugat să pregătească totul în cele mai bune condiţii pentru sosirea ei. Bineînţeles că-şi amintea de domnişoara Hilton şi va avea grijă să nu ducă lipsă de nimic.

Jack se mai linişti puţin şi se gîndi un timp numai cum să-i facă şederea cît mai plăcută. Umbla de colo colo, anticipînd senzaţia ciudată de a o primi pe Lan Ying la el acasă. Locuinţa va căpăta o nouă semnificaţie după ce ea se va fi aflat sub acoperişul ei.

Telefonul sună din nou.

— Doctorul Beaven la telefon, spuse el nădăjduind să nu fie vorba despre o chemare urgentă la spital.

— Sînt Winifred Gillette, domnule doctor, răspunse de departe o voce cunoscută. Îţi mai aminteşti de mine ?

Jack îşi amintea, şi-o întrebă amabil ce mai face, cu toate că nu se gîndise la ea nici o clipă din ziua în care ea îi spusese, la sfîrşitul primului lor an de studii, că e hotărîtă să nu mai revină la toamnă. Nu-i dăduse motivele exacte, dar el crezuse că ghiceşte cel puţin unul din ele, şi poate pe cel mai serios : Winifred nu avea dispoziţiile necesare pentru a studia medicina sau, dacă le avea, nu ştia să le pună în practică.

— Şi ce mai faci acum ? se crezu Jack dator să întrebe.

— N-ai să ghiceşti, spuse ea cu un glas adînc de contraalto. Şi, după o scurtă pauză, continuă : Ei bine, m-am măritat la un an după ce m-am lăsat de facultate, şi lucrurile n-au mers prea bine.

— Îmi pare rău, spuse Jack, simţindu-i ezitarea.

— O ! Putea să fie mult mai rău, replică ea, cu indiferenţă. Am renunţat amîndoi şi am divorţat. N-a fost prea complicat. Şi acum n-am o meserie, n-am avere, n-am venituri, n-am copii, n-am dragoste... şi n-am regrete. M-am întors aici ca să urmez o şcoală de surori

medicale și m-am gîndit să te chem — te-ai purtat întotdeauna atît de drăguț cu mine — ca să-ți spun unde sînt și ce fac.

Jack se încruntă nițeluș, întrebîndu-se dacă îi spusese adevărul despre ceea ce făcea.

— Și-ți place munca dumitale ? — întrebă el pe un ton de interes părintesc.

— Mmda, răspunse ea fără convingere. De fapt, anul ăsta nu sînt decît o ucenică. Dacă cineva are capul plin de gărgăuni și vrea să scape de ei, ăsta e locul cel mai indicat.

— Știu, răspunse Jack cu simpatie. Totuși, o soră medicală trebuie să învețe disciplina înainte de orice. Cred că anul întîi e cea mai bună etapă pentru a o căpăta.

— Îmi amintesc ideile dumitale despre disciplină, spuse ea cu o umbră de ironie în glas. Cu siguranță că dumneata nu ți-ai neglijat niciodată munca. Am impresia c-ai fost destul de bine răsplătit. Să știi că ți-am urmărit cariera. Felicitări, Jack — dacă o neînsemnată asistentă medicală își poate permite să-ți vorbească astfel. Tot mai lucrezi douăzeci și patru de ore pe zi ?

Era o glumă nostimă, în definitiv. Fruntea lui Jack se descreți.

— Da, răspunse el serios. E nevoie de muncă pentru orice lucru pe care cauți să-l faci cum se cuvine. Cu cît avansezi, cu atît lucrezi mai din greu. Am foarte puțin timp liber pentru mine.

— Da, îmi închipui, răspunse Winifred, ca și cum ar fi adăugat în sinea ei : „Și mai ales pentru amărîta de mine".

— Îți mulțumesc că m-ai sunat, spuse Jack. Mi-a făcut plăcere să te aud.

Convorbirea lor ajunsese la capăt. Winifred simți că nu mai avea nimic de spus, așa că-i mulțumi pentru bunăvoința de a o fi ascultat, îi ură succes și spuse „la revedere", cu o ușoară nuanță de regret, semn neîndoielnic de dezamăgire pentru frazele banale schimbate între ei.

Jack rămase o clipă nemișcat pe brațul fotoliului de piele, și-și derulă în minte dialogul lor, mai ales propriile sale replici. Cu cît avansezi, cu atît lucrezi mai din greu. Așa e. Era glasul ferm al eului său, care vorbise în parte

pentru fluşturatica Winifred, dar mai ales pentru Beaven cel cu inima zbuciumată.

Pentru a-şi mai alina mustrările de conştiinţă, sună ca să afle cum se simte Marta Buckley. Apoi parcurse încă o dată neliniştit încăperile locuinţei sale. Totul era pregătit s-o întîmpine pe Lan Ying.

Lan Ying! Audrey! Îi venea mai uşor să-i spună Audrey, dar Lan Ying i se potrivea mult mai bine. Şi pentru că ea dorise astfel, Jack căuta să se obişnuiască cu gîndul că numele ei era Lan Ying, deşi îşi dădea seama că acest nume chinezesc nu făcea decît s-o îndepărteze şi mai mult de acel complex de sentimente care reprezenta întreaga lui viaţă.

Pînă atunci, şemineul nu servise la nimic, decît poate ca să accentueze acea impresie deprimantă că apartamentul său e o locuinţă, dar nu şi un cămin. Jack rugase portarul să i se aducă nişte lemne uscate, şi aprinse focul. Apoi trase fotoliile mai aproape, ca să-i împrumute încăperii mai multă intimitate şi aerul că e locuită.

Oprindu-se în faţa micului grup de fotografii înrămate de pe peretele de lîngă masa de scris, încercă să le privească cu ochii cuiva care le vede pentru prima oară. Stătea cu braţele încrucişate şi cu pipa în gură, şi se uita la ele cu ochii unui străin. Lan Ying va observa desigur o puternică asemănare între el şi Joan. „Dar buzele nu sînt la fel", va comenta el observaţia ei, ca să-i arate că nu i-a uitat remarca, din păcate exactă, despre linia severă a gurii sale. Deşi, poate ar fi mai bine să evite subiectul buzelor. Ale ei erau atît de frumoase, atît de expresive, atît de atrăgătoare.

Se va uita fără îndoială atent la fotografia mamei lui. Ar fi interesant să-i poată citi gîndurile. Orice femeie putea să observe de la prima vedere că frumosul păr roşcat al mamei sale, netezit cu grijă la tîmple, era ondulat şi rebel oricărui coafat. Cu un instinct pur feminin — şi în plus cu „înţelepciunea Orientului" — Lan Ying se va întreba ce luptă o fi avut loc între aceşti cîrlionţi frivoli şi ochii severi, de un puritanism fără compromisuri. Ea îşi va da desigur seama că atunci cînd ochii întîlneau buclele în oglindă, rezultatul nu putea fi decît unul singur. Ochii aceştia nu îngăduiau nici o abatere. Te priveau

din fotografie drept în față, fără aroganță, calmi și stăpîniți. Parcă spuneau : „Oamenii nu pot gîndi și acționa în două feluri — și bine și rău. O viață curată nu cunoaște decît drumu ldrept. N-o interesează potecile lăturalnice, ocolurile, ascunzișurile. Odată aleasă, calea trebuie să fie ori albă, ori neagră, ori în sus, ori în jos, ori la dreapta, ori la stînga ; nici un fel de ușurință, deșertăciuni și abateri nu sînt admise. Fă-ți datoria, nu lăsa răul să te stăpînească. Nici un fel de zulufi, zorzoane sau bucle ! Pentru că, Domnul știe calea celui drept, iar calea celui nedrept duce la pieire". Toate acestea i se citeau în privire și în linia buzelor, atît de asemănătoare cu ale lui. Jack își spusese adesea că această religie neclintită a mamei sale i se întipărise în ochi și în linia buzelor. Vezi, acesta este defectul religiei : îți limitează orizontul. Dacă o accepți direct, te izolează de tot ce-i mai frumos și merită să fie iubit pe lumea asta. Dar care numai religia este aceea care te încătușează și te orbește ? Știința nu face oare același lucru ? Jack se întreba : după ce se va uita în ochii mamei sale, Audrey nu se va întoarce spre el ca să-i cerceteze și pe ai lui ?

Telefonul sună din nou. Era infirmiera McFey.

— Mi-ați cerut să vă informez despre fetița Buckley. E destul de agitată.

— Ce temperatură are ?

— Puțin sub treizeci și nouă. Aproape aceeași ca și ieri la ora asta. Am ceva de făcut ?

— Nu. Am să fiu acolo în cîteva minute.

Jack puse receptorul în furcă și se încruntă. Nu cumva această copilă a amărîtului de Buckley avea de gînd să-i scape din mînă ?

Ajuns la spital, găsi bolnava într-o stare destul de proastă, dar nu disperată. Nu era vorba decît de o stare post-operatorie, inerentă. Hotărî să mai zăbovească acolo o oră, ca să fie mai sigur. Urcă în camera de gardă a internilor, răsfoi revistele medicale, dar nu găsi nimic interesant. Obișnuit în ultima vreme să caute motivări ale comportării sale, se întrebă dacă hotărîrea de a-și pierde o oră din timpul său liber în seara aceea nu era un fel de jertfă pe care o aducea unui zeu necunoscut, ca pentru a-i

spune : „Stau aici o oră cînd n-ar fi necesar, ca să plătesc anticipat favoarea ce mi-o vei acorda, și nădăjduiesc că vei fi îndurător și-ți vei aminti că vreau să fiu liber de *Thanksgiving Day*".

Îi veni în minte că această superstiție, într-o formă sau alta, poate influența pe oricine cînd dorește cu ardoare să realizeze un anumit lucru. Poate că superstiția își avea rădăcinile într-un instinct. Și atunci merita să fie practicată, pentru că instictele nu trebuie desconsiderate. Hotărî să plece acasă la orele unsprezece. A doua zi o va vizita din nou pe mica Buckley, și se va mai interesa de ea la telefon în cursul zilei următoare.

În timp ce se plimba pe peron în așteptarea trenului care avea s-o aducă pe Lan Ying, Jack se întreba cum va decurge prietenia lor în aceste condiții, care le permiteau o mai mare libertate decît avuseseră pînă atunci. În încerca o senzație confuză de speranță amestecată cu teamă. Inima începu să-i bată cu putere cînd zări norul de abur și fumul cenușiu ridicîndu-se deasupra trenului negru, care semăna de departe cu o jucărie mecanică. Apoi văzu patru trîmbe de abur alb tăind succesiv norul gri, și o clipă mai tîrziu auzi urletul locomotivei care se apropia cu un zgomot asurzitor, urmată de un șir lung de vagoane. Roțile scrîșniră, iar trenul se opri. Ușile se deschiseră și hamalii se repeziră să scoată bagajele.

Jack o zări imediat și alergă în întîmpinarea ei. Fata flutură mica ei mînă înmănușată în semn că l-a recunoscut, iar el simți că ceea ce ei numeau „prietenie" era de fapt cu totul altceva. Îi întinse ambele mîini adresîndu-i un zîmbet care îi umplu inima de fericire.

— Ești fermecătoare, spune Jack.

Reveniră pentru o clipă pe pămînt ca să vadă de bagaje și să spună hamalului să-i urmeze. Apoi, petrecîndu-i mîna pe sub brațul lui, Jack o conduse spre mașină, cu un sentiment de mîndrie posesivă, convins că e obiectul invidiei generale.

În mașină, Lan Ying ședea atît de aproape de el, încît la schimbările de viteză îi atingea cu mîna haina de astrahan negru și îi simți căldura plăcută. După cum de-

clară Jack, culorile sale preferate deveniseră negrul, albul și roșul carmin. Lan Ying răspunse că această oră era cam matinală pentru o discuție despre artă, dar se declară de acord că roșul carmin e destul de agreabil. Atinse cu vîrful degetelor mica pană roșie de la toca neagră, de sub care cobora o șuviță de păr negru peste fruntea albă, și își înfășură fularul de mătase albă mai strîns în jurul gîtului.

La „Livingstone" era puțină lume. De sărbători, la Universitate se întrerupea orice activitate. În marea sală a restaurantului, o mulțime de mese erau neocupate. Își aleseră una într-un colț mai retras, de unde Lan Ying putea să admire micul parc și clădirea de marmură a Asociației Absolvenților. Se interesă dacă această clădire nu e un mausoleu, iar Jack îi dădu toate explicațiile. De fiecare dată, asemenea întrebări îl uluiau și căuta să-i explice pe larg, ca în felul acesta s-o elibereze din captivitatea amintirilor în legătură cu China.

— O ! deci acesta e locul de întîlnire al absolvenților Universității ? întrebă ea.

— Nu, draga mea, răspunse el înțelegător. Absolvenții se întîlnesc pe stadion, adică pe terenul de fotbal. Aceasta e clădirea în care se păstrează portretele foștilor rectori ai Universității și cred că Secretariatul Asociației absolvenților își are sediul tot aici.

Apoi Lan Ying dori să știe ce întreprindea Asociația în folosul absolvenților, dar Jack nu se pricepu să-i răspundă. Presupunea că îi urmărește în carieră, ca să-i poată găsi mai ușor cînd era nevoie de bani pentru noi clădiri sau pentru fondul de înzestrare.

— Donațiile bănești au o mare importanță în Statele Unite, nu-i așa ? întrebă Audrey, și Jack încuviință. Oamenii nevoiași trebuie să se simtă dezavantajați, reflectă ea. Jack recunoscu că, din păcate, acesta era adevărul.

— Ar fi frumos, sugeră ea, ca oamenii lipsiți de bani, dar înzestrați cu talente, să poată dărui ceva făcut de mîna lor.

Și astfel, ajunseră să vorbească despre valoarea formelor artistice... Audrey ar fi dorit să existe un alt etalon decît dolarii pentru a măsura valoarea operelor de artă.

— Uneori, continuă ea, citesc în ziare că un bogătaș a donat o celebră pictură unui muzeu de artă, cu mențiunea că tabloul l-a costat patru sute de mii de dolari, sau ceva în genul ăsta. Iar oamenii aleargă să-l vadă, pentru că l-a costat atîția bani pe cel care l-a dăruit. Cred într-adevăr, adăugă ea, că un asemenea om trebuie apreciat. Dar n-ar fi oare mai interesant să se spună oamenilor cît de mult a investit artistul în această operă din el însuși, din timpul, din gîndurile și experiența sa ? Probabil că toate astea nu se pot măsura în bani, și totuși valoarea lor trebuie să fie foarte mare.

Jack aprobă, regretînd că banii au o importanță excesivă în modul de gîndire american.

— Una din povestirile care i-au plăcut cel mai mult tatălui meu adoptiv din China, își aminti Lan Ying, e aceea a unui artist care a pictat timp de cincizeci de ani un vas pe care urma să-l dăruiască împăratului. Și în fiecare zi, nu numai copiii din micul oraș, dar și drumeții care treceau pe acolo se opreau să admire și să-l cinstească pe artist pentru marele său devotament. În cele din urmă, vasul era gata pentru a fi ars în cuptor, și o mulțime de oameni veniră să asiste la momentul cînd splendida comoară va fi scoasă din flăcări. Dar cînd cărămizile fură date la o parte, constatară că delicatul vas se transformase în cioburi, din cauza căldurii prea puternice. Artistul rămase nemîngîiat. Fiind sărac, nu avusese nimic altceva de oferit în afară de talentul său de artist, și acum opera sa de o viață era distrusă. Omul se îmbolnăvi de inimă rea. În cele din urmă, vestea ajunse la urechea guvernatorului provinciei și într-o bună zi acesta sosi cu litiera sa de aur, ca să-l vadă pe nefericitul artist. După ce se înclină în fața lui, îi spuse : „Am auzit despre vasul pe care l-ai pictat pentru împărat. Se spune că, în toți acești ani îndelungați, bătrîni și copii, vecini și străini s-au perindat să te vadă dînd expresie artistică dragostei tale de artă. Fără îndoială că plecau ducînd cu ei dorința de a face totul pentru a-și arăta și ei devotamentul față de

împărat. Şi acum te plîngi de pierderea frumosului vas şi crezi că opera vieţii tale a fost distrusă. Dar eu îţi pot spune, prietene, că de fapt tu ai dăruit vasul împăratului !"

— Frumoasă poveste, murmură Jack, şi frumos spusă. Nu-i de mirare că eşti o făptură atît de minunată, draga mea. Crescută în asemenea idealuri, nici nu puteai să fii altfel decît eşti — ezită o clipă — cu un suflet atît de bogat.

Întîrziară un ceas întreg la cafea. Lan Ying îi ceru lui Jack mai multe amănunte despre Abbott decît aflase din scrisorile lui. Comentariile studentului chinez despre viaţa americană îi stîrniră un viu interes. Multe din observaţiile lui îi apărură inedite şi amuzante.

— Americanii nu-şi dau seama, spuse ea, că, chinezii fac mari sacrificii ca să-şi trimită copiii la studii în Statele Unite. „Ce noroc pe băiatul ăsta" ! spune yankeul. Dar nu ştie că pentru familie e foarte greu să-l lase să plece atît de departe, să-l ştie printre străini ani îndelungaţi şi să-l vadă la întoarcere îmbrăcat în haine străine, mîncînd cu furculiţa şi plîngîndu-se că patul e prea tare şi că îi înţepeneşte ceafa. Îţi închipui cumva că atunci cînd tînărul Sen se pregătea să plece în Anglia, tatăl şi mama lui s-au simţit foarte fericiţi şi onoraţi că îşi trimit fiul favorit să fie educat de străini ? Pe atunci eram prea mică spre a înţelege ce înseamnă asta pentru ei, dar destul de mare ca să fiu adînc impresionată de ceremonia desfăşurată în Sala străbunilor în ajunul îmbarcării tînărului Sen. Întreaga familie se adunase în sala semiîntunecoasă. Şi aici, cu multă demnitate, Sen a adus omagii străbunilor şi luînd bobul de tămîie din mîna lui Sen Ling, l-a aşezat în faţa chipurilor sculptate ale strămoşilor săi.

— Cred că a fost emoţionant, comentă Jack, şi în acelaşi timp foarte trist. Aproape ca la o înmormîntare.

— Dar fără lacrimi, completă Audrey. Era multă linişte. Nimeni nu plîngea. Poate au făcut-o cînd au rămas singuri.

După părerea lui Jack, chinezii îşi controlau admirabil emoţiile, la care Lan Ying răspunse că această

trăsătură națională a fost exagerată în concepția americanilor.

— Nu sîntem chiar atît de stoici precum îți închipui, continuă ea. Chinezii nu sînt insensibili, și nici nu-și înăbușă emoțiile. Ei știu să se joace și există multă veselie în viața lor de familie : se fac o mulțime de farse, se rîde, se glumește.

— Credeam că un tată chinez e un stăpîn absolut, în fața căruia soțiile și copiii trebuie să se prosterneze, cerîndu-i iertare pentru vina de a trăi.

Lan Yink rîse și clătină din cap.

— Ai citit prea multe romane americane despre China, spuse ea. Toată măreția dominantă a unui tată chinez este de suprafață. Multe din tradițiile legate de supunerea care trebuie arătată capului familiei sînt respectate, dar e foarte comic să vezi acest ritual așa cum se desfășoară în realitate. Tăcu o clipă și zîmbi amintirilor sale.

— Povestește-mi, draga mea, o rugă Jack. Mă interesează foarte mult.

— Bine. Buzele ei mobile promiteau o revelație interesantă. Într-o bună zi, cînd aveam vreo șase ani, Sen Li, care avea vreo nouă, și cu mine am venit ținîndu-ne de mînă la Sen Ling și ne-am închinat adînc în fața lui. Micul Sen Li spuse : „Prea cinstit părinte, copilul tău nedemn și sărmana lui soră au făcut o mică barcă cu pînze. Barca se răstoarnă cînd suflă vîntul. N-ar vrea Prea cinstitul meu tată să-i spună nedemnului său fiu..." — atunci eu m-am băgat în vorbă : „Vrem să plasăm ceva greu pe fundul bărcii, Preacinstite tată". Iar Sen Ling spuse grav, dar știu că era foarte vesel : „O să mergem să vedem barca". Lan Ying se opri adăugînd : era un om atît de bun, tatăl meu adoptiv, atît de înțelept, atît de blînd.

— Trebuie să fie greu pentru un tată chinez să-și păstreze aerul grav, spuse Jack. Cred că pînă la urmă nu rezistă și izbucnește în rîs.

— Poate că rîde într-adevăr, dar în sinea lui, replică Lan Ying. La suprafață își păstrează aerul demn și serios. Și asta nu ca să-și dea importanță în fața fiului său.

Chinezii sînt destul de înțelepți ca să știe că un părinte nu poate să se onoreze pe sine umilindu-și fiul. Din această cauză este atît de greu să trezești interesul chinezilor pentru povestea creștină despre un Tată atotputernic care consimte la martirizarea fiului său.

— Înțeleg asta, remarcă Jack, și nu trebuie să fii chinez ca să nu-ți placă așa ceva.

— Serios ? Lan Ying își înălță surprinsă frumoasele ei sprîncene. Nu știam, clătină din cap nedumerită, că și voi sînteți șocați de asta. S-ar putea, într-adevăr...

— Da, există și oameni care se gîndesc mai profund la implicațiile acestei povești. Dar cei mai mulți se mulțumesc cu ce-au învățat, fără să-și mai pună alte întrebări. Este mult mai ușor, și constatarea e valabilă pentru tot ce cred ei că știu.

— Dar, Jack, nu poți să-i condamni pentru asta. Numai puțini au timpul și orgoliul necesar ca să se pretindă filozofi. De fapt, cei mai mulți trebuie să se bazeze pe vechile tradiții care i-au susținut pe strămoșii lor, cînd miturile erau crezute cu fanatism și apărate cu armele. Lan Ying medită o clipă în tăcere. Tatăl meu adoptiv mi-a spus odată că vechile mituri religioase sînt asemenea Lunii.

— Asemenea Lunii ? repetă Jack cu mirare.

— Cînd Soarele strălucește pe cer, nimeni nu se sinchisește de Lună, îi explică Lan Ying. Dar cînd se lasă noaptea și întunericul cuprinde totul, pe cerul tulbure al omului apare o lumină palidă. Omul nu vede clar cu această lumină, dar cel puțin poate dibui calea. Sen Ling spunea că vechile mituri sînt asemenea Lunii, o masă inertă de cratere reci care au vărsat cîndva flăcări, dar astăzi doar o biată oglindă ce reflectă o lumină slabă.

— Splendid ! exclamă Jack. O comparație ce se potrivește ca o mănușă ! Mituri moarte ! Cratere moarte pe Luna rece !

Audrey îi atinse ușor mîna cu vîrful degetelor.

— Da, încuviință ea dînd din cap, cratere moarte pe Luna rece, dar reflectînd lumina depărtărilor ; lumina de la ceva sau de la cineva care e încă viu, aprins, activ, puternic. Și oricît de întunecoasă ar fi noaptea, oricît de

palidă Luna, omul zbuciumat e fericit să știe că Soarele se mai găsește acolo și că va străluci deasupra lui din nou — mîine.

Jack se uită în ochii ei cu admirație și uimire. Părea atît de copilăroasă, atît de candidă, și totuși uneori Lan Ying dezvăluia idei de o neașteptată profunzime. Zîmbi și încercă să i-o spună pe ocolite.

— Dar astea nu sînt ideile mele, Jack, răspunse ea. Am învățat să gîndesc la aceste lucruri pe vremea cînd eram mică și ședeam pe un scăunel la picioarele tatălui meu adoptiv.

— Și ce-au făcut toate astea din tine, Audrey, o budistă ?

Fata ridică ușor din umeri, pentru a mai atenua din seriozitatea întrebării.

— Familia Sen Ling e budistă de veacuri cel puțin în ce privește riturile. N-am știut niciodată în ce măsură îi erau devotați în realitate. Nu s-au preocupat niciodată prea mult de religie, ci o acceptau ca toată lumea. Problemele delicate și grele erau asemenea zilelor reci : nu apăruseră din vina lor și nu se considerau răspunzători pentru ele. Tatăl meu adoptiv mi-a spus cîndva, cînd îi puneam tot felul de întrebări : „Spre norocul nostru, Lan Ying. Bunul învățător nu prezidează niciodată la examene. Cea mai mare consolare în fața enigmei universului o constituie faptul că nu ne cere nimeni s-o rezolvăm".

— E o concepție budistă ? întrebă Jack.

— Da, tipic budistă.

— Presupun că și a dumitale ?

Răspunsul veni vag și nesigur

— Nu știu, murmură ea. Probabil că nu. Poate că în parte, poate deloc. Nu știu. Își scutură capul în semn de nedumerire, apoi surîse și adăugă : Probabil că sînt o păgînă. Cred probabil numai în Soare și în strălucirea lui.

— Și n-ai mai avea nevoie de Lună ?

— Ba da, răspunse ea blînd, în timpul nopții.

— Ai avut un mare noroc, spuse Jack. Aș fi dorit să fiu și eu crescut de oameni atît de inteligenți.

Audrey rosti cu ezitare :

— Uneori sînt uimită. Cele mai frumoase lucruri pe care le-am învățat de la tatăl meu adoptiv sînt tocmai acelea care îmi fac viața atît de grea în această țară.

Jack recunoscu adevărul cuvintelor ei.

— Într-o zi, continuă Lan Ying, cu puțin timp înainte să fiu adusă în Statele Unite, l-am găsit pe tatăl meu adoptiv stînd sub copacul său favorit. M-am așezat în iarbă lîngă el. După un timp îmi zîmbi binevoitor : „Mă gîndeam la tine, fiica mea. În curînd vei trăi printre oameni care duc o viață foarte agitată. Mă tem că te vei simți tulburată de graba și tumultul cu care se fac lucrurile acolo".

— „Tată, voi purta această grădină cu mine, în inima mea, și cînd toate se vor învîrti cu iuțeală în jurul meu, mă voi retrage în ea să mă reculeg". — „Va fi foarte bine pentru tine să procedezi astfel, copila mea. Dar va trebui să te obișnuiești să fii mai activă, altfel ai să te simți foarte singură, iar prietenii te vor crede o ființă ciudată". Atunci l-am întrebat : — „Vrei să spui că trebuie să alerg, grăbită și să fac multă gălăgie ?" El a zîmbit la vorbele mele naive : — „Nu trebuie s-alergi și să faci gălăgie, dar să te obișnuiești cu ceea ce ei numesc „convingeri", și să lupți pentru ele". „Convingeri ? Despre ce ?"

Jack începu să rîdă, spunînd că de mult nu a auzit ceva mai hazliu. Lan Ying zîmbi ușor :

— „Trebuie să știi, a mai adăugat Sen Ling, că ai să locuiești într-un anumit oraș și toți oamenii de acolo vor pretinde că e cel mai frumos oraș din țară. Iar dacă te vor întreba ce părere ai despre asta, va trebui să răspunzi că ești de aceeași părere. Căci dacă le vei răspunde că nu știi, pentru că n-ai fost în alte orașe, ei te vor considera lipsită de amabilitate. Apoi va trebui să-ți alegi curînd un partid politic". — „Pe care-anume, Preacinstite tată ?" Iar el mi-a răspuns : „N-are importanță, copila mea, deoarece partidele politice de acolo sînt organizații în care oamenii activează pentru propriul lor profit. Totuși va trebui să alegi unul din ele, de preferință pe acela la care aderă oamenii cu care te întîlnești". — „Dar, Prea-

cinstite tată, nu trebuie oare să cunosc țelurile și programul tuturor partidelor politice ca să știu care din ele corespunde cu propriile mele idei ?" — „Nu-i nevoie, copila mea, și va fi mai bine pentru tine dacă n-ai să știi prea multe despre fiecare, deoarece ei așteaptă de la tine să acorzi preferință numai unuia, excluzîndu-le pe celelalte".

Jack rîse din nou, dar Lan Ying nu-i împărtăși veselia. Avea fața serioasă.

— I-am spus : „Dar, Preacinstite tată, tu m-ai învățat să nu fiu părtinitoare, și asta îmi place mult mai mult".

— „Întotdeauna o să-ți placă mult mai mult felul nostru de a fi, Lan Ying, dar vreau să rămîi în relații bune cu prietenii tăi, iar ei n-au să te accepte dacă nu te comporți asemenea lor. Să nu spui niciodată că Buddha Gautama [1] a fost un om mare și înțelept". — „Dar eu cred că a fost, Preacinstite tată". „Poți să crezi acest lucru în sinea ta, Lan Ying, în grădina inimii tale".

Între ei se așternu o clipă de liniște ciudată.

— Abia acum înțeleg, draga mea, spuse Jack în șoaptă, că există în noi adîncuri care-mi sînt necunoscute. Dar, adăugă el, îmi voi da toată silința să te înțeleg și poți fi sigură că dacă nu sînt destul de pregătit sufletește ca să pătrund în grădina inimii tale, voi sta de pază la poarta ei.

— Ești atît de bun cu mine, Jack, șopti ea blînd.

— N-ai vrea să mergem acum ? întrebă el.

Audrey își adună lucrurile.

— La plimbare cu mașina ? spuse ea cu voioșie. Cît de mult am așteptat acest lucru !

Cuvintele ei îi făcură plăcere. Nici unul nu pomenise vreun cuvînt despre micul episod sentimental care transformase prima lor plimbare într-un eveniment memorabil. Era fericit că Audrey așteptase cu atîta bucurie o nouă plimbare.

— Mă întorc într-o oră să te iau, spuse el la despărțire.

---

[1] Gautama = Siddhartha e numele laic al lui Buddha Sakya Muni (*n. red.*).

Acum ieşiră cu maşina din oraş. Jack trecuse pe la spital la orele zece, spre a se convinge că pacienţii săi se puteau lipsi cîteva ceasuri de prezenţa sa. Mica Buckley petrecuse o noapte destul de grea, totuşi după toate aparenţele, starea ei evolua normal, temperatura se menţinea între 38 şi 38°,5, dar vreun alt motiv de îngrijorare nu era.

Ziua era splendidă, parcă anume făcută pentru minunata lor plimbare; aerul proaspăt şi înţepător aduse bujori în obrajii lui Audrey. Razele aurii ale soarelui erau mîngîietoare, iar deasupra lor se boltea un cer albastru ca de iunie. Totuşi, ulmii şi stejarii aflaseră că era noiembrie, numai brazilor înalţi nu le păsa de anotimp.

Cauciucurile susurau uşor pe asfalt.

— Sora dumitale a fost de acord să primeşti invitaţia mea? o întrebă Jack. Nu discutaseră încă despre împrejurările plecării ei neaşteptate în această călătorie.

— Mă tem că nu, spuse ea cu seriozitate. Consideră că e o lipsă de bunăcuviinţă.

— Iată o vorbă mare. Eşti sigură că poţi să-i dai o definiţie exactă?

Audrey se concentră cîteva clipe, cu sprîncenele încruntate şi buzele strînse.

— „Lipsa de bunăcuviinţă e ceea ce sora mea fără experienţă n-ar trebui să facă, pentru că profesorul Forrester n-ar aproba-o niciodată" — recită ea ca dintr-o carte.

— Dar ce are a face profesorul Forrester cu povestea asta? întrebă Jack, destul de contrariat.

— Nu prea ştiu nici eu. Claudia crede că profesorul Forrester va fi nemulţumit, şi după o clipă de ezitare adăugă: El are vreun cuvînt de spus în prieteniile dumitale?

Ajunseră pe vîrful unei coline, unde şoseaua făcea o buclă pentru parcarea maşinilor, dacă cineva ar fi dorit să se oprească pentru a admira priveliştea. Jack trase lîngă parapetul de piatră şi opri motorul.

— Lan Ying, probabil că ştii cîte ceva despre relaţiile care există între mine şi profesorul Forrester, începu el calm. Nu ne simpatizăm. Dar profesional sîntem foarte

legați unul de altul. Profesorul Forrester a contribuit mult la avansarea mea, și îi sînt foarte îndatorat. I-am fost supus ca un sclav mulți ani de zile și cred că l-ar contraria dacă l-aș părăsi sau i-aș acorda mai puțin din timpul meu. Cred că mă privește cu ochii unui pasionat amator de curse, urmărind un pur sînge de doi ani ce promite să obțină succese mari pe pista de alergări. Calul se bucură de o îngrijire atentă, de o hrană pregătită științific și de ore adecvate de antrenament ; vine apoi vremea cînd calul trebuie să plătească pentru toată grija și cheltuiala pricinuite. Dacă aș muri, probabil că Tubby m-ar regreta. Dar dacă s-ar întîmpla ceva care mi-ar distrage atenția de la muncă, ei bine...

— Dar eu nu sînt decît o preocupare trecătoare, îl întrerupse Lan Ying zîmbind. Sînt sigură că tînărul pur sînge are și el cîteodată dreptul la o zi de repaus, cînd nu trebuie să se gîndească la program. Probabil că o să alerge mai bine după ce e lăsat o zi întreagă la pășune.

Jack aprobă călduros.

— Cu toate acestea, Tubby n-ar fi de acord cu o zi întreagă de libertate. El nu-și întrerupe niciodată propriul antrenament. S-ar părea că sora dumitale a discutat despre prietenia noastră cu profesorul Forrester. Nu crezi ?

— S-ar putea... nu sînt sigură.

— Bineînțeles că îți pare destul de ciudat faptul că i-am permis lui Tubby să se vîre într-atît de mult în problemele mele personale. Sîntem departe de a fi prieteni. Dar slujim același stăpîn sever — un stăpîn care înseamnă pentru noi mult mai mult decît încăpățînarea, aversiunile sau animozitățile noastre. Ți-am mai vorbit de asta. Poate că trebuia să-ți fi spus mai mult. Într-o seară, cu un an în urmă, am prelevat, la indicația lui Tubby, o probă foarte prețioasă de lichid cefalorahidian de la un bolnav de meningită incipientă. Nu vreau să te plictisesc cu detalii tehnice, dar această probă avea o importanță deosebită, deoarece ne-a permis să punem un diagnostic ceva mai precoce decît de obicei...

— Cred că dumneata ai fost cel care a pus diagnosticul, nu-i așa ?

— Ei bine, a fost ideea mea, iar Tubby a confirmat-o. Așadar, am făcut puncția ceva mai înainte de momentul cînd poate fi practicată în general. Timp de o oră, în noaptea aceea, am studiat cu schimbul la microscop mica pată misterioasă. Apoi Tubby mi-a spus scoțîndu-și halatul de laborator : „Continuă dumneata, Beaven, ai ochi mai buni decît mine. Dacă ar fi ca vreunul din noi să descopere ceva nou, doar dumneata poți fi acela". Am simțit fără să vreau o părere de rău, pentru că într-adevăr vederea lui Tubby nu mai este cea de odinioară. S-ar fi cuvenit să rostesc ceva mai mult decît un cuvînt de simpatie, dar am îngăimat : „Îmi pare rău, domnule profesor, dar de fapt este cercetarea dumneavoastră, și dacă vă pot ajuta cu vreo muncă de detaliu, sînt încîntat s-o fac". Tubby n-a zis nimic, și-a luat pardesiul și pălăria, apoi a mîrîit : „Este experimentul *amîndurora*, fiule" — și a ieșit din cameră trîntind ușa.

— E minunat ! exclamă Lan Ying.

Jack o privi surprins ; apoi, crezînd că ea vorbise cu ironie, ceea ce nu-i semăna deloc, rosti :

— Așa crezi ?

— Va trebui să-i scriu despre asta tatălui meu adoptiv. Sînt sigură că-l va interesa foarte mult.

— Dacă te interesează de psihologie s-ar putea să-i placă. A doua zi dimineață, în sala de operație, continuă Jack, am îndrăznit să-l salut ca pe o ființă umană, dar abia mi-a răspuns. În aceeași noapte, pe la orele unu m-am dus din nou să văd frotiul meningian, cînd am auzit cheia lui Tubby în ușă. Nu mi-am ridicat privirea. Stătea în picioare lîngă mine, apoi m-a întrebat. „Ai găsit ceva ?" — „Nu, i-am răspuns. Vreți să vă uitați ?" Și-a scos pardesiul, iar eu i-am cedat locul pe taburet în fața marelui microscop binocular Zeiss. Afară ploua cu găleata de cîteva ceasuri. Am observat că manșetele pantalonilor lui Tubby erau ude și pline de noroi. A privit la microscop preț de vreo jumătate de oră. Apoi a oftat adînc și s-a pregătit de plecare. — „Mai încearcă, Beaven. Niciodată nu vom avea un prilej mai bun". — „Sînteți ud tot, domnule profesor, ați venit pe jos ?" — „Mi-am udat buclele — glumi el întunecat". — „Lăsați-mă să vă duc

acasă cu mașina". — „Pot să iau un taxi, mormăi el. Nu ești angajat aici ca șofer".

— Splendid ! exclamă Lan Ying, entuziasmată. Tatălui meu adoptiv îi va plăcea desigur să mediteze asupra acestor relații.

— Tatăl dumitale adoptiv va crede probabil că Tubby și cu mine sîntem nebuni.

— Nici vorbă de așa ceva ! Își puse mîna grațioasă pe brațul lui Jack. Așa iau naștere marile descoperiri. Uneori sînt exprimate de oameni care nu ne plac, care ne contrazic, care ne sînt grozav de antipatici, dar sînt *idei mari !* Și nu-i oare un semn de generozitate din partea noastră faptul că sîntem în stare să recunoaștem măreția unor idei enunțate de oameni pe care nu-i putem suferi ?

Se uită la ea înduioșător.

— Lan Ying, gîndul ăsta e foarte frumos. Ai un căpșor foarte deștept — și foarte drăgălaș.

Ea își clătină capul mic și drăguț în semn de protest :

— Îți plac pieptănăturile chinezești, nu-i așa ?

Jack atinse marginea șuviței cu vîrful degetelor, și aprobă din cap.

— Uneori, cînd eram mică, tatăl meu adoptiv obișnuia să mă mîngîie tot așa pe frunte.

— Îl iubești mult pe Sen Ling, observă Jack.

— Cred că și dumneata i-ai plăcea. Sen Ling admiră mult curajul.

Această remarcă i se păru ciudată. Jack nu avusese nici o clipă impresia că s-a vorbit de curaj. În timp ce se gîndea la asta, Lan Ying continuă :

— Tatăl meu adoptiv spunea adesea că există două feluri de curaj : acela cerut de autoconstrîngere și acela generat de temeritate.

— Și pe care îl preferă ? întrebă Jack, socotind că trebuie s-o lase pe Lan Ying să hotărască.

— Firește, tatăl meu adoptiv știa multe despre curajul cerut de autodisciplină, pentru că această atitudine ține de budism. Budiștii își fac un punct de onoare din prudență și resemnare. Dar Sen Ling admira și curajul temerității.

— De pildă ? stărui Jack.

— Ei bine, ţi-aduci aminte de vechea legendă despre oamenii care au clădit un turn ca să ajungă la zei ?

— Da, dar ei nu l-au terminat niciodată.

— Cînd şi-au dat seama ce cărămizi bune sînt în stare să facă, continuă ea, şi-au schimbat planul şi au hotărît să transforme turnul într-un monument pentru ei înşişi. Dar din momentul în care au renunţat să clădească în scopul de a ajunge la zei şi au început să muncească pentru ei înşişi, nu s-au mai putut înţelege şi turnul a rămas neterminat.

— Şi aşa se explică apariţia diverselor limbi pe pămînt, adăugă Jack.

— E o explicaţie cam fantastică, dar tatăl meu adoptiv spune că toţi oamenii din lume ar vorbi aceeaşi limbă şi s-ar înţelege între ei, dacă n-ar fi atît de dornici să-şi înalţe monumente lor înşişi. Pe Sen Ling nu-l interesa această latură a problemei, ci îndrăzneala ideii iniţiale. Nu-i nimic neobişnuit în faptul că cei ce construiau turnul au eşuat sau că nu s-au înţeles. Sen Ling se arăta încîntat de prima parte a legendei — aceea în care oamenii au hotărît să se înalţe pînă la zei !

— O aspiraţie nesăbuită, comentă Jack. Ar fi fost mai firesc ca un trib străvechi, destul de priceput spre a face cărămizi de bună calitate, să aibă şi suficient bun simţ ca să nu născocească asemenea planuri nebuneşti.

— Tocmai aici e frumuseţea ! — ochii lui Lan Ying străluciră. În felul ăsta se ajunge la marile realizările : planuri nebuneşti, aspiraţii nesăbuite ! Dar zeii sînt aceia care sugerează oamenilor idei ciudate, nu crezi ?

— Nicidecum ! replică Jack contrariat. În fond, zeii n-au nici un amestec în toate astea, fie că e vorba de un singur Dumnezeu sau de o întreagă ceată de zei. Progresul uman reprezintă o adaptare treptată la împrejurări, o perfecţionare treptată a tehnicilor spre a face faţă cerinţelor vieţii. Să luăm roata, de pildă. Unul din oamenii primitivi a descoperit întîmplător că poate transporta mai uşor un pietroi dacă-l aşază pe nişte buşteni care pot fi rostogoliţi. Mai tîrziu, oamenii au continuat să facă roţi din ce în ce mai bune. Zeii nu i-au ajutat cu nimic. Oamenii primitivi

nu aveau nevoie de o revelație divină spre a fabrica un scripete. Din moment ce exista roata, scripetele era inevitabil. Un tip deștept a realizat scripetele simplu. Fără să fie nevoie de zei.

Lan Ying aprobă cu un zîmbet care promitea noi argumente.

— Acum, domnule doctor Beaven, trebuie să mă lași și pe mine să aleg un exemplu, spuse ea cu șiretenie. Într-o bună zi, unul din acești primitivi a avut să-și ducă barca în larg, departe de mal. Și temîndu-se să nu se rătăcească, și-a spus : „Am să-mi fac o cutiuță rotundă, cu un ac, care să indice totdeauna nordul". Nu crezi că zeii au fost aceia care i-au inspirat această idee nebunească ? Sau pe Columb : nu crezi că zeii l-au însoțit ?

— Columb nu căuta America, Lan Ying — obiectă Jack. A fost o simplă întîmplare.

— Probabil că așa a crezut Columb, stărui ea. La fel și omul care a inventat busola, poate că încercase să facă altceva. Privirea îi deveni serioasă. Probabil că te vei întîlni cîndva cu o întîmplare ciudată, adăugă ea încet.

— Ar fi ceva pasionant, Lan Ying.

— Tatăl meu adoptiv mi-a spus că marele Pasteur a început prin a cerceta boala de care sufereau niște viermi de mătase, ca să ajungă la marile sale descoperiri. Probabil că și dumneata, căutînd un mijloc de a îndrepta o mînă ruptă, vei spune ceva bolnavului care îl va transforma într-o persoană foarte importantă.

— Mai bine să lăsăm treaba asta în seama psihiatrilor, spuse Jack rezervat. Eu lucrez în alt domeniu.

— Dar poate că treaba asta *este* domeniul dumitale, Jack. Mai întîi tratezi mîna omului, iar apoi îi spui cum s-o folosească mai bine. Cred că dacă îi redai omului mîna, ai mai mult drept decît oricine să-l sfătuiești ce să facă cu ea.

Jack o privi cu un zîmbet indulgent.

Lan Ying, și cel mai bogat asortiment de noțiuni bizare.

— Spune-mi, Jack, ai găsit ceea ce căutai la microscopul dumitale ? Reveni brusc la ce-i spusese el cu cîteva clipe mai înainte.

— Nu, zise el mohorît.

— Dar bolnavul s-a vindecat ?

— Nu. Era un băiat de vreo nouă ani. A murit.

— Ce dureros pentru familia lui. Părinţii lui trăiau?

— Trebuie să-ţi spun că nu ştiu nimic despre asta, draga mea, recunoscu Jack. Era pacientul lui Tubby. Eu n-am făcut decît puncţia, după cum ştii. Treaba mea s-a limitat mai ales la laborator.

— Era un băiat drăguţ... ca Teddy ? stărui Lan Ying.

— De fapt nici nu m-am uitat bine la el, încercă Jack să se justifice. Cînd am venit să-i fac puncţia îl întorseseră cu faţa în jos.

— Şi nu ţi-au spus nimic despre el ?

— Nimic. Şi e foarte firesc, pentru că n-am întrebat şi nici n-am avut prilejul să aflu, nu cunoşteam pe nici una din rudele sale.

— Nu te-a interesat decît acea pată minusculă la microscop ? şopti Lan Ying dezamăgită.

— Da, dar gîndeşte-te că dacă am fi găsit ceva în pata aceea mică, ceva care să ne ajute la descoperirea unui remediu împotriva bolii, ceva de care ar fi putut să profite sute şi mii de oameni, nu era oare destul ca să ne ocupe întreaga atenţie ?

— Probabil, dar mă gîndeam tocmai ce frumos ar fi fost dacă ai fi stat lîngă patul acelui băieţaş şi i-ai fi spus : „Uite, tu ne ajuţi să obţinem un lucru care îi va face pe alţi copii sănătoşi şi puternici". Lan Ying se uită la el visătoare.

— Crezi că asta l-ar fi impresionat pe un băiat atît de mic ? întrebă Jack cu îndoială.

— Oricum, merita să încerci, răspunse ea blînd.

CAPITOLUL XIII

Puţin după orele patru, Jack o lăsă pe Audrey la hotelul „Livingstone". Fata insistă ca el să nu mai vină seara s-o ia. Va chema un taxi ca s-o conducă la el acasă pe la şapte, aşa că Jack va putea să-şi vadă nestingherit de obligaţiile sale la spital, după care se va îmbrăca fără grabă pentru cina la care o poftise.

La orele şase şi jumătate el era gata şi se plimba nerăbdător prin salon, oprindu-se din cînd în cînd ca să mute un scaun, să îndrepte o pernă sau cărţile de pe raft. Timpul se scurgea încet. Constată că ceasul de pe cămin era în urmă cu aproape două minute.

Abbott, ajutorul său chinez, trebăluia la bucătărie. Îi explică politicos dar ferm doctorului Beaven că singurul lucru pe care trebuia să-l facă pentru pregătirea cinei era să nu-şi ofere ajutorul. Plutea un aer de mister în jurul acestor pregătiri, iar Jack înţelese că, cu cît va întreba mai puţin, cu atît va fi mai bine văzut de improvizaţii săi bucătari orientali.

Cînd ceasul bătu şapte, abia îşi mai putea stăpîni nerăbdarea ; stătea la fereastră şi privea de-a lungul străzii. Puţin după aceea văzu un taxi apropiindu-se ; după ce coti, stopă în faţa casei. Jack zări o siluetă albă. Îndepărtîndu-se de fereastră, alergă spre uşa de la intrare, aşteptînd semnalul de jos. Auzi ascensorul vibrînd, declicul uşilor, apoi soneria. Şi iat-o în faţa lui, trecînd pragul casei sale. Cînd Jack îi ură emoţionat bun venit şi o pofti înăuntru, buzele ei schiţară un zîmbet. Era un moment de încîntare.

Cînd se întoarse spre el ca să o ajute să-şi scoată frumoasa haină albă, mîinile lui îi atinseră obrazul. Privindu-şi peste umăr îmbrăcămintea, ea spuse :

— Trebuia să pun o haină portocalie peste rochia asta, dar mă temeam ca la hotel să nu bată prea tare la ochi.

Ţinînd în braţe haina albă garnisită cu blană, Jack o învălui cu o privire admirativă şi totodată serioasă. Frumuseţea ei era izbitor de exotică, încît o clipă nu reuşi să scoată o vorbă. Purta un costum de satin greu, de culoare trandafirie ; jacheta lungă, mulată pe trupul ei admirabil, se încheia sever cu un guler splendid brodat, care-i înconjura gîtul alb ; de sub fusta dreaptă şi lungă se zăreau nişte papuci de satin negru, pesemne fără tocuri, pentru că atunci cînd îşi coborî ochii asupra ei, Jack avea impresia că o priveşte de la înălţime. Singura bijuterie pe care o purta era o pereche de cercei de jad.

— De ce te uiţi aşa ? Lan Ying dădu uşor din cap şi-l privi oarecum mirată. Tu mi-ai cerut să mă îmbrac astfel.

— Da, draga mea, îngăimă el în cele din urmă, şi găsesc că eşti minunată, mai încîntătoare ca oricînd.

— Şi mă simt foarte bine, adăugă ea. E un costum foarte comod, Jack. Mă bucur că-ţi place.

O conduse spre cămin, unde focul ardea vesel, şi o invită să ia loc în uriaşul fotoliu de piele, dar Lan Ying refuză cu un zîmbet.

— E mult prea mare pentru mine. Şi-apoi, vreau să mă mişc puţin, ca să-ţi văd apartamentul. E foarte drăguţ aici, Jack. Ai un cîine, o pisică, o pasăre, sau trăieşti singur de tot ?

Jack se simţi cuprins de o senzaţie stranie cînd, întorcîndu-se, după ce o lăsase cîteva minute singură ca să-i atîrne haina pe cuier, o găsi instalată în faţa biroului său. Fata ridică privirea spre el :

— După cum vezi, m-am instalat ca la mine acasă. Cred că aici stai cînd îmi scrii scrisorile acelea frumoase pe care mi le trimiţi.

Se opri în spatele ei, privind-o cu dragoste. Îi atinse umărul pe care ea îl ridicase uşor spre el.

— Înainte vreme aveam oroare să scriu scrisori, spuse Jack.

— Aceasta este Joan, probabil. Lan Ying se ridicase să privească fotografiile de familie. Seamănă mult cu tine, numai că nu arată atît de serioasă. Probabil că te va vizita în curînd.

— Cine știe ? răspunse Jack fără convingere.

— Mă chemi și pe mine cînd o să-ți facă o vizită ? îl rugă ea într-un fel care o făcu să semene cu un copil.

— Bineînțeles, și vom organiza o petrecere cu acest prilej. Cred că o să-ți placă sora mea. Asta e fotografia mamei. Ți-am spus, cred, că a murit cu puțin înainte de a mă fi înscris la Facultatea de medicină.

Lan Ying își strecură mîna mică sub brațul lui în semn de simpatie.

— Așa se explică probabil primele conflicte pe care le-am avut cu profesorul Forrester, continuă Jack. Venisem aproape direct de la înmormîntarea mamei. Fusese o femeie foarte evlavioasă. Iar cînd Tubby începu să facă tot felul de ironii la adresa credinței, nu prea eram dispus să le găsesc amuzante. Mama era absolut convinsă de adevărul vechilor mituri, care i-au fost de mare sprijin în viață.

— Păcat că el n-a știut asta, observă Lan Ying. Probabil că s-ar fi purtat cu mai multă blîndețe. Știi ce cred eu ? întrebă ea pe neașteptate. Tubby ăsta e în fond foarte sentimental. Dar se teme că aceasta l-ar face să treacă în ochii oamenilor drept ceea ce voi numiți „un papă lapte“, nu-i așa ? El vrea să se convingă singur că, dimpotrivă, e un om dur și puternic ! Lan Ying făcu o grimasă caraghioasă, își îngroșă glasul și se ridică pe vîrful picioarelor, într-o foarte aproximativă întruchipare a cuiva dur și puternic. Jack începu să rîdă, dar ea continuă cu un aer serios :

— Preacinstitul meu tată adoptiv mi-a spus că atunci cînd un om bravează și vorbește mult înseamnă că vrea să se convingă singur că nu este un laș, iar cînd se preface foarte aspru, înseamnă că vrea să-și ascundă bunătatea sufletească. Se uită o clipă în ochii lui Jack, apoi continuă : Tubby ăsta nu-i oare într-o veșnică luptă cu propria sa inimă ?

— Nu m-am gîndit niciodată la asta. Dacă-i așa, înseamnă că-și stăpînește foarte bine emoțiile.

Apoi, amintindu-și de singura ocazie cînd îl surprinsese pe Tubby în postura de tandrețe, îi povesti lui Lan Ying comica întîmplare cu copilul lui Nancy Prentiss, redîndu-i întreaga scenă în toată splendoarea ei. Fu surprins să constate atenția serioasă cu care îl asculta ea. Zîmbea, dar era evident că pentru ea, dincolo de latura comică, povestea avea un sens profund.

— Uite că totul se confirmă ! spuse ea îngîndurată. Tubby al dumitale se teme de propria sa fire. El crede că omul nu poate fi un savant adevărat dacă nutrește și unele sentimente omenești. Mă gîndesc dacă nu-i cumva nițeluș scrîntit ?

Jack îi studie desenul buzelor și dădu din cap aprobativ. Dacă Lan Ying preferă să-l creadă pe Tubby nebun, cu atît mai bine. De altfel, și el gîndise adesea la această eventualitate.

— O fi el nebun în unele privințe, dar e un mare savant, își apără totuși profesorul.

— Dacă zici tu, înseamnă că așa este.

Privi din nou portretul mamei și spuse :

— Cred că a suferit mult în viață.

— Nu pe vremea de cînd datează această fotografie ; mult mai tîrziu, draga mea. Ceea ce se citește pe chipul ei nu este suferință, ci un simț al datoriei.

Lan Ying se uită la el ca pentru a face o comparație, și se întoarse către fotografie :

— Aveți aceeași expresie a gurii. S-ar putea vorbi de expresia sentimentului de datorie, a tăriei de caracter, Jack.

— Viața mamei mele, îi explică el, alegînd cu grijă cuvintele, era cu totul lipsită de acele mici distracții și plăceri de care au nevoie cei mai mulți oameni ca să fie fericiți. După părerea ei, frica de Dumnezeu și respectarea poruncilor sale nu-ți lasă timp pentru altceva. Nu s-a distrat niciodată. Religia era singura ei preocupare.

Ochii lui Lan Ying priveau cu înțelegere.

— Îmi închipui că ai observat acest lucru încă de pe vremea cînd erai copil, și ai hotărît să rupi cu religia

pentru că a făcut-o nefericită pe mama dumitale, nu-i așa ?

— Întocmai. Am crescut cu sentimentul că practicarea religiei este o ocupație sinistră.

— Totuși ai rămas un om al datoriei. Ai avut nevoie de un ideal pe care să-l slujești din toată inima și cu toată puterea minții ; astfel ai devenit un discipol al științei. Acum totul mi-e clar, Jack. Îmi pare bine că mi-ai arătat fotografia, ea explică multe lucruri.

Jack ar fi dorit să nu atingă acest subiect.

— Nu sînt chiar atît de sigur, spuse el în defensivă, că viața mamei mele ar fi fost întru totul nefericită. Cred că găsea o oarecare satisfacție în îndeplinirea îndatoririlor. Era scopul vieții ei. Nimic altceva nu conta. Uneori, pe cînd Joan și cu mine eram adolescenți, în școala secundară, aduceam acasă discuri cu cîntece la modă și după ce le ascultam, o auzeam pe mama — avea o voce foarte frumoasă — cum, în dorința de a purifica aerul de aceste sunete frivole, fredona cîntece vechi și cuvioase.

Lan Ying zîmbi.

— Într-adevăr, acest tablou nu-i prea atrăgător, totuși conține promisiunea unei recompense. După o viață de muncă și greutăți, mama ta aștepta să ajungă undeva „acasă". Dar pentru tine... — ezită căutînd cuvinte potrivite.

— Da, o încurajă Jack. Ce-i cu mine ?

— Pentru tine nu există promisiunea unei recompense, nici aici și nici în altă parte. Muncești din greu, zi de zi. Ajuți o mulțime de oameni, le vindeci bolile, le ușurezi suferințele. Dar bietul Jack nu primește nici un fel de răsplată. Nici măcar nu-i cunoaște mai îndeaproape pe oamenii aceia, decît după bolile și suferințele lor. Nu — adăugă ea după o pauză — cred că totuși mama ta a fost mai fericită decît tine. A muncit mult, dar știa că va ajunge „acasă".

— Merita să ajungă, spuse Jack cu blîndețe —, și să sperăm c-a ajuns.

Lan Ying își dădu seama că Jack dorea să schimbe subiectul, de aceea zîmbi arătîndu-se dispusă să discute despre altceva mai puțin serios.

— Masa e servită, îi anunță Abbott din ușă.
Lan Ying îl privi surprinsă :
— Nu cumva e o masă chinezească ? Totul e chinezesc aici, în afară de tine, Jack, începu ea să rîdă. Ar fi trebuit să-mi aduc haina de mandarin. Poate că ai fi acceptat s-o îmbraci.
Jack trase scaunul și o ajută să ia loc, cu senzația plăcută de stăpîn al casei ; trecu apoi de cealaltă parte a mesei și se așeză în fața ei. O clipă domni între ei o tăcere stingheră. Jack trăia iluzia efemeră — plăcută și chinuitoare totodată — că se aflau împreună în casa lor, luînd o masă obișnuită. Probabil că Lan Ying îi citi gîndul din priviri, întrucît surîsul visător ce-i juca pe buze îmbrăcă o ușoară nuanță de regret.
Fata se aplecă și inhală aroma bucatelor aflate pe masă. Abbott se apropie de ea și-i oferi pesmeți de orez. Lan Ying îl privi întrebătoare, și-i spuse repede o frază cu totul neinteligibilă pentru Jack. Cu o plecăciune respectuoasă Abbott îi răspunse scurt, în aceeași limbă. Apoi, Lan Ying îi puse o întrebare, la care răspunse cu un singur cuvînt. Ochii ei se umeziră. Jack se simți stingher și străin. Fata își reveni și se grăbi să-i explice, cu glasul nesigur :
— Iartă-mă Jack, murmură ea blînd. Dar știi ce ai în farfurie ?
— Miroase a portocale, parcă... rosti el intenționat pe un ton neutru. Un fel de supă de portocale, aș spune, dacă există o asemenea mîncare. N-am gustat niciodată așa ceva. Îți place ?
— E excelentă. Și e prima oară că mănînc așa ceva de cînd am părăsit China. Îmi trezește amintiri dragi. Probabil că n-ar fi trebuit să mă adresez în chineză omului dumitale. Am uitat complet de bunele maniere, și i-am spus cît de bine îmi pare că mănînc iarăși așa ceva.
— Durează destul de mult să spui acest lucru în limba chineză, observă Jack cu un zîmbet malițios.
Lan Ying roși ușor :
— Îți mărturisesc că l-am întrebat dacă doctorului Beaven îi plac într-adevăr mîncărurile chinezești, sau le-a comandat numai ca să-mi facă mie plăcere.

— Şi Abbott a spus...

— Abbott ?

— Da, numele său era Ng, cînd a venit aici în ţară. Apoi l-a schimbat în Abbott.

— Ce nostim ! Lang Ying rîse înveselită. Dar cum de şi-a ales tocmai acest nume ? povesteşte-mi mai multe despre el, îl rugă ea. De altfel, nu arată deloc a servitor.

Amintindu-şi de promisiunea făcută, Jack ezită. Îşi dădea totuşi seama că povestea numelui lui Abbott cere explicaţii mai ample.

— Cînd va intra aici, poţi să-l întrebi dacă n-are nimic împotrivă să-ţi vorbesc despre el.

Curînd, Abbott reapăru ; strînse serviciul de supă şi aduse pe masă un platou splendid aranjat, cu rădăcini de lotus tăiate în formă de medalion şi gătite cu raţă şi crevete. Lan Ying scoase un strigăt de surpriză şi plăcere. În timp ce o servea Abbott, se întoarse spre el şi rosti ceva ce părea a fi un singur cuvînt melodios, alcătuit din numeroase silabe, apoi adăugă imediat pentru Jack :

— Nu te superi dacă-i vorbesc un moment în limba mea ?

Uşor tulburat, Abbott nu răspunse. Acum îl servea pe Jack.

— Dacă doriţi, domnule, puteţi povesti domnişoarei ceea ce o interesează, consimţi Abbott.

Şi astfel, Jack îi dezvălui povestea studentului său, pe care Lan Ying o ascultă cu o mare atenţie.

— Mă întreb dacă n-a auzit vreodată despre tatăl meu adoptiv. Bunul Sen Ling se interesa în mod deosebit de tinerii care studiau medicina.

— Bineînţeles, confirmă Jack spontan, a auzit de Sen Ling.

— Ciudat că tocmai ţie ţi-a vorbit de el ! răspunse ea şi pe buze îi apăru un zîmbet enigmatic.

— Cum să-ţi spun, începu el nesigur, înţelegi...

Lan Ying dădu din cap.

— Da, cred că înţeleg.

— Abbott şi cu mine am avut o lungă discuţie despre China şi despre interesul chinezilor pentru cercetarea me-

dicală modernă. Atunci l-am întrebat întîmplător dacă a auzit de Sen Ling.

— Dar nu i-ai spus nimic despre mine ? îl întrebă Lan Ying, în așteptarea unei dezmințiri.

— A reușit să mă tragă de limbă, recunoscu Jack. Chinezii stăpînesc arta de a descoperi adevărul, și asta în modul cel mai politicos.

— E adevărat, admise ea, amuzată de observația lui. Chinezii te dezarmează cu politețea lor. Cred că pot să-ți dau și un exemplu. Fața i se lumină. Poate te va interesa o întîmplare care ne-a încîntat pe toți în casa lui Sen Ling. Odată, tînărul Sen îl rugă pe tatăl său să-l lase să plece în Anglia la studii. Dar Sen Ling i-a spus : „Ai încă prea puțină experiență. Nu ești decît un copil. Cum te vei descurca între străini la vîrsta ta ?" Tînărul Sen i-a răspuns : „N-ar vrea preacinstitul meu părinte să pună la încercare mintea neștiutoare a nevrednicului său fiu ?". „Fie precum dorești", se învoi atunci Sen Ling „fă-mă să ies din această cameră cu agerimea minții tale". Tînărul Sen își plecă fruntea și rămase cîtva timp pe gînduri „Preacinstite părinte, e un lucru greu. Dar dacă ai vrea să ieși din cameră, cred că te-aș putea face să intri cu agerimea minții mele"... Atunci...

Jack resimțea o adevărată încîntare privind în timp ce vorbea cum îi fremătau buzele, cînd zîmbitoare, cînd serioase.

— Atunci Sen Ling se învoi și ieși din cameră, dar, în momentul cînd trecu pragul, tînărul Sen se apropie de el, făcu o plecăciune și spuse : „Preacinstite tată, mi-ai cerut să te fac să ieși din încăpere cu agerimea minții mele. Îți raportez cu umilință că acum te afli afară". Nu-i delicios ? — rîse ea veselă. Și atît de tipic chinezesc.

Abbott aduse ceaiul de iasomie, fructe zaharisite și prăjituri cu susan.

— Dorești un ceai fierbinte ? Mi-e teamă că Abbott l-a servit abia călduț.

— E foarte bun așa. Ceaiul nu trebuie băut fierbinte. Căldura îi distruge aroma.

— Fără îndoială că ai cerul gurii mai sensibil decît al meu. Sînt convins că în general ești mai sensibil față

de orice. Mi-ar plăcea să posed reacţiile tale, sensibilitatea ta ascuţită. Crede-mă, aş putea să-i dau o bună întrebuinţare în cercetările mele la microscop.

Lan Ying zîmbi cu îngăduinţă, puse şerveţelul deoparte şi nu răspunse.

— Să trecem în camera cealaltă, dacă vrei, propuse Jack.

— O să-l mai vedem pe Abbott ? întrebă ea.

— Nu cred. Vrei să-l chem ?

— Te rog.

Jack apăsă pe sonerie şi Abbott apăru îndată, înclinîndu-se adînc.

— Domnişoara Hilton vrea să-ţi vorbească, îi spuse Jack.

— Peste cît timp te vei înapoia acasă, în China ? întrebă Lan Ying.

— Peste doi, trei, patru ani. Nici eu nu ştiu, răspunse Abbott vag. N-am nici un fel de planuri.

— Cînd te vei întoarce, îţi va fi cumva greu să treci pe la tatăl meu adoptiv, Sen Ling din Hong Kong, şi să-i transmiţi respectul neînsemnatei sale fiice ?

— Va fi o mare cinste pentru mine, spuse Abbott cu o plecăciune adîncă.

— Sen Ling îi preţuieşte mult pe medici şi poate că o să-ţi facă plăcere să-l cunoşti.

— Va fi un mare privilegiu. Mulţumesc, domnişoară Hilton.

Lan Ying se ridică şi se înclină în faţa lui Abbott, de parcă s-ar fi aflat în faţa unui prinţ, iar acesta se grăbi s-o salute cu un respect tot atît de profund. Jack privea amuzat acest ceremonial plin de demnitate. Apoi, fără să ţină seamă de prezenţa sa, cei doi începură să vorbească chinezeşte. Lan Ying rosti o frază ce părea o formulă amabilă de bun rămas, iar Abbott răspunse din nou cu multă demnitate.

Ieşind din sufragerie înaintea lui Jack, Lan Ying, cu obrazul aprins şi puţin tulburată de cele întîmplate, întoarse capul spre el.

— Mi-am luat rămas bun.

— Mi-am închipuit că asta trebuie să fie. Care e formula chinezească ?

— I-am dorit ca peste foarte mulți ani să se poată odihni în pace alături de străbunii săi.

— Iar el, presupuse Jack, ți-a răspuns tot ceva în genul acesta.

Se feri să-i răspundă ; se plimbă prin cameră, studie titlurile cărților lui, și căută un alt subiect de conversație. Jack deveni curios, și insistă să-i răspundă.

— A fost extrem de politicos, Jack, dar nu mi-a urat să mă odihnesc alături de străbunii mei, așa cum ar fi trebuit. Mi-a făcut o urare — una foarte frumoasă, dar irealizabilă... Văd că ai aici „Viața" celebrului doctor Osler [1]. Ce zici ? S-o citesc ? Nu este prea grea pentru mine ?

Jack îi cuprinse umerii.

— Ce ți-a urat Abbott ? întrebă el, cu drăgălășenie.

Lan Ying își scutură capul și continuă se examineze cărțile din rafturi.

— Nu vrei să-mi spui ? stărui Jack.

— Te rog, nu.

— Ceva în legătură cu mine ?

— Cu noi, răspunse ea aproape în șoaptă.

Jack o strînse mai tare.

— Probabil că ne-a urat să rămînem împreună pentru totdeauna, spuse el cu tremur în glas. Asta a fost, draga mea ?

— Da, cam așa ceva, murmură Lan Ying.

O clipă rămaseră strîns îmbrățișați.

— Și eu doresc asta, iubita mea, rosti Jack adînc tulburat.

Lan Ying nu-și ridică fața spre el, nici chiar cînd Jack o luă de bărbie încercînd să o sărute. Rămase o clipă cu fruntea sprijinită de pieptul lui, apoi i se desprinse ușor din brațe.

---

[1] Sir William Osler (1849—1919), profesor de medicină la Universitatea din Oxford (*n. red.*).

— Jack, să nu ne facem viaţa şi mai grea, îl rugă ea, privindu-l cu aer grav. Nu trebuie să uităm de hotărîrea noastră.

— Eu am uitat-o, şopti Jack într-un elan febril. Lan Ying... Lan Ying.

Soneria stridentă a telefonului îi făcu pe amîndoi să tresară. Jack se-ncruntă.

— Îl las să sune, spuse nehotărît.

— Trebuie să răspunzi, îl îndemnă ea. Poate că e ceva important.

Cu părere de rău, Jack se îndreptă spre telefon.

— Da, doctorul Beaven... Da, domnişoară McFey... Foarte rău... Delirează ?... Cît are acum ?... Aşa mult ?... Vin imediat.

— Fir-ar să fie. Trebuie să plec la spital. Una din bolnavele lui Tubby. Te-aş fi rugat să m-aştepţi aici. Dar sînt probleme care mă pot reţine toată noaptea... Vezi acum ce fel de viaţă duc ?

— Nu-i nimic, Jack. Ce poţi face ? Trebuie să pleci imediat. Vrei să-mi chemi un taxi ?

— Te conduc eu pînă la hotel.

O ajută să se îmbrace, şi se îmbrăcă şi el. La uşă, cu mîna pe clanţă, Jack se răsuci brusc spre ea cu braţele întinse. Lan Ying se strînse la pieptul lui, înainte de a-şi da bine seama ce face.

— Nu pot să plec, dragostea mea, şopti el aprig. Mai avem atîtea să ne spunem.

— Poate că-i mai bine aşa, Jack. A fost o seară foarte frumoasă. Mulţumesc c-ai fost atît de bun cu mine. N-am să uit niciodată...

Ridică ochii spre el, şi Jack o sărută.

— Spuneai să nu facem asta niciodată, murmură Lan Ying cu glasul sugrumat.

— Ştiu, iubita mea. Nu trebuie s-o facem. O sărută din nou, iar braţele ei se încolăciră în jurul gîtului său. În clipa aceea unică nu mai exista nimic pe lume decît ei doi.

Lan Ying îl sărută uşor, şi se retrase.

— Să mergem, spuse ea într-un suflet. Au nevoie de tine. Trebuie să plecăm.

Jack o ţinu strîns mai departe.

— Viața e crudă, murmură el.

Tandră, ea îl mîngîie pe obraz cu mîna ei mică și răcoroasă.

— Nu, spuse ea cu un suspin, viața e foarte frumoasă, iar prietenia noastră e un dar prețios. Să-i fim recunoscători.

*

Cocoțat pe taburetul înalt, lîngă fereastra dinspre Nord a laboratorului în care lucra profesorul Forrester, Jack Beaven examina o lamelă cu un frotiu de la fetița Buckley. Obținuse preparatul destul de ușor, pentru că supurația se deschisese la piele.

Doctorul Beaven era îngrijorat pentru Marta, care, deși nu mai avea febra ridicată din noaptea trecută, se simțea încă destul de rău. În alte privințe totuși tînărul și promițătorul neurochirurg se afla într-o stare de euforie, cum nu mai cunoscuse pînă atunci, încălzit și însuflețit de amintirea recentelor evenimente. Se simțea transportat în al nouălea cer.

Îi venea greu în dimineața asta să se concentreze asupra unei probleme care cerea precizie. Jack îl lăsase pe Abbott să se ocupe de analiza chimică a sîngelui, dar hotărîse să examineze personal frotiul. Prin minte îi treceau frînturi de gînduri. În timp ce ajusta ocularele marelui microscop Greenhough, își spunea c-ar fi bine să existe niște rotițe în legătură directă cu capul — cîte una deasupra fiecărei urechi — care să-i poată regla și focaliza gîndurile. Fără îndoială, cu Marta Buckley lucrurile nu mergeau prea strălucit, dar nu trăise niciodată ceva mai emoționant ca despărțirea de Lan Ying în seara din ajun, în locuința sa.

Cît era de înțelegătoare ! Acel bilețel pe care i-l trimisese la miezul nopții la spital printr-un comisionar. Cine, în afară de Lan Ying, s-ar fi gîndit la așa ceva ? Se găsea la patul Martei, așteptînd apariția unor semne de ameliorare, cînd i s-a adus scrisoarea.

„*Dragă Jack* (îi scria ea), *probabil că ai fi neliniștit lăsîndu-ți bolnava ca să mă însoțești dimineața la gară. Ai*

destule griji și așa, fără să te mai preocupi și de mine. Doresc tot atît de mult ca și tine să-ți faci datoria înainte de orice. Niciodată nu va fi nevoie să te justifici în fața mea pentru asta. Îți mulțumesc pentru toate. Am să-ți scriu de îndată ce sosesc acasă".

Lan Ying

Fără îndoială că o asemenea făptură nu poate fi un obstacol în calea activității sale profesionale. Va înțelege întotdeauna, și chiar mai mult decît atît, va ști să-l ajute ca o adevărată camaradă. Poate s-o ceară liniștit în căsătorie. Sora McFey, văzîndu-l în costumul de seară, își exprimă regretul c-a fost nevoită să-l cheme, dar Jack nu luă în seamă solicitudinea ei. După ce privi biletul de la Lan Ying, îi spuse lui McFey :

— Ești obosită. Du-te mai bine jos și fă-ți o ceașcă de ceai. Odihnește-te o jumătate de oră. Rămîn aici.

McFey îi mulțumi recunoscătoare.

— Cred că e regretabil c-a trebuit să veniți aici în toiul nopții.

Dar Jack îi răspunse cu mîndrie :

— Putea să fie mai rău. Din păcate, chemările astea urgente sînt supărătoare pentru alții. Noroc însă că mă aflam la masă cu niște oameni înțelegători.

Era o tiradă cam lungă pentru deprinderile sale. McFey îl ascultă cu mare atenție și nițeluș nedumerită, simțind că dincolo de cuvintele sale se ascunde poate ceva extrem de interesant. Așteptă curioasă alte amănunte, mai ales că Jack adăugase :

— Merită să ai asemenea prieteni, nu crezi ?

McFey aprobă cu entuziasm. Apoi așteptă cu speranța că neobișnuita lui poftă de vorbă va continua, dar Jack își încheie brusc comentariile :

— Și-acum du-te de te odihnește.

După plecarea ei, Jack reciti biletul. Lan Ying scrisese exact ce trebuia, și la momentul potrivit. Era foarte mîndru de ea.

Această senzație de fericire nu-l părăsi toată dimineața. Îi trimise un bilet în care își exprima aprecierea pentru

atitudinea ei, şi care se încheia cu : „Eşti o fată minunată, Lan Ying !" A fost poate mai bine că n-a putut să o însoţească la gară, gîndi el. În felul acesta, despărţirea lor fusese desăvîrşită.

Îşi umplu pipa şi, uitînd s-o mai aprindă, îşi aţinti privirea spre cerul plumburiu din care cădeau fulgi rari de zăpadă. Lui Jack, iarna nu-i plăcuse niciodată : zloata de pe străzi, goliciunea copacilor şi cerul mohorît îl deprimau. Noroiul şi umezeala îl pătrundeau parcă pînă în măduva oaselor. Era mult mai greu să susţii moralul unui pacient într-o zi mohorîtă, cînd nimic nu te-ndeamnă să faci un efort pentru a reveni într-o lume atît de urîtă şi de întunecată. Şi mai era problema aerisirii. Dintre toate instituţiile, spitalul are cea mai mare nevoie de aer proaspăt, dar, în timpul iernii, dificultatea de a asigura aer curat şi totodată o temperatură potrivită unor organisme slăbite era aproape de neînvins. Din toate punctele de vedere, iarna e o pacoste pentru un medic.

Dar în ziua aceea fulgii de zăpadă aveau ceva vesel. Nu te ameninţau cu tristeţea unei existenţe cenuşii vreme de săptămîni nesfîrşite, ci îţi promiteau bucuria şi căldura unui cămin propriu. Ar fi plăcut să asculţi iarna urlînd pe după colţuri şi la ferestre avînd alături o fiinţă iubită, cu care să împarţi această siguranţă reconfortantă. Era ferm hotărît să-i ceară lui Lan Ying să-i devină soţie. Nici o clipă nu-şi puse întrebarea dacă ea va consimţi. Era sigur de asta. Fata nu-şi ascunsese sentimentele faţă de el, acceptase bucuroasă să-i fie „prietenă pentru totdeauna", dacă aceasta era dorinţa lui. Tot aşa, dacă el i-o va cere, va accepta să-i devină soţie. Va fi mult mai bine să renunţe la hotărîrea de a rămîne singur de dragul profesiunii sale. Acum putea să-şi calce angajamentul fără teamă că ar comite o crimă faţă de planul de viaţă trasat. Era limpede că Lan Ying nu-i va stingheri proiectele de viitor, ci dimpotrivă, îi va spori şansele de reuşită profesională. Într-adevăr, dacă ar renunţa acum la ea, amintirea fericirii pierdute l-ar tortura toată viaţa. Ca să aibă un efect pozitiv, autodisciplina trebuie să devină spontană. Dacă te zbuciumi pentru sacrificiile tale e preferabil să nu le mai faci, mai ales cînd e vorba de munca ta. Se va căsă-

tori cu Lan Ying de îndată ce va fi posibil. Şi nu va fi nevoie de prea multe pregătiri.

Probabil că Lan Ying privea aceiaşi fulgi de zăpadă de la fereastra vagonului. Poate că şi ea se bucura la vederea lor, gîndind aceleaşi lucruri, întrebîndu-se ce-ar însemna pentru ea un cămin şi o dragoste. Era cu neputinţă ca Lan Ying să-şi închipuie că ideile lui despre căsătorie ar fi de neclintit. Jack zîmbi fericit amintindu-şi minunatele clipe din noaptea trecută. O sărutase, şi ea îi amintise de înţelegerea lor. Îi promisese că n-o va mai săruta, şi, totuşi o sărutase. Apoi, recunoscînd că nu trebuie s-o facă, o sărutase din nou. Iar Lan Ying, deşi dorea să respecte pactul încheiat, îşi încolăcise braţele în jurul gîtului său şi se ridicase pe vîrful picioarelor ca s-o sărute. Iată ce gîndea ea despre speranţa lor naivă de a rămîne buni prieteni. Se simţi cutremurat de un fior. A fost un caraghios dacă şi-a închipuit că va putea trăi fără Lan Ying.

În aceeaşi după amiază, pe la orele patru, Beaven lăsă vorbă că trebuie să plece în oraş pentru o treabă importantă. Poate că nu era nevoie să se pripească chiar atît. Dar acum, că ajunsese la o hotărîre, ţinea s-o consfinţească într-un fel oarecare : să ardă punţile în urma lui.

S-ar putea să mai treacă timp pînă s-o revadă pe Lan Ying, totuşi pregătirea în vederea acestui eveniment va fi o consolare. Va purta inelul cu el în buzunar. Simţi o căldură plăcută la gîndul acesta. Inelul va fi al ei aşa că va purta ceva ce-i aparţine, ceva care să simbolizeze ce însemnau unul pentru altul.

Pînă atunci avusese prea puţine ocazii să intre în magazinul de bijuterii din Walton Building. Nu-şi dezvălui identitatea decît în momentul cînd trebui să completeze un cec pentru o sumă de patru cifre.

Noaptea, tîrziu, sleit de seara obositoare de la spital, dar bine dispus şi mîndru de noua sa achiziţie, stătea la biroul său, ţinînd frumosul solitar în palmă, întorcîndu-l pe toate părţile, admirîndu-i jocul caleidoscopic de culori, apele cînd galbene, cînd verzui, scînteile reflexelor albe,

CAPITOLUL XIV

După masă, Tubby se îndreptă spre fumoarul clubului, îşi aprinse o ţigară de foi şi începu să reflecteze asupra discursului pe care urma să-l ţină la Societatea medicală.

Vor dori, desigur, o relatare asupra impresiilor sale de la Congresul de neurologie din Viena, şi o va face cu destulă plăcere, deoarece conferinţa sa fusese urmărită cu mult interes.

Fără îndoială, vreunul din cei care-l cunoşteau mai bine îl va provoca să comenteze discursul de deschidere al lui Bill Cunningham, larg difuzat. Va trebui să fie foarte prudent. Acum, cînd resimţea profund influenţa nefastă a lui Cunningham şi inevitabilul ei efect asupra operei sale ar fi o greşeală de neiertat să-şi trădeze în faţa adunării propriile sale sentimente.

Din două motive va trebui să atingă această chestiune doar accidental, ca şi cum n-ar avea prea mare importanţă. Ar fi regretabil dacă grupul de la New York ar bănui că între el şi vechiul său prieten s-ar fi produs o ruptură. Iar dacă cumva şi-ar pierde firea vorbind despre teoriile stupide ale lui Bill, ar putea da impresia că el însuşi e atacat şi că se găseşte în defensivă.

Dacă va fi provocat să-şi exprime sentimentele în legătură cu Bill şi modul lui de practică, nu-i va scăpa nimic care să însemne lipsă de stimă ori vreo supărare. Poate ar fi bine să dea expresie acestei dispoziţii conciliante în expunerea preliminară. Va spune de la început că Bill Cunningham e un coleg excepţional, un prieten loial. Şi aceasta era adevărul. Nu-şi va îngădui să evoce

amintiri, dar va arăta că intimitatea lor din tinerețe le-a fost dragă amîndurora.

După ce se decise cum să acționeze, Tubby se gîndi mult la strînsele relații de prietenie care-l legaseră de Bill pe vremea cînd erau interni. Oricît de iritat ar fi fost din cauza neplăcutei situații create la Facultatea de medicină, nu va uita niciodată influența binefăcătoare exercitată de Bill asupra lui, atunci cînd a suferit acel șoc care l-a făcut să reconsidere lumea și care a dat o nouă orientare vieții sale.

Tubby era în stare acum să mediteze asupra acelei întîmplări, după mai bine de trei decenii, fără nici o tulburare. Rana profundă se vindecase greu, dar în cele din urmă se vindecase. Odată, într-o vreme, țesutul cicatriceal din jurul fracturii l-a cam supărat — ca o gleznă ruptă într-o dimineață cețoasă — dar, cu timpul, regiunea lezată se dovedise insensibilă. Uneori, cînd apărea în spital cîte un caz ca al lui William Mason, revelind o lungă măcinare prin suferințe inutile și de neiertat, datorită unui diagnostic greșit și unui tratament deplasat, izbucnea amintirea propriei lui tragedii și, pentru citeva zile, toate persoanele care aveau treabă cu Tubby erau sfătuite să umble ușor, cu multă grijă în relațiile cu el și să vorbească numai cînd e absolut necesar.

Dar, chiar în aceste ocazii, nu se frămînta din pricina Laurei ; prea era stăpînit de ură și dispreț — care explodau zgomotos, cu violența unei bombe ruginite, atinse accidental pe un cîmp de luptă abandonat — cînd vreun caz de eroare medicală îi reamintea de doctorul Fetterbaum.

Tubby nu se gîndea prea des la Laura. Ea aparținea tinereții sale, și el ajunsese repede la acea maturitate ce consideră tinerețea ca un inconvenient, pe care orice persoană sensibilă ar trebui să-l părăsească în cea mai mare grabă. Dacă Laura i-ar fi redată astăzi, așa cum era cînd l-a părăsit, n-ar ști cum să se comporte. Era destul de tînără ca să-i fie fiică. Era o eternitate de cînd nu-i mai privise fotografia. În anii de studenție de la Colegiu și de la Facultatea de medicină, ca și în primii trei ani de internat, fotografia ei stătuse pe șifonier ca pe un șevalet.

După moartea ei, o strecurase în sertarul cel mai de jos al biroului. Nu putea suporta s-o mai vadă.

De altfel, nici nu era o poză bună. Laura era de o cuminţenie prea naivă, nu era în stare să pozeze. Principalul ei farmec consta în spontaneitate, în elanurile ei copilăreşti, în incapacitatea de a se conforma şabloanelor înguste ale bunelor „maniere" atît de convenţionale. Dacă nu reuşeai să surprinzi această tendinţă firească a ei pentru fantezie nu puteai spune cînd o fotografiai pe Laura c-ai „prins-o". Vechea fotografie o reprezenta îmbrăcată într-un costum care nu-i lăsa nici cea mai mică şansă să fie ea însăşi. Ar fi trebuit să fie fotografiată pe terenul de tenis, înfierbîntată şi ciufulită, cu gura deschisă, cînd vitalitatea ei uluitoare făcea să-i plesnească cusăturile rochiei. Fotografia pe care o ascunsese Tubby o arăta pe Laura aşezată într-o atitudine demnă : o talie de viespe, nenumărate volănaşe, mîneci largi, un guler strîmt cu balene care-i izbea sfîrcurile urechilor, o pălărie enormă.

Tubby se răsuci în scaunul său şi privi fix afară, în noapte, lăsîndu-se purtat de tren, care, ca o cometă, îl ducea în zbor printr-o uşoară ceaţă ; se uită la ceas şi încuviinţă din cap, gînditor. Acesta era Springville. Fusese ultima oară aici la moartea tatălui său. Nu mai avea nici un motiv să revină vreodată. În ultimii ani, cînd trecea prin oraş, nici măcar nu se uita pe fereastră ; n-ar fi făcut-o probabil nici în noaptea asta, dacă gîndul lui Bill Cunningham n-ar fi deşteptat vechi amintiri.

Familia Laurei se mutase de la Pittsburg la Springville cînd ea avea 16 ani. Tatăl ei fusese angajat ca inginer ceramist la Fabrica de ceramică „Elmwood", unde lucrau jumătate din bărbaţii oraşului şi multe tinere femei. Tubby termina, pe atunci, şcoala superioară şi era ferm decis să urmeze medicina. De fapt, se îndreptase spre medicină încă de pe cînd avea 12 ani. Doctorul Fetterbaum fusese cauza acestei hotărîri. Mama lui Tubby zăcuse luni de-a rîndul din cauza unei anemii. Dacă boala ei ar fi survenit în zilele noastre ar fi fost cît se poate de simplu să fie pusă repede pe picioare, printr-un regim adecvat şi extract de ficat, dozat cu socoteală. Desigur că Fetterbaum nu putea fi ţinut de rău fiindcă nu ştiuse ce să facă în acest caz. Pe atunci, nimeni nu ştia mai mult despre anemie. Medicul

o vizită acasă de două-trei ori pe săptămînă, și era considerat aproape un membru al familiei. Avea obiceiul să spună : „Milt, trebuie să te faci medic". Mama sa zîmbea palid și remarca distrată : „Da, Milton vorbește uneori despre asta".

Mai erau alți doi medici la Springville, dar nu aveau un nivel prea ridicat. Fetterbaum muncea zi și noapte. Nu era trîndav. Toată lumea îl simpatiza, îi făcea semn cu mîna : „Salutare, Doc ! [1]".

Cunoștea aproape pe fiecare om din oraș și-l striga pe numele mic ; de-a lungul unei perioade de 15 ani asistase la nașterea a cel puțin o treime din copii ; își amintea care din ei a avut scarlatină, oreion sau pojar, reținuse chiar și numele cîinilor și pisicilor lor. Doctorul Fetterbaum a avut unul din primele automobile care au apărut pe străzile Springville-ului, un „Winton", cu manivelă în față și o ușă la spate.

Practician generalist, trata orice boală imaginabilă. Diagnosticele îi erau prompte, și niciodată nu s-ar fi gîndit să cheme un specialist în consult. Înainte de construirea spitalului din Springville, rezolva toate cazurile de chirurgie —cu excepția celor majore și a celor obstetricale, trimise la Buffalo —, așa că pe atunci greșelile lui Doc se limitau mai mult la medicina internă. Apoi apăru spitalul, construit din inițiativa lui Fetterbaum. Toată lumea îl considera o mîndrie a orașului, și chiar așa ar fi fost, dacă Fetterbaum n-ar fi fost atît de „îndrăgostit" de chirurgie. Oricărui caz îi găsea o legătură cu chirurgia. A operat chiar o tumoare epifizară pe vremea cînd doar patru oameni în Statele Unite (și Fetterbaum nu se număra printre ei) încercaseră acest lucru. Nimic nu-l interesa pe Doc mai mult decît să culce pe masa de operație cît mai mulți concetățeni (rărindu-le astfel rîndurile). Dacă Justiția ar fi acționat, condamnările pentru omucidere datorită unei practici nerușinate, neserioase și neîndemînatice, puse cap la cap, l-ar fi ținut în închisoare pînă în ziua Judecății de apoi.

---

[1] Abreviere (familiară) a cuvîntului „doctor" în limba engleză (*n. red.*).

Dar doctorul Fetterbaum era atît de popular, încît nimeni n-ar fi îndrăznit să-i critice activitatea profesională. Era de neînchipuit ca ceilalți medici să protesteze din vreo altă cauză, decît stîrniți de invidie. Toată lumea spunea despre el că e mult prea bun pentru oraș și că ar fi putut realiza de trei ori mai mulți bani într-o localitate mare, ceea ce era probabil adevărat.

Tubby nu se mai gîndise la Doc Fetterbaum cu atît calm de 32 de ani. Fetterbaum era singurul nume propriu care-l atingea pe Tubby, cu precizia unui curent electric și-l făcea să se zbată într-o furie nebună. În seara asta, dintr-un motiv nejustificat și-l amintea pe individul acela nesuferit așa cum îi apăruse în copilărie. Își amintea că aproape îl idolatrizase pe Doc Fetterbaum, ca orice ființă umană care venea pe atunci în contact cu el ; ar fi sărit din vîrful turnului de apă din Springville dacă Doc i-ar fi cerut-o. Retrăi senzațiile încercate cînd Doc venise la gară să-l vadă plecînd la Facultatea de Medicină în anul I. „Ține minte, Milt", spusese Doc în chip impresionant. „Contez pe tine. Mă voi gîndi la tine în fiecare zi. Ai să devii un medic bun". Și Tubby se auzea din nou, replicînd nesigur : „Sper doar atît : să devin un medic cel puțin pe jumătate cît sînteți dumneavoastră". (La fel de bun ca Fetterbaum — acel ignorant blestemat !) Fusese un moment foarte dramatic. Cum Tubby stătea pe platforma din spate și urmărea micul grup dispărînd în depărtare, mai văzu — cu cîtă mîndrie — aerul protector cu care se îndrepta Doc spre mașină, cu Laura lîngă el. Probabil că a condus-o acasă, și pe drum i-a spus că Milt era destinat unui viitor strălucit. Ea nu știa atunci că Doc Fetterbaum o va asasina într-o bună zi, din cauza nerușinatei sale ignoranțe.

Tubby dădu frîu liber amintirilor să hoinărească înspre clipa cînd a întîlnit-o pentru prima oară pe Laura. Pe iarbă stătea un grup de tinere fete, urmărind partida de tenis. El juca destul de bine la 18 ani. După joc, își împingea bicicleta peste peluza școlii profesionale, cînd ajunsese din urmă grupul de mînzoaice din anul I, care ocupau întreaga stradă. Spusese un „Ura !" impresionant, iar ele răspunseseră „Ura !". Toate ronțăiau alune. Una

din fete — o străină pistruiată, cu păr mătăsos și ochi albaștri, ale cărei intenții de a părea o femeie matură erau grozav de amuzante — îi oferise punga. „Alune ?" spusese ea amabil. Știa instinctiv că ea nu făcuse acest gest din impertinență, ci dorea pur și simplu să lege o prietenie. Așa că s-a servit cu alune și au pornit alături pas la pas.

— Cum te cheamă ? a întrebat-o el. Pe atunci nu era considerat grosolan și lipsit de rafinament, printre băieți, să se strige unul pe altul : „copilașule". Soțul și soția se strigau tot „copilașule".

— Laura Hugues. Ne-am mutat de curînd aici.

— Sper să-ți placă la noi. Mă cheamă Forrester.

— Da, mi-au spus fetele. Închipuiește-ți ! mi-aș dori un serviciu la tenis ca al dumitale.

— Joci tenis ?

— Nu prea am avut încă norocul. Mai vrei o alună ? Laura ținuse bicicleta, în timp ce Tubby căuta în pungă.

— Ai vrea să vii aici, devreme, într-o dimineață ? Poate aș putea să te antrenez puțin.

— Nu mai spune ! Ar fi minunat, domnule Forrester. Ochii ei mari străluciră. Mi-e teamă că nu va fi prea amuzant pentru dumneata.

— Mîine — pe la opt ?

— Mîine-i duminică.

El își aminti că era duminică, și spuse că o vor face în altă zi, cît de curînd. „Dar de fapt" — adăugă el — „am putea să ne furișăm aici în jurul orei 6, înainte să se trezească cineva, dacă n-ai să ai neplăceri acasă".

— Ai mei nu se sinchisesc, domnule Forrester. Am să vin, dacă vrei.

— Numele meu e Milt.

— Pot să-ți spun Milt ?

— Sigur, își aminti Tubby că spusese, mărinimos. E în ordine, Laura. N-am cunoscut pe cineva care să se numească Laura. Drăguț nume, nu ?

— Așa cred. Nu prea m-am gîndit la asta. Am să-i spun tatei c-ai spus așa. Și lui îi place numele meu.

— Taică-tău e un tip simpatic ?

— O bomboană !

— Dar maică-ta ?
— E adorabilă ! Între mine și sora mea cea mică e o diferență mai mare de vîrstă decît între mine și mama !
Tubby încerca să dezlege această șaradă, cînd Laura, rîzînd de perplexitatea lui, explică : Gretchen e mama mea vitregă, iar mica Gretchen e surioara mea ; are abia trei ani. Ai frați sau surori ?
— O soră mai mare. Ea conduce gospodăria. Mama a murit.
— Tată ?
— Mda, răspunse Tubby.
— O, făcu Laura, mai ia niște alune.
Așa era Laura — asemenea unui băiat fără experiență. N-aveai prea mare bătaie de cap cînd trebuia să-i explici ceva.
— Cu tata e în regulă, adăugă Tubby, într-o tentativă de a fi leal. Puțin cam iute, uneori. Cred că n-a avut prea multe distracții în copilărie. Nu se prea distrează nici acum.
Micul grup de fete aștepta la colț. Laura spuse :
— Trebuie să le ajung din urmă. Ne vedem mîine dimineață. Pa !
— Pa, Laura. E mai bine să nu spui nimic celorlalte fete.
— Dar pot să le spun alor mei ?
— Sigur, adu-i cu tine dacă vrei.
— Ia te uită ! Ar fi minunat ! Tatei îi place să ne plimbăm duminica dimineața. Mulțumesc, Milt.
— Pa, copilașule.
— Pa.
Laura era prea inocentă ca să se arate timidă. Chiar de la început n-a făcut vreun secret din sentimentele pe care le nutrea. În doar cîteva săptămîni, faptul că era prietena lui era bine cunoscut tuturor. Ceilalți băieți din școala superioară zîmbeau, dar nu era amuzant să-i tachinezi : erau atît de candizi, cu afecțiunea și devotamentul lor mutual !
Gîndindu-se la această epocă îndepărtată, Tubby se întreba dacă nu inoportunase cumva familia Hugues. La

el acasă nu era nimic interesant. Tatăl său era o persoană închisă, taciturnă, totuşi generoasă, care îşi petrecea majoritatea serilor rezolvînd probleme dificile de calcul, după ce zile întregi stătea în serele şi grădinile de la marginea oraşului, unde cultiva lalele scumpe. Sora lui Tubby, Minnie — botezată Wilhelmina —, era un fel de fată bătrînă apatică, împovărată de greutăţi la 24 de ani, care spunea deseori că ar fi dorit să nu se fi născut, năzuinţă tardivă, pe care nimeni nici nu încerca măcar s-o discute. Minnie era dreaptă ca un ac, şi cam tot atît de amuzantă. Nu erau motive de economie, şi Minnie ar fi putut avea tot ce şi-ar fi dorit ; dar nu dorea niciodată nimic.

Astfel că tînărul Milt Forrester îşi petrecea majoritatea timpului la alde Hugues, unde ajunsese să-şi poată permite aceleaşi familiarităţi ca şi ei faţă de prepelicarul lor roşcat şi alintat. Dacă cotletele nu fuseseră comandate la timp pentru a prinde autobuzul de după amiază (Gretchen nu luase niciodată vreun premiu pentru felul cum conducea gospodăria !), Milt trebuia să meargă cu bicicleta în oraş şi să le aducă, iar dacă Gretchen uitase să-i spună să mai comande unul, pentru el, tot el trebuia să corecteze această scăpare. Dar chiar dacă îi inoportuna uneori, familia Hugues nu l-ar fi calificat astfel, sau cel puţin n-ar fi subliniat prea mult acest lucru, pentru ca el să nu remarce. Le făcea nenumărate comisioane, repara robinetele care curgeau, o ajuta pe Laura la latină, reclama telefonul defect, arunca pisoii supranumerari, răsădea cireşi, ardea grămezile de frunze, curăţa zăpada cu lopata şi despica surcele. Cu asentimentul tuturor, devenise un membru al familiei, în aşa măsură încît domnul Hugues — fără să-şi ia ochii de pe ziarul de seară — îi spunea să meargă şi să înteţească focul, iar mica Gretchen îi întorcea fără mofturi spatele, ca să-i încheie nasturii.

Cu excepţia inevitabilei felicitări de Crăciun din Kansas-City, nu mai aflase nimic despre mica Gretchen de vreo şase ani, pînă acum două luni, cînd ea îi scrisese ca să-şi exprime mulţumirile pentru că-l ajutase pe tînărul Jim, fiul ei, să intre la colegiu.

Cu mult înainte, corespondenţa sa cu Gretchen era mică necesitase o cantitate enormă de timp şi de chibzuială. Cînd

Fabrica de ceramică „Elmwood" se închisese, iar tatăl lui Gretchen își pierduse slujba, Tubby o trimisese la Wellesley, la colegiu, după care ea se măritase cu un tînăr cam lipsit de perspective, iar el o pierduse din vedere. În timpul șederii ei la colegiu, îi încredințase toate problemele ei lui Tubby, cerîndu-i sfatul la alegerea obiectelor de studiu, în legătură cu scurtele, dar frecventele ei legături amoroase și cu micile hărțuieli pe care le avusese cu decanul. Îi raporta credincios cît a cheltuit pe lună, și pe ce anume, în amănunt, pînă la ultimul bănuț. Îi cerea părerea chiar și asupra toaletelor. Dar după căsătorie, pe care Tubby o suspecta a nu fi prea reușită — cu excepția acumulării rapide a unei familii numeroase —, scrisorile lui Gretchen deveniră din ce în ce mai rare și cu mai puține probleme. Cînd cel mai mic dintre prea numeroșii ei copii murise, îi relatase totul în scris, iar el îi răspunsese că regreta nespus, cu toate că nu se putuse opri să remarce — în forul său interior — că pruncul fusese bine inspirat că murise înainte de a constata că familia e și așa prea numeroasă, chiar înaintea sosirii lui. Ar fi dorit după aceea să fi fost ceva mai tandru în împrejurarea respectivă, dar scrisoarea lui Gretchen venise într-un moment în care era neobișnuit de ocupat și fusese obligat că dicteze răspunsul secretarei.

Tubby își scoase agenda și-și notă cu creionul spre a-și aminti să-i scrie lui Gretchen de Crăciun. Fir-ar să fie ! Așa pățești cînd încerci să-i ajuți pe oameni într-o împrejurare grea. Devin pentru tine o necurmată povară și se simt jigniți dacă nu le răspunzi prompt și pe larg la scrisorile lor, în care-și debitează totul, întîmplări mari și mici, speranțe și temeri și, ceea ce e cel mai greu de suportat, expresia nesfîrșită a recunoștinței, care te plasează în rolul nefast de bătrîn sentimental. Dacă s-ar mulțumi să-ți accepte ajutorul, să mulțumească demn pentru el, să promită că vor face cum e mai bine — și apoi să te lase în pace ! Nu pot oare realiza că mai ai și alte treburi de făcut, în afară de a asculta la nesfîrșit osanalele și rugăciunile lor de recunoștință ? Cum ai întreprins ceva pentru cineva — mai ales în scopul îngrozitor de egoist de a scăpa de grijă cît mai repede — poți fi sigur că vei fi sufocat de dragoste și devotament, iar dacă nu răspunzi

cu aceeași monedă, îți vor trimite melancolice semne de întrebare, implorîndu-te să le spui cu ce te-au jignit!

Tubby căscă, se întinse și se întoarse în compartimentul său; dezbrăcat, înșiră pe pat notițele pentru fiecare discurs și se pregăti să lucreze vreo oră. Dorea ca acest discurs să fie bun; îngrămădi o mulțime de perne și se apucă de lucru.

Primele rînduri îl făcură să zîmbească: „Comorile din pod". Era destul ca să-i reamintească de o convorbire recentă cu șeful departamentului pompierilor, pe care-l întrebase despre cauza cea mai frecventă a incendiilor, iar șeful răspunsese: „Obiectele adunate de-a valma în pod, prea bune pentru a fi aruncate, dar care zac acolo nefolosite".

Ar fi un punct de plecare destul de nostim. Mulți medici aveau capul plin cu idei învechite care îi costaseră multă risipă de timp, de bani și de efort intelectual. Dar cu toate că investiseră mult în ele, constituiau un pericol. Tubby va face puțin haz. Va descrie comorile inflamabile din vechiul pod. Cele mai solide, cele mai surprinzătoare obiecte, care dădeau un aer impunător familiei, fuseseră îngrămădite acolo: vechiul balansoar fragil al străbunicului, jurnalele intime ale bunicii, călușul-leagăn al unchiului Paul — toate la fel de inutile și inofensive, pînă sînt atinse de o scînteie rătăcită. Nu va trage o concluzie prea clară. Exemplul o va scoate în evidență, fără să mai fie nevoie de morală. Faptul pe care voia să-l sublinieze era că un maldăr de noțiuni cîndva valoroase, dar acum perimate, stăruia în capetele unor importanți, prosperi și foarte respectabili medici, care ajung în stadiul de a nu-și mai însuși o idee nouă, și nici nu renunță la vreuna veche.

De n-ar fi fost această amintire atît de dureroasă, le-ar fi povestit întîmplarea cu Doc Fetterbaum. Dar nu va putea vorbi de Fetterbaum fără să se înfurie. Pe de altă parte, era un caz care s-o fi multiplicat azi în mai toate localitățile — tipul care, prin diferite acte de filantropie, activități cetățenești, cordialitate și cultivarea neobosită a simpatiilor cîștigă încrederea deplină a sute de oameni, dar reprezintă de fapt un pericol pentru colectivitate din cauza nerușinatei sale ignoranțe.

Tubby stătu un timp îndelungat în fața însemnărilor sale, fără să le privească, reamintindu-și zilele disperate în care, chemat în grabă acasă la vestea gravei îmbolnăviri a Laurei, a suspectat imediat și apoi a verificat greșeala lui Fetterbaum care a provocat moartea fetei. Cînd ajunsese la spital, era inconștientă. Fetterbaum, îngînînd fraze de simpatie, și-a recunoscut neputința — și atunci într-adevăr nu se mai putea face nimic, chiar dacă ar fi avut la dispoziție cel mai bun medic din lume.

Pe cît aflase, era o simplă apendicită, care se manifestase atît de clar cu o săptămînă în urmă, încît orice diagnostician competent și-ar fi dat seama dintr-o privire. Dar el tergiversase, cu pungi de gheață și sedative. Apoi, cînd semnele alarmante deveniră atît de evidente încît oricine ar fi observat că e nevoie de un chirurg mai competent decît Fetterbaum, acesta intervenise și dăduse peste o peritonită purulentă care se propagase cu iuțeala pîrjolului în preerie.

Nimic din ceea ce Fetterbaum ar fi putut face sau spune în acel moment tragic, în care Laura se stingea, nu era de natură să atenueze resentimentele lui Tubby. Dar el încercă să explice că acest caz fusese tocmai „unul din acelea“ care pot apărea, din păcate, din cînd în cînd, din vina nimănui, ca ceva imprevizibil. Apoi, Fetterbaum avu proasta inspirație să mai adauge, pios, cu mîna pe umărul lui Tubby : „Este soarta noastră, a tuturor, Milt. Nu sîntem pregătiți pentru asemenea nenorociri, dar ele ni se întîmplă uneori“.

Pumnii lui Tubby se strînseră cînd își aminti acest moment. Nu scoase o vorbă pînă atunci, de teamă că, de ar fi început să vorbească, ar fi dezlănțuit totul. Dar atitudinea lui Fetterbaum, de sfătuitor spiritual, în acest moment de încordare, era mai mult decît putea suporta.

— N-am nevoie de simpatia dumitale ! urlase Tubby. Nu putem fi pregătiți pentru nenorociri ! Mai bine ai lăsa pe alții să debiteze astfel de vorbe goale și te-ai întreba de ce nu ești pregătit pentru chirurgie.

Doc rămăsese palid și tremurînd, năucit de izbucnirea lui Tubby ; era probabil prima oară că i se întîmpla să fie repezit. Domnul Hugues îl luase pe Tubby de braț : „Nu,

nu Milt", murmurase el. „Asta nu ajută la nimic". Iar Gretchen, luîndu-i haina și pălăria, și îndemnîndu-l să plece, se uita la el parcă ar fi comis cine știe ce crimă odioasă.

— Nu ! continuă Tubby, indiferent la recomandările lor. Nu, asta nu ajută la nimic. Știu. O să fac la fel și mîine, fiindcă nu e în stare să facă mai bine, și nici nu-i pasă. *Măcelar ! Șarlatan !*

Doc nu răspunse ; stătea acolo, țintuit pe loc, alb ca cearșeaful care fusese tras peste fața descompusă a Laurei, pretinzînd că trebuie să fie răbdător cu izbucnirea nesăbuită a durerii unui tînăr nedisciplinat. În seara aceea, Fetterbaum trecuse pe la ei pe acasă, dar Tubby refuzase să-l primească. Tatăl său se strecurase în dormitor, unde Tubby stătea singur și-i spusese : „Doc vrea să-ți vorbească, fiule". Iar Tubby replicase : „Nu-mi poate spune nimic din ceea ce aș vrea să aud". „A fost totdeauna foarte bun cu tine, Milt. Mă tem că-ți va părea rău". Dar Tubby rămăsese dîrz și sumbru. Terminase pentru totdeauna cu Fetterbaum.

Două zile mai tîrziu trebui să participe la înmormîntare, care fusese nu numai un calvar, dar îi schimbase ideile asupra multor lucruri, pe care pînă atunci le considerase valabile fără să le verifice.

Rămăsese îngrozit de evidenta incapacitate a bisericii de a explica o asemenea nenorocire. Ea se mulțumise să abandoneze problema, cu o resemnare atît de candidă, încît Tubby, se simți copleșit de o disperare nemărginită.

„Omul născut din pîntecele femeii n-are decît puține zile de trăit, și este ca fumul și iarba cîmpului".

Bunul Bill Cunningham îl salvase din starea de completă disperare. Tubby îi telegrafiase, și Bill venise de îndată ce reușise să scape de îndatoririle impuse de serviciul său de intern la spital, ajungînd la două ore după înmormîntare. Tubby, extrem de abătut, îl așteptase la gară, iar Bill, după ce-și strînseseră mîinile, îi spuse : „Vreau să intru aici, să rezerv locuri într-un vagon Pullman. Cred că vei fi gata de întoarcere mîine seară, nu ?"

Tubby i-a răspuns că avea intenția să mai rămînă o săptămînă sau două acasă, pînă se va simți capabil să lucreze din nou.

— Nici prin gînd să nu-ți treacă așa ceva, declară Bill. Ai să-ți petreci timpul copleșit de gînduri negre. Laurei nu i-ar fi plăcut asta. Dacă te-ar vedea ?

— Crezi în lucruri din astea ? întrebase Tubby foarte serios.

— Ei bine, nu știu nimic care să probeze contrariul. Poate că și incertitudinea noastră în această privință face parte din joc. Dar dacă Laura ne-ar vedea, cred că i-ar plăcea să lupți curajos.

În drum spre casă se opriră la familia Hugues, iar Bill, în loc să murmure cîteva condoleanțe banale, spuse : „Cred că sînteți mîndri că ați avut o fată ca Laura. Tubby mi-a povestit atîtea de ea !" Fața domnului Hugues s-a mai luminat puțin în acel moment. Gretchen căutase un instantaneu recent de-al Laurei stînd la marginea unei trambuline, în costum de baie.

— Grozavă fată, spuse Bill. „Trebuie să fi făcut mult haz cînd erați împreună cu ea !"

Apoi au vorbit despre vioiciunea Laurei și despre ștrengăriile ei, despre afecțiunea pe care o inspiră tuturor, de parcă n-ar fi fost moartă, ci doar plecată într-o lungă călătorie.

Bill nu-și dădea seama că spune lucruri nepotrivite într-o casă îndoliată, dar familia Hugues înțelegea că era dornic să-i consoleze, că nu știa destule ca să respecte regulile ; nu avea suficientă experiență în privința unor asemenea pierderi grele ca să înțeleagă că nu trebuie să vorbească despre morți ca și cum ar fi în viață, undeva pe lume. Au stat atît de mult, încît Minnie a telefonat să întrebe dacă domnul Cunningham venise, iar la plecare au promis că vor reveni a doua zi la masă.

Toată lumea l-a însoțit la mașină. „Mica" Gretchen, o copilă încîntătoare de aproape doisprezece ani, stătea atît de aproape de Bill, încît o luase de mînă în timp ce coborau pe alee.

— Cît timp puteți rămîne aici ? întrebase ea melancolică.

— Pînă mîine seară. Trebuie să ne întoarcem la treabă, Gretchen.

— E îngrozitor ! Laura să nu fie aici cînd Milt e acasă. Vocea îi tremură şi ochii i se umplură de lacrimi. Dar ea nu se va mai întoarce niciodată, niciodată.

Bill îndrăznise să-i spună :

— Nu te frămînta, Gretchen. Poate ai s-o revezi vreodată. Uneori se întîmplă lucruri ciudate.

Gretchen îşi şterse ochii cu batista.

— O să-mi lipsească atît de mult ! gemu ea. Laura era atît de bună cu mine. M-a învăţat să înot, să patinez, să joc tenis... ea m-a învăţat de toate.

— Ei bine, vezi, spuse Bill. Laura nu ne-a părăsit pentru totdeauna. De fiecare dată cînd ai să înoţi, ai să patinezi sau să joci tenis... va fi şi Laura cu tine, înţelegi ?

— Am să-ncerc, murmurase ea cu glasul întretăiat.

Apoi şi-au luat rămas bun de la toată lumea, repetînd promisiunea de a reveni a doua zi. Tubby se simţea mult mai bine ; părea mai uşurat.

— Sînt bucuros c-ai venit, bătrîne, şoptise el. Doamne ! Ce zi îngrozitoare ! Şi partea dureroasă e că nimic din toate astea nu trebuia să se întîmple. Fetterbaum a asasinat-o pur şi simplu.

— E un fapt consumat, răspunse Bill liniştit. Şi fapta întîmplată n-o mai poţi desface, oricît ai încerca să te revolţi.

Tubby se gîndise apoi deseori la ciudata expresie a lui Bill „n-o mai poţi desface". Ori de cîte ori, de-a lungul anilor, i se întîmpla ceva neplăcut sau intervenea vreo nenorocire, expresia lui Bill îi revenea în minte : „N-o mai poţi desface".

Nu se mai văzuse cu Bill decît rareori. Ultima oară cînd se întîlniseră, cu doi ani în urmă, la Asociaţia medicală din Grand Rapids, au „tras la fit" pentru a lua masa în oraş şi reuşiseră să întîrzie un ceas întreg, discutînd.

La urmă, Bill îl întrebase :

— Tubby, tu lucrezi şi astăzi zi şi noapte, pînă dai în brînci ?

— De ce să nu lucrez ? răspunse Tubby. Meseria de chirurg e destul de importantă pentru ca să ne poată ocupa tot timpul de care dispunem.

— Am fost şi eu de aceeaşi părere, declară Bill. Ţi-a ieşit vorba că eşti un tiran, şi-ţi face plăcere să constaţi c-ai reuşit să-ţi creezi o asemenea reputaţie. M-am întrebat de multe ori dacă te mulţumesc rezultatele pe care le-ai obţinut. Fii sincer !

— Nu întotdeauna. Dar destul de des ca să justifice metoda întrebuinţată de mine. Să luăm de pildă cazul tînărului Beaven. E un tip strălucitor. Dar a trebuit să-l ţin din scurt ca să pot face dintr-însul ceea ce este astăzi.

Şi imediat, Tubby începuse să-i înşire toate amănuntele ciudatelor relaţii dintre el şi elevul său, atît de talentat.

— Uite ce zic eu, Tubby, începu Bill ironic, cearta asta dintre voi a durat şi aşa prea mult. Ar fi mult mai bine dacă v-aţi îmbrăţişa şi v-aţi împăca înainte de a deveni un obiect de glume la Universitate.

— Acum nu se mai poate schimba nimic în relaţiile noastre, declară Tubby. Şi toată lumea îşi dă seama că Beaven a devenit ceea ce este numai datorită intransigenţei mele.

— Nu văd ce ţi-ar strica dacă din cînd în cînd i-ai adresa cîte o vorbă bună sau de apreciere. E un tînăr remarcabil.

— Nu, acum e prea tîrziu. Am să-i acord lui Beaven toate atenţiile posibile cîtă vreme o să-şi vadă de treabă. Dacă în programul de lucru pe care şi l-a impus n-o să intervină nimic neaşteptat, să ştii că despre tînărul ăsta se vor auzi multe.

— Program ? Ce fel de program ? Ce încerci să faci din el, Tubby ? Un nou automat strălucit şi cu inimă de piatră, ca tine ?

Tubby strîmbă din nas, vexat.

— Cel puţin nu va deveni un sentimental dulceag şi nesuferit, mîrîi el.

— Ca mine, completă Bill.

— Nu vreau să te ofensez, spuse Tubby, dar teoriile tale sînt inaplicabile într-o facultate de medicină.

În seara aceea, aducîndu-şi aminte de conversaţia cu Bill, Tubby se întrebă dacă n-ar fi fost oare mai bine să-i fi urmat sfatul arătîndu-i lui Beaven ceva mai multă prietenie.

De fapt, însă, era prea tîrziu pentru orice speranță de reconciliere. Trecutul era trecut, și nu putea admite riscul ca Beaven să se laude cu o victorie decisivă.

Foarte curînd, tinerelul ăsta va avea prilejul să învețe ceva nou. E mult mai bine să-l lase să se zbată în situația pe care și-a creat-o singur. Cel mai bun procedeu cu putință e să-l lase de capul lui, să nu-l bage în seamă și să se prefacă indiferent față de ceea ce lucrează. Într-o bună zi va veni tîrîndu-se în patru labe și va cere iertare, și atunci... da, atunci vor sta de vorbă.

CAPITOLUL XV

Cunningham își ținea prima lecție a cursului său în afară de programul Facultății. Tubby, care încercase zadarnic să inventeze un pretext plauzibil ca să nu participe la aceste lecții, se afla în Auditoriul plin de lume. Dar Beaven lipsea.

Beaven uitase complet de conferința lui Cunningham. Urcase în laboratorul său particular puțin după orele trei, și de atunci timpul stătuse în loc. Făcuse o descoperire senzațională. Nu era emoționat. Mai curînd, revelația îl buimăcise și-l potolise. Încă nu se obișnuise cu noua idee.

În cămașă, cu o calotă albă de pînză cu vizor verde, înfundată peste părul lui blond tuns scurt, Jack stătea pe un taburet înalt, cu picioarele încrucișate și călcîiele prinse de o stinghie, cu pipa stinsă în mînă, contemplînd uimit pe Anastase, maimuța laboratorului. Acesta părea că simte primejdia și se temea să nu i se întîmple ceva ; la cea mai mică mișcare pe care o făcea Jack se da înapoi arătîndu-și colții.

La fiecare cîteva minute, tulburătoarea întîmplare punea din nou stăpînire pe Beaven, așa cum îl izbise pentru prima oară. O voce interioară îi spunea : „Ei, ce-ai rămas încremenit ca o statuie ? Nu-ți dai seama ce înseamnă asta ? Nu înțelegi cît de importantă e experiența ? Ce-ai de gînd ?" Dacă s-ar fi întîmplat cu două săptămîni mai înainte, ar fi alergat într-un suflet ca să stea de vorbă cu Tubby. Dar astăzi nu se mai putea proceda în felul ăsta. Tubby ar fi declarat cu răceală că nu-l interesează vreo experiență de-a doctorului Beaven. Tubby ar fi fost în-

cîntat să i se ofere ocazia să spună așa ceva, și să adauge că e foarte ocupat.

După un timp, Jack își scutură pipa de marginea scaunului și o umplu din nou. Anastase îl urmărea din priviri. Lucrul părea de necrezut, dar fusese demonstrat cu certitudine. Nu era o simplă coincidență. În ultimele opt zile, Jack se simțise în mai multe rînduri înfiorat la gîndul disprețului cu care șeful s-ar uita la el aflînd că primejduiește viața unui prețios *Macaccus rhesus* de dragul unei experiențe tîmpite.

Orice student începător — ar fi pufnit Tubby — poate să-ți spună că dacă-i faci o puncție lombară micuței Jenny Collins, fetița din cartierul rezervorului de apă și injectezi acest lichid în măduva lui Anastase, susceptibila maimuță braziliană, ai zece șanse la una ca maimuța să treacă prin fazele obișnuite ale poliomielitei. Și că în ultima fază se va declara localizarea streptococului. În momentul acela se va produce o leziune care va afecta probabil una din extremitățile maimuței.

Dar — ar fi vociferat Tubby — să sacrifici o maimuță numai ca să afli dacă leziunea va apărea în regiunea cotului drept, pentru simplul motiv că paralizia micuței Collins avea sediul acolo — iată o prostie fără precedent. Ar fi totuși interesant să afle acum ce va zice Tubby.

Timp de cinci zile după inoculare, Anastase avusese febră, așa cum era de prevăzut. În cursul acestei prime faze, fusese alternativ agitat și somnolent, iritabil și îmbufnat, refuzase hrana, respinsese orice atenție. Apoi, cu totul pe neașteptate, temperatura redevenise normală, își reluase buna dispoziție, își recăpătase parțial apetitul. Pînă aici totul mergea bine. Cazul era obișnuit, fără vreun interes special, așa cum prevăzuse și Jack. Nu-l interesau fenomenele manifestate în această primă perioadă a bolii. Acum, că sosise ziua a opta, abia își mai stăpînea curiozitatea să vadă ce se va mai întîmpla. Aștepta să intervină o nouă fază. Se va instala probabil o paralizie. Dacă da, ea se va localiza undeva.

În această dimineață, Abbott fusese scutit de celelalte îndatoriri ca să-l supravegheze pe Anastase. Era pentru

prima oară cînd i se cerea lui Abbott să ia note asupra unei experiențe de patologie, al cărei scop nu-l cunoștea. Jack nu dorea ca părerea lui Abbott să fie influențată de ideea că ar putea să se producă un anumit fenomen.

Abbott nu se mișcase din laborator de la orele zece pînă la trei după amiază, cînd trebuia să-și ia în primire serviciul de intern. Însemnările lui rămăseseră pe măsuța din apropierea cuștii lui Anastase.

Ochii lui Jack deveneau din ce în ce mai mari, pe măsură ce înainta cu lectura observațiilor notate de Abbott.

Ora 10 a.m. — Își linge laba dreaptă anterioară ; nu mușcîndu-și-o cu dinții, ca și atunci cînd se purică, ci ca și cum l-ar durea.

Ora 11 a.m. — Se preocupă mult de laba dreaptă anterioară. Refuză să se lase examinat. E foarte agitat.

Ora 12 a.m. — Încearcă, fără succes, să-și sprijine greutatea pe laba dreaptă anterioară. Parcă s-ar teme de ceva.

Ora 1 p.m. — Pare să se localizeze o infecție în laba dreaptă anterioară, afectînd probabil mușchii acționați de nervul cubital.

Ora 2 p.m. — Nici o schimbare notabilă. Aceleași manifestări ca mai sus.

P. S. Nu-i o zi prea frumoasă.

Ora 3 p.m. — Infecția pare să se fi localizat definitiv în mușchiul rotund pronator.

P. S. Acum trebuie să plec.

Aceste observații luate oră de oră erau semnificative, dar abia după citirea ultimelor rînduri, Jack realiză întreaga valoare a observațiilor obiective ale lui Abbott. Mica Jenny Collins nu-și va recăpăta probabil niciodată funcția mușchiului rotund pronator ; cît despre fetița familiei Buckley, mușchiul ei rotund pronator era definitiv scos din funcție, și încă să fie mulțumită că scăpase de durerea aceea chinuitoare.

De fapt, deocamdată era imposibil să prevezi în totalitate valoarea practică a acestei ciudate descoperiri. Un lucru era oricum limpede : streptococii din rezervorul de apă pentru alimentarea orașului erau de un tip special. De acum înainte va fi o greșeală să te referi la „strepto-

cocul poliomielitei“ [1] ca şi cum n-ar exista decît un singur fel, ca în meningită.

Băiatul lui Mead, fetiţele Buckley şi Collins, iar acum şi Anastase, fuseseră infectaţi de un streptococ cu caractere speciale. Cît despre a şti dacă acest amănunt avea o utilitate imediată, era o întrebare la care nu se putea răspunde decît prin noi experienţe ; dar în studiul unei probleme atît de deconcertante ca paralizia infantilă, oricare fapt nou putea să aibă o valoare de nepreţuit.

Pe la orele cinci şi jumătate, Jack declară ziua încheiată. Scoţîndu-şi bluza, se îndreptă spre chiuveta mare de porţelan din colţul încăperii şi începu să se spele pe mîini. Cu poliomielita nu era de glumit.

Sună telefonul, şi el răspunse.

— Beaven ? Aici e Cunningham.

— Bună ! spuse Jack, cuprins deodată de jenă, fiindcă lipsise de la cursul lui. Unde eşti ?

— La spital. Am un mesaj pentru tine.

— Mulţumesc. Vin imediat.

Glasul lui Cunningham căpătă inflexiuni tainice.

— Dacă nu te deranjează, am să urc eu. E vorba despre ceva confidenţial.

— Foarte bine. Am s-aştept. Ştii pe unde să vii, nu ?

— Desigur.

Auzi paşi în laboratorul de anatomie, şi deodată statura impozantă a lui Bill apăru în cadrul uşii. Era bine îmbrăcat, într-un costum cenuşiu de tweed şi zîmbea prietenos Îşi strînseră mîinile.

— Mi-ai lipsit, spuse Cunningham pe un ton de repros glumeţ. Ţi-a dat Tubby vreo lucrare grea de patologie, pentru ca ştiinţa pură să-şi poată continua mersul, în vreme ce sentimentul se desfăşoară în deplină libertate ?

— Ca să-ţi spun adevărul, răspunse Jack încurcat, am uitat. Dar cînd ai să ştii de ce am uitat, ai să mă ierţi.

Cunningham îl bătu pe Jack pe umăr şi-i spuse să treacă peste asta. Ce am venit să-ţi spun, Jack ; Audrey

---

[1] Deşi agentul patogen al poliomielitei nu este un streptococ, autorul a dat dovadă de o neobişnuită intuiţie, întrucît e vorba de cel puţin trei tulpini diferite de virus *(n. red.)*.

Hilton e în oraș. M-am gîndit că ți-ar face plăcere s-o știi.

Fața lui Jack se lumină.

— Cum de a venit ? întrebă el.

— Ei bine, Edith s-a hotărît în ultimul minut să vină și ea. S-a întîmplat să fie și Audrey la noi, invitată la masă. Edith i-a spus : „De ce nu vii cu noi ? Ai putea să mă-nsoțești cît timp Bill va fi ocupat la Facultatea de medicină". S-a împotrivit puțin, dar Edith a convins-o.

— O, e minunat, se bîlbîi Jack. Mulțumesc.

— Vezi, Audrey e cam izolată acolo, și Edith a simțit că i-ar face bine o schimbare de aer.

— A avut o idee fericită.

— Ce faci în seara asta ? Vrei să cinezi cu noi la „Linvingstone" ?

— Mai întrebi ? Jack era radios.

— Atunci ne vedem pe la orele șapte. Cunningham își puse pardesiul. Mă așteaptă Shane, să mă ia cu mașina. Se opri și scrută cușca lui Anastase : Ce ai aici, în afară de o maimuță bolnavă ?

— Un caz de poliomielită. Să-ți spun ceva. S-a întîmplat ceva ciudat. Am avut trei cazuri de paralizie infantilă din același cartier. La fiecare s-a produs o paralizie a brațului drept. Am bănuit că apa contaminată ar fi cauza. Am făcut o puncție lombară uneia dintre paciente și am injectat materialul recoltat maimuței. Privește-o !

Anastase își ținea cotul drept cu laba stîngă și gemea. Cunningham își puse pălăria pe masă și se uită un minut întreg la maimuță. Apoi se îndreptă din șale, îl fixă pe Jack cu un fel de uimire și spuse, într-o răsuflare :

— Ei comedie ! Cine a mai auzit de așa ceva. Nu-ți vine să crezi c-ar fi posibil !

— Ce-i mai surprinzător în toată povestea asta, Bill, declară Jack, fără să-și dea seama că îi spusese lui Cunningham pentru prima oară „Bill" e tocmai că e *posibil*. Uite, să-ți arăt. N-o să-ți ia mai mult de un minut. Aș vrea să-ți arunci o privire asupra protocolului de experiență.

Se scurseră zece minute, cincisprezece, apoi douăzeci. Cunningham continuă să citească. Sună telefonul. Shane întreba dacă doctorul Cunningham era gata de plecare.

— Să văd. Jack acoperi receptorul cu mîna și spuse:
— E doctorul Shane. Să-i spun să aștepte?
— Ce anume? întrebă Cunningham, după un timp. Jack repetă întrebarea.
— Spune-i să plece fără mine, mormăi celălalt.
— Mai bine scoate-ți haina, îl sfătui Jack. E cald aici. Lui Anastase nu-i place curentul. Își puse o mînă pe gulerul pardesiului lui Cunningham, iar acesta îl lăsă pe Jack să i-l tragă de pe umeri, fără să-și ridice ochii de pe hîrtii. Pe la șapte telefonul sună din nou; iar doamna Cunningham întrebă de soțul ei.
— Îmi pare rău c-am întîrziat, draga mea, spuse el. Sînt cu Jack Beaven. Vom fi amîndoi acolo într-o jumătate de oră.
— Ce v-a reținut atît? o auzi Jack pe Edith întrebînd. Trebuie să fii foarte obosit. S-a întîmplat ceva?
— Nu, nu s-a întîmplat nimic — dar s-a produs ceva foarte important. Beaven a descoperit un fapt nou, care va îmbogăți literatura în problema poliomielitei.
— Ce crede Forrester despre asta? întrebă Cunningham închizînd telefonul.
— Nu i-am spus, mărturisi Jack, întorcînd ochii.
— Nu i-ai spus?
Jack clătină din cap.
— Tubby nu vrea să aibă de-a face cu mine. Îmi ignorează existența. Așteaptă un prilej să mă concedieze.
— Ce tot spui acolo?
— Ei bine — Jack ezită o clipă, fiindu-i greu să dea detalii asupra conflictului lor. Nu-i nimic nou. S-au strîns mai multe. Tubby a întărîtat cățelușul inofensiv, pînă cînd a început să-l muște.

Cunningham aprobă din cap, și spuse că înțelegea acest lucru.

— Dar, obiectă Bill, nu poți să-l lași pe Tubby în afara acestor lucruri. Trebuie să-i spui! Altfel purtarea ta i-ar frînge inima.

— Inima? repetă Jack cu amărăciune.

— Sigur că da. Tubby are și el o inimă. Tocmai asta îl face să se frămînte fără încetare. De ani de zile e în perpetuă luptă cu el însuși. Totul datează de cînd a pier-

dut-o pe fata pe care-o iubea — un caz revoltător de ignoranţă a unui medic care ştia orice afară de medicină şi chirurgie. Tubby s-a schimbat de atunci. A devenit obsedat de problema incompetenţei în profesiune. Misiunea vieţii sale a devenit pregătirea oamenilor de ştiinţă. De aceea e un asemenea tiran. Dar, în realitate, Tubby are o inimă sensibilă pentru cei care-l cunosc de-aproape.

— Cît timp îţi trebuie pentru asta ? întrebă Jack în silă. Sînt nouă ani de cînd aproape nu-l scap din ochi. Nu, domnule, nu vreau să mă expun încă unei insolenţe din partea lui Tubby Forrester. Mi-a spus limpede că nu-l mai interesez, nici eu şi nici lucrările mele. Ei bine, facă-se voia lui ! Şi dacă se va întîmpla să afle de experienţa în legătură cu poliomielita dintr-o gazetă medicală, vina o s-o poarte exclusiv el.

Cunningham puse mîna pe umărul lui Jack, şi-l privi drept în ochi.

— În locul tău nu i-aş face una ca asta lui Tubby. Nu trăieşte decît pentru orgoliul său profesional şi reputaţia sa de savant. Nu-l face de rîs. Ar fi pentru el o lovitură mortală.

— O merită. E treaba lui.

Erau la uşa laboratorului acum, Jack agitîndu-şi cheile nerăbdător, dornic să sfîrşească această discuţie.

— Băiete, ranchiuna ta are rădăcini adînci, spuse Cunningham prevăzător. Ar fi bine să încerci să te debarasezi de ea, înainte de a deveni malignă.

— Ce înţelegi prin *malignă* ? mîrîi Jack.

— Duşmănia e ca o tumoare, dragă Jack. De obicei, în prima fază e benignă, nu prezintă gravitate. Operaţia e uşoară, nepericuloasă şi reuşeşte. Dar dacă îi laşi timpul necesar ca să crească în profunzime, devine inoperabilă.

— E o metaforă mai curînd fantastică, murmură Jack.

— Nu e o metaforă ! Este un fapt real şi dovedit ştiinţific. Ura incurabilă e o boală primejdioasă. Prefer să am de-a face cu un cancer inoperabil decît cu un caz de ură neoperabilă !

— Mergem ? spuse Jack pe neaşteptate.

— Da, dar mai vreau să-ţi spun o vorbă în legătură cu acest subiect. Cunoşti poate mai bine ca mine rolul pe

care-l au glandele endocrine pentru starea noastră de spirit. Apropierea unei primejdii neașteptate descarcă în sînge o secreție care servește ca stimulent și ca vasoconstrictor, ceea ce e foarte util în cazul unei lupte sau retrageri rapide. Dar dacă senzația de spaimă și de primejdie se prelungește, această secreție endocrină neîntreruptă transformă încetul cu încetul caracterul omului și-l face să devină bănuitor și puțin sociabil. Este și convingerea ta, nu-i așa ?

— Da, domnule doctor, răspunse Jack. E adevărat. Și ce vrei să dovedești cu asta ?

— Este de asemenea recunoscut, cum știi foarte bine, că o indignare violentă eliberează în sînge secreții de aceeași natură ; conțin ceva mai puține substanțe stimulente și ceva mai multe substanțe vasoconstrictoare, asta ar fi singura diferență ; acționează asupra fibrelor nervoase și îndeamnă omul să-și apere drepturile. Dar, dacă această indignare se transformă într-o ură permanentă, se produce aproape același fenomen ca și în cazul spaimei prelungite.

— Sper că nu faci vreo aluzie personală ? întrebă Jack ironic.

— Nu, deocamdată nu, răspunse Cunningham cu gravitate, dar am vrut să-ți atrag atenția asupra realității de fapt. Vocea îi coborî la un ton de blîndă rugăciune. Nu te supăra, Jack. Mă interesez de tine, spre binele tău. Mă crezi, nu-i așa ?

După un moment de gîndire, fața posacă a lui Jack se lumină.

— Da, Bill, spuse el cu căldură. Știu asta, și-ți mulțumesc pentru sfat. Îmi pare rău că mi-a trebuit atît de mult timp ca să pot înțelege... Și acum, să mergem.

Se grăbiră spre întunecosul și noroiosul loc de parcare, și se urcară în mașina lui Jack. Pe parcurs, pînă la garajul hotelului „Livingstone“ fură foarte însuflețiți, Jack plin de o bucurie abia reținută la perspectiva de a o revedea pe Lan Ying, iar Cunningham vesel, amintindu-și de felul cum fusese primit la Facultatea de medicină și nerăbdător să-i împărtășească și lui Edith impresiile sale.

Comesenele lor îi așteptau în hol.

— Era şi timpul ! spuse Edith matern, întinzînd fiecăruia cîte o mînă.

— E vina mea, recunoscu Jack vioi, îndreptîndu-se spre Audrey. Sînt atît de fericit c-ai venit, draga mea, spuse el, strîngîndu-i mîinile întinse. Eşti tare frumoasă.

— Ei au dorit să vin, explică ea cu glasul pe jumătate. Sper că nu vă deranjez. Ştiu că eşti foarte ocupat, Jack.

Edith şi Bill se apropiară de ei, braţ la braţ.

— Ai mai văzut vreodată ceva mai fermecător Jack, îl provocă Edith, decît pe Audrey a noastră în această rochie carmin ?

— Splendidă ! exclamă Jack ; apoi, amintindu-şi de bunele maniere, adăugă : Şi cred că în catifea neagră îi stă grozav !

— Într-adevăr ! spuse şi Cunningham.

Edith făcu un semn din degete în chip de protest.

— O femeie care nu poate să poarte o rochie de catifea neagră, spuse ea răspicat, nu poate să poarte nimic... Hai, Audrey, să hrănim animalele cît mai sînt încă bine dispuse !

Edith cu Bill intrară primii în restaurant. Ospătarul şef ieşi în întîmpinarea doamnelor, şi le arătă locurile rezervate. Şireată, Edith nu se aşeză pe al ei, ci trecu de cealaltă parte a mesei.

— Nu vreau să am masa între Bill şi mine, explică ea, după ce se aşezară. Nu l-am mai văzut de atîta timp şi poate că doresc să ne ţinem de mînă.

Îi aruncă lui Jack o privire maliţioasă, plină de subînţelesuri. Soţul ei, care observase acest joc, remarcă din colţul gurii :

— Data viitoare am să te las acasă.

Nevrînd să fie tachinată, Audrey îşi puse mîna pe masă, cu palma în sus, lîngă a lui Jack. Sesizînd prompt intenţia ei, el îi acoperi mîna cu degetele sale puternice şi-i zîmbi din ochi, în timp ce Edith şi Bill urmăreau mica pantomimă amuzîndu-se în tăcere.

— Foarte frumos executat, aprobă Cunningham. E rîndul tău.

— O, spuse Edith. N-are nici un haz să-ți string mina pe deasupra mesei.

Se vedea cit colo că cei doi tineri nu se vor lăsa stingheriți de vorbele lor. Edith spuse „Bravo !" cînd Jack, fără să se intimideze, trase mîna fetei sub masă.

În clipa următoare, zîmbetul ei luă o expresie de uimire, observînd brusc schimbarea la față a lui Audrey. Audrey nu mai glumea acum. Buzele ei mobile se rotunjeau într-un „O" ! nearticulat. Apoi întoarse încet ochii spre Jack și-l privi tandru, zîmbind ușor. Fața lui era serioasă, ochii plini de rugăminți. Bill și Edith își țineau respirația. Jack și Audrey nu păreau să-și dea seama că sînt observați.

— Da ? murmură Jack.

— Sigur ! șopti Audrey.

Jack scoase un lung suspin de fericire.

— Ia ascultați tinerilor : n-ați binevoi să ne spuneți ce se petrece între voi ? se auzi glasul lui Cunningham.

Cu chipul radiind de fericire, Audrey își apăsă dosul degetelor pe buze, apoi întinse mîna spre ei, ca să le arate inelul.

— Bill, ia te uită, tinerii ăștia s-au logodit, exclamă Edith emoționată. Și nouă nu ne-au spus nimic.

— Cind s-a întimplat asta ? întrebă Cunningham, ridicînd mîna lui Audrey spre lumină.

Audrey îl privi pe Jack, și amîndoi începură să rîdă, puțin cam nervos.

— Chiar în clipa asta, răspunse Jack cu mîndrie.

— Chiar așa, zise Edith.

Bill întoarse arătătorul pe deasupra mesei și-l îndreptă spre ei, cu un gest acuzator :

— Cum adică, vrei să-mi spui mie, și ai pretenția ca eu să te cred, că ai cumpărat un inel de logodnă și că l-ai pus pe deget, de față cu toată lumea, fără să știi dinainte dacă ea va accepta să se mărite cu dumneata sau nu ?

— N-a fost chiar atît de teribil, murmură Audrey.

Edith murmură ceva în legătură cu afurisenia.

— Sînt de aceeași părere, încuviință Bill, dar pînă una alta, de vreme ce vom fi amîndoi afurisiți, eu am să iau o supă de ciuperci.

Apoi se întoarse spre Jack :

— Pentru dumneata va fi indiferent ce vei alege, dragul meu, căci totul o să ţi se pară divin.

A doua zi, la ora la care doctorul Cunningham îşi ţinea cursul clinic, Jack se străduia să-i convingă pe părinţii lui Mead să înţeleagă situaţia. Dacă ar fi reuşit să-i determine să acorde fiului lor Donald îngrijirile medicale de care avea nevoie în situaţia în care se afla, probabil că nu va mai trebui să se adreseze serviciului sanitar.

Familia Mead era inflexibilă. Ce-i drept, la insistenţele vecinilor consimţiseră cu regret, cu cîteva săptămîni înainte, să-l interneze pe Donald în spital, dar acum susţineau, plini de remuşcări, că braţul paralizat al băieţelului era, fără îndoială, o pedeapsă pentru lipsa lor trecătoare de credinţă. Tot ce se întîmplase, afirma fanaticul domn Mead, era din voinţa lui Dumnezeu, inclusiv paralizia infantilă „dacă e vorba de aşa ceva". Donald era bolnav fiindcă ei îl ofensaseră pe Dumnezeu în vreun fel. Domnul Mead mai adăugă că el şi soţia lui se rugau în fiecare zi ca braţul paralizat al lui Donald să se însănătoşească. Remarcaseră în continuare că însuşi doctorul Beaven ar fi bine inspirat dacă l-ar căuta pe Dumnezeu cît mai era timp, cu toate că nu erau prea optimişti, pentru că era foarte posibil ca doctorul Beaven să fi păcătuit prea mult. Boala lui Donald nu-l priveşte pe doctorul Beaven, şi ar face mai bine dacă şi-ar vedea de practicile sale nelegiuite şi i-ar lăsa în pace pe adevăraţii credincioşi.

Jack se ridică să plece remarcînd :

— Atitudinea dumneavoastră nu-mi lasă altă cale decît să anunţ Serviciul sanitar, în persoana doctorului Yarnell.

Întorcîndu-se la spital puţin după ora 5, îi telefonă doctorului Yarnell, expunîndu-i pe scurt situaţia familiei Mead, dar omiţînd să se refere la apa contaminată sau la conducta furată. Lucrul cel mai important era ca Donald să fie pus sub tratament. Buckley promisese să închidă apa. Cartierul se va întoarce la vechile surse.

Tînărul Yarnell, dornic să-şi arate eficienţa şi să creeze o impresie bună unui membru al corpului profesoral de

la Facultatea de medicină, nu pierdu timpul în îndeplinirea datoriei sale : îl expedie pe Donald Mead la spital, făcu o anchetă prin cartier, se întoarse la biroul său din oraş şi se întîlni cu doi reporteri. Vestea se răspîndi prea tîrziu pentru ca să mai apară în ziarele de seară, dar fu difuzată la buletinul de ştiri de la radio, la orele 8 ale dimineţii. Fuseseră descoperite cazuri de paralizie infantilă într-un cartier sărac al oraşului, lîngă rezervoarele de apă ; cauza nu era cunoscută. Departamentul de igienă al oraşului proceda la investigaţii minuţioase pentru a preciza originea epidemiei.

Jack ignora toate acestea. După ce-i reportase lui Yarnell care era situaţia, considera că pentru moment îşi făcuse datoria. De fapt, pentru cîtva timp eliminase cu totul această chestiune din preocupările sale. Primea în seara aceea în apartamentul său pe Lan Ying şi familia Cunningham. Aranjase cu un furnizor, care promisese să vadă de toate.

Ajungînd acasă pe la orele şase şi jumătate, Jack fu încîntat să constate că preparativele pentru cină se aflau în mîini pricepute. Străbătu apartamentul ca să se asigure că totul e în ordine.

Invitaţii sosiră la orele şapte şi fură conduşi în dormitor ca să-şi scoată paltoanele. Jack şi Bill se întoarseră în camera de zi, unde li se alătură imediat şi Edith.

— Audrey, remarcă ea în treacăt, nu reuşeşte să-şi scoată cizmele de cauciuc. Ar trebui să meargă cineva şi să-i dea o mînă de ajutor.

— Sigur, fu Jack de acord. Mă duc s-o salvez.

După ce dispăru, Cunningham prinse bărbia soţiei sale şi-o privi în ochi, prefăcîndu-se supărat.

— Eşti o mică mincinoasă, o mustră el. Audrey nu poartă cizme de cauciuc.

— Ar trebui să poarte, spuse Edith. Am sfătuit-o.

— Ar fi interesant de ştiut ce-o să mai inventezi ca s-o faci să rămînă în urma noastră.

Edith se tot învîrtea de cealaltă parte a bibliotecii, iar Bill o urmărea cu privirea.

— Asta nu te priveşte, domnule doctor, răspunse ea, dar mi-am spus că Jack ar vrea s-o vadă cîteva clipe singură.

Cunningham aprobă din cap și spuse că presupunea că această afirmație nu e chiar atît de departe de adevăr.
După un timp, își privi ceasul și întrebă :
— Crezi că vor mai reveni sau ar trebui să cerem să ni se servească masa ?
În acel moment, Audrey și Jack apărură într-un suflet, vorbind deodată și fără nici un rost.
— Luați loc, vă rog, spuse Jack cu o amabilitate exagerată. Tocmai îi spusesem lui Audrey să se considere ca la ea acasă.
Edith se apropie de el cu solicitudinea unei mame și, scoțîndu-i batista din buzunarul hainei, scutură cîteva urme de pudră de pe rever, murmurînd suav :
— Am constatat numaidecît.
— Edith, spuse Bill cu severitate, ești insuportabilă.
Li se anunță că masa e servită, și trecură în mica sufragerie. Audrey observă că pe locul care-i era rezervat se afla un mic clopoțel de sticlă. Îl văzură și soții Cunningham și zîmbiră.
— De vreme ce eu sînt gazda, Jack, spuse Audrey, pot să-l rog pe doctorul Cunningham să spună rugăciunea ?
— Te rog, spuse Jack, plecîndu-și capul.
Cunningham ezită un moment și apoi spuse, emoționat :
— Dumnezeu să binecuvînteze acest nou cămin.
Un timp, toți tăcură. Apoi Edith remarcă cu aerul grav :
— În curînd, veți face formalitățile și vă veți căsători, dar am impresia că Bill v-a căsătorit chiar din acest moment.
— Sînteți foarte buni cu noi, murmură Audrey.
La orele nouă se găseau toți patru în birou, telefonul începu să sune și Jack auzi glasul înspăimîntat al lui Buckley la celălalt capăt al firului.
— S-a făcut, țipă Buckley.
— Ce s-a făcut ? întrebă Jack.
— Șmecherul de Yarnell i-a făcut pe cei doi Collins să vorbească, și apoi l-a tras de limbă și pe bătrînul Bowers. Dar nici unul din ei nu știa că țeava fusese furată, așa că despre asta nu s-a pomenit nimic. Apoi a întrebat-o pe

nevastă-mea ce știe, iar ea l-a informat că am ajutat și eu la instalație. A făcut aluzie și la Billows. Știrea a fost difuzată la radio acum o oră. Billows n-o să-și piardă vremea de pomană, ci va căuta să se facă nevăzut. Dar e un tip primejdios și va încerca să se răzbune pe cel care l-a vîndut. Ce să fac acum ?

— Deocamdată nimic, îl sfătui Jack. Nici să nu te gîndești să fugi. Asta ar însemna să te recunoști vinovat, iar situația dumitale e destul de compromisă și fără să mai arăți că ți-e teamă de un interogatoriu. Mîine vom merge amîndoi la doctorul Yarnell și-i voi spune că dumneata mi-ai divulgat toată afacerea asta.

— Asta nu te va compromite, nu-i așa, doc ? Vocea lui Thomas era îngrijorată.

— O să fie cam neplăcut, într-adevăr, dar n-am să te las în situația în care ești. Vino la laborator mîine dimineață devreme și o să mai vorbim.

După ce închise telefonul, Jack mai rămase un moment la biroul său, meditînd asupra căii pe care o avea de ales. Poate îi va da un sfat Cunningham. Se reîntoarse la locul lui, lîngă Audrey, și le explică pe scurt cele întîmplate.

— Buckley e înnebunit de teama ca nu cumva pungașul de Billows, care locuiește la Detroit, să vină pe aici.

— Sper că vei reuși să te ții în afara acestei istorii neplăcute, spuse Edith îngrijorată.

— Dar trebuie să-l apere pe nenorocitul ăla de Buckley, spuse Cunningham. Buckley este cel care i-a dat lui Jack posibilitatea să facă experiența privitoare la poliomielită.

— Sînt de aceeași părere, spuse Audrey încetișor.

Jack întinse încet mîna spre ea. Fetei acesteia îi plăcea liniștea, dar nu era fricoasă. Simți că dragostea lui pentru ea a devenit și mai profundă. O femeie ca asta va ști oricînd să aprecieze și să pună în valoare calitățile unui bărbat.

Thomas Buckley nu se arătă în dimineața următoare, iar la orele patru ale după-amiezii, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, Jack hotărî să plece cu mașina la fața locului ca să vadă care e situația.

Doamna Buckley era singură şi-i era teamă să nu i se fi întîmplat ceva lui Thomas. În seara precedentă, el se întorsese acasă pe la zece şi jumătate, după ce ea se culcase. Îşi aducea vag aminte că stătuse mult timp pe scaun, citind ziarul. În jurul orei două ea se trezise şi, observînd că Thomas încă nu se culcase, trecuse în mica sufragerie, să-l caute. Thomas nu era nici acolo.

— Poate-ar fi mai bine să anunţ poliţia, adăugă ea, confirmînd astfel impresia lui Jack că nu ştie nimic despre vinovăţia lui Thomas.

— Dacă aş fi în locul dumitale, aş mai aştepta puţin, o sfătui el. Thomas poate să apară dintr-un moment în altul. Dacă se întîmplă aşa, anunţaţi-mă, vă rog. Presupun că v-aţi interesat la vecini.

— Da. Cred că toată lumea s-a culcat devreme, cu excepţia familiei Collins, iar ei n-au auzit nimic anormal. Doamnei Collins i-a fost foarte rău azi-noapte.

— Ceva serios ? întrebă Jack.

— Poate. E foarte suferindă. Astăzi o supără stomacul ; zace dormitînd cu ochii deschişi ; are febră. Dar n-au chemat doctorul. Cred că sînt înspăimîntaţi de medici de cînd a venit pe acolo cel de la Serviciul de igienă al oraşului.

Jack se decise să treacă şi pe la ei. Collins apăru, bănuitor, în uşa abia crăpată, dar o deschise destul de ospitalier cînd îl recunoscu pe medicul care o îngrijeşte pe Jenny. Îl rugă să vadă ce-o supără pe doamna Collins. Jack se apropie de pat şi stătu cîteva minute ca să constate starea generală a bietei femei. Fără s-o mai examineze, rămase convins că ştie ce are. Era un simptom caracteristic, tot atît de greu de descris ca un miros nedefinit sau ca o nuanţă de culoare, dar uşor de recunoscut imediat pentru orice medic cu experienţă, drept o poliomielită acută. Se vedea mai ales după ochi. Nici o altă cauză de febră nu poate face albul ochilor să strălucească în felul acesta, ca porţelanul. În cazurile de poliomielită, pleoapele se umflă, iar ochii scapără chinuiţi şi întunecaţi.

— Ce credeţi că are, doc ? întrebă Collins îngrijorat.

Jack îl conduse afară din cameră.

— Paralizie infantilă, spuse el cu fermitate. Să-ţi trimit o ambulanţă s-o ridice ?

— Ei comedie, doctore, se văicări Collins. Înseamnă că o să paralizeze și ea ?

— Nu știu. Vom face tot ce ne stă în putință. Va trebui să urmărim evoluția bolii. O să am grijă de toate. După ce va fi transportată cu o „Salvare", te duci la farmacie cu rețeta asta pentru *dumneata*. E un gargarism ca să-ți clătești gura de mai multe ori pe zi. Și-ar fi bine să faci o rețetă și pentru doamna Buckley. Bănui că a fost și ea pe aici.

— Ei comedie, doc. Dar n-am nici un ban, mai spuse Collins.

Jack îi dădu zece dolari.

— Cheltuiește restul pe alimente, spuse el, și dă-i ceva și doamnei Buckley. Și ea are nevoie de ajutor. Buckley nu e acasă. Poate că știai asta.

Collins dădu din capul lui ciufulit.

— Dar nu știi unde e ? insistă Jack, urmărind privirea evazivă a lui Collins.

— Nu, declară Collins. Nu-i păzesc urmele lui Buckley.

Cu toată compasiunea pe care i-o inspira doamna Collins, Jack era înfierbîntat la ideea de a face o experiență. Poate că nu exista decît o șansă la o sută ca un ser, injectat imediat în regiunea care va fi probabil afectată, s-o imunizeze împotriva paraliziei localizate, dar merita să facă o încercare. Își va procura virus de la Anastase și va prepara un ser pe care-l va injecta doamnei Collins acum cînd infecția era abia în prima ei fază de dezvoltare.

Era cinci și un sfert și convenise să se întîlnească cu soții Cunningham și cu Lan Ying, pentru cină, la „Livingstone", dar dacă urma să facă acest experiment, trebuia să procedeze imediat, fără să mai țină seama de vreo cină. Din mașină, cum trecea pe la Lister Hall, vrînd să parcheze, îl zări pe Cunningham înconjurat de un grup de studenți. După cum se părea, cursul clinic de după amiază tocmai se terminase. Opri mașina, iar Cunningham se desprinse de micul grup de studenți și-i spuse :

— Ești gata să vii în oraș cu mine, sau vii mai tîrziu ?

— Nu pot să cinez cu voi diseară, spuse Jack. Am treabă.

Îi explică pe scurt ce intenţiona să facă. Urgenţa era evidentă.

— Mi-ar plăcea să asist şi eu, dacă nu te deranjează, răspunse Bill. Îi vom telefona lui Edith că nu venim, şi vor putea să se aşeze imediat la masă.

— Sînt încîntat că rămîi, spuse Jack. Eu parchez maşina. Iată cheile laboratorului. Poţi să foloseşti telefonul meu. Voi fi şi eu acolo în cîteva minute.

Cunningham se opri în faţa cuştii lui Anastase şi privi înăuntru.

— Ascultă, Jack, strigă el, vino-ncoa ! Afurisita asta de maimuţă a murit.

Era adevărat. Afurisita de maimuţă murise exact în momentul în care ar fi putut să-şi asume rolul de binefăcătoare a omenirii.

Jack nu găsi alte cuvinte pentru a-şi exprima decepţia, decît : „Ei să fie..." Începu să-şi scoată din nou halatul. Vor merge să cineze. Dar se opri cu o mînecă în aer, cu ochii strălucind.

— Ascultă ! exclamă el. Am să recoltez sînge de la fetiţa doamnei Collins şi voi prepara serul pentru mama ei.

— Bun ! încuviinţă Bill. Asta e şi mai bine.

— Haide, spuse Jack. Începem numaidecît.

Cîteva minute după aceea se găseau în faţa uşii rezervei în care era izolată mica Jenny. Boala ei nu mai era molipsitoare, dar ea era foarte nervoasă. Infirmiera tocmai ieşise pe coridor.

— Domnişoară Slattery, dă-mi voie să ţi-l prezint pe doctorul Cunningham.

Nu era o simplă formalitate cînd tînăra Slattery îi spuse doctorului Cunningham că era încîntată să-l cunoască. În tot spitalul circulau zvonuri ciudate despre cursul clinic al lui Cunningham. Se spunea, printre altele, că acest om poseda o putere magică de a şti să se apropie de cei mai dificili pacienţi. McFey trecuse pe acolo, cu o oră înainte, şi povestise o întîmplare din ziua precedentă. Medicii agreau în general procedeele lui Cunningham, dar îi dăduseră cîteva probleme greu de rezolvat.

Viaţa lui McFey devenise neplăcută de o săptămînă şi mai bine din cauza permanentelor văicăreli ale unui bol-

nav pe nume Pfeiffer, care suferea de o fractură cominutivă a gleznei și care ținea cu tot dinadinsul să-și desfacă aparatul gipsat ca să se scarpine. Fusese un tip nervos de la început, și fiecare zi îi mărea proasta dispoziție. McFey se gîndise că ar fi amuzant să-i vadă pe doctorul Cunningham și pe Pfeiffer împreună, și sugeră doctorului Osgood că ar fi bine să-l convoace pe doctorul Cunningham.

De acord cu propunerea lui McFey, și ca s-o ajute pe infirmiera Slattery, doctorul Cunningham venise și, fără să-i dea lui Pfeiffer timp să se plîngă de toate necazurile lui, îi spuse confidențial :

— Ești băiatul cu fractura cominutivă a gleznei, nu-i așa ? Te-aș ruga să-mi faci un serviciu. Avem jos un tip, la extremitatea salonului, care are nevoie de puțină încurajare ; cred că e distrus pe viață ; trebuie să i se dea ocazia să stea de vorbă cu un om cu spirit sportiv, care a trecut și el prin chinurile iadului. Domnișoară McFey, așază-l pe domnul Pfeiffer în scaunul cu rotile, și am să-l iau cu mine jos pentru o mică conversație cu acest Tatlock.

Pfeiffer bîigui că nu credea să iasă nimic bun dintr-o astfel de treabă, dar doctorul Cunningham îl conduse repede la parter. Piciorul lui Tatlock fusese fracturat în trei locuri ; îl introduseseră într-un aparat complicat, cu contragreutăți, care rivaliza cu instrumentele de tortură ale Inchiziției. Doctorul Cunningham îl făcu pe Pfeiffer să meargă încet pînă la Tatlock.

— Salut ! murmură Tatlock printre dinții încleștați. Ce necaz ai *dumneata ?*

Pfeiffer înghiți în sec, de vreo două ori. Apoi zîmbi prostește și spuse :

— Nimic, leule. M-am lovit puțin. Tocmai veneam să te salut. Acum trebuie să plec. La revedere.

Apoi McFey îl dusese pe Pfeiffer înapoi. Nu vorbiră pe drum. Ea îl întrebă dacă plimbarea îl obosise, iar el clătină din cap.

— L-ați încurajat pe domnul Tatlock ? întrebă McFey.

— Dumnezeule ! șopti el înfiorîndu-se.

— Cred că nu se simte prea confortabil în leagănul ăla, spuse McFey.

— Dumnezeule ! explodă Pfeiffer, crispîndu-se și clătinînd din cap, de parcă ar fi luat o doctorie îngrozitor de amară.

La fel de interesante fuseseră cele povestite de McFey lui Slattery și în privința celor pățite de infirmiera Bretton. Infirmiera Bretton avusese neplăceri cu Tatlock. Bietul de el nu putea fi blamat, de fapt, fiindcă era violent, ursuz și nu voia să colaboreze ; își băgase în cap că va deveni un infirm. Bretton se îndoise că era înțelept ca Pfeiffer să fie adus la el. Probabil că nu-i va face bine lui Tatlock să vadă pe cineva aproape însănătoșit. Cînd faptul se consumase, cînd scurta întrevedere se sfîrșise, ea se mai îndoia încă. Dar numaidecît lucrurile se clarificară pentru ea. Doctorul Cunningham se oprise și spusese :

— Sper că nu te superi că l-am adus pe Pfeiffer la dumneata. Vezi, boala lui nu se limitează la gleznă. I-a cuprins și sistemul nervos. Răbdarea i-a ajuns la capăt. M-am gîndit că-i va face bine să vadă pe cineva grav afectat, dar a cărui nenorocire a rămas localizată la picior.

Tatlock schiță un zîmbet cam echivoc, dar doctorul Cunningham nu voia să fie luat în glumă. Ridică tabelul, își plimbă ochii pe el și aprobă din cap cu satisfacție.

— Acum trebuie să plec, Bob. Îți mulțumesc că m-ai ajutat. Poate că am să pot face vreodată ceva pentru dumneata.

Ochii lui Tatlock străluciră.

— Ești binevenit, doc, spuse el prietenos. Revino oricînd.

Slattery era încîntată să-l cunoască pe doctorul Cunningham. Era genul de om care-ți inspiră imediat încredere. De erai deprimat, credeai probabil orice minciună magnifică ți-ar fi spus, despre curajul tău.

— Doriți s-o vedeți pe Jenny Collins ? întrebă ea întorcîndu-se spre Beaven.

— Da. Vreau să-i iau puțin sînge ca să fac o cultură. E pentru mama fetiței.

Fața infirmierei Slattery trădă o oarecare îngrijorare.

— Va face o criză de isterie, declară ea. Micuța asta nu e obișnuită cu disciplina, și a fost într-adevăr chi-

nuită îngrozitor de cînd e aici : analiza de sînge, puncție lombară și așa mai departe. Orice ați spune, domnule doctor, pot să afirm că veți avea mult de luptat încercînd să faceți asta cît timp e conștientă.
Jack își îndreptă deodată ochii spre Cunningham, cu un zîmbet semnificativ.
— Parcă spuneai că ți-ar place să iei parte la acest experiment, domnule doctor Cunningham. N-ai vrea să-i iei puțin sînge domnișoarei Collins ? Va fi contribuția dumitale la această treabă.
— Dacă trebuie s-o fac eu, aș vrea să știu mai multe despre bolnavă. Copilul are un braț paralizat și mai ai încă un caz sau două cu aceeași afecțiune. Vecini după cîte am înțeles. Mai e o fetiță, nu-i așa ?
Slattery numi pe Buckley.
— Care e numele ei de botez ?
— Martha.
— Foarte bine, sterilizează seringa, învelește-o într-o pînză sterilă și pune-o pe noptieră. Vin și eu imediat.
— Nu vei avea nevoie de mine, spuse Jack. Mă duc să văd cum se simte doamna Collins.
— Spune-i infirmierei de etaj să-mi aducă o pernă curată, spuse Cunningham. Slattery e ocupată.
— Pernă ?
— Da, ca s-o iau cu mine. Copiilor nu le e frică niciodată dacă intri cu o pernă sub braț sau cu un măr roșu în mînă. Devine subiectul unei conversații amuzante. N-ai remarcat niciodată, Jack ? Totdeauna ai nevoie de ceva care să-i dezarmeze, în special dacă ești străin. Reușesc deseori să distrag atenția pacientului meu părînd mai preocupat de propriile mele treburi decît ale lui.
— Spune-mi și mie cum procedezi.
— Ei bine, mi se întîmplă să mă opresc uneori în dreptul ușii, cînd știu că bolnavul mi-a remarcat sosirea, și încep să scotocesc în buzunarul de la pantalon ; scot un pumn de mărunțiș, pe care încep să-l număr cu un aer îngrijorat, în timp ce mă apropii de pat. Evident că în acel moment nu mă ocup deloc de pacientul meu. Asta îl ușurează în asemenea măsură încît începe să glumească cu mine : „Mi-am pierdut vreun bănuț pe undeva ? Tatăl mea era scoțian ? Vreau să împrumut de la el 10 bani ?“

— Dar nu poţi s-o repeţi de mai multe ori cu acelaşi bolnav, spuse Jack.

— De obicei nici nu-i nevoie.

Jack rîse.

— Mai ai şi alte trucuri de felul ăsta ? întrebă el. E foarte interesant. Îmi închipui că ai buzunarul plin cu tot felul de jucării.

— Nu, asta ar fi prea bătător le ochi. Aşa nu prinzi în cursă nici o persoană sensibilă.

Intră în cameră cu perna în braţe. Chipul infirmierei Slattery era plin de curiozitate.

— Jenny, spuse ea, acesta e doctorul Cunningham ; a venit să te viziteze.

— Ai destule perne, Jenny ? întrebă Cunningham. Am cîteva în plus.

— Sigur, bombăni Jenny. Ce-mi ceri în schimbul ei ?

— Lasă, nu face nimic : am s-o dau mamei tale.

Jenny clipi puţin din ochi şi se ridică în cotul sănătos :

— Ea are perne.

— Acasă, da, spuse doctorul.

— Mama nu-i acasă ?

— Nu, e aici. E bolnavă.

— E bolnavă grav ? întrebă Jenny şi începu să scîncească.

— Da, destul de grav. Dar o să-i facă mai bine dacă vom putea să-i dăm medicamentul care-i trebuie. Vrei să-i trimiţi puţin ?

Jenny zîmbi printre lacrimi.

— Poate să le ia pe toate.

— Nu, spuse medicul, trebuie să ne ajuţi să-i facem ceva special.

— Eu nu pot să fac medicamente, spuse Jenny în bătaie de joc.

Cunnigham se aşeză lîngă pat.

— E ciudată treaba cu medicamentele, spuse el, ca şi cum ar fi vorbit mai mult pentru sine. Ne procurăm materialul din care se fac preparatele din locurile cele mai ciudate. Unele se fac din sucuri de flori şi buruieni sau din coaja copacilor, iar altele din fier, aur şi argint ori cărbune.

Jenny asculta cu atenţie, iar medicul continuă.

O umbră trecu pe faţa lui Jenny cînd auzi de sînge. Tresări şi-şi retrase degetul din mîna prietenoasă a lui Cunningham.

— Era aici o maimuţă pe care o chema Anastase. Avea tocmai felul de sînge care ne trebuia pentru doctoria pe care vrem s-o dăm mamei tale, dar Anastase a murit azi după-amiază, aşa că acum căutăm pe altcineva. Erau trei persoane în spitalul ăsta care aveau sîngele ce ne trebuia.

— Cine ? întrebă Jenny, înghiţind în sec.

— Martha Buckley, Anastase şi cu tine.

— Maimuţele nu sînt persoane !

— Cred că ţi-ar fi plăcut Anastase, spuse Cunningham. Era doar o maimuţă, dar o maimuţă foarte drăguţă. Acum ne-a părăsit, rămîn Martha şi cu tine.

Jenny începu să plîngă, la început potolit. Apoi îşi ascunse faţa în pernă şi mormăi printre suspine :

— O să mă chinuiţi rău ! Tot timpul mă chinuie cineva — cu ace mari şi ascuţite şi tot felul de lucruri. Vocea îi deveni ascuţită. N-am să vă las ! Nu vreau ! Nu vreau !

— Foarte bine, spuse medicul cu blîndeţe. Atunci s-a aranjat. O mîngîie uşor cu palma pe mînă. Nu plînge. E în ordine. Am crezut că ţi-ar plăcea să faci asta pentru mămica ta, ca să se facă bine. Dar dacă tu nu vrei, o să luăm de la Martha. Cred că ea va fi încîntată să dea o lingură de sînge pentru ca mama micii ei prietene să se însănătoşească.

Jenny se mai linişti niţeluş, dar suspinele încă îi mai torturau pieptul slab. Ochii ei erau plini de groază. Deodată ţipă cu o voce stridentă :

— Îi dau eu ! Îi dau eu ! Dar, vă rog, nu mă chinuiţi ! O ! Nu mai pot ! Nu mai pot ! Dar am să-i dau !

Cunningham îşi trecu degetele prin buclele ei jilave, şi spuse înduioşat :

— Eşti o fetiţă minunată, Jenny. Sînt foarte mîndru de tine. Şi cînd o să-i spunem mamei tale ce-ai făcut pentru ea...

Întinse mîna spre seringă. Slattery ridică o mînecă şi frecă braţul slab cu un antiseptic. Acesta era momentul critic. Apoi Cunningham privi peste umăr şi spuse :

— Slattery, fetiţa asta mică are multă stofă. Sînt tare bucuros c-am făcut cunoştinţă cu ea.

Urmă alt moment de linişte, în care se auzi numai respiraţia greoaie a lui Jenny, în timp ce încerca să-şi întărească voinţa împotriva durerii.

— Gata ! spuse medicul.

Domnişoara Slattery îi frecă pata de pe mînă şi-i coborî mîneca. Jenny îşi şterse ochii cu un colţ al cearşafului, şi încercă să zîmbească.

Jack se strecurase în cameră şi stătea în dreptul uşii, urmărind scena în tăcere.

— Ai spus că sînt o fetiţă mică. Buza lui Jenny tremura.

— Ei bine, m-am înşelat. Nu eşti o fetiţă mică. Eşti o domnişoară mare. Dar nu eşti totuşi prea mare ca să ai o păpuşă foarte frumoasă, cu care să te joci. Îţi va fi adusă mîine aici. E un cadou de la doctorul Beaven. El ţi-o va aduce.

Ochii lui Jenny se îndreptară spre Beaven, care stătea acum la picioarele patului.

— Deschide şi închide ochii ? întrebă ea.

— Da, domnişoară, promise Jack, solemn. Va face tot ce poate să facă o păpuşă.

— Mîine ?

— După-amiază.

— Pe cuvînt ?

— Sigur că da.

CAPITOLUL XVI

Destul de des, membrii Consiliului de conducere al Facultății de medicină invitau la masă pe unul sau doi dintre profesori. De fiecare dată cînd era invitat, Tubby se distra grozav. Avea gusturi delicate, iar bătrînul Cremshaw, președintele, se îngrijea să fie servite mîncăruri rafinate.

Pe lîngă asta, conversația era vioaie, iar Tubby încurajat să contribuie generos la înveselirea ei. Plictisiți să se tot certe între ei, membrii Consiliului de conducere salutau cu plăcere virulența verbală a lui Tubby.

Dar masa de marți seara a fost una dintre cele mai nefericite întîmplări din viața sa. Pentru început, să ne amintim că petrecuse o după-amiază mizerabilă. Pe acest Bill Cunningham, care venise ca un străin la Facultatea de medicină și întorsese totul cu susul în jos, contaminîndu-i pe studenți de ideea că era mai important să „trăiești într-o căsuță de la marginea drumului și să fii prietenul omului", decît să-ți cîștigi o solidă reputație de clinician, Tubby l-ar fi combătut în mod deschis cu toată forța, și nimic nu l-ar fi putut opri. Dar toată lumea știa că el și Bill erau prieteni de-o viață. Nu dorea o ruptură pe față, și chiar dacă ar fi dorit-o ar fi fost foarte imprudent s-o facă, avînd în vedere popularitatea lui Cunningham.

Tubby nu se simțise niciodată atît de părăsit, atît de deplasat, ca atunci cînd stătuse pe estrada sălii de ședințe, conștient că întreaga Facultate de medicină, căreia îi devotase întreaga viață și pentru a cărei înaltă apreciere era din plin responsabil, aplauda în unanimitate și cu bună dispoziție un mod de practică medicală pe care el

nu-l agrea deloc. Trebuise să stea acolo și să accepte toate astea, ba chiar să pretindă că-i și plac.

După discurs, în timp ce membrii corpului didactic roiau în jurul lui Cunningham pentru a-l felicita, Tubby îi spusese scurt lui Shane că avea o întîlnire, se năpustise în mulțime, își făcuse drum cu greu pînă la scările din spate și ieșise în ploaie, încercînd să nu audă ce spuneau studenții care se scurgeau în grupuri pe străzi. Nu avea vreun motiv urgent să se întoarcă la biroul său, dar se duse într-acolo mecanic, își agăță haina de ploaie și umbrela și bîjbîi în micul teanc al poștei de după amiază, fără să aibă chef să deschidă vreun plic.

Se gîndise că Romney o fi plecat, fiindcă era trecut de orele cinci, dar ea se găsea încă la biroul ei din colț și bătea la mașină istoricul unui caz. Nu ridicase ochii. Tubby încercă să-i dea ceva de făcut. Voia să vadă ce mai rămăsese din autoritatea lui știrbită. Era atît de abătut, încît nu l-ar fi surprins dacă, dîndu-i un ordin micuței și supusei Romney, ea i-ar fi răspuns să se ducă să se arunce în rîu.

Poate că ea știa ce se întîmplase cu Beaven. Ostilitatea înverșunată a lui Tubby față de Beaven mai slăbise puțin în timpul ultimei ore. Cu un bun simț extraordinar, părea că tipul decisese că cel mai elegant mod de a accepta cursul lui Cunningham era să-l ignore. Tubby ar fi dorit să fie el însuși atît de înțelept. Beaven, incapabil să aprobe zarva populară din jurul lui Cunningham, stătuse deoparte.

Tubby își drese glasul iritat, și Romney recunoscu zgomotul răgușit ca pe una din drăgălășeniile folosite de șeful ei pentru a o convoca la biroul lui.

— Nu știi unde e doctorul Beaven ? o întrebă el.

— Cred că e în laborator, domnule profesor. Să mă duc să văd ?

Tubby aprobă din cap răsucindu-și fără încetare lanțul de la ceas.

— Să-i spun că-l chemați, domnule profesor ? întrebă Romney.

Tubby nu răspunse imediat. Fusese gata să clatine din cap ; apoi se răzgîndise. Cearta cu Beaven îl obosea tot

mai mult. Nu se simțea în largul său să-l tot evite ; și, pe lîngă asta, era al naibii de neplăcut fără ajutorul lui. Începuse să-și dea seama ce număr mare de sarcini, abandonate de curînd de Beaven, îi reveneau acum lui. Îi lipsea Beaven ; îi simțea lipsa în sala de operație. Mai curînd sau mai tîrziu, această ceartă trebuia să înceteze. Poate că acum era un moment mai nimerit ca oricare. Astăzi aveau ceva comun : erau dezgustați de Cunningham. Poate că dacă ar fi vorbit despre asta, ar fi făcut un pas spre împăcare.

— Da, spuse Tubby, scorțos. Dacă e acolo, comunică-i că vreau să-l văd.

Romney se strecură afară. Se întoarse într-un minut, nițeluș tulburată, ca și cum ar fi șovăit să rostească răspunsul.

— Doctorul Cunningham tocmai intra în laborator, domnule profesor. Să-i spun doctorului Beaven să vină acum, sau să aștept pînă cînd va fi liber ?

— Lasă, mormăi Tubby. Cu o privire întunecată, își vîrî scrisorile în buzunar, trînti sertarele, își puse impermeabilul și pălăria umedă și ieși semeț. Nu fusese niciodată atît de deprimat.

Conduse mașina înapoi, spre Clubul Universității și urcă în apartamentul său să-și schimbe hainele pentru masa cu membrii Consiliului de conducere.

Timpul trecea încet. Tubby nu știa ce să mai facă. Își scoase costumul de stradă, și îmbrăcă un halat. Deschise ziarul de seară, se uită la titlurile articolelor și-l aruncă deoparte. Îi trecu prin minte că nu-și deschisese scrisorile. Scormoni în buzunarul hainei după ele și-și trase scaunul mai aproape de lumină. Una dintre scrisori era de la Claudia King.

„Dragă domnule profesor Forrester,

De mai mult timp doream să vă cer sfatul într-o chestiune care o privește pe sora mea. Am ezitat fiindcă știu cît sînteți de ocupat. Dar acum această problemă a devenit urgentă, și mă simt în mare încurcătură.

Poate că ați auzit de interesul pe care-l poartă doctorul Beaven lui Audrey. N-aș avea nici un fel de obiecție

dacă intențiile sale ar fi serioase, fiindcă e un băiat minunat. Dar el i-a dat să înțeleagă lui Audrey că nu are intenția s-o ia în căsătorie. Cred că ea îl iubește foarte mult. Nu-i prea corect. Sora mea n-a avut o viață normală. V-am povestit despre educația ei neobișnuită din China. Ea nu se poate adapta la genul nostru de viață. Mi se rupe inima cînd văd cît de izolată e și cît de slabe sînt speranțele ca să trăiască fericită aici. Poate lucrurile s-ar remedia dacă s-ar căsători cu un bărbat potrivit, care i-ar oferi un cămin plăcut și o participare la interesele sale sociale și profesionale.

Așa cum stau lucrurile, ea și-a dat inima fără să primească vreo compensație. Doctorul Beaven nu-i oferă nimic altceva decît prietenia sa. Nu cred că e o soluție, pentru nici unul dintre ei. E de la sine înțeles că dacă el o iubește pe Audrey (și nu i-ar fi cerut să vină să petreacă Thanksgiving Day, împreună, dacă acest lucru n-ar fi adevărat)...“

Privirea lui Tubby deveni cruntă. Deci de *asta* devenise Beaven supărăcios. Era vorba de această fată, care se considera chinezoaică ! Era limpede ca cristalul. Beaven s-a îndrăgostit sau cel puțin crede că s-a îndrăgostit, ceea ce e același lucru ; dar știe că nu poate permite unei asemenea preocupări să-l îndepărteze de la munca lui. Această situație îl făcuse să se simtă deznădăjduit și susceptibil.

Strîmbîndu-se supărat, Tubby reluă scrisoarea:

„M-am gîndit să vorbesc despre aceste lucruri familiei Cunningham. Audrey îi frecventează mult. Dar e inutil. Se pare că ei fac tot ce pot să-i apropie ; au convins-o pe sora mea să vină cu ei săptămîna asta, în timp ce doctorul Cunningham își ține cursul la Universitate.

M-am întrebat dacă ați avea bunătatea să abordați această chestiune cu doctorul Beaven. Ați făcut atîta pentru el. Va asculta cu siguranță părerea dumneavoastră. Spuneți-i ce greșeală îngrozitoare face. Iertați-mă că v-am deranjat, dar n-am pe altcineva căruia să-i pot acorda încredere. Vă rog — încercați să faceți ceva !“

Tubby aruncă cu un gest violent scrisoarea pe birou şi începu să se plimbe de colo pînă colo. Frumoasă ocupaţie pentru Bill Cunningham ! Nu-i era destul să vină aici cu îngrozitoarele sale lecţii şi cursuri clinice. Trebuia să devină complicele lui Beaven, să-l „ajute", mărindu-i confuzia, făcînd pe peţitorul, alimentînd şi furnizînd prilejuri favorabile unei pasiuni care s-ar fi vindecat de la sine dacă el şi nevasta sa cea deşteaptă n-ar fi intervenit.

„Va asculta cu siguranţă părerea dumneavoastră"... credea Claudia. Ce nonsens ! Tot ce-i mai lipsea lui Beaven, în starea de spirit în care se afla, ca să-l dea gata complet, ar fi fost un mic sfat drăgălaş. Tubby întrezărea scena. El i-ar fi spus lui Beaven că se distruge, că-şi primejduieşte cariera, dezamăgindu-l pe omul care l-a creat, iar Beaven i-ar fi răspuns fără îndoială, omului care-l crease, să-şi ia picioarele la spinare şi să se ducă dracului în galop. Nu, nu i se puteau da sfaturi lui Beaven, de nici un fel ; mai ales într-o problemă atît de personală. Tubby era devorat de amărăciune, şi ar fi avut chef să lase baltă dineul membrilor Consiliului de conducere şi să meargă la culcare.

În noaptea aceea, în camera lui, îi veni deodată lui Tubby ideea că ar putea să se adreseze chiar fetei. Nu avea perspective prea promiţătoare. O tînără îndrăgostită nu va accepta uşor să se dea la o parte pentru viitorul bărbatului iubit. Ea ar putea fi de acord să-şi sacrifice propria fericire ca să-l salveze de la un dezastru, dar ar fi o fată cu totul excepţională dacă ar înţelege că dragostea ei îi împiedică munca. Reacţia firească ar fi să declare că dragostea ei nu-l va stînjeni, ci tocmai dimpotrivă, va munci mult mai bine dacă ar fi mulţumit şi iubit.

Tubby medită la toate acestea vreo două ore şi decise s-o facă ; o va face chiar mîine ; va încerca să aranjeze o întrevedere cu ea, ca pentru o convorbire particulară.

Era uşor să faci o plimbare pînă la Detroit, situat la o distanţă de o oră. Edith Cunningham propusese, imediat după micul dejun, să meargă pînă acolo pentru cumpărăturile de Crăciun. Audrey consimţi cu bucurie. Petrecură o zi agreabilă, cu toate că Edith se plînse la întoarcere că era foarte obosită şi că are o migrenă.

În momentul în care își luau cheile camerelor de la recepție, i se înmînă lui Edith un mesaj.

— Nu vor veni la masă, spuse ea. Sînt reținuți la spital. În ce mă privește, Audrey, îmi convine. Sînt frîntă. N-ai să te superi, draga mea, dacă nu mai cobor la masă ? Tot ce-mi doresc este o ceașcă de ceai și o baie fierbinte.

Și Audrey primise un mesaj. Era într-un plic sigilat, purtînd antetul Clubului Universitar. Nu-l deschise.

— Pot să-ți fiu de folos cu ceva ? întrebă ea, cu solicitudine, la ieșirea din ascensor.

— Nu, cu nimic, nu fii îngrijorată din cauza mea. O să mă simt mai bine în curînd. Pînă mîine dimineață, draga mea.

După ce-și scoase pălăria și haina, Audrey deschise scrisoarea. Ochii i se măriră cînd citi semnătura. Era a profesorului Forrester.

Dragă domnișoară Hilton, aș vrea să discut cu dumneata, de preferință în particular, și cînd îți va conveni, o chestiune de cea mai mare importanță. Am încercat să te găsesc astăzi la telefon, dar am aflat că lipsești din oraș cîteva ore. Poate vei avea amabilitatea să mă chemi la telefon la întoarcere. Voi fi la Clubul Universității de la orele cinci.

Era o perspectivă cam înfricoșătoare, această întrevedere cu profesorul Forrester. Audrey încruntă din sprîncene, perplexă. Va trebui de fapt să răspundă într-un fel. N-avea cum să se eschiveze. De dragul lui Jack trebuia să considere rugămintea profesorului Forrester drept un ordin.

Formă numărul și așteptă, plină de teamă. Glasul morocănos care-i răspunse n-avea nimic liniștitor.

— Sînt domnișoara Hilton. Am primit biletul dumneavoastră. Sînt gata să stau de vorbă cu dumneavoastră. Puteți veni aici cînd doriți, oricînd, astă seară. Mîine ne întoarcem acasă.

— Ești cumva invitată la cină ? întrebă Tubby.

— Nu, domnule profesor.

— Ce-ai spune să vii să cinezi cu mine, aici, la Clubul Universității ?

Audrey ezită. Dacă profesorul Forrester o invită să cineze cu el, înseamnă că era într-o dispoziție mai bună. Poate va fi în avantajul lui Jack, dacă reușea să-l înveselească puțin. Cît de încîntată ar fi fost dacă reușea să-i împace !

— Mulțumesc, domnule profesor, accept cu plăcere.

— Pot să vin să te iau — sau să trimit după dumneata — pe la opt și jumătate ?

— Am să iau un taxi, domnule profesor, nu vă deranjați. La opt și jumătate ?

— Am să te aștept în holul de la recepție, domnișoară Hilton. Îți mulțumesc că ai consimțit să vii.

Mult mai ușurată, dar încă nițeluș îngrijorată, Audrey începu să se pregătească pentru serata improvizată de Tubby.

Exact la orele opt și jumătate intră pe ușa salonului de recepție, iar Tubby, în haine de seară, veni s-o întîmpine. Avea un surîs cam rigid, dar destul de agreabil pentru a o asigura pe Audrey că probabil n-o va mușca înainte de a se cunoaște mai bine. Ea îi oferi mîna, iar el se înclină cu o demnitate gravă. Fără să se oprească pentru a face conversație, Tubby îi prezentă brațul, după moda veche, iar Audrey își sprijini mîna pe el. Merseră în tăcere pînă în sala de mese. Tubby privi drept înainte, în timp ce străbăteau sala lungă, cam slab luminată, spre o masă mai retrasă, unde-i așteptau doi chelneri.

Tubby îi ceru părerea asupra listei de bucate, fără să mai facă vreo introducere. Potrivindu-și ochelarii cu rame de aur, o privi cu severitate pe deasupra lor și o întrebă dacă dorea un coctail. Ea clătină din cap zîmbind.

— Dar cred că dumneavoastră vreți unul, spuse ea. Poate veți găsi și pentru mine o ceașcă cu suc de fructe.

— Doriți un dineu vegetarian ? întrebă el și zîmbi cu înțeles. Am auzit că preferați obiceiurile orientale, domnișoară Hilton. Aș fi propus un cotlet... dar probabil că nu mîncați carne. Religia dumitale nu permite uciderea animalelor pentru a fi mîncate ?

Era evident că Tubby dorea s-o facă să se simtă străină.

— Nu, cred că aș putea, domnule profesor.

— Cum ați spus ? Tubby se aplecă înainte, clipind din ochi. Era foarte amuzat, și Audrey abia își ținea rîsul.

— N-am ucis niciodată un animal ca să-l mănînc, domnule profesor, spuse ea cu naivitate. Dar cum vita e de pe acum moartă, cred că aș putea să mănînc. Mulțumesc.

După acest răspuns, Tubby nu mai insistă asupra antecedentelor orientale ale lui Audrey, dar o tratä cu o politețe exagerată, ca și cum s-ar fi temut să nu-i jignească susceptibilitatea. Audrey crezu că știe unde voia să ajungă. Ea nu era o fată potrivită pentru Jack. Nu era ca celelalte femei. Ar fi fost nostim, gîndi ea, să ceară în mod solemn să i se aducă o pereche de bețișoare cu care să mănînce.

Tubby își pregăti o mică introducere în materie. Domnișoara Hilton, presupunea el, trebuie să fi dus o viață foarte interesantă în China ; probabil că i-a venit foarte greu să se acomodeze cu obiceiurile atît de grosolane din Statele Unite ; se gîndea cu plăcere să se întoarcă într-o țară mult mai liniștită, mai puțin agitată. Era aproape ca și cum i-ar fi oferit un bilet de vapor — numai pentru dus.

Da, încuviință Audrey, îi plăcuse foarte mult China, ca și prietenia caldă pe care i-o arătaseră toți cei din casa tatălui ei adoptiv, dar nu avea intenția să se întoarcă acolo, în nici un caz pentru a trăi în țara aceea. Acum America este patria ei.

Ajunseseră la desert, cînd Tubby abandonă aceste strategii și intră în subiect.

— Iată, domnișoară Hilton, ce voiam să-ți spun. Am certitudinea că ții în mîinile dumitale destinul unui tînăr extrem de strălucit. Își puse lingura în farfurie și se înclină înainte, cu coatele pe masă. Doctorul Beaven are toate calitățile pentru a deveni un mare savant. I-am urmărit progresele de ani de zile. E nu numai un om cu talente excepționale, dar și cu o mare tărie de caracter. S-a consacrat întru totul activității sale, îndurînd oboseala ca un ostaș, ocolind plăcerile tinereții, renunțînd la dragoste și la familie, pentru a-și putea dedica tot timpul și toate forțele preocupărilor sale. E o sarcină dintre cele mai nobile !

Şi acum, tocmai cînd e pe punctul să se bucure de roadele sacrificiilor pe care şi le-a impus, apari *dumneata* in viaţa lui. Te rog, domnişoară ! Glasul lui Tubby începu să tremure uşor, te rog, lasă-mă să-ţi vorbesc aşa cum un tată îşi sfătuieşte copilul. Înţeleg sentimentele pe care i le-ai inspirat lui Beaven. Eşti o fată extrem de seducătoare. Eu nu te pot iubi, deoarece reprezinţi un *obstacol* în drumul carierei lui Beaven, dar îmi placi. Eşti atrăgătoare, fermecătoare, adorabilă ! Dacă nu erai atît de încîntătoare, aş fi fost mai puţin îngrijorat. Farmecul dumitale e un pericol. Dar — şi acesta e singurul meu grăunte de speranţă — cred că eşti o fată cuminte, cumpănită şi cu o voinţă puternică. Tocmai de aceea fac apel la spiritul dumitale de lealitate. Aş dori să renunţi la Beaven, să-l redai activităţii sale, care e atît de importantă. Se zbuciumă şi e nefericit din pricina dumitale. Gîndurile lui sînt învălmăşite ; munca lui se resimte ; a început să-şi piardă cumpătul.

Dumneata crezi că el te iubeşte. S-ar putea să fie adevărat. Dar el a fost îndrăgostit de meseria lui cu mult înainte de-a te iubi pe *dumneata*. Ce va rămîne peste cinci ani din această dragoste, după ce se va convinge că scopul pe care l-a urmărit cu atîtea sacrificii nu-l va realiza niciodată ? Tubby se opri şi oftă adînc.

Desigur, îl poţi avea. Nu va fi capabil să reziste afecţiunii dumitale. Dacă ai să-l întrebi mîine ce preferă, să rămîi sau să dispari din viaţa lui, te va implora, fără îndoială, să rămîi. Dar rezolvarea acestei probleme nu cade în sarcina lui Beaven ; e problema *dumitale*, şi dacă o vei soluţiona vreodată, va trebui s-o faci singură ! Poate că cea mai importantă contribuţie pe care eşti chemată s-o aduci spre binele umanităţii e o hotărîre rapidă şi fermă de a te feri din calea omului pe care-l iubeşti.

Audrey încercase să ţină fruntea sus, dar stăruinţele lui Tubby o copleşiseră. Se simţea neajutorată, dezarmată.

— Sau poate nu-l iubeşti îndeajuns încît să dispari din viaţa lui ? întrebă Tubby.

Audrey îşi reţinu lacrimile şi fixă ochii lui de oţel, înfricoşată, neputincioasă.

— Credeţi cu toată convingerea că ar trebui să plec ? întrebă ea.

— Sînt convins, declară Tubby.

Își întoarse fața și încercă să-și redobîndească stăpînirea de sine. Era oare posibil ca Tubby să aibă dreptate ? Își aminti înspăimîntată de după-amiaza aceea pe marginea lacului, cînd Jack îi mărturisise cu ce entuziasm se devotase activității sale, și că el n-are dreptul să iubească. Poate că și acum se zbuciumă pe ascuns. Poate că se simte nefericit, așa cum spune Tubby.

— Și mai cred, continuă Tubby, ca și cum i-ar fi ghicit gîndurile, *și știu* că și dumneata ai îndoieli. Nu-i așa ?

Ea își întoarse ochii care o trădau și aprobă încet din cap.

— Ești o fată curajoasă. Glasul lui Tubby suna răgușit. Am simțit asta de la început. Sînt încîntat că am avut curajul să-ți vorbesc deschis. Acum e rîndul dumitale să hotărăști ce ai de făcut. Vei găsi poate cu cale că e mai ușor să te întorci în China pentru un an sau doi.

Urmă o lungă tăcere. Cu coatele așezate pe masă și cu bărbia sprijinită pe pumnii încleștați, Audrey dădu din cap în semn de aprobare. Ochii îi erau închiși, și lacrimi fierbinți străbăteau printre genele ei lungi.

— Foarte bine, spuse ea. Am să plec în China.

Tubby se înclină adînc.

Lui Audrey îi atrase atenția un om care se apropia grăbit de masa lor, probabil un funcționar de la birou, deoarece nu era îmbrăcat în livrea.

— Sînteți chemat la telefon, domnule profesor Forrester, spuse el agitat.

— Am lăsat vorbă să nu fiu deranjat, spuse Tubby nervos. Rețineți mesajul sau spuneți să cheme mai tîrziu.

— Nu vă supărați, domnule profesor, insistă funcționarul, e *foarte important*. E de la spital. Le-am spus că nu vreți să fiți deranjat. Dar cineva a fost grav rănit.

— Spuneți-le că voi fi acolo într-o jumătate de oră.

— Domnule profesor, insistă omul. E vorba de doctorul Beaven — iar el nu se găsește la spital...

— *Cum* ? Tubby își împinse scaunul și, fără să arunce o privire spre Audrey, îl urmă grăbit pe funcționar. Audrey rămase un moment buimăcită, tremurînd, apoi scoase un țipăt și se luă după el.

Cînd ea îl ajunse, Tubby era în cabina telefonică. Ușa îngustă fusese lăsată deschisă. Genunchii lui Audrey tremurau. Se rezemă de marginea ușii, apoi se apropie atît de mult de Tubby încît obrazul ei era aproape lipit de mîna lui.

O femeie vorbea de la spital. Un necunoscut le telefonase de la Wheaton. Se părea că doctorul Beaven fusese atras acolo într-o cursă, sub un pretext oarecare, și avusese loc o luptă între el și criminalii care au fugit. „Omul care a telefonat ar fi trebuit să se salveze și el, dar n-a vrut să-l lase pe doctorul Beaven să moară. A adăugat că va trebui să-i aduceți două sute de dolari, ca să-l ajutați să fugă. Abia atunci vă va spune unde se află doctorul Beaven, undeva, în afara orașului. Trebuie să mergeți cu mașina pe șoseaua nr. 6, spre Wheaton și înainte pînă la Școala superioară".

— Un moment, întrerupse Tubby, cu glasul sugrumat.

Se întoarse spre Audrey și-i șopti :

— Ia un creion și hîrtie, repede, de acolo de pe birou.

— Continuați, porunci el. Școala superioară. Și pe urmă ?

— Pe treapta de sus a peronului veți găsi trusa chirurgicală a doctorului Beaven, goală, ca dovadă că ceea ce vi s-a spus e adevărat. Puneți banii în trusă și plecați. După un sfert de oră vă veți reîntoarce. În trusă veți găsi instrucțiuni care vă vor conduce la doctorul Beaven.

— Trimite-mi o ambulanță ! spuse Tubby. Spune-le să vină imediat aici să mă ia. Am să aștept în fața ușii de la intrare.

— Nu se poate, se auzi glasul. Mai e ceva : nici un fel de ambulanță, nici poliție. Mergeți cu mașina dumneavoastră. Putem să vă ajutăm în vreun fel, domnule ?

— Nu, nu cred, dar pregătiți o rezervă și așteptați instrucțiunile mele. Glasul lui Tubby suna ca al unui bătrîn. Se împiedică de Audrey în momentul în care ieșea din cabină.

— Trebuie să plec, murmură el. Vei reuși să te întorci și singură la hotel.

— Vă rog, îl imploră Audrey, dați-mi voie să merg cu dumneavoastră.

— Nu-nu, nu se poate, declară Tubby categoric şi se îndreptă spre ascensor ; Audrey se agăţă de braţul lui. — Am spus — *nu !* E prea periculos. Nu ştiu ce te aşteaptă acolo. Nu-i cazul să rişti. Nu mă poţi ajuta cu nimic. Se eliberă şi păşi spre ascensor. Uşa se închise încet.

Audrey rămase un moment acolo, gîndindu-se uluită ce să facă. Funcţionarul veni spre ea şi o întrebă, plin de solicitudine, dacă-i putea fi de folos. Ea clătină din cap şi porni încet în direcţia garderobei, unde îşi lăsase haina de blană. Auzi sunînd telefonul de la birou şi pe operatorul de la oficiu spunînd : „Numaidecît, domnule". Imediat, aceeaşi voce rosti „Aduceţi maşina profesorului Forrester la uşa din faţă — imediat !"

— Să v-aduc un taxi, domnişoară ? întrebă funcţionarul, vădit afectat de dezorientarea ei.

— Nu, mulţumesc, spuse ea. Portarul îi deschise uşa grea, şi ea ieşi în vestibul. Ningea acum. Îşi ridica gulerul şi aşteptă. O maşină mare trase la bordură. Băiatul de la garaj ieşi din ea, lăsînd motorul să funcţioneze. Îi aruncă lui Audrey o privire aspră, cînd văzu că deschide portiera.

— E maşina profesorului Forrester, doamnă, spuse el respectuos.

— Da, răspunse ea. Ştiu.

Tubby, înfofolit pînă la bărbie, coborî pe scări, deschise smucind uşa maşinii şi se urcă în ea.

— Credeam că ţi-am spus că nu trebuie să vii ! zise furios.

— Ba *merg şi eu !* spuse Audrey. Mă interesez de el tot atît de mult ca şi dumneavoastră ! Am să-mi ţin promisiunea pe care v-am făcut-o, dar vreau să merg la el — acum !

Jack preparase serul destul de repede şi era gata să-l administreze înainte de orele opt. Nemaiavînd nici un motiv să rămînă la spital, Cunningham îl înştiinţă că se va duce să ia masa peste drum, la bătrînul Tony. Asta o să-i aducă aminte de timpurile de odinioară.

Doamna Collins se tîngui niţeluş cînd îl văzu pe tînărul chirurg intrînd, dar el îi stimulă curajul spunînd : „E

un ser preparat din sîngele lui Jenny. A fost încîntată să dea sînge cînd i-am spus că e pentru dumneavoastră. Nu sînteţi mîndră de ea ?"

După ce termină treaba asta, Jack observă cu satisfacţie că avea întreaga seară liberă. Prababil că Lan Ying îl aştepta. Întorcîndu-se în grabă spre laborator ca să-şi îmbrace hainele de stradă, auzi soneria telefonului încă înainte de a descuia uşa. Se grăbi să intre şi să răspundă, nădăjduind că e Lan Ying sau Edith.

Era chemat de la un telefon public. Auzi zornăitul a patru monezi care se succedară la intervale apropiate : două de cîte 25 de cenţi şi două de cîte 10 cenţi ; sau poate una de 25 de cenţi, două de cîte 10 şi una de 5 cenţi.

O voce pe care nu o recunoscu spuse foarte încet, de parcă s-ar fi temut că o aude şi altcineva :

— Doctorul Beaven ? Sînt un prieten al lui Tom Buckley. I s-a întîmplat un accident aici, la Wheaton, şi vrea să ştie dacă puteţi veni pînă aici ca să-i daţi îngrijiri.

— E rănit grav ?

— Destul de grav.

— Sîngerează ?

— Da, mult.

— Atunci e probabil urgent. Mai bine chemaţi medicul de acolo ca să oprească hemoragia, iar eu voi veni mîine dimineaţă.

— Nu vrea să vadă pe nimeni, în afară de dumneavoastră, domnule doctor. Spune că veţi afla de ce. Veniţi ?

— Bine. Unde e ?

— Într-o casă din Wheaton. Am să vă spun ce să faceţi, domnule doctor. Intraţi în Wheaton din şoseaua principală. Am să vă întîmpin la marginea oraşului şi am să vă arăt drumul mai departe, ca să nu vă rătăciţi.

— De ce natură sînt leziunile pe care le are : contuzii, tăieturi, fracturi ?

— Cam de toate. Mulţumesc, domnule doctor. Am să vă aştept peste o jumătate de oră.

Jack agăţă receptorul şi stătu un moment să mediteze asupra conversaţiei. Buckley se speriase îngrozitor gîndindu-se la ce i s-ar putea întîmpla. Evident, ştia ce-l aşteaptă. S-ar putea ca Buckley să fie implicat mai mult decît îşi închipuise. Probabil că avea o serie de motive să nu dorească intervenţia unei persoane străine, nici măcar a altui medic.

Schimbîndu-şi rapid hainele cu cele de stradă şi trîntindu-şi instrumentele într-o trusă chirurgicală, Jack se năpusti în noaptea ploioasă şi se aruncă în maşina sa, singura care mai rămăsese la parcare. Cînd trecu pe lîngă postul de poliţie, încetini, nehotărît. Cea mai elementară prudenţă îi sugera că ar fi necesară o protecţie într-o întreprindere de acest fel. Asta era rostul poliţiei, nu ? Opri maşina chiar sub lămpile de la intrarea principală, dar abandonă imediat această idee. Dacă Buckley intrase la apă, nu-i va fi de nici un folos amestecul vreunui copoi. Jack porni mai departe, hotărît să se descurce fără nici un ajutor.

Această decizie îl satisfăcu. Încerca să se convingă că nu era cîtuşi de puţin mulţumit de această poveste ; nu era înclinat să se imagineze în chip de tînăr erou, dar simţea o oarecare satisfacţie din faptul că era capabil să se îndrepte de bunăvoie spre o situaţie care putea deveni foarte periculoasă. La început nu-i venise în minte posibilitatea că ar putea fi afectat personal. Dar acum începu să reflecteze că dacă cineva îl lovise pe Buckley pentru că „trăncănise", putea fi atacat şi el din aceleaşi motive. Cu cît se gîndea mai mult, cu atît întrezărea mai bine acest fapt : Thomas Buckley şi cu el aveau un duşman comun.

Prin faţa lui zbură ca un fulger o placă indicatoare : „Wheaton 1 km". Jack micşoră viteza. La o mică distanţă înaintea lui văzu un *sedan*, vechi şi rablagit, care mergea cu viteza unui melc. Îi trecu prin minte că l-a întîlnit pe cel care trebuia să-l conducă la Buckley. Conducătorul maşinii scoase o mînă pe geam şi-i făcu semn să-l urmeze. Jack apăsă de două ori pe claxon, pentru a indica recepţionarea semnalului, iar maşina care-l conducea mări viteza.

Traversară micul oraș adormit Wheaton, iar la un kilometru mai departe, mașina din fața lui coti spre Sud, pe un drum cu pietriș, care se întindea pe o distanță de aproape cinci kilometri. La o intersecție de drumuri de țară, pietrișul se termină, iar drumul deveni noroios. Ambele mașini rulau cu atenție. După încă un kilometru, mașina-pilot se opri la începutul unei poteci. Un bărbat cu o lanternă se apropie și deschise portiera din dreapta a mașinii lui Jack.

— Am ajuns, doc, spuse el. Coborîți și vă arăt drumul. Mi-e teamă că-l veți găsi cam plin de noroi, dar nu se poate trece cu mașina pe această potecă.

Nu era nimic amenințător nici în tonul, nici în comportarea individului. Nu făcuse nici un efort să se deghizeze... Scuzele în legătură cu noroiul erau încurajatoare.

— Pot să las mașina în mijlocul drumului ? întrebă Jack. Nu trece nimeni pe aici ?

— Nu prea des. Mai ales la ora asta din noapte. Lăsați farurile aprinse.

— Cum se simte Buckley ? Jack îl urma prin glodul lipicios pe conducătorul mașinii. Încă nu-l văzuse la față. Omul cu lanterna susținea conversația. Era glasul de la telefon.

— Ceva mai bine. A avut multe necazuri în seara asta, și crede că încă nu s-au terminat. N-aveți cumva un revolver la dumneavoastră, domnule doctor ?

Întrebarea era cam suspectă. Jack nu-și dădea bine seama de ce îi fusese pusă. Poate că nu era prudent să se arate lipsit de apărare.

— Îți închipui c-aș fi fost în stare să plec afară din oraș, noaptea tîrziu, fără să fiu înarmat ? spuse el.

Omul care-l conducea rînji urît, devenind mai puțin rezervat. După ce merseră în tăcere vreo sută de metri, înotînd în noroi din greu, ajunseră la o portiță fixată de un gard dărîmat, acoperit cu mărăcini. Intrară pe poarta deschisă și se apropiară de o casă nezugrăvită, sărăcăcioasă. Judecînd după ceea ce vedea la lumina slabă a lanternei, locul părea părăginit, probabil nelocuit.

— Dați-mi pălăria și haina dumneavoastră, spuse călăuza. Tom e acolo, înăuntru. Arătă cu capul spre ușa

camerei din care se vedea răzbătînd o lumină. Jack întinse mîna spre clanţă şi deschise.

În mijlocul încăperii se găsea o masă plină de farfurii de carton murdare, şi de resturi de mîncare. Thomas Buckley, aşezat de partea cealaltă a mesei, lîngă o veche plită de bucătărie, continua să mănînce. Ridică privirea, zîmbi prosteşte şi mormăi :

— Bună seara, doctore.

— Credeam că eşti rănit, spuse sec Jack. Ce înseamnă toate astea ?

— Îţi vor spune dumnealor, doctore, zise Buckley.

Ceilalţi tocmai intrau în cameră. Jack aşeză trusa chirurgicală jos, pe podea, alături de el, şi se uită la tovarăşii săi de drum. Omul cu lanterna avea probabil vreo patruzeci de ani. Era înalt şi bine legat. Arăta a om care a dus o viaţă aventuroasă, dar nu părea un scelerat. Celălalt, ceva mai tînăr, mai jerpelit, mai scund, părea un amărît.

Se aşezară amîndoi lîngă perete, pe două scăunele de bucătărie, şi-l priviră pe Jack cu interes.

— Iată despre ce-i vorba, începu cel mai în vîrstă. Prietenul meu, Tom Buckley, ne-a spus mie şi lui Rusty, că ţi-a povestit totul — de unde vine ţeava de conductă şi toate celelalte —, aşa c-am socotit c-ar fi zadarnic să-i închidem pliscul înainte de a fi convinşi că dumneata eşti dispus să uiţi tot ce ţi-a trăncănit. Înţelegi acum ?

Jack dădu din cap.

— Tot ce ai de făcut aci, doctore, e să-ţi ţii firea şi să asculţi de ceea ce vom spune. Golanul ăsta — făcu un gest cu capul spre Thomas —, o să plece în noaptea asta împreună cu noi, probabil în Florida, unde va sta mai mult timp şi-şi va lăsa să-i crească o mustaţă superbă, destul de mare ca să-i acopere gura. Rusty o să-l conducă pînă acolo. Şi cred că vei putea face cel puţin atîta lucru, ca să ne împrumuţi maşina dumitale.

Jack simţi că-l cuprinde îngrijorarea, şi privi în jur, căutînd să repereze uşile şi ferestrele.

— Ei, sper că nu vrei să ne părăseşti, doctore, înainte de a-ţi spune pentru ce te afli aici. N-ar fi politicos. Şi fiindcă am pomenit de politeţe, să mă prezint. Sînt Ted Billows. Eu sînt cel care a furat ţeava, împreună cu

Rusty. El nu s-a prea amestecat în treaba asta, doar că a transportat țeava pînă aici, dar asta ar fi de-ajuns pentru tipii de la poliție ca să-i cerceteze antecedentele. Ca să fiu cît mai scurt, toate astea se întîmplă numai pentru ca dumneata să uiți ce ți-a spus netrebnicul ăsta, căci dacă nu vei uita, va fi foarte ușor să te legăm fedeleș, și să te luăm cu noi, ca să faci o plimbare.

Individul numit Rusty se ridică și manevră în așa fel ca să poată ajunge în spatele lui Jack.

— Percheziționează-l, Rusty, porunci Billows. Nu vrem focuri de revolver pe aici.

— Nu-i nevoie să vă deranjați, mîrîi Jack. N-am revolver.

— Mai bine uită-te, Rusty, îl sfătui Billows, ridicîndu-se și el. Ar putea să aibă și să se enerveze. Între timp, am să arunc și eu o privire în gentuța asta neagră și drăgălașă.

Rusty se apropie și-și trecu mîinile peste șoldurile lui Jack, apoi declară :

— Cred că a mințit cînd a spus că are o armă.

Billows începu să rînjească și se plecă să ridice trusa. Apoi se petrecu ceva neașteptat. Un formidabil upercut, trimis cu iuțeala fulgerului și cu toată precizia, îl pocni în bărbie.

Fără să mai verifice rezultatul, Jack se întoarse spre Rusty, care din cauza mirării se mișcase cu întîrziere, și-l lovi cu pumnul în obraz.

Nemaiauzind nici un zgomot din partea unde căzuse Billows, își zise că acesta mai avea încă nevoie de o bucată de timp ca să-și vină în fire, și hotărî să termine cu Rusty, dar în aceeași clipă auzi picioarele unui scaun trîntindu-se pe dușumele.

— Păzea, doctore ! zbieră Buckley.

Răsună un pîrîit înspăimîntător. Jack avu pentru o fracțiune de secundă senzația că i-a explodat ceva în cap.

Cei trei rămăseseră îngroziți.

În casă nu se auzea nici o mișcare. Toți trei, cu mîinile proptite pe genunchi, se adunaseră roată în jurul lui Beaven.

— De ce dracu a făcut asta ? şopti Rusty, ştergîndu-se la gură cu o batistă plină de sînge.

— Gura, croncăni Billows.

— Nu crezi că ar fi mai bine s-o ştergem ? întrebă Rusty. Ăsta trage să moară !

Buckley se lăsase în brînci, simţind că-i vine rău de la stomac.

— Voi doi rămîneţi aici, mormăi Billows. Mă duc după un medic.

— Nu mai spune ! rînji Rusty. Eşti gata s-o-ntinzi şi să ne laşi în aer.

— Foarte bine, atunci te duci tu după medic şi rămîn eu aici. Ia-l pe prăpăditul ăsta cu tine.

— N-am chef să mă duc după medic, mîrîi Rusty. Toată lumea de pe aici mă cunoaşte.

— Atunci am plecat, spuse Billows. Buckley, spune tu, care eşti prieten cu tot spitalul : pe cine să chem ? Îl anunţăm şi o ştergem.

Thomas se ridică năucit.

— Este unul pe care-l cheamă Forrester. E şeful ăstuia, spuse slab Thomas.

— Întoarce-l pe spate, spuse Billows. Îmi trebuie cheile, să-i iau maşina.

— Da ? şi ca să nu te mai întorci. Vrei să ne laşi mască.

Billows nu răspunse. Îl întoarseră pe Beaven pe o coastă. Rana de la cap sîngera. Sîngele se răspîndise, formînd o baltă pe podea. Billows scotoci prin buzunare şi găsi cheile, se ridică rapid şi se repezi afară, trîntind uşa.

Rusty se aplecă cu urechea lîngă gura lui Beaven şi ascultă.

— Mai respiră, murmură el, dar foarte slab. Să plecăm. Nu vreau să mă găsească medicii şi copoii. Uită-te în geanta tipului, Buckley. Vezi dacă nu găseşti vreo faşă.

— Unde e ? mormăi Buckley, sughiţînd. Nu-i aici. A luat-o Billows. Ce zici de asta ?

Auziră zgomotul unui motor.

— Hai vino ! spuse Rusty. Nu mai putem face nimic pentru amărîtul ăsta. Ia-ți pardesiul.

— Dar poate să moară ! protestă Thomas.

— Tocmai asta-ți spuneam. S-o-ntindem !

Își îmbrăcară pardesiul și ieșiră tiptil. Începuse să ningă.

— Unde mergem acum ? întrebă Thomas.

— Întîi spre sud, pînă terminăm banii și benzina... pe urmă nu știu. Om vedea.

CAPITOLUL XVII

Primii doisprezece kilometri îi străbătură în tăcere. Fulgii grei de zăpadă se adunau pe parbrizul mașinii și micșorau vizibilitatea, așa că era greu să distingă drumul în fața lor.

— Nu-mi pot imagina, spuse Tubby, vorbind posomorît cu el însuși, ce motiv avea Beaven să se amestece într-o încăierare cu niște bandiți. Audrey nu răspunse, și Tubby adăugă : Presupun că nu știi nimic despre toate astea.

— Ba da, știu altceva. Jack a descoperit că mai multe cazuri de paralizie infantilă au fost provocate de apa contaminată pe care niște indivizi au deviat-o clandestin spre casele lor. Au instalat țevile ei înșiși, cu material furat.

— Și cine naiba l-a pus pe Beaven să se amestece în treaba asta ? întrebă Tubby. Doar există un serviciu de igienă care depistează sursa epidemiilor. Mi se pare foarte ciudat... Mie nu mi-a spus nimic.

Nevrînd să dezbată problema din acest punct de vedere, Audrey nu răspunse. Îi era milă de Forrester, dar el singur purta vina dacă Jack nu-i mai destăinuia nimic din preocupările sale.

Urmaseră instrucțiunile întocmai, și în schimbul banilor lăsați în valiza de pe treptele scării de la Școala superioară găsiră itinerariul ce trebuia urmat spre a-l descoperi pe Beaven.

Indicațiile primite nu-l preveneau pe Tubby că drumul nu poate fi făcut cu mașina. Înaintînd cu toată băgarea de seamă, văzu într-un tîrziu o palidă rază de lumină, tremurînd la fereastra unei case.

Audrey nu-l aşteptă. De cum opri maşina, sări afară şi alergă spre casă, prin desişul mărăcinos, deschise uşa şi pătrunse într-o sală rece şi întunecoasă, apoi se orientă după lumina neclară şi intră în încăpere. Aici o găsi Tubby, un moment mai tîrziu, îngenuncheată şi examinînd faţa palidă a lui Jack. Îi întinse lampa electrică şi se lăsă în genunchi alături de ea ; deschise haina lui Jack şi-i pipăi inima.

Depărtîndu-i puţin pleoapele, Tubby murmură :

— Ţine lumina mai aproape. Nu, îndreapt-o spre faţa lui, nu a mea. Aşa, acolo. Nu mişca, te rog. Apoi, sprijinind cu o mînă ceafa lui Jack, îi ridică uşor capul şi examină plaga, care încă mai sîngera, dar nu abundent.

— Aveţi nevoie de apă caldă ? întrebă Audrey. În sobă mai arde focul.

Tubby scotocea în trusă.

— Nu, se hotărî el. O să fac un simplu pansament. Rana e gravă.

Audrey încercă să citească în ochii lui Tubby.

— O să moară ?

Tubby nu-i răspunse. Îşi scoase stetoscopul şi ascultă cu ochii închişi şi gura deschisă, în timp ce Audrey urmărea expresia de încordare a buzelor sale, cu inima bătîndu-i atît de tare, încît o putea simţi în gîtlej. Tubby scoase un suspin lung şi îndurerat, şi clătină din cap.

— Putem să-l luăm cu noi ? întrebă Audrey cu glasul întretăiat.

— Mă duc să chem ambulanţa, spuse Tubby. Nu cred să fie pe-aici vreun telefon. Ia lampa aceea şi vezi.

Audrey se supuse. Tubby o auzi mişcîndu-se dintr-o încăpere în alta ; observă prin uşa deschisă că începuse să urce scările.

— Întoarce-te ! îi porunci el ; apoi adăugă, mai puţin morocănos : Nu poţi şti ce-i pe-acolo sus.

Ea puse lampa pe un scaun şi îngenunche din nou lîngă el.

— Oricum nu poate fi acolo vreun telefon, spuse el, aproape cu blîndeţe. Credeam c-ai spus că ţi-e teamă.

— Nu acum, răspunse ea, întunecată, doar pentru el... O, cît aş vrea să ştiu să conduc maşina ! M-aş fi dus undeva şi aş fi telefonat.

— Nu ţi-e frică să mă aştepţi pînă ce mă întorc ?
— Nu, nu ! se grăbi ea să răspundă.
— Mă întorc cît de repede îmi va fi cu putinţă. Nu-l mişca şi nu-l atinge.
Ochii lui Audrey îl urmăriră pe Tubby, care se îndrepta spre uşă.
— Dacă-şi revine, cu ce pot să-l ajut ? întrebă ea, clătinînd din cap ca şi cum ar fi anticipat un răspuns negativ.
— Nu-şi va reveni, spuse Tubby, grav.
— Niciodată ? Audrey puse întrebarea mai mult cu buzele decît cu glasul.
— Nu poate să-şi revină înainte de dispariţia presiunii, pricinuită de fractură, asupra creierului.
— Şi pe urmă se va trezi, nu-i aşa ? îl imploră ea.
— Aşa nădăjduiesc. Glasul lui Tubby nu era prea sigur.
Se chirci din nou pe podea, lîngă Jack. De afară se auzi zgomotul motorului. Tubby plecase. Ascunzîndu-şi obrajii în palme, începu să plîngă cu sughiţuri.
— O, Jack, nu mai pot să suport ! O, dragostea mea !
Flacăra lămpii fumegînde începu să tremure, gata să se stingă. Se ridică în picioare şi-i învîrti şurubul. Apoi duse lampa şi o aşeză în canatul ferestrei. În felul ăsta, Tubby va nimeri casa mult mai uşor. Cînd se uită la ferestrele murdare, privirile ei întîlniră o pereche de ochi care se uitau la ea speriaţi. Rămase cîteva clipe nemişcată şi cu trupul înţepenit.

Apoi se auzi clanţa uşii de la intrare şi de-a lungul coridorului răsunară paşi grei. Audrey îşi încleştă mîna şi o duse la gură. Uşa încăperii se deschise, şi-şi făcu loc înăuntru un bărbat care se legăna pe picioare. Apoi se lăsă istovit pe un scaun.

— Ce cauţi dumneata aici ? întrebă ea calmă. E casa dumitale ?

Omul clătină din cap, fără să ridice privirea.
— Eşti bolnav ? întrebă Audrey, din nou.
— Obosit. Am alergat...
Jack era întins chiar lîngă el, dar omul nu păru deloc mirat de prezenţa rănitului ; probabil că participase şi el

la încăierare. Se întoarse lîngă Jack şi îngenunche, trecîndu-şi uşor degetele peste braţul lui. Străinul tuşi din greu şi Audrey ridică privirea spre el.

— Va să zică Billows a telefonat totuşi, murmură el. Unde e profesorul Forrester ?

— S-a dus să telefoneze după o ambulanţă, răspunse Audrey. Ştii ceva despre treaba asta ?

— Am fost adus aici cu sila de doi tipi care voiau să scape de mine, ca să nu pot depune mărturie împotriva lor.

— Probabil din pricina conductei de apă. Dumneata eşti domnul Buckley, nu-i aşa ?

Thomas tresări. După un moment de ezitare, dădu din cap şi, recunoscîndu-şi astfel identitatea, începu să relateze cele întîmplate.

— Probabil că te-au legat, zise Audrey îngîndurată, altfel ai fi venit desigur în ajutorul doctorului Beaven, cînd l-au atacat.

Thomas se cutremură de un fior şi se grăbi să-i spună cît de repede începuse şi se sfîrşise lupta. Nici nu băgase bine de seamă ce se întîmplă, cînd totul se terminase.

— Billows spunea că va telefona în oraş, după un medic. În timpul acesta Rusty şi cu mine trebuia să aşteptăm aici. Pe urmă am constatat că Billows furase trusa doctorului. Din asta am dedus că n-o să mai telefoneze, aşa că am plecat şi noi. Gîndul că va trebui să-l las aici, în starea asta, mi s-a părut îngrozitor, dar Rusty pleca şi eu nu puteam să rămîn aici singur. După vreo cinci kilometri ne-am oprit ca să luăm benzină ; atunci am coborît din maşină şi am luat-o la fugă.

— Ca să te-ntorci aici şi să te predai ? întrebă Audrey. Fără îndoială că s-a întîmplat ceva, ca dumneata să te răzgîndeşti şi să te porţi în felul ăsta.

— Da, e adevărat. M-am gîndit... datorită vorbelor pe care mi le-a spus Rusty, înainte de a ajunge la Angus. Uite ce s-a întîmplat, domnişoară. Nici nu plecasem bine la drum şi a început să-mi pară rău c-am părăsit casa, aşa că i-am spus lui Rusty cît de bun a fost doctorul cu mine, şi cum mi-a dat de mîncare cînd mi-a fost foame. I-am povestit lui Rusty toată întîmplarea asta, care începuse

să mă chinuiască, şi mi-a răspuns că-i e silă să stea în maşină alături de un om ca mine.

— Probabil că după cuvintele astea ale lui ai hotărît să te întorci, zise Audrey.

— Mi-am spus că trebuie să fi căzut tare adînc, ca un netrebnic ca Rusty să spună că-i e silă de mine. N-am mai putut să suport.

— Cred c-ai făcut bine, încuviinţă Audrey. Ţi-a fost frică să te întorci, şi totuşi te-ai dus. E o faptă curajoasă.

Thomas zîmbi cu sfială.

— Ar fi bine să aţîţ din nou focul.

Pe neaşteptate, o fîşie de lumină tremură în faţa ferestrei şi auziră o maşină care se apropie.

Tubby deschise uşa încăperii. Apoi lumina lămpii electrice pătrunse înăuntru.

— Cum merge ? întrebă el îngrijorat. Ce face Beaven? Cine e omul acesta ? Se opri şi se încruntă la Thomas.

— Domnul Buckley, care a scăpat din mîinile celor care l-au rănit pe Jack, îi explică Audrey. A alergat înapoi — cinci kilometri — să vadă dacă îi poate da vreun ajutor.

— Hm, mîrîi Tubby. Se încruntă din nou întrebător la Thomas, şi îngenunche lîngă Audrey. Ambulanţa va fi aici dintr-un moment în altul. Îşi scoase stetoscopul. Se ţine bine, declară el.

— Aveţi ceva mai multă nădejde ? întrebă Audrey şi se uită implorătoare spre el.

— Nădejde poţi avea întotdeauna, cît mai rămîne o scînteie de viaţă, răspunse Forrester.

Se agăţă de vorbele lui Tubby, interpretîndu-le ca o slabă licărire de încurajare. Jack se ţinea bine. O cuprinse o ciudată senzaţie de sfîrşeală. Trupul i se frînse, şi căzu moale pe duşumele.

Tubby o ridică în braţe, apoi îşi stropi batista cu amoniac şi i-o ţinu aproape de chipul palid.

— Iertaţi-mă, murmură ea, ridicînd capul şi scoţînd un suspin profund.

— Te simţi mai bine acum ? mîrîi Tubby cu o severitate profesională.

Își frecă fruntea cu dosul palmei, dezorientată, și se ridică ; apoi se întoarse spre Tubby cu un mic zîmbet de pocăință.

— Aveți dreptate, spuse ea cu glasul pe jumătate. Nu sînt decît un *obstacol* în calea dumneavoastră.

Tubby își drese glasul cu zgomot.

— Un obstacol ? se miră el. Cine ți-a spus că ești un obstacol ?

Cîteva clipe rămăseseră tăcuți și nemișcați. Apoi, cu totul pe neașteptate, tăcerea fu înfiorată de sunetul unei sirene. Ambulanța apucase în lungul potecii care ducea spre clădirea în care se aflau ei.

Tubby deschise ușa ; un tînăr — probabil șoferul mașinii — apăru cel dintîi, ținînd partea dinainte a unei brancarde ; la celălalt capăt al brancardei era Abbott, îmbrăcat în uniformă albă ; dincolo de Abbott — spre mulțumirea și ușurarea lui Audrey — se afla doctorul Cunningham. Bill rămase înmărmurit cînd o văzu în mijlocul încăperii.

Puseră brancarda jos, lîngă Jack, iar șoferul așeză o lanternă mare, pe un scaun.

— O să suporte drumul ? întrebă Cunningham.

— Se ține destul de bine, răspunse Tubby. Trebuie să fiți foarte atenți. E o fractură gravă.

— Văd. Să *mergem* ! Cunningham examină micul grup. Propun ca domnișoara Hilton și Abbott să plece cu ambulanța. Eu voi veni cu mașina profesorului Forrester, dacă e de acord. Cine e celălalt camarad ? întrebă el, coborînd glasul.

— Nu trebuie să te îngrijorezi din cauza lui, spuse Tubby. E un individ care a fost ținut prizonier de criminalii care au săvîrșit fapta asta.

— Îl luăm cu noi, spuse Cunningham. Thomas stătea cu spatele sprijinit de perete. Cum te numești ? Cunningham se-ndreptă spre el și-l privi drept în față.

— Buckley, domnule.

— Bun ! Doctorul Beaven mi-a vorbit despre dumneata. Se va găsi desigur loc în mașină pentru noi trei, nu-i așa, domnule profesor Forrester ?

Tubby spuse că aşa credea, cu toate că tonul invitaţiei sale nu era prea cordial.

— Şi apoi mă veţi preda poliţiei, bombăni Buckley.

— Poate că nu, spuse Cunningham. Nu, Thomas, dacă nu te vor cere. Sîntem prietenii dumitale. Faptul că eşti aici, cînd puteai să fugi, pledează pentru dumneata.

Întinseră pe Jack pe brancardă şi ieşiră din cameră.

— Presupun că eşti încîntată, spuse Tubby crispat, că a venit doctorul Cunningham.

— O, da ! îngînă Audrey recunoscătoare. Sînt atît de mulţumită ! E un om minunat ! E atît de bun !

Tubby luă lanterna cea mare de pe scaun şi îi bară drumul. Apoi se opri, ridicînd mîna.

— Ştiu că asta nu te priveşte, domnişoară Hilton, şi hotărîrea o vom lua noi, dar aş fi curios să aflu dacă preferi ca operaţia să fie făcută de doctorul Cunningham, de vreme ce-l găseşti atît de minunat şi de bun !

— O, *nu !* Audrey ridică ochii speriaţi spre Tubby, clătinînd din cap. *Dumneavoastră* trebuie să faceţi operaţia ! O, vă rog ! Îşi puse mîinile pe braţul lui, implorîndu-l. Trebuie să-l salvaţi ! Lacrimi fierbinţi îi alunecau pe obraz. Jack ar spune, sînt convinsă, că nu există nimeni pe lume care să o facă atît de bine ca dumneavoastră ! Vă rog !

Tubby se încruntă şi-i făcu semn să treacă înaintea lui. Ea se opri o clipă şi spuse, foarte serioasă :

— Nu vă temeţi, domnule profesor. Sînt sigură că priceperea dumneavoastră îl va salva. Şi atunci — îmi voi ţine promisiunea. Nu trebuie să vă temeţi. *Salvaţi-l... şi-am să plec !*

Chiar dacă ar fi avut de-a face cu o prinţesă, reverenţa lui Tubby n-ar fi putut fi mai respectuoasă. Îşi scoase şi pălăria. Apoi, păşind ţeapăn în urma ei, cu umerii ridicaţi, îi lumină drumul spre stradă, pînă la ambulanţă.

CAPITOLUL XVIII

Domnişoara Warren lucra de şase ani încheiaţi cu Tubby, dar i se întîmpla pentru prima oară să-l vadă complet indiferent faţă de felul cum e îmbrăcat. Era un lucru rar ca după o operaţie Tubby să apară în camera unui bolnav înainte ca efectul anesteziei să fi avut timp să dispară, iar cînd venea, era totdeauna ca scos din cutie şi foarte demn. Warren îl contempla pe bărbatul acesta întunecat şi zbîrlit, fără să-şi ascundă curiozitatea. Era greu să-l recunoşti pe profesorul Forrester în persoana acestui om îmbătrînit şi cu ochii tulburi care se uita spre chipul chinuit al doctorului Beaven.

Warren simţea că toată atmosfera asta respiră a dramă. O parte din ce se întîmplase se putea ghici, dar mai rămîneau o mulţime de amănunte care aveau nevoie să fie limpezite. De pildă, prezenţa lui Audrey Hilton, care se aşezase pe un scaun la picioarele patului.

Urmărind obrazul tragic al fetei, Warren constată o schimbare subită. Ochii i se măriseră şi stătea cu buzele întredeschise. În aceeaşi clipă, Tubby îşi îndreptă trupul, ca şi cînd ar fi stat la pîndă. Respiraţia regulată a lui Beaven se opri o clipă şi, după acest răgaz extrem de scurt, oftă adînc şi lung.

Audrey se ridică în picioare şi-şi încleştă ambele mîini de bara de metal a patului. Tubby luă stetoscopul şi, după ce se plecă asupra bolnavului, ascultă o vreme îndelungată.

Domnişoara Hilton se apropie de el şi-l întrebă cu o nerăbdare în care tremura spaima :

— Are vreo semnificație — respirația asta mai lungă ?

— Da, răspunse Tubby, studiindu-i fața de parcă n-ar mai fi văzut-o, înseamnă că își recapătă cunoștința.

Dacă sora Warren fusese intrigată de atitudinea lor reciprocă de pînă acum, de astă dată renunță să mai înțeleagă ceva, fiindcă fata, aflînd vestea cea bună, își apăsă fruntea de brațul puternic și dezgolit al lui Tubby, de parcă ar fi fost fiica lui — și murmură înăbușit : „O, Doamne !"

Tubby nu făcu nici o mișcare ca s-o liniștească, dar își plecă spre ea ochii încărcați de milă neputincioasă. În aceași clipă, fata reuși să se stăpînească și se îndreptă cu pași nesiguri spre fereastră.

Tubby dădu domnișoarei Warren un ordin pe șoptite; apoi se lăsă pe un scaun și, sleit de puteri, oftă adînc. Warren deschise ușa camerei și înștiință pe Abbott și pe doctorul Cunningham, care așteptau pe coridor, că Beaven începe să se trezească.

Cînd ajunseră pe poarta pe unde trebuia să intre ambulanța, fiecare din ei se gîndise numai la grijile sale proprii, fără să-și mai aducă aminte de Thomas. În mașină, Cunningham îl întrebase : „Ți-ar face plăcere să-ți găsești un post de mecanic la un garaj mai măricel ?" La răspunsul afirmativ al lui Thomas, doctorul îi făgăduise să se ocupe de problema asta. Între timp, profesorul Forrester apăsa fără încetare pe accelerator.

— Ai să-l salvezi, nu-i așa, Tubby ? întrebă Cunningham. Trebuie să scape. Din mai multe motive bine întemeiate. E un om de mare valoare, pe care nu putem concepe să-l pierdem. Trebuie să se vindece, ca să poată afla cum ai alergat sà-l salvezi, fără să te gîndești c-ar putea să ți se întîmple și ție ceva. Trebuie să se vindece ca să-și dea seama cu ce fel de fată se va căsători. *Tubby, trebuie să-l salvezi...* chiar dacă ar fi să săvîrșești o minune !

Forrester nu rostise nici o vorbă, ci continua să apese pe accelerator ; frînele scrîșniră, cînd mașina se opri la intrarea pentru ambulanțe.

Thomas se plimba neliniştit de colo pînă colo, în lungul coridorului. Într-un tîrziu, auzi ascensorul coborînd şi Abbott apăru în faţa lui.

— Sînt încîntat că mai sînteţi aici, domnule Buckley. Doctorul Cunningham regretă c-a uitat să-ţi spună că a aranjat să rămîneţi aici noaptea asta. Un infirmier te va conduce în camera dumitale, iar dacă ţi-e foame, vei găsi ceva de mîncare.

Tot drumul pînă la etajul al treilea, Thomas îşi repeta în gînd că doctorul Cunningham e un tip formidabil, cel mai formidabil din lume. La urma urmelor, acest Cunningham nu-l uitase, deşi-l făcuse să aştepte.

Vreme îndelungată, Audrey încercă să-şi aducă aminte, dar nu reuşi. Făcu un efort ca să ridice braţul şi se şterse pe obraz. Cămaşa cu care era îmbrăcată era aspră şi mirosea a dezinfectante. Imediat după aceea îşi aminti de tot ce se întîmplase. Era la spital şi una din infirmiere îi dăduse un somnifer, ca să poată adormi.

Razele soarelui îşi făcuseră loc în cameră. Întoarse încet capul din calea luminii şi-l văzu pe Tubby şezînd lîngă pat.

— Ai dormit bine, spuse el.

Audrey îşi umezi buzele.

— Ce face, întrebă ea.

— S-a trezit.

— Credeţi că acum... îşi va reveni complet ?

Tubby dădu din cap în semn afirmativ.

— Atunci am să plec, aşa cum v-am promis, spuse Audrey. Şi poate ar fi mai bine să plec imediat. Îi veţi spune că a trebuit să mă întorc acasă. Da, cred că e mai bine aşa.

Tubby dădu din cap şi încruntă sprîncenele.

— Nu, nu se poate, mormăi el. Nu e încă destul de voinic. A trecut prin două şocuri puternice ; lovitura şi operaţia. Trebuie ferit de emoţii. Are nevoie de întreaga rezistenţă. Mai rămîi pînă mai prinde niţică putere.

— Pentru mine va fi foarte greu, spuse Audrey.

— Dar ai să reuşeşti. Orice femeie care a trecut prin ceea ce ai trecut dumneata noaptea trecută ar reuşi. Ţi-e foame ?

— Nici nu m-am gîndit încă la mîncare.

Tubby se ridică în picioare şi, trecînd în spatele scaunului, se propti cu mîinile de spătar.

— Sora o să-ţi aducă ceva de mîncare. Cînd te vei simţi în stare, du-te în camera lui Beaven. A întrebat de dumneata şi va fi îngrijorat dacă nu te vei arăta curînd. E foarte slăbit, aşa că să nu stai mult. Tubby se opri şi începu să bată cu degetele în spătarul scaunului. Cred că nu-i nevoie să-ţi spun că nu trebuie să faci nici o aluzie la plecarea dumitale, şi nădăjduiesc că vei reuşi să pari cît mai veselă. Doamna Cunningham ţi-a adus hainele de oraş. Le vei găsi în dulap. Poate că vei putea aranja astfel încît să mai rămîi în oraş cel puţin o săptămînă.

— Foarte bine, răspunse Audrey, îngîndurată. Mulţumesc, domnule profesor.

— Şi dacă pot face ceva pentru dumneata, va fi o plăcere pentru mine... şi o onoare. Tubby se înclină plin de respect.

— Mulţumesc, dar n-am nevoie de nimic, spuse ea, şi clătină din cap.

Tubby se îndreptă spre uşă, unde întîrzie, cu un aer preocupat. Parcă îi venea greu să-şi formuleze gîndul.

— Pot să-mi permit să te-ntreb, începu el, cu glasul rece, dacă doctorul sau doamna Cunningham au fost informaţi de rugămintea pe care ţi-am adresat-o seara trecută la cină, şi de promisiunea pe care mi-ai făcut-o ?

— Nu sînt informaţi, răspunse Audrey. Doriţi să le spun ?

— Cred că asta mai poate să aştepte, zise Tubby.

Sora McFey, care o înlocuise pe sora Warren, se arătă imediat ce o auzi pe Audrey bătînd uşor în uşă, şi ieşi pe coridor.

— Sînteţi domnişoara Hilton, spuse ea zîmbind. Sînteţi aşteptată. Dacă doreşte ceva, vă rog să sunaţi.

Jack întinse braţele în calea ei ca s-o primească. Audrey trecu repede pe vîrful picioarelor în lungul camerei, îşi lăsă mîinile în ale lui şi încercă să vorbească, dar nu reuşi. Aplecîndu-se peste pat, îşi apăsă obrazul de al lui. Jack simţi că nu-şi mai poate stăpîni lacrimile fierbinţi,

ce-i înecaseră ochii... Încercă s-o îmbrăţişeze, dar n-avu putere.

— Iubita mea, şopti el. Sînt atît de mulţumit că eşti lîngă mine.

Audrey ridică obrazul spre el şi zîmbi fericită.

— O să te vindeci repede, murmură ea, mîngîindu-l uşor pe frunte.

— Mi-a spus Tubby... tresări şi oftă adînc ; mi-a spus Tubby c-ai fost foarte curajoasă. Sînt mîndru de tine.

— Nu cumva v-aţi împăcat ?

Jack surîse slab.

— N-am vorbit despre asta, spuse el. Nu ştiu dacă e mulţumit de mine... sau de operaţia pe care a făcut-o. Tubby e totdeauna mulţumit cînd îi reuşeşte... cîte o operaţie grea.

— Poate n-ar trebui să vorbeşti, dragul meu. Audrey îşi strecură braţul sub umărul lui şi-şi ascunse faţa la pieptul său.

— Lan Ying.

— Da, Jack.

— Aş vrea să-mi faci un serviciu. Cît am fost pe jumătate inconştient şi pînă ce m-am trezit, m-a preocupat tot timpul o problemă. Aş vrea să cumperi o păpuşă... pentru o fetiţă... fetiţa lui Collins. Sora... Slattery o să-ţi spună.

— Desigur, dragul meu. Am s-o fac imediat, cum plec de-aici. Glasul ei părea îngăduitor şi bun. Şi ţi-ai făcut probleme din asta !

— Înţelegi... am promis. Promisiunile trebuie respectate.

Cineva bătu la uşă şi, după o discretă aşteptare, intră Cunningham.

— Sînt chemat acasă, spuse el într-o suflare. Am venit să vă spun la revedere şi să vă urez noroc. O iau pe Edith cu mine. Plecăm la orele patru. Îşi trecu un braţ în jurul umerilor lui Lan Ying. Tubby mi-a spus că mai rămîi cîteva zile. E foarte bine. Ai vreun mesaj pentru sora dumitale ?

— Mulţumesc... nu. O să-i scriu.

— Sînt obligat să plec. Trebuie să-mi fac bagajul. Nădăjduiesc să vă revăd curînd pe amîndoi... Bine că mi-am adus aminte. Tubby se află pe coridor și se frămîntă pe loc, de parc-ar vrea să intre. Să-i spun netrebnicului ăstuia că dorești să-l vezi ?

Jack dădu din cap, aprobativ. Bill flutură mîna în semn de rămas bun și părăsi camera.

— Poate ar fi mai bine să plec acum, spuse Lan Ying. Cred că e o vizită profesională.

Jack îi puse mîna pe braț.

— Rămîi lîngă mine, spuse el slab. Tubby nu ne-a văzut încă împreună. Vreau să se obișnuiască cu ideea... că ne aparținem... unul altuia.

Audrey se întunecă la obraz, și Jack o văzu că ezită.

— Tubby nu-ți va face nimic, adăugă el ca s-o liniștească. Mi se pare chiar că ține la tine. Mi-a vorbit de curajul tău. Tubby e omul care admiră curajul, tăria, tenacitatea.

Lan Ying își îndreptă trupul.

— Trebuie să plec, dragul meu. Te-ai obosit prea mult vorbind cu mine. Îl putem vedea pe Tubby... împreună... și mîine.

Îl sărută din fugă și se îndreptă spre ușă. Se opri și-i zîmbi, apoi făcu un gest de rămas bun și dispăru. Tubby stătea în picioare la biroul supraveghetoarei, și parcurgea cu ochii o foaie de observație. Ridică ochii cînd trecu ea, îi făcu un semn din cap, apoi continuă să citească.

Era o senzație stranie să facă cumpărături pentru Jack, cu atît mai stranie cu cît era vorba de o păpușă. Va cumpăra una foarte frumoasă și i-o va arăta înainte de a o da fetiței.

— Doresc o păpușă foarte frumoasă, îi spuse vînzătoarei.

— Da, doamnă, vă rog să luați loc.

I se aduseră mai multe păpuși, una mai frumoasă decît alta, în haine luxoase, încălțate cu pantofi veritabili care se puteau descălța, și purtînd pălării cochete.

— Fetița căreia vreau să i-o duc, explică Lan Ying, stă la pat, bolnavă. Cred că în loc de pălărie, pantofi și umbrelă, păpușa ar trebui să fie un bebeluș pe care să-l

poată ține în brațe, și cu un trusou bogat, cu care să se distreze îmbrăcîndu-l.

— Foarte bine, doamnă, răspunse vînzătoarea.

Astfel găsiră un bebeluș, un adevărat îngeraș dolofan, iar Lan Ying alese cu cea mai mare grijă veșminte de muselină, de mătase, de batist fin și din creton ; și un asortiment întreg cu ciorăpiori. Părea foarte ciudat să cumpere astfel de lucruri — pentru Jack, pentru a fi trimise pacientei sale.

La început rămase încîntată de descoperirea făcută. Nu știa că magazinele posedau o varietate atît de mare de îmbrăcăminte pentru păpuși. După un timp se apucă serios de treabă, examinînd felul cum sînt lucrate rufele, pipăind micile tivuri, netezind delicat aplicațiile de dantelă.

Era atît de preocupată, încît nu mai scoase nici un cuvînt vreme de cîteva minute. Apoi, dîndu-și seama că trebuie să se decidă, se smulse din reverie și, ridicînd ochii, surprinse o expresie ciudată în ochii vînzătoarei, un fel de privire plină de înțelegere și compătimire, așa că ghici imediat la ce se gîndește fata, cu toate că, evident, nu putea să știe tot ce-i trecuse prin minte.

— Să vă trimitem pachetul acasă, doamnă ? întrebă vînzătoarea după ce Lan Ying plăti factura.

— Nu, mulțumesc, îl iau cu mine.

Era un pachet destul de voluminos, dar hotelul „Livingstone" se afla aproape. După ce ajunse la ea în cameră, Lan Ying încuie ușa, își aruncă pardesiul și pălăria pe un scaun, deschise pachetul și împrăștie totul în pat. Apoi se întinse și ea alături și, proptită într-un cot, începu să se joace cu hăinuțele acelea încîntătoare. După un timp, își lăsă capul să-i lunece pe pernă și, sprijinindu-și obrazul pe braț, începu să plîngă domol pînă cînd adormi.

Jack era astăzi mult mai vioi și se simțea mai în putere ; era aproape vesel. Cînd intră Lan Ying, cu pachetul acela mare, McFey păru să întîmpine dificultăți în a pune totul în ordine, și-și găsi o mulțime de treburi de făcut înainte de a părăsi camera. Jack era amuzat de-a binelea.

— McFey moare de curiozitate, declară el, cînd se închise ușa și Lan Ying îi întinse mîinile. O strînse la piept

și o sărută lung : Iată ce bine am început să mă simt, adăugă el după ce reuși să respire.

— Foarte bine, atunci, spuse Lan Ying bucuroasă. Nu vreau să aștepți prea mult. Puse misteriosul pachet pe pat și începu să-l desfacă.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu ! e un bebeluș, exclamă Jack, mirat de felul desăvîrșit în care era realizată păpușa. Poate să aibă cel mult trei luni. Unde ai găsit-o, draga mea ? Eu habar n-aveam...

— Ia privește-i hăinuțele. Începu să-i întindă micile veșminte.

Privirile lui Jack se înduioșară.

— O, iubita mea, murmură el.

— Asta e costumul nostru cel mai bun, spuse Lan Ying, cu mîndrie. Îl purtăm numai cînd avem musafiri. Și ia uită-te cît e de mic.

Tresăriră amîndoi speriați. Ușa se deschise și Tubby pătrunse în cameră. În primul moment îl priviră cu spaimă și nu îndrăzniră decît să-l fixeze în tăcere — și tot așa se uită și Tubby. Apoi, fără vreo vorbă, se întoarse în loc, gata să plece.

— Vă rog, nu plecați, zise Jack.

Tubby ezită, apoi se îndreptă încet spre ei. Toți trei păreau stînjeniți și nu știau cum să înceapă vorba.

— E o păpușă pentru un copil bolnav, încercă Lan Ying să-i explice, dar glasul îi tremură.

— Pentru el ? întrebă Tubby în glumă, arătînd cu capul spre Jack.

Începură toți trei să rîdă și se simțiră mai la îndemînă. Lan Ying încă mai ținea păpușa în brațe.

— Copilașul ăsta arată foarte sănătos, declară Tubby cu glasul răgușit, dar încercînd să pară dezinvolt. Se aplecă să examineze chipul păpușii.

— Vreți s-o țineți în brațe ? întrebă Lan Ying cu seriozitate.

Jack zîmbi mulțumit. Va fi o scenă plină de haz. Tubby încruntă puțin din sprîncene și întinse brațele. Lan Ying îi trecu păpușa, cu gesturi materne, și rămase foarte aproape de el, aranjînd panglicile care nu stăteau cum trebuie.

— Dați-mi-o mie, zise ea, presimțind că trebuie să vină în ajutorul bietului Tubby. Nu e obișnuită cu străinii, și întinzîndu-se după ea, i-o luă din brațe.

Tubby încercă să zîmbească, dar nu reuși decît cu mare greutate.

— Mă întorc numaidecît, declară el, apoi se îndreptă grăbit spre ușă și părăsi camera precipitat.

— Ce l-o fi apucat ? întrebă Jack.

Lan Ying clătină din cap și răspunse că nici ea nu știe.

— Trebuie să mă duc acum, dragul meu, spuse ea, și să-i dau fetiței păpușa. Apoi o să mă întorc, doar un singur minut, ca să-ți spun ce-a zis.

Jack o urmări cu privirea în timpul cît împături hăinuțele și făcu pachetul la loc.

— Iubita mea, murmură el, mîngîindu-i mîna.

Ieșind pe ușă, rămase surprinsă și nițeluș confuză văzînd că se pomenește față în față cu Tubby. Ai fi zis c-o așteaptă. Fără să rostească vreo vorbă, îi luă pachetul din mînă și apucă în lungul coridorului împreună cu ea. Cînd ajunseră în dreptul ușii deschise a micii săli de așteptare, se opri și-i făcu semn să intre. Intrigată, Lan Ying se supuse. Închise ușa și o examină grav, iar fata ridică spre el ochii întrebători. Bărbia lui Tubby parcă tremura ușor.

— Draga mea, spuse el cu glasul scăzut, am fost profund emoționat. Nu prea știu ce ți-aș putea spune... dar presimt că trebuie să-ți spun ceva.

— Știu, admise Lan Ying cu blîndețe. A fost foarte greu... pentru amîndoi. Vă rog să nu vă faceți griji. A fost o întîmplare nenorocită, dar nu din vina mea... și, după cum v-am spus, o să-mi respect promisiunea.

— *Mai dă-o încolo de promisiune !* se zborși Tubby.

Ochii lui Lan Ying erau plini de lacrimi cînd îi ridică, privind chipul congestionat al lui Tubby.

— Cum adică — vocea i se frînse și lacrimi grele începură să i se rostogolească pe obraji — pot să rămîn — scutură din cap nevenindu-i să creadă — lîngă Jack... pentru totdeauna ?

— Firește că da, mîrîi Tubby. Își lăsă amîndouă mîinile pe umerii ei. Dar aș vrea să-mi faci o altă promisiune.

— Cu plăcere, șopti Lan Ying.

— Presupun c-ai ghicit despre ce-i vorba, spuse Tubby.

— Vreţi probabil să-mi cereţi să nu-i spun nimic lui Jack. niciodată.

— Da, fetiţo. Promiţi ?

Lan Ying zîmbi, şi dădu din cap.

Tubby scoase din buzunar o batistă uriaşă şi-şi suflă nasul ca o trompetă, apoi îşi drese glasul cu zgomot. Imediat după aceea îşi îndreptă umerii şi-şi reluă înfăţişarea impunătoare de totdeauna.

— Acum pot să plec ? întrebă Lan Ying. Îi deschise uşa şi ieşi împreună cu ea ; după ce-i întinse pachetul se înclină în faţa ei cu un profund respect.

— Nu vreţi să veniţi cu mine, spuse Lan Ying, să-i dăruim păpuşa ?

— Nu, răspunse Tubby, asta-i o treabă care te priveşte numai pe dumneata... şi-aş vrea să stau de vorbă cu Jack.

Lan Ying oftă adînc şi rămase nemişcată, uitîndu-se după Tubby, care se depărta cu paşi sprinteni de-a lungul coridorului. Apoi intră din nou în mica sală de aşteptare şi se aşeză pe un scaun — fiindcă îi tremurau genunchii.

Redactor de carte : LILIANA PETRESCU
Tehnoredactor : MIHAI ŞTEFĂNACHE

Bun de tipar : 06.I.1992
Formatul : 32/84 × 108.
Hîrtia : scris 1 A 84 × 108/42.
Coli tipar : 11,5

Tiparul executat la
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „Coresi" Bucureşti
ROMÂNIA

